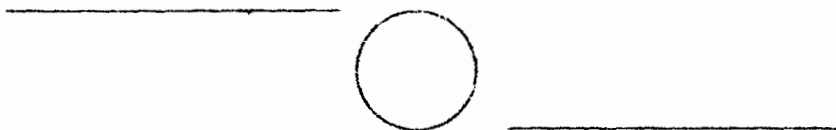

DE BRABANTSE LEEUW

JAARGANG I

1952

de brabantse leeuw

MAANDBLAD VAN DE GENEALOGISCH-HERALDISCHE
SECTIE VAN HET PROVINCIAAL GENOOTSCHAP VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN IN NOORD-BRABANT

JAARGANG I, NUMMER I.

JANUARI 1952

TEN GELEIDE

Belangstelling voor Brabant mogen wij bij de lezer van dit maandblad aannemen en eveneens kennis van wat genealogie en heraldiek betekenen, maar toch achten wij het goed voorop te stellen, hoe wij over deze dingen denken.

Brabant is voor ons niet alleen het gewest onzer inwoning, dat onze belangen dient, maar iets hogers. Het is ook niet op de eerste plaats de verzameling van landstreken, waar onze voorouders leefden en streefden, maar iets levends en bezielends, dat op onze verering aanspraak maakt.

Genealogie geldt voor ons niet als de kennis der registratie van geboorten, huwelijken en overlijden van ons voorgeslacht, maar als de wetenschap uit welke factoren onze stam is opgebouwd.

Heraldiek is méér dan het verzamelen en registreren van wapens, veeleer het onderkennen en waarderen der symbolen, waarin ons voorgeslacht in de middeleeuwen en later zijn beste gedachten en wijsheid heeft uitgedrukt en vastgelegd.

Steeds zijn wij ons bewust, dat het oude het nieuwe heeft voortgebracht en geïnspireerd. Willen wij de zin van het heden verstaan en daaruit nieuwe krachten putten voor de toekomst, dan is het noodzakelijk dat wij ook in het verleden geworteld blijven.

Juist daarom hebben wij aan dit maandblad de naam gegeven van de Brabantse Leeuw, die reeds bij de wieg van onze stam de wacht gehouden heeft en het levend symbool van zijn beste eigenschappen is en blijven moge.

Dit alles sluit niet uit, dat wij ook aan de talloze niet-Brabantse families, die hier hebben geleefd en gewerkt, of op enigerlei wijze met het Brabantse leven verbonden waren, onze volle aandacht zullen besteden, want velen van haar hebben daadwerkelijk aan de ontwikkeling van ons gewest deelgenomen en maken daardoor aanspraak op onze blijvende erkentelijkheid.

Genealogisch-Heraldische Sectie.

EEN FAMILIEPUZZLE OPGELOST

Op 22 Februari 1778 werd te Heeze (N.Br.) het huwelijk gesloten tussen Hendrikus van Asten, wonende in Helmond en Hendrina van Asten. Beiden waren geboren te Heeze.

Een uitgebreid onderzoek leerde ons, dat bruid en bruidegom in de vierde graad aan elkaar verwant waren.

Eind 17e eeuw werd te Heeze als zoon van Goort Dirkx van Asten o.m. geboren Frans van Asten. Deze huwde Joanna Antony Box en hieruit werd o.m. geboren een zoon Paulus van Asten. Deze huwde 1 Febr. 1750 te Heeze met Jacomina 's Wusten. Uit dit huwelijk werd 11 April 1753 te Heeze bovengenoemde bruidegom Hendricus van Asten geboren.

Een andere zoon van Goort Dirkx van Asten, nl. Paulus van Asten, huwde 17 Mei 1705 te Heeze met Maria Deelen, Ariaensdr. Van de talrijke kinderen uit dit huwelijk noemen wij alleen Jan van Asten, die 21 Febr. 1721 te Heeze geboren werd. Deze huwde 21 Mei 1747 te

Heeze met Wilhelmina Goorts van Dijk en uit dit huwelijk werd 10 Juli 1757 bovengenoemde bruid, Hendrina van Asten, geboren. Zij was oomzegster van Willem van Asten uit Helmond, die een zoon was uit het tweede huwelijk van bovengenoemde Paulus Fransz van Asten met Wilhelmina Driessen. Deze werd 13 Sept. 1764 te Heeze geboren en overleed 5 Aug. 1812 te Helmond. Hij werd de stamvader van de Helmondse familie, die thans voortleeft in de firmanten van de textielfabrieken "Diddens en van Asten".

Van de kinderen uit het huwelijk Van Asten-Van Asten noemen wij slechts Johanna Maria van Asten, geb. 22 Nov. 1788 te Helmond, die 15 Juli 1814 huwde met Antonius Rajmakers (1771-1866), de latere stichter van de textielfirma A. Rajmakers & Zn., die in 1885 vervangen werd door de nog bestaande firma J.A.Rajmakers & Co.

Kinderen uit dit huwelijk waren o.m.

1) Henrica Rajmakers, die in 1844 huwde met de textielfabrikant Wijnandus Franciscus Prinzen, de stamvader van de familie, waaruit o.m. het Eerste Kamerlid Willem Prinzen (+1917), en zijn broer Alphons Prinzen, S.J., stichter van het retraitshuis "Manresa" te Venlo en de missionaris Franz Prinzen voortkomen, alsmede Antoon Prinzen, gehuwd met Francisca Bots, waaruit o.m. de Secretaris van de Radboudstichting Mr.C.Prinzen.

Hun zuster huwde met Arnoldus H.J. van Glabbeek, uit welke verbintenis de textielfirma "Prinzen en van Glabbeek" het aanzien kreeg.

2) Joannes Antonius Rajmakers, sedert 1836 als textielfabrikant werkzaam in de latere firma J.A. Rajmakers & Co. Zijn talrijke kinderen, waarvan twee zich door huwelijk parenteerden aan een gelijknamige maar niet-verwante familie Rajmakers uit Eindhoven, hebben nog talrijke nakomelingen.

3) Anna Catharina Rajmakers legde reeds vroeger een familieband met de genoemde Eindhovense familie Rajmakers.

- 4) Maria Wilhelmina Raijmakers bracht haar familie door huwelijk met Jan Frans Sanders in connectie met de textielfirma "Sanders & Swane".
- 5) De jongste zoon Jacobus Hubertus Raijmakers bracht door zijn huwelijk in 1867 met de dochter van Julius Pistorius en Anna C. Bots zijn familie in contact met de toentertijd bekende textielfabrikantenfamilies Bots en Pistorius.

Na de dood van Hendrikus van Asten (in 1798) zette de weduwe Hendrika van Asten haar winkelbedrijf een tiental jaren voort, en trad toen in het huwelijk met de weduwnaar Willem Prinzen, waardoor de familie-puzzle eerst recht ingewikkeld werd. Laatstgenoemde immers was gehuwd geweest met Henrica van de Vrande, wede. van Godefridus van Glabbeek, en deze was op zijn beurt weduwnaar, toen hij met genoemde Henrica van Glabbeek, geb. van de Vrande in het huwelijk trad, van Anna Maria Weijers.

Uit elk van deze huwelijken zijn kinderen geboren. De kinderen uit het huwelijk Van Glabbeek-Weijers waren reeds het huis uit en gehuwd, toen hun stiefmoeder een nieuw huwelijk sloot met Willem Prinzen. Uit het huwelijk Van Glabbeek-Van de Vrande werd o.m. geboren Godefridus van Glabbeek. Onder zijn nakomelingen ontmoet ik de familienamen Bots, Prinzen (Gemert), Raijmakers, Mutsaerts (Tilburg), Arntz, Brouwers (Tilburg), Bijvoet, Jurgens, Waucquez, Van Ginneken, Boex, etc.

Uit het huwelijk Prinzen-Van de Vrande werden eveneens meerdere kinderen geboren, waaronder:

- 1) Hubertus Petrus Prinzen, de leerlooier, die uit zijn huwelijk met Antonia Hockers kinderen kreeg, welke zich parenteerden aan de families Van den Heuvel, Bots, Sutorius, Fritsen, etc.
- 2) Wijnandus Franciscus Prinzen, een jongere zoon uit het huwelijk Prinzen - Van de Vrande huwde met Hendrika Raijmakers, de dochter van Antoon Raijmakers en van Johanna Maria van Asten, hiervoor reeds genoemd.

Uit deze summiere samenvatting blijkt wel allerduidelijkst, hoe de meeste fabrikanten-families in dit kleine stadje één grote familie vermden. Er is werkelijk een schematische voorstelling nodig, wil men zich een duidelijk beeld van deze ingewikkelde verhoudingen vormen.

Helmond.

Jac.J.M.Heeren.

o ó o o o

BATAAFSCH-REPUBLIKEINSCHЕ SYMBOLEN IN
NOORD-BRABANTSCHЕ (en Nederlandsche)
----- GEMEENTEWAPENS -----

door Mr. J.P.W.A.Smit, Oud-Rijksarchivaris in
Noord - Brabant.

In de bonte rij der Noord-Brabantsche gemeentewapens zijn er twee, welke aan den tijd van Bataafsch-Braband herinneren. Dat van Nuland bevat het beeld der Bataafsche Maagd met hare gebruikelijke rekwisieten en dat van Made o.a. van de laatste het meest opmerkelijke stuk, namelijk de bundelbijn, zooals het officiëel blijkt te heeten.

De tijd heeft de herinnering aan die periode onzer gewestelijke geschiedenis vervaagd en misschien zijn er wel eenvoudigen van geest, die deze maagd op ééne lijn stellen met heilige patronessen als bijv. de St.Cecilia in het wapen van Veldhoven.

De Fransche Revolutie stelde er geen belang in, hoe de middeleeuwen of zelfs de renaissance over beelden en teekens dachten. Zij verfoeide zelfs ieder wapen, of het nu een heilige dan wel een der gebruikelijke heraldische stukken bevatte, als een overblijfsel van het feudalisme. De geschiedenis der Bataafsch-Brabandsche gemeentelijke teekens vangt dan ook met de for-

meele afschaffing der gemeentewapens aan en de vervanging ervan door rechtzinnige voorstellingen van republikeinsche deugden. Hare symbolen zijn geene teekens, maar emblemen.

Met dat al is men hier in Brabant en zeker ten plattelande niet zoo gauw warm geloopt, daargelaten nog, dat stempels destijds in de administratie vrijwel buiten gebruik gekomen waren. Bij mijn weten zijn er maar vier gemeenten, die voor zich een Bataafsch zegel hebben laten snijden. Wij zullen met deze zegels van Dongen, Made, Nuland en Tilburg aanvangen om daaruit de betreffende gemeentewapens te verklaren.

Het voornaamste stuk dezer vormtentaal is uiteraard het beeld der Bataafsche Maagd zelve, die antiek of wat daarvoor doorging, gekleed is. Men mag haar een tweelingzuster der Fransch-Republikeinsche noemen. Wel is er eene sterke overeenkomst met die der Republiek der 7 Vereenigde Provinciën, want beiden steunen op de ééne hand, terwijl de andere eene lans vasthoudt, die met een hoofddekseel overtopt is, maar de handen zijn verwisseld. Bovendien gelijkt de Bataafsche te veel op die van het zegel der Volksrepresentanten der Fransche republiek, die toch wel niet ontleend zal zijn, dan dat vergissing mogelijk is. Men stelle ten overvloede de maagd van het Nulandsche gemeentewapen naast die van de gemeente Ede om volledig overtuigd te worden. Wij mogen dus wel aannemen, dat het een revolutionnaire pick is, die in het zegel der municipaliteit van Tilburg de Phrygische muts ondersteunt.

Deze Phrygische muts heeft hare eigen geschiedenis. Eigenlijk zou het de Romeinsche pileus moeten zijn, die den slaaf bij zijne emancipatie op het hoofd gezet werd. Men meende reeds vroeger dit vrijheidssymbool op Romeinsche oudheden als de hoofdbedekking van Voor-Anatolische volken teruggevonden te hebben en het werd als zoodanig afgebeeld gezien in den penning op het verlaten der Leidsche Univer-

siteit door de beide paltsgraven van den Rijn in 1739. De revolutionnairen eigenden haar zich toe en er waren er zelfs die haar, roodgeverfd, als ware vrije burgers droegen.

Zulke rechtzinnige republikeinen als te Tilburg waren er echter niet veel in Brabant. Met name bleef men te Dongen, Nuland en Made dichter bij huis en nam eenvoudig den vrijheidshoed der Hollandsche Maagd over, zich weinig er over bekommerend dat deze nog in 1791 in een penning den stadhouder vergezeld had. Men kan het stuk, de bol met driekleurig lint omwonden, nog heden zien op het bord met de Baataafsche Maagd, dat op 7 Januari 1795 in den optocht te 's-Hertogenbosch, toen het Gewestelijk Bestuur geïnstalleerd werd, mede gedragen is.

Naast het symbool der vrijheid mag men nu dat der gelijkheid verwachten en vindt dit inderdaad in den genoemden bundelbijl terug. Deze was eens het attriboot der lictoren, de oud-Romeinsche lijfwachten van den hoogen magistraat, namelijk als roedenbundel met de daar doorheen gestoken bijl. Met de laatste werden de burgers onthoofd, wien het aan eerbied voor de wet ontbrak, en met de roeden werden de slaven getuchtigd.

Men vatte beide stukken in den Franschen tijd in engeren zin als symbolen van de wet op, die de orde in den staat verzekert. Ik trof ze (met de Phrygische muts) aan op een Fransche munt van 1792 en met het opschrift: "la nation la loi le roi". De voorzijde bevat den beeldenaar van Lodewijk XVI, waaruit blijkt dat de lictorenbundel destijds geen antimonarchale strekking had. De gelijkheid wordt daarom soms, als gevolg der rechtvaardigheid, gelijk in het zegel van Dongen, door een weegschaal verbeeld.

De lictorenbundel werd op drie wijzen afgebeeld: met de bijl terzijde dwars er in gestoken, gelijk in het laatstgenoemde zegel; met de bijl aan een langen steel, waar omheen de

stokken gewikkeld zijn, gelijk in het Tilburgsche, en tenslotte zonder dit wapen, gelijk te Made en Nuland gehandeld is. De laatste voorstelling vindt men ook in het zegel van den Antwerpschen prefect D'Herbouville, die in 1798 benoemd werd, en deze schijnt de meest officiële te zijn. Men vergelijke daarmede het eenige gemeentewapen buiten Noord-Brabant, dat van Ermeloo, dat eveneens eene herinnering aan de Bataafsche Republiek en wel de maagd bevat, eenerzijds met den lictorenbundel, gelijk te Tilburg, en anderzijds met de weegschaal, gelijk te Dongen.

In al deze gevallen staat de bundel op een stok op den grond, die bedoeld is om haar daar aan te dragen, maar ook wel aangepunt werd om in de grond geplant te worden. Zij kan echter ook een voet hebben, zooals te Made. Ontbreekt het beeld, dan torst de bundel in den regel, gelijk in het Departementaal zegel der Twee Nethen, van 1804, de Phrygische muts of den hoed.

Het zal wel niet uit eerbied voor de wet geweest zijn, dat Made en Nuland deze Bataafsche symbolen onverplicht, want een zegel was niet voorgeschreven, gehanteerd hebben. Men mag integendeel aannemen, dat zij den nadruk op de vrijheid gelegd hebben d.w.z. hare vrijheid, want Nuland moest vóórdien het zegel van den polder van der Eigen gebruiken en het is voldoende bekend, hoe Made zich verheugde onder de stad Geertruidenberg uit te zijn.

Een tweede eigenaardigheid van het zegel van Made is de eikekrans, dien men opvatte als een symbool van burgerdeugd. Ditmaal vergiste men zich echter bij den uitleg, want hij was aanvankelijk het teeken van den Romeinschen triumphator en reeds spoedig het insigne van den imperator geworden. Napoleon is later ook bekransd geworden. Met dat al was de krans in de laatste jaren der 18de eeuw een bekend rekwisiet der Fransche revolutie en leeft hij

thans nog in de administratie en den bronzen cent voort. Ook komt hij op de genoemde munt van 1792 en onder meer in den stempel der Administration générale de l'Arrondissement de Brabant uit ongeveer den zelfden tijd in den zelfden vorm als te Made voor.

Het is niet overbodig om na te gaan, in welk opzicht het zegel van Made en zijne gelijken afwijken van hetgeen een Nederlandsch gemeente zegel van ouds en tot dat tijdstip gewoonlijk te zien gaf. Het bevatte geen teeken van eigen gezag, dat aan de daarmede gezegelde stukken wettelijken vorm gaf en tot den inhoud er van verbond. Hetgeen in de Belgische zegels als teeken van onderdanigheid aan de Fransche Republiek bedoeld was, gold in Bataafsch-Brabant hoogstens als symbool van republikeinsche deugd. Bovendien raakte deze vereering in 1810 gedaan, toen de gemeenten, bij het Fransche Keizerrijk ingelijfd, als teeken daarvan een nieuw zegel ontvingen, dat naar den eisch van den keizerlijken adelaar zonder meer voorzien en voor alle gelijkvormig was.

Bij het herstel der onafhankelijkheid, dat in menig opzicht een terugkeer tot het oude was, wenschte men ook de gemeenten in vele van hare rechten en daaronder in hare wapens te herstellen. Het streven werd in dit laatste opzicht echter weinig begrepen, ja wekte in het Zuiden zelfs tegenstand. Hoe men daarover ook gedacht moge hebben, herinnerden wapens, wel te verstaan die van menige familie, in de gemeentezegels inderdaad aan heerlijke rechten en waren zij bovendien in de schatting der voormalige eigenaren oudmodisch. Niettemin keerde Dongen tot het wapen der Van Dongen's terug en nam Tilburg haar eigen middeleeuwschen burg weder aan. Voor de gemeenten Made en Nuland was de uitslag echter zeer vreemd, want, hoewel zij eerst sedert de revolutie een zegel en nimmer een wapen gehad hadden, werd haar thans bij besluit van den Hoogen Raad van

Adel een verleend, dat een van verlegenheid genoemd moet worden.

Het besluit omtrent Nuland is mij niet bekend, maar het omschreef het nieuwe wapen als "van Lazuur, beladen met een vrouwenbeeld, leunende met de regterhand op een Bundelbijl en houdende in de Linker de speer, waarop de hoed der Vrijheid (,aan de Regterzijde verzeld van een toren), staande op een terras, alles van goud". Dat omtrent Made is van 18 Juli 1817 en luidt: "zijnde van Lazuur, beladen met een bundel Bijl en verzeld van zijne kransen, alles van goud".

De wapenkunde was destijds diep gezonken en de officiële onzin werd in de bijgevoegde afbeeldingen nog vergroot. De hoed heeft men, inmiddels in discrediet gevallen, in het Nulandsch wapen tot een hoogen gemaakt, weinig beseffend, dat ook deze niet minder dan de Bataafsche een revolutionnair symbool geweest was. De voet van den stok werd in dat van Made rond geteekend, waardoor hij zinloos werd, en de eiketakken spruiten onder uit den roedenbundel.

De moeilijkheid, dat van een kleurloos zegel een gekleurd wapen gemaakt moest worden, heeft den Raad weinig hoofdbreken gekost, want hij heeft daarvoor eenvoudig de rijkskleuren genomen, welke hij op hare beurt meende te kunnen ontleenen aan de kleuren van het rijkswapen.

's-Hertogenbosch, Oct. 1951. J.P.W.A. Smit.

+ + + + +

Stortte U het abonnementsgeld reeds?

EEN PAS ONTDEKTE GRAFZERK TE WIJK BIJ HEUSDEN

De oud-Rijksarchivaris Mr. J. P. W. A. Smit vestigde onlangs de aandacht der sectie op een pas ontdekte grafzerk van het Gelders geslacht Inge-Nulandt in de Ned. Herv. Kerk te Wijk bij Heusden.

Ondergetekende had de gelegenheid ter plaatse een beschrijving van deze zerk en van de daarop voorkomende wapens te maken.

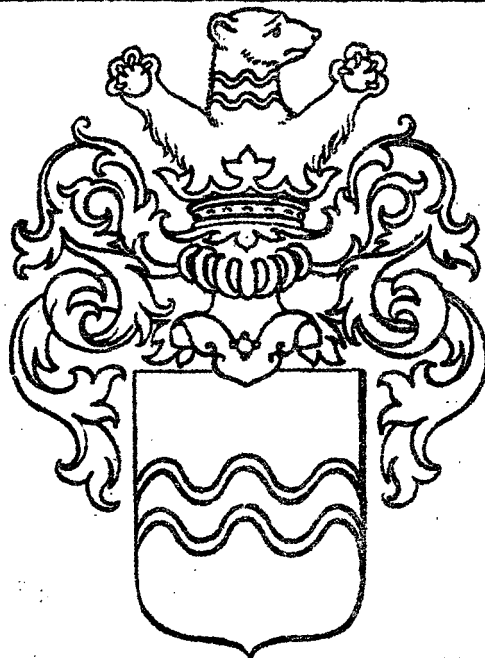
De zerk, die een afmeting heeft van plm. 1,75 x 2,90 m., lag tot voor kort buiten het kerkgebouw en deed daar dienst als dorpel van het (nu dichtgemetselde) oostelijk portaal. Bij de verbouwing, die enkele jaren geleden heeft plaats gehad, werd de steen gelicht en eerst toen ontdekte men aan de onderkant de rijkgebeeldhouwde ornamenten. Thans heeft deze monumentale grafsteen een plaats gevonden in de vloer van de uitspringende noord-oostelijke hoek van het kerkgebouw.

In het midden prijkt het volledig geslachtswapen Inge - Nulandt, terwijl aan weerszijden daarvan, over de gehele lengte van de steen, 8 (dus in totaal 16) kwartierwapens zijn aangebracht. Het grafschrift bevindt zich in een vak boven het geslachtswapen (de ruimte daar beneden is onbenut gebleven).

HIER LEGGEN BEGRAVEN DE / WELEDELE
GEBORENEN IOHAN / INGE-NULANDT IN SYN
LEVEN / CAPPITEYN STERF DEN 28 / DE-
CEMBER ANNO 1619 / ENDE VROUW IORDYNA
INGE-/NULANDT SYN HUYSVROUW / STERF
DEN 24 IULY ANNO / 1626

Op deze personen heeft betrekking een destijds door mij gemaakte aantekening uit het notariëel archief van Heusden 1): Op 2 Aug. 1620 werd t.o.v. Notaris Jan van Heemskerck te Heusden het testament verleden "van den Edelen ende Erentfesten Joncheer Assuerus Ingenoulandt" (hij tekent: Zweer inge Nulandt), wonende te Wageningen. Voor het geval testateur kinder-

HIER LEGGEN BEGRAVEN DE
WEL EDELE GEBORENEN IOHAN
INGE=NULANDT IN SYN LEVEN
CAPITEIN STERF DEN 28
DECEMBER ANNO 1619
ENDE VROUW IORDYNA INGE=
NULANDT SYN HUYSVROUW
STERF DEN 24 JULY ANNO
1626

NULANDT

GENDT

DAESDONCK

BERWEES

BRONCHORST

POLANEN

VANDER AA

HAMBROECK

NULANDT

BRAKEL

HACKFORT

BRIENEN

LENDT

HACK

LOCK v. DELWYNEN

THO WATER

loos zal komen te overlijden, legateert hij aan zijn beide neven, geboren uit het huwelijk van wijlen Joncheer Johan Ingenoulant met testateur's zuster Jordina, boven hun wettelijk erf-deel, de som van 6000 Carolusguldens "ende dit uyt sonderlinge affectie die hy Comparant de voors. syne Neuen is toedragende, soo om dat sy luyden soo wel van suaders, als smoeders syde van syne name syn, als oock om dat dezehue haer vader groote swaricheyt van schulden ende lasten heeft achtergelaten ende principa-licken op dat dezelve kinderen des te beter naer haer qualiteyt mogen worden opgetogen". De interest van het gelegateerd bedrag over de beide eerste jaren na het overlijden (t.b. v. 750 Carolusguldens) zal ten goede komen aan "Joffr. Gerarde vander Lauwick, dochter van Joncheer Jorden van der Lauwick woonende opter Lauwick ende dat ten respecte van dat hij Comparant lange Jaren ten huyse van hare ouders verkeert ende vele vrintschappen genoten heeft ende mede In consideratie van de eerbare affectie, die hy Compt. de voorn. Joffre. Gerarde vander Lauwick altoos toegedragen heeft".

Geslachtswapen Inge-Nulandt: Een golvende ge-zoomde dwarsbalk 2). Gekroonde helm. Helmteken: een uitkomende beer van voren, met de kop naar links, gehalsband met een golvende gezoomde dwarsbalk, dragende in elk van beide poten een bal 3).

Wapens der acht kwartieren van Johan Inge-Nulandt:

Nulandt: een golvende gezoomde dwarsbalk; Gendt: een vijfspakig rad; Daesdonck: een St. Andries kruis, in elk der hoeken vergezeld van drie dazen, met de koppen in de richting van het schildhart; Berwees 4): drie jachthoorns, 2 en 1; Bronchorst: een omgewende gekroonde leeuw; Polanen: drie wassenaars, 2 en 1; Van der Aa: zeven blokken, 2, 3 en 2, de beide bovenste naast een vrijkwartier beladen met een vogel;

Hambroeck: drie omgewende vogels (kauwen?), 2 en 1.

Wapens der acht kwartieren van Jordyna Inge - Nulandt 5):

Nulandt: eengolvende gezoomde dwarsbalk; Brakel: twee afgewende zalmen, vergezeld van negen herkruiste kruisjes met spitse voet; Hackfort: een dwarsbalk vergezeld van drie leliën; Brienen: een springende eenhoorn; Lendt: drie palen van vair; Hack: een springende ram; Lock (sic; lees Cock) van Delwynen: drie palen van vair en een schildhoofd ter rechterzijde beladen met een zespuntige ster (of zesblad); Tho Water: doorsneden: A. een ten halver lijve uitkomende gekroonde leeuw; B. drie leliën, 2 en 1.

De zerk, die in twee stukken werd aangetroffen, is overigens slechts zeer licht beschadigd en betekent een kostbare aanwinst voor het kerkgebouw.

Vlijmen.

J.P.H. Goossens.

1) Rijksarchief Den Bosch - R.Heusden 778.

2) Rietstap e.a. noemen de dwarsbalk in het wapen Inge - Nulandt een "fasce entée". In het onderhavig geval lijkt het mij juister te spreken van een golvende dwarsbalk.

3) Elders vond ik als helmtkens bij het geslachtswapen Inge-Nulandt vermeld en afgebeeld een vos, een wolf en een everzwijn. Zie J.B. Rietstap "Armorial Général"; Mr. W.J. Baron d'Abblang van Giessenburg "De Ridderschap van Veluwe" en id. "De Ridderschap van het Kwartier van Nijmegen".

4) Perweis? Het Vlaamse geslacht van Perweis voerde in rood drie gouden posthoorns, 2 en 1.

5) De kwartierstaten van Jordyna Inge-Nulandt's broeders Sweder (Zweer) en Willem zijn gepubliceerd in de sub 3) vermelde werken "De Ridderschap van Veluwe" (blz. 198) en "De Ridderschap van het Kwartier van Nijmegen" (blz. 33).

Naschrift: Bovenstaande bijdrage was reeds geschreven, toen ik kennis kreeg van een beschrijving van dezelfde grafsteen door de Heer H. Voogd te Aalburg in het "Nieuwsblad voor het Land van Heusden en Altena, de Langstraat en de Bommelerwaard" dd 24 Juni 1948. Op grond van een door hem ingesteld onderzoek noemt de Heer Voogd daar als overgrootouders van Johan Inge-Nulandt: Willem Inge-Nulandt x Henrica van Bronchorst.

Wat de kwartieren van Jordyna Inge-Nulandt betreft, kan hij ietwat uitvoeriger zijn. Ouders: Gerrit Inge-Nulandt, Heer van Valburg, Richter van Wageningen x Bertha van Brakel. Grootouders: Willem Inge-Nulandt, overl. 1552 x Johanna van Hackfort en Zweder van Brakel x Johanna van Brien en. Overgrootouders: Johan Inge-Nulandt x Johanna van Lent en Walter van Brien en, geb. 1503, Heer van Rijssel x Bertha tho Water.

J.P.H.G.

(De geplaatste tekening is geen nauwkeurige afbeelding, doch voor de betrouwbaarheid van het grafschrift en wapens kan volledig worden ingestaan!)

V E R Z O E K

Aangezien oude brieven, dagboeken, onderhandse acten, inventarissen, scheidingen en delingen voor de kennis van de zeden en gewoonten van vroegere geslachten veelal van meer nut zijn dan doopboeken en andere in openbare archieven voorkomende bescheiden, zouden wij de lezers van dit blad willen verzoeken om, zo zij in het bezit zijn van bovenvermelde stukken, de redactie van dit blad in de gelegenheid te stellen deze, wanneer zij van voldoende belang zijn, hierin te doen opnemen.

Redactie.

DE PRINSESSEN VAN PORTUGAL TE GEERTRUIDENBERG

L'an mil six cents quarante sept le septiesme d'Octobre pardevant moy Laurens van den Kieboom Notaire publicq admis par l'auctorité de la Cour d'hollande resident a St.Gertruydenberge et les tesmoings embas denomméz furent presens en leur personnes Dames Juliana Catharina et Eleonora Maurice Soeurs neéz Princesses de Portugal, laquelle Dame Eleonore Maurice estoit assisté avecq le Seigneur George Frederique Comte de Nassau etc son Mary. Lesquelles ont donné, et donnent par ces presentes procure et commandement special à Sr. Elias de la Primaye pour en leur nom et de leur part par toutes voyes de droict maintenir et défendre tant en justice que de hors leur propriété et competence en la cinq sixiesme part de la Seigneurré, maison terres de Prangin et autres terres, maisons, biens et droicts au Pays de Berne et Genève delaissez par Haulte et d'heureuse memoire La Dame Princesse de Portugal leur Mere et ce a l'encontre les enfans des deffuncts Maria Belgia leur soeure et le coronnel Crol, comme aussy les tuteurs des dicts enfans de leur dicte soeure que tous aultres qui voudront pretendre sur leur portion esdicts biens. Et ce touchant et ce qui en depend tant en defendant que demandant faire tout autre chose ce que les dicts Dames comparons mesmes feroient et faire pourroient si par tout presens y estoient jacoit que le cas requel mendment plus expres qu'il n'est dict avecq puissance de substituer un ou plusieurs avecq pouvoir semblable ou limité. Promectant d'avoir et tenir pour agreable et vallable a toujours ce que par leur dict constitué et substitué de luy en vertu de la presente procuration sera faict sous obligation de leur personnes et biens, le toute a bonne joy;

Aussy faict et passé a Gertruydenberge en pre-

sences de Messieurs Artus pels et Mre. Cornélie Nispen Doctor Medicine Eschevins de la dicte ville de St. Geertruydenberg tesmoins a ce requise lesquelles et les Dames comparantes avecq moy notaire ont signé la présente L'an, Mois et Jour comme devant;

Juliane Catrine

Eleonore Maurice

nees princesses de Portugal George Friedrich

Pels

gr. Nassau

C. v. Nispen

L.van den Kieboom, not.public.

De hier genoemde prinsessen van Portugal zijn de dochters van Emilia van Nassau, dochter van Willem I, en Emanuel van Portugal.

Protocol notaris Laurens van den Kieboom

De toezending van dit blad aan Uw adres kan verschillende oorzaken hebben;

- a) U hebt zich er op geabonneerd;
- b) U hebt belangstelling voor de geschiedenis van Brabant;
- c) U hebt belangstelling voor stamboomonderzoek.

Indien U tot de personen onder b) en c) behoort, dan zult U na lezing waarschijnlijk wel tot de conclusie komen, dat U voor de geringe prijs van f 3.50 per jaar, dit blad beslist wilt ontvangen. Redactie en Uitgever doen hun best de inhoud zo gevariëerd en aantrekkelijk mogelijk te maken. Bijgesloten kaart kunt U ongefrankeerd opzenden. Het abonnementsgeld te storten op giro 1291.76 ten name van J. van Heeswijk, Kerk-Driel. Mocht U reeds abonné zijn, kunt U de bijgesloten kaart dan misschien gebruiken om een nieuwe abonné aan te brengen?

HANDSCHRIFTEN EN AANTEKENINGEN VAN GENEALOGISCHE AARD, BERUSTEND IN DE BIBLIOTHEEK VAN HET PROVINCIAAL GENOOTSCHAP BETHANIESTRAAT 2a
's-HERTOGENBOSCH

Teneinde teleurstelling te voorkomen, vestigt de Redactie er nadrukkelijk de aandacht op, dat in vele gevallen slechts genealogische fragmenten en losse aantekeningen aanwezig zijn, terwijl uiteraard ook voor de betrouwbaarheid van de betrokken gegevens niet kan worden ingestaan

Ackersdijck (Stamreeks Maria Elisabeth Adr^a. - geb. 's-Bosch 21.X.1788) - van Amstel-Baselaar ('s-Bosch)-Becx-Beelaerts-de Berchem-van Berckel (met wapens, waszegels; zie ook: van Meer)-Berewout-van Beurden (Oisterwijk)-de Bever-Blanckaert (met wapens)-Boll-Bonebacker- de Borchgrave-van der Borch - Boxmeer (de Heren van -)-van Brederode-van Breugel-van Campen-van Ceulen (zie ook: de Mele)-Cloot van den Huysberch-de Cock-Coenen van Zegenwerp-Coeverincx (zie ook: de Haes)-Colen-van Cortenbach-Cuyk (de Heren van-)-Dachverlies-van der Does-Donckers - van Enckevoirt-Endevoets- van Erp-Everts (Bosse tak)-van Eyck-van Eyl-Fabricius (of Smit; zie ook: de Haes)-Gast - van Gerwen en Millinck van Gerwen-van Gestel-van Gulick-van Grevenbroeck-van Grinsven (Hester-) - de Gronlard van Surester-de Gruyter-de Haes(aanverwante families van het Eindhovense geslacht t.w.: Coeverincx, van Hussel, Hovelmans, Lovens, Molemakers, Ponsendael (afkomstig uit Erp)-Schnaerts, van der Schoot, Smit of Fabricius, Verbeeck, Zergers)-van Hussel(zie ook: de Haes)-Hovelmans (zie ook: de Haes)-Lovens (zie ook: de Haes)-Maes of Masius-Mahie-van Malsen-Martini-van Meer-van Meerwijk-van Meeuwen-de Mele van der Meulen (ook van der Molen)-Minorette van van Someren-Molemakers (zie ook: de Haes)-Monicx-Montens-Pauweter-Pelgrom de Bye- Pels-Piper-Ponsendael (afkomstig uit Erp; zie ook

de Haes)-Proening van Deventher-Pus(uit Andel)
Pybes d'Adama-de Raet - van Randenrode geseyt
van der Aa-van Raveschot-Rombouts- de Roover-
Ruys-de Ruyter-Sassen-Scheffers-Schenaerts (zie
ook;de Haes)-van der Schoot(zie ook;de Haes)- Smit
of Fabricius (zie ook: de Haes)-Smits van Ec-
kart en -van Oyen-Sopers-Spoor-van Steenhuys-
van Susteren-Suys (uit Oisterwijk)-Suys-van
Vechel-van Vechel ('s-Bosch)-van den Velde-
van de Velde gezegd Honselaer-van Velpe-Ver-
beeck (zie ook;de Haes)-Verheyen (oudtijds ge-
naamd van der Heyden)-Vladeracken-de Voocht-
van der Voort (adellijke familie)-de Vos (Ra-
vestein)-van de Water-de Wits (Tilburg)-Wy-
nants van Rosan-Zergers (zie ook: de Haes).

MEDEDELINGEN

Na het verzenden van de aankondigingsbrief
voor dit tijdschrift werd door Redactie beslo-
ten de oorspronkelijk gekozen naam "De Noord-
Brabantse Leeuw" te wijzigen in "De Brabantse
Leeuw".

Het doet Uitgever genoeg aan de abonné's
te kunnen meedelen, dat de omvang van het blad
kan worden vastgesteld op 20 pagina's per
maand, in plaats van de aangekondigde 16. Het
groot aantal te publiceren gegevens vraagt
echter een grotere omvang. Helpt allen mee het
aantal abonné's op te voeren, zodat het aan-
tal pagina's uitgebreid kan worden. Geeft aan
Uitgever namen en adressen op van mogelijk ge-
interesseerden opdat aan hen een proefnummer
toegezonden kan worden. U profiteert zelf van
een groot aantal abonné's, daar hierdoor de
mogelijkheid geboden wordt U voor het geringe
bedrag van f 3,50 per jaar een groter aantal
pagina's toe te zenden!

DE BRABANTSE LEEUW

Redactie:

Jhr.Mr.Dr.B.R.C.M.de Roy van Zuidewijn, 's-Hertogenbosch; J.P.H.Goossens, Vlijmen; J.H.G.J. van Heeswijk, Maasbandijk A41, Kerk-Driel; postgirorekening 1291.76.

Alle stukken bestemd voor de Redactie in te zenden aan de Heer van Heeswijk.

Uitgever:

H.de Bot, Koningin Emmaplein 4a, Rotterdam-C. postgirorekening 3888.21; tel. K-1800-20578. Adreswijzigingen en eventuele klachten over de toezending aan Uitgever op te geven.

Abonnement:

Prijs: f 3,50 per jaar. Losse afleveringen (uitsluitend voor abonné's en voor zover voorradig tot een maximum van 5 per abonné) à f 1,- per stuk te bestellen bij de Heer van Heeswijk te Kerk-Driel. Abonnementsgeld te storten op diens girorekening. Nieuwe abonné's op te geven aan Uitgever.

Het abonnement loopt gelijk met het kalenderjaar. Het wordt automatisch verlengd, indien het niet een maand vòòr het aflopen van deze termijn per aangetekend schrijven wordt opgezegd bij de Heer van Heeswijk. Aan hen, die zich in de loop van het jaar abonneren, worden, voor zover in voorraad, alle reeds in het jaar verschenen nummers, direct toegezonden. Ontbrekende nummers zullen, indien enigszins mogelijk, aan het einde van het jaar worden bijgemaakt en dan worden toegezonden.

X X X X

de brabantse leeuw

MAANDBLAD VAN DE GENEALOGISCH-HERALDISCHE
SECTIE VAN HET PROVINCIAAL GENOOTSCHAP VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN IN NOORD-BRABANT

JAARGANG I, NUMMER 2. FEBRUARI 1952

HET BRABANTSE GESLACHT LOMBAERTS

De Heer Koller uit Brussel plaatste reeds in 1939 een vraag betreffende deze familie in "De Nederlandsche Leeuw", die nimmer werd beantwoord. Ondertussen vernam ik van den Heer Octave le Maire uit Brussel, die zelf langs de familie Snoeck (uit Mierlo) van de familie van Enckevoirt afstamt, dat baron Coppens d'Eeckenbrugge, een handschrift geërfd had van de familie Lamme d'Huisnacht. Dit handschrift is getiteld als volgt:

Livre Généalogique/de la/descente/De la très noble et ancienne famille de Longin dressé par le très Noble et généreux Seigneur le Seigneur Ambroise/floris de Meghem Baron du St Empire de Merode Seigneur/de Royenborch Seghershove et du Larracker fief personat de/Vechel et dans Oirschot etc. Gentilhomme de la Chambre/de Son Alze Ser^{ne} L'Archiducq Sigismond François d'Insbrug/Eschevin de la ville de Brux^{es}/Fils de noble homme Antoine Martinde Meghem Seigneur/de Demescourt Capitaine au Service de Sa Ma^{te} etc./Et de la très Noble Dame Madame Jaqueline Longin fille de Noble Homme/Anthoine Longin et de la très Noble Dame Madame Marguerite de/de Berchem Fille de Messire Jean et de Dame Jacqueline d'Enckevoirt/Niepce/et Heritiere Uni-

verselle de Son Eminence Le Cardinal d'Enckevoirt/Les Ayeuls de Lad^{te} Dame Marguerite estoient Arnout de/Berchem et de (sic) Dame Isabeau de Scuenberg/tante/De la très Noble Dame Madame Magdeleine Heritiere de Seuenerch Espouse de Messire/ Cornil de Berghe Cheualier/ de la Toison d'or.

De titel is getekend: Wilmart 1689. De prachtige getekende en gekleurde portretten, monumenten en wapens zijn uitgevoerd door: Joh. Car. van Deynum. Bij de "Généalogie de la Maison d'Enckevoirt" zijn de navolgende portretten gevoegd:

Fol. 103, Glasraam in de St. Jan te 's-Hertogenbosch, betreffende den Kardinaal (copie geattesteerd door notaris D. van Uyttum); folio 107, Isabella van Enckevoirt, echtgenote van Messire Gerard Michiels (copie geattesteerd door notaris Paon in 1693); fol. 109: messire Gerard Michiels, burgemeester en schepen van 's-Hertogenbosch, 1537 (id.); fol. 113, messire Godfried van Enckevoirt, ridder, heer van Ranst, echtgenoot van Agnes van Halmale (id.); fol. 125 Agnes van Halmale, voornoemd, aetatis 56, anno 1568 (id.); fol. 121, Jan van Berchem, ridder, drost van Breda en burgemeester van Antwerpen, echtgenoot van Jacoba van Enckevoirt (id.); fol. 123, Jacoba van Enckevoirt, voornoemd (id.); fol. 125, dezelfde op jeugdige leeftijd (id.).

Gedurende verschillende periodes hebben de graven van Enckevoirt en hunne nakomelingen, (die een belangrijke fideicommissaire stichting hebben nagelaten), in Oostenrijk en in de Nederlanden nasporingen laten doen betreffende hun voorgeslacht in Brabant, die nimmer tot een goed einde zijn gebracht. Dit werd ten eerste bemoeilijkt door het feit, dat zij in het bezit waren van een XVIIe. eeuwse genealogie, die overeenkomt met die van voormeld handschrift en waarin staat aangegeven, dat zij

afstammen van een van Enckevoirt, die gehuwd was met Maria Lombaerts, die hertrouwde met "ridder" Jan van der Stegen. Uit hetgeen volgt zal blijken, dat dit niet met de feiten overeenstemt. Zij stammen in mannelijke lijn uit het geslacht Lombaerts. Het onderzoek werd destijds ook vertroebeld door het feit, dat zij de naam hadden overgenomen van een stammoeder van Enckevoirt. In de Meyerij van den Bosch was het namelijk in vroegere tijd de gewoonte, de familienaam van een stammoeder, die tot een bekende oude familie behoorde, zonder vorm van proces te adopteren. Dit compliceert het latere onderzoek. Vooral daar het familiewapen van die stammoeder dan meestal regelmatig werd gevoerd. Vandaar dat men met het samenstellen van de genealogiën betreffend de geslachten de Bie, Bac, de Roover, Hanegraeff, van Heyst, van Zeeland, van Brouhoven, Kievits, en meer anderen, uiterst voorzichtig moet zijn. Dergelijke gevallen deden zich over het gehele territoir van het oude hertogdom Brabant voor. Zo ziet men, dat de egenwoordige graven von Goës, die te Klagenfurth (Karinthiën) wonen, de naam dragen van de familie Goossens (wegens hunne verwantschap met kardinaal Goossens), doch dat zij in werkelijkheid afstammen van de molenaars-familie de Troch.

Wij gaan thans over tot de behandeling van de familie Lombaerts. De eerste, die ik vond, was Johan dict Lombart, die in 1340 wordt vermeld als cijnsman van de Hertog van Brabant, in verband met een goed te Oisterwijk. Tegelijkertijd wordt een Frederik Lombaerts aldaar genoemd. Terwijl in 1404 een Andries Lombaerts als molenaar van Oisterwijk wordt ingeschreven (1).

In 1421 ontmoet men te Haaren de kinderen van wijlen Henric Lombaerts, zijnde:
a Jan Lombaerts (2);

- b Godevaert Lombaerts (3); een Godevaert Lombaerts wordt in 1450 te Oisterwijk vermoord
 - c Engelbert Lombaerts (5); (4).
 - d Elisabeth Lombaerts (6);
 - e Yda Lombaerts (7);
 - f Agnes Lombaerts (8);
 - g Juet Lombaerts (9);
- Wij vangen de regelmatige stamreeks aan met:
- I Willem Lombaerts, geb. omstr. 1390, wonende te Haaren, + v. 1440, tr. Margriet N. (10), waaruit:
 - 1 Willem Lombaerts, die een goed te Helvoirt bezat, woonde te Karchoven onder Oisterwijk (1451), tr. v. 1444 Elisabeth Peeter Henricx Neesen (11), waaruit:
 - a Peeter Lombaerts, verm. 1478 (12);
 - b Willem Lombaerts, verm. 1478 (13); (een Willem Lombaerts wordt in 1496 als glasmaker te 's-Bosch vermeld (14)); heeft bij N.N. een bastaarddochter, Aleyt Lombaerts, tr. Adriaen Dircx van Vianen (15);
 - 2 Henric Lombaerts, + v. 1459, tr. Heylwich Aert Heymans, verm. 1459 (16), waaruit:
 - a Barthelomeus Lombaerts, verm. 1472 (17);
 - 3 Laureys, die Volgt II; en vermoedelijk:
 - 4 Heylwich Meynen, dochter v. Willem Lombaerts verm. Haren 1446 (18);
 - 5 Haar broeder: Gysbrecht Meynen, verm. Haren 1446, tr. Joanna Jan Maes van Karrikove, wier moeder was Marie N. (19);
 - II Laureys Lombaerts, geb. omstreeks 1420, bezit een huis te Karchoven, verm. 1444-1459, tr. Engelberen N. (20), waaruit:
 - 1 Barthelomeus Lombaerts, wonende te Oisterwijk, deken van het gilde van St. Severinus (1477), zegelaar van de "drapperye" (1483), verm. 1477-1499, tr. Elisabeth Henric Goy-aert Langheinen (21), waaruit:
 - a Aert Lombaerts, + v. 1556, tr. N.N. (22),

waaruit:

aa Barthelomeus Lombaerts, verm. 1587, + v. 1603, tr. Cathelyne Herman Janssen, + v. 1587 (23), waaruit:

aaa Herman Lombaerts, verm. Haaren 1587, + v. 1613, tr. N.N. (24), waaruit:

aaaa Huybert Lombaerts, verm. 1616 (25);

bbbb Aert Lombaerts, verm. 1616 (26);

bbb Geertruyd Lombaerts, verm. 1613, tr. Claes Joosten de Beer (27);

b Laurens Lombaerts (28);

c Henric Lombaerts, verm. 1499-1505, tr. Barbara de Loze, dr. v. Willem en Geertruyd Symons van der Velde (29);

2 Gerard, die Volgt III;

3 Henric Lombaerts, woont te Oisterwijk, nabij de kerk, verm. 1474-1511, tr. Engelberen Wouter Willems van der Avoirt, wed. Jan Laureys Groys, + v. 1474 (30), waaruit:

a mr. Jan Lombaerts senior, woont te Oisterwijk nabij de kerk in het huis van zijn vader, provisor van de confrerie van O. L.Vr. (1496), provisor van de tafel van de H. Geest (1497), secretaris van Oisterwijk (1511-1512), rentmeester van het convent van Tongerlo (1529), leenman van de Hertog van Brabant (1532); zijn wapen vertoont: van zilver een aanziende ossenkop van sabel met gouden horens (31); + v. 1546, tr. le. Cecilia van Hulsen, dr. v. Godfried en Elisabeth N. (32); tr. 2 Godescalca Dirckx Sappeels (33), waaruit: uit le. huwelijk:

B.W. van Schijndel, Brussel. (Wordt vervolgd)

1) A.G.R.Brussel.Rekenkamer. Reg.no.13003, rekening 1404,37. Idem.Cijnsregister no.45038-1340, sub Oisterwijk, 113v.,114.

2) R.A.'s-Bosch.R.A.Oisterwijk.R.143-1421,38v; 146-1429,38.Jan Henricxzn.Lombaerts bezit 1429

een huis te Oisterwijk, tr. N.N. waaruit: a. Claus Lombaerts; b. Aleyt Lombaerts; c. Lysbeth Lombaerts; d. Cathelyne Lombaerts, tr. v. 1428 Wouter Jacobs.

- 3) Ibidem. Idem. R. 143-1421, 38v.
- 4) Ibidem. Idem. R. 158-1450, 8-8v.
- 5) 6) 7) 8) en 9) Ibidem. Idem.
- 10) Ibidem. Idem. R. 154-1444, 28v.
- 11) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Cijnsregister no. 45073-1448, sub Helvoirt, 111. R.A.'s-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. R. 152-1440, 32v.; 154-1444, 28v.; 159-1451, 3; 167-1459, 17v.
- 12) Ibidem. Idem. R. 178-1472, 17v.; 184-1478, 23v.
- 13) Ibidem. Idem.
- 14) Ibidem. Idem. R. 181-1475, 1v.; 208-1504, 22; 211-1507, 34; 214-1510, 14; 235a, 25. 2. 1530. (zie ook het werk van van Zuijlen betreffende de Bos-sche rekeningen).
- 15) Ibidem. Idem. R. 212-1508, 32v.; 228-1524, 7v; 230, 10. 12. 1526-kantt. dd. 14. 6. 1527. Hij heeft een dochter Wilhelma van Vianen, tr. Wouter Jan Gielis.
- 16) Ibidem. Idem. R. 154-1444, 28v.; 167-1459, 11v.
- 17) Ibidem. Idem. R. 178-1472, 16.
- 18) Ibidem. Idem. R. 156-1446, 23v.
- 19) Ibidem. Idem. R. 145-1427, 1, 21; 146-1428, 25; 156-1446, 23v.; 157-1449, 20; 158-1450, 8v. Twee zusters van Joanna Jan Maes van Karrikove zijn: Cathelyn, + v. 1465, tr. Eymbert zn. v. Goeswyn Goeswyn Matheus van der Borch en Heylwich Embrecht van Ryel (Smiters) en hertr. Yeve Jansdr. Buckinck; Geertruyd, tr. Mathys Janszn. van Heyst.
- 20) Ibidem. Idem. R. 154-1444, 28v.; 167-1459, 17v.; 190-1484, 22v.
- 21) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 13026, 55v. R.A.'s-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. R. 180-1474, 3; 181-1475, 30; 182-1476, 5v.; 183-1477, 21v.; 190-1484, 22-22v.; 191-1485, 4v.; 192-1486, 18v.-19, 33; 193-1487, 6; 199-1494, 1; 200-1495, 16v.; 201-

- 1496, 14v.; 202, 30.5.1497; 204-1499, 35; 220-1516, 18; 226-1522, 6v.; 227-1523, 31v.
- 22) Ibidem.Idem.R.261-1556, 4.
- 23) R.A.'s-Bosch.Rt.A.'s-Hertogenbosch.Reg.no. 1420-1587, 465v.Wapen Sappeels: van zilver een vijfp.ster vergezeld van drie vogels van sabel.
- 24) Ibidem.Idem.Reg.no.1514-1613, 440.
- 25) Ibidem.Idem.Folio 551v.
- 26) Ibidem.Idem.
- 27) Ibidem.Idem.Folio 440.
- 28) Ibidem.Idem.
- 29) R.A.'s-Bosch. Rt.A.Oisterwijk.R.200-1495, 33; 204-1499, 19; 209-1505, 30; 221-1517, 41v.
- 30) Ibidem.Idem.R.178-1472, 17v.; 180-1474, 21v.; 184-1478, 24; 189-1480, 29v.; 190-1484, 22v.; 193-1487, 11v.; 201-1496, 34v.; 202, laatste blad; 215, 1.2.1511.
- 31) A.G.R.Brussel.Rekenkamer.Cijnsregister no. 45077, 114; R.A.'s-Bosch.Rt.A.'s-Hertogenbosch Reg.no.1265-1496, 543v.Rt.A.Oisterwijk.R.200-1495, 36; 201-1496, 34v.; 202-1497, 1; 215-1511, 5; 216-1512, 35v.; 223-1519, 4; 225-1521, 14v.; 233, 23.8.1529; 235-1529, 34; 236, 28.2.1531; 237, 3.4.1532.
- 32) Ibidem.Idem.R.218-1514, 25v.
- 33) Ibidem.Idem.R.199-1494, 25; 200-1495, 2v., 26 v., 30v.; 201-1496, 29; 213-1504, 9v.; 224-1523, 54 v.; 243-1534, 36v., 53v.; 244-1540, 11, 51v.; 246-1542, 21; 251-1547, 78.

REDACTIONELE MEDEDELINGEN

De afbeelding op blz. 12 van het eerste nummer is van de hand van de bekende wapente-kenaar K.van den Sigtenhorst te 's-Gravenhage, die ook het hoofd van dit maandblad ontwierp.

De Redactie stelt zich op generlei wijze verantwoordelijk voor de ondertekende stukken in het Maandblad.

BATAAFSCH-REPUBLIKEINSCH E SYMBOLEN IN NOORD-BRABANTSCH E GEMEENTEWAPENS

Na het afdrucken van mijn artikel over Bat.Republ.herinneringen in de Noord-Brab.gemeentewapens (B.L.Jrg.I,Nr.1), maakte de Heer Van Son van het N. Brab. Rijksarchief mij opmerkzaam op het zegel der maire van Nuland, van 14 Mrt.1798, dat aan het dorpszegel, reeds door mij besproken, vooraf gegaan en; heel wat uitvoeriger en artistieker uitgevoerd, daaraan ten voorbeeld gestrekt heeft.

Zegels met ongeveer dezelfde voorstellingen zijn in dien tijd, gelijk spreekt, nog door meerdere autoriteiten gebruikt. Zij vallen buiten het onderwerp, maar toch maak ik eene uitzondering voor dat van Gedeputeerden uitmakende de Gezamenlijke Vaderlandsche Sociëteiten van Bataavsch Braband wegens de bijzondere plaats, die deze Gedeputeerden bij de vorming van het Gewest hebben ingenomen en de beginselvastheid, die men bij hen, ook ten aanzien der Republikeinsche symbolen verwachten mag. Dit zegel, dat de Bataafsche Maagd met fasces en bijl, als mede lans en Phrygische muts voorstelt, werd ter sluiting eener circulaire van 11 Juli 1795 in het oud gemeentearchief van Zundert aangetroffen.

Dec. 1951

J.P.W.A.Smit

ARCHIEFONDERZOEK TE DELFT

Met grote erkentelijkheid nam het Bestuur van de Sectie kennis van de aanbieding van Mevr. A.C.Boogaard-Bosch, Maerten Trompstraat 22 te Delft om gratis voor belangstellenden onderzoek te verrichten op het Gemeente-Archief en het Archief van de Ned.Herv.Gemeente te Delft. Uiteraard dient een gefrankeerde enveloppe bij de vraag te worden ingesloten.

DE EIGENAREN VAN HET KASTEELTJE ONDER
"DEN BOOGAARD" TE SCHIJNDEL. IN DE
VOLKSMOND "SLEUTJES SPOOK" GENAAMD.

Het vorig jaar verscheen van de hand van Zuster Ma. Teresa bij de drukkerij L. M. van Lieshout te St.Oedenrode het boekje getiteld: "Het Spookslot van Schijndel"

Zoals de schrijfster zegt, moet dit boekje worden gezien als een hernieuwde uitgave van het werkje van de Prior - Archivaris Th. Ign. Welvaarts, in 1890 verschenen bij de boekdrukkerij van F. Uten te Diest.

De schrijfster, Zr.Teresa zegt in haar voorwoord dat haar geen authentieke gegevens ter beschikking stonden. Had zij ten gemeentehuize van Schijndel geïnformeerd, dan zou zij toch iets omtrent het kasteeltje hebben kunnen horen. Immers de oud-burgemeester P.A.Verhagen heeft reeds een viertal acten uit de 17e eeuw gecopiëerd welke betrekking hebben op het hier bedoelde kasteeltje.

Het slotje - in de volksmond "Sleutjes Spook" genaamd - heeft bestaan in de nabijheid van de weg van Schijndel naar Heeswijk, welke weg men in Schijndel "De Steeg" noemt. De uithoek waar het eerlang stond heet thans "Den Boogaard".

Allerwaarschijnlijkst wordt de juiste plaats thans kadastraal aangeduid door sectie A.nr.2865 (zie het afgedrukte kaartje).

De mededeling, dat de schrijfster niet beschikte over authentieke gegevens, heeft mijn nieuwsgierigheid geprikkeld. Ik ben terstond met mijn onderzoek begonnen. Het resultaat daarvan is, dat ik thans - met de notities welke ik reeds eerder maakte - in staat ben de bezitters van dit kasteeltje vanaf het jaar 1553 tot de afbraak daarvan te noemen.

De plaats waar het heeft gestaan wordt in de zestiende- en het begin der zeventiende eeuw genoemd "Die Veerdonck" en in latere jaren, evenals thans "Den Boogaard".

Bij mijn onderzoekingen heb ik zeer veel nut gehad van een opgave uit de oude cijnsboeken van de Heerlijkheid Helmond, welwillend verstrekt door de Heer Jac.J.M.Heeren, archivaris van Helmond.

Evenals de bezitters van zeer vele in Schijndel gelegen landerijen, moesten ook de eigenaren van het kasteeltje een erfelijke cijns betalen aan de Heer van Helmond.

Uit het cijnsboek (nr.133, fol.183) van de voormalige heerlijkheid van Helmond blijkt, dat omstreeks het einde der 15e eeuw

I. Gijsbertus de Verdonck de bezitter van het kasteeltje was. 1)

II. In 1507 waren Aelbertus zoon van Gerardus van den Einde en Arnoldus zoon van Albertus van Kessel eigenaren van het kasteeltje.

III. Hierna was het in het bezit van de familie van der Hagen.

IV. Vóór en in het jaar 1553 besloeg het kasteeltje met daarbij behorende landerijen een oppervlakte van +10 bunders en was het eigendom van Dirck Alaertszn. van Driel, gehuwd met Margrieten Jansdr. van der Hagen. Zij hadden drie kinderen (Rijksarchief 's-Bosch R.45), nml.

- a. Jan, op jongeren leeftijd en ongehuwd overleden;
- b. Alijda, gehuwd met Jan Henric Geringszoon;
- c. Maricken, de vrouw van Dirck Aertszn. van Kessel.

V. Ten overstaan van schepenen van Schijndel werden bij akte dd. 21 Februari 1553 (Rijksarchief 's-Bosch, Schijndel R.45) de goederen

1) in 1372 was een Gijsbrecht van de Verdonck Schepenen in Schijndel. (Gevidumeerde akte in Schijndel R.67.fol.114.)

van Dirck van Driel gescheiden. Het slotje viel ten deel aan Dirck Aerts van Kessel. Het kasteeltje met bijbehoren werd in 1553 als volgt omschreven: Huis hof schuur bakhuis of esthuis met aanhorigheden, stenen huiskens daar ook bij staande, rond omgraven, met de landerijen en daar bij behorende, met groesland weiland en akkerland, groot het weiland 2,5 bunder, het akkerland 15 lopensen, aan elkander gelegen, onder het gehucht Elschot, genaamd "Die Veerdonck". Het kasteeltje was toen met de volgende lasten bezwaard:

- 1 twee "Bosse mudden rogge" te leveren aan de Heer Lamert van den Bort;
- 2 elf pond "Bosse paeyments" erfpacht aan Meriken Mercelis in Den Bosch;
- 3 vijf pond aan de "Cellebroeders" in Den Bosch;
- 4 zeven pond "bosse paeyments" aan de Gilde Broeders van St. Barbara in de Kerk van Schijndel;
- 5 zes stuivers en een oort aan de Heer van Helmond;
- 6 vijf en een halve stuiver cijns aan het dorp Schijndel en ten slotte
- 7 drie vaten rogge aan de algemene armen van Schijndel.

Dirck Aerts van Kessel-schepen van Schijndel had bij zijn vrouw Maricken van Driel drie kinderen n.l.

- a Aerdt van Kessel, gehuwd met Marijken Willem Geerincx;
- b Dirck van Kessel, gehuwd met Hadewijck Gijsbertsdr. van den Boogaard;
- c Jan van Kessel, gehuwd met Heylken Jan Hendrick Otten.

VI. Bij akte voor schepenen van Schijndel dd. 20 Januari 1606 (Schijndel R.61, fol.1v) werd het slotje geërfd door laatstbedoelde Dirck van Kessel. In deze akte staat: "Het slotje

of Spijcker huijs"

Dirck van Kessel en Hadewijck van den Boogaard hadden slechts één kind, genaamd:

VII. Dirck van Kessel, geboren + 1585. Deze werd de opvolgende eigenaar van "Sleutjes Spook". Hij was vele malen schepen van Schijndel en gehuwd met Jenneken Pauwelsdr. Wijnants van Resand. Hun huwelijk bleef kinderloos. Zij stierven kort na elkander, nl. op 21 en 28 Februari van het jaar 1665 (Schijndel R.269). Zij werden beiden begraven in de oude R.K. Kerk in Schijndel, onder één grafzerk waarin hunne wapens waren uitgehouwen (N.Brabantsche Almanak voor het jaar 1893, blz. 912/913)

Merkwaardig is het dat de vader van de hier bedoelde Jenneke Wijnants van Resand, eigenaar was van het kasteeltje "Groenendaal" dat eertijds in de buurtschap Hermalen onder Schijndel stond.

Op 17 Februari 1665 (Schijndel R.142, fol. 10) testeerden Dirck van Kessel en Jenneken Wijnants van Resand voor schepenen van Schijndel. Dirck van Kessel maakte tot zijn erfgenamen zijn neven en nichten, zowel van vaders- als van moederszijde.

Zijn moeder had de navolgende broers en zusters: Gijsbert, Jan, Willen, Iken gehuwd met Willem Pennix, Hendricxken gehuwd met Gerart Jan Lamberts, Elisabeth gehuwd met Jan Deckers, Catharina gehuwd met Daniël van Gerwen (secretaris van Schijndel) en Emken, de vrouw van Huybrecht Henric Willem van Heertum.

Men zal zich gemakkelijk kunnen voorstellen, dat Dirck van Kessel, alléén reeds van moederszijde, vele nichten en neven had.

VIII. Bij delingsakte voor schepenen van Schijndel dd. 15 April 1665 (Schijndel R.81, fol.2v) viel het slotje ten deel aan enkele neven en nichten van Dirck van Kessel, n.l.

a Hendrick en

- b Willem zonen Jan Gijsberts van den Boogart;
- c Symon Luycas Habraecken als man van Arijken dochter Jan Gijsberts van den Boogart voorschr.;
- d Gijsbert zoon van Jan Hendrick Willems van Herethum en van Metgen Deckers;
- e Willem zoon van Jan van Herethum voorschr.;
- f Marijken dochter Jan Gijsbert van den Boogart den ouden;
- g Gijsbert zoon Jan Gijsberts van den Boogart den ouden voorschr.;
- h Antonis Willem Jacobs als man van Metgen;
- i Jan Anthonis Dielissen als man van Emken;
- j Jan Lambert Reijnders van der Hagen als man van Heesken;
- k Reijnder Laurens Janssen als man van Jenneken;

de vier laatstbedoelden, dochters van Jan Gijsberts van den Boogart voorschr.;

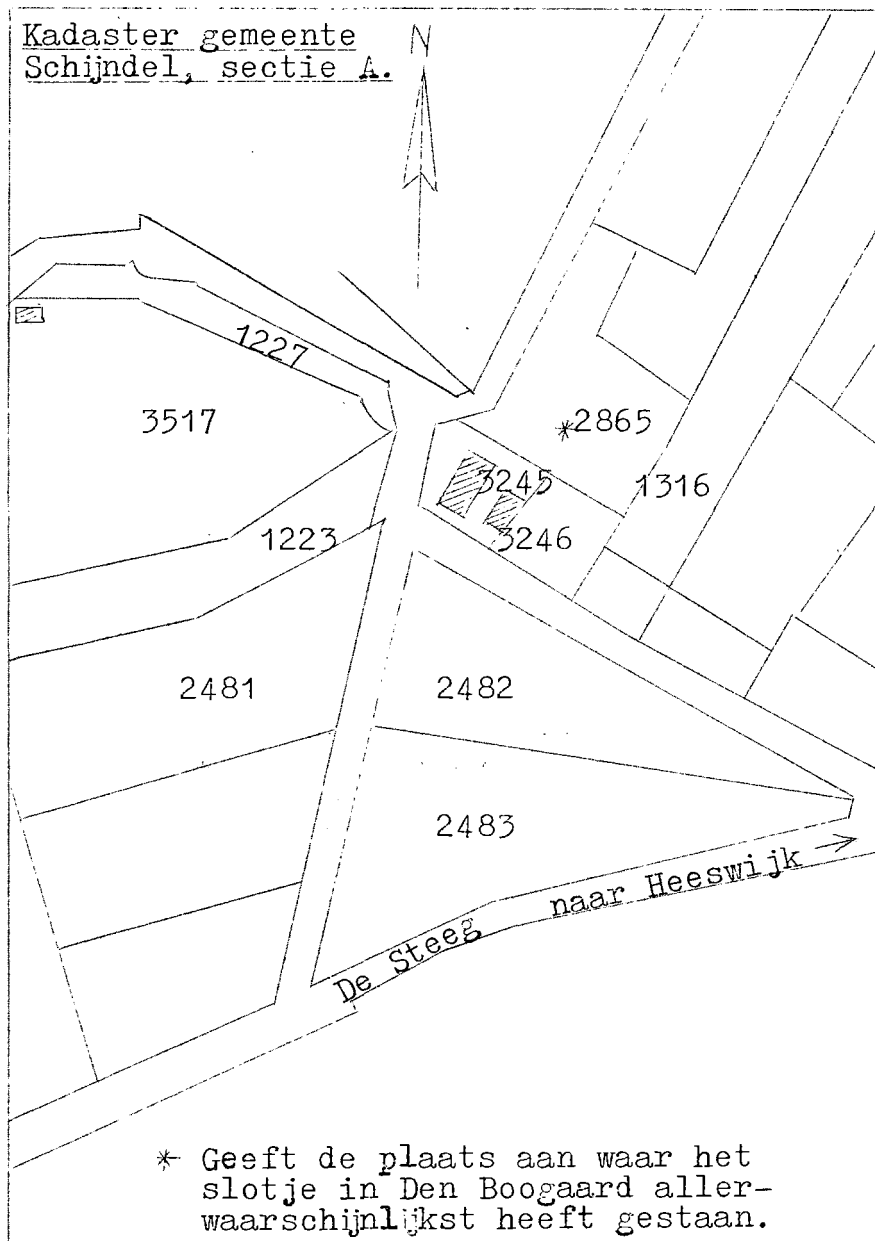
l Handrick Jan Gijsbertsz. van den Boogart. Deze neven en nichten bleven slechts 19 maanden in het bezit van het kasteeltje.

IX. Op 25 November 1666(Schijndel R.81, fol.88) werd ten overstaan van schepenen te Schijndel het slotje door de onder VIII genoemde bezitters verkocht aan Marijken, dochter van Gijsbert Anthonis Smits, weduwe van Anthonis Hendrick Vugts. In de hier bedoelde verkoopakte wordt het kasteeltje als volgt omschreven: "Een Casteeltien oft Sleutjen schuur esthuijs schoppe en landerijen dien aanliggende hautwasch gerechtigheden en toebehoorten thien lopense lants oft daer ontrent int geheel groot sijnde, gelegen in de parochie van Schijndel onder Elshot!"

Anthonis Hendrick Vugts en Marijken Smits hadden deze kinderen:

- a Gijsbert;
- b Joost;
- c Matthijs;

Kadaster gemeente
Schijndel, sectie A.

* Geeft de plaats aan waar het
slotje in Den Boogaard aller-
waarschijnlijkst heeft gestaan.

d Hendrick;

e Jan;

f Aeltgen, gehuwd met Willem Jan Gijsbert van den Boogart.

X. Bij boedelscheiding voor schepenen van Schijndel viel het slotje op 27 Juni 1669 (Schijndel R.82, fol.100) ten deel aan de zoon Hendrick. Ook uit deze akte van boedelscheiding blijkt weer dat nabij het kasteeltje een bedrijfsgebouw stond. Immers dit erfdeel wordt aldus in de akte omschreven: huis, schuur, washuis, schop "ende het sleutje," hof, boomgaard enz.

Henrick Antonisz. Vuchts was gehuwd met Catalijn, dochter Peeter Mathijszn. van Heertum en had bij deze vrouw de navolgende kinderen:

a Antonis;

c Jenneke;

b Peter;

d Helena.

XI. Bij scheidingsakte voor schepenen van Schijndel viel op 21 Januari 1704 (Schijndel R.146, fol. 112) het kasteeltje ten deel aan Antonis Henrickzn. Vugts.

Deze bleef nog geen drie maanden eigenaar daarvan.

XII. Ten overstaan van schepenen te Schijndel droeg deze op 12 Maart 1704 (Schijndel R.97, fol.4) het kasteeltje over aan zijn broer Peter Henricxzn. Vucgts. Deze had tot vrouw Jenneke Petersdr. van de Ven en had van haar deze kinderen:

a Catalijna, gehuwd met Antony Wijnant Jansse;

b Antony;

c Johanna, de vrouw van: 1. Willem Aert Dobbelsteen en van: 2. Dilis Bartel Scheevers;

d Hendrina, gehuwd met Jan Gielens Verhoeven.

XIII. Bij akte dd. 2 April 1751 (Schijndel R.159, fol.14) verleden voor schepenen van Schijndel verdeelden deze kinderen de nalatenschap van hun ouders. Het kasteeltje kwam daarbij op naam van Antony Peter Vugs.

De vrouw van deze bezitter was: Maria Rijndersdr. van den Boogaart. Zij hadden deze kinderen:

- a Adriaan 2);
- b) Peter;
- c Anthonet, gehuwd met Willem Dielis Vrenssen;
- d Johanna, de vrouw van Delis Hendrick van der Schoot;
- e Cathelijna, wier man Anthony Hendrick van der Schoot was.

XIV De goederen hunner ouders werden verdeeld voor schepenen van Schijndel op 6 Mei 1791 (Schijndel R.177, fol.62). Het kasteeltje kwam daarbij op naam van Peter Vugts. Het slotje wordt in deze akte als volgt omschreven: "Eene woning genaamt het Sloodje, met aangelegene akkerlant graskanten, houtwassen, alsmeede de huijsplaets en daarde schuur en stallinge staat, hoff Boomgaert en verdere geregtigheden daarbij behoorende groot te saemen omtrent zeeven loopense gronden, gestaan en gelegen binnen Schijndel onder den gehugte Elschodt"

Het Kasteeltje was toen jaarlijks met de volgende lasten bezwaard:

- 1 twee gulden twaalf stuivers aan de graaf van Limburg Stirum als rentmeester der geestelijke goederen te 's-Bosch;
- 2 een pond "Paeyements" aan de "Vicarije" te Schijndel;
- 3 negen stuivers vier penningen grondcijs aan de Heer van Helmond.

De hier bedoelde Peter Vugts was de laatste bezitter van het kasteeltje in den Boogaard. Hij heeft het spookslot laten slopen.

Volgens de schrijver Servaas van de Graaff,

2) Merkwaardig is het dat alle families Vugts welke thans in Schijndel wonen, deze Adriaan tot stamvader hebben. Adriaan had zes zonen en een dochter.

in zijn "Historisch-Statistische Beschrijving van het Koninkrijk Holland", uitgegeven in het jaar 1807, zouden zowel het hier bedoelde kasteeltje, als het kasteeltje "Groenendaal" hetwelk eerlang in het Hermalen stond, in vroeger tijden jachthuizen zijn geweest van de Hertogen van Brabant en zouden "Sleutjes Spook" en "Groenendaal" in het jaar 1807 nog hebben bestaan. Omstreeks 1830 bij de invoering van het kadaster, bestonden beide kasteeltjes niet meer.

Men mag derhalve aannemen dat het aloude slotje tussen de jaren 1807 en 1830 voorgoed verdween. Ik voeg hieraan nog toe dat - naar mijn mening - dit slotje nimmer bewoond is geweest door een der Pandheren van de Heerlijkheid van Schijndel, zoals de geschiedschrijver van Sleutjes Spook verhaalt.

De mij bekende drie geslachten welke de Heerlijkheid van Schijndel vanaf 1398 tot 1612 3) hebben bezeten, waren allen tevens Heer van Heeswijk en meerdere andere dorpen. Hebben deze Heren in de omgeving van Schijndel hun hoofdverblijf gehad, dan was dit zeker op het, op korte afstand van Schijndel gelegen aloude en royale kasteel van Heeswijk.

Ik acht het niet waarschijnlijk, dat het slotje steeds door de eigenaren bewoond is geweest. Ik herinner mij nog goed dat ik uit een kohier van het Schijndelse gemeente-archief de notitie maakte dat een "gegageerd sergeant" op dit slotje woonde. Zowel het kohier als de notitie zijn tijdens het afbranden van het gemeentehuis verloren gegaan.

Dat dit kasteeltje ooit een spookslot is geweest, wat ik niet in twijfel behoef te trekken, is mij tot nog toe niet gebleken.

Schijndel.

A.J.L. van Bokhoven

3) Na 1612 is Schijndel nimmer meer een heerlijkheid geweest.

B O E K B E S P R E K I N G

Een belangwekkende Familie-Uitgave

De Heer H.W.J. van der Hagen te St. Oedenrode heeft een boekwerk het licht doen zien, dat het nageslacht bevat van alle afstammelingen van den oudst bekenden stamvader van het geslacht Raymakers, verzameld door de Heer Léonard Raymakers-Freericks uit Geldrop.

Onder deze afstammelingen noemen wij allereerst het nageslacht van Leendert de Koning, geb. Dordrecht 20 Dec. 1690, gehuwd met Pieterella Bussels, geb. Dordrecht 6 Mei 1694.

Voorts Carolus Bovens, geb. Urmond 10 Jan. 1728 en Elisabeth Peters en ten slotte Petrus Cremers, substituut-schout en schepen te Maashees, geb. ald. 12 Mei 1642 gehuwd met Catharine Siveyer gen. Hubers, geb. 16 Sept. 1640 te Maashees.

Het boekwerk is verlucht met een bijzonder groot aantal portretten, waardoor het des te waardevoller en aantrekkelijker is geworden.

"Banninghof", Groenlo.

F.J.H.Weyn Banningh.

GEDENKSTEEN NED.HERV.KERK TE AALBURG

In de Noordelijke buitenmuur van deze kerk bevindt zich een steen met het volgend inschrift:

GIEL . GERIDTSEN
BEERNT . GYSBERTSEN
ANNO 1630

Weet iemand van de lezers aan welk feit of gebeurtenis deze steen ons bedoelt te herinneren?

J.P.H.G.

V A N A M S T E L

Voor de genealogie der Noord-Brabantse Van Amstel's is het van belang, dat in het oud - Archief der gemeente Grave, thans in het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch in bewaring, zich een charter van 12 Jan. 1324 bevindt, genummerd Q 3, waarin Otte en Jan, heer en vrouwe van Cuyk, hun "neven" Janne van Amstel verzoeken dit charter mede te bezegelen, waaraan deze voldoet. Dit zegel, thans nog aanwezig, toont diens wapen, het bekende der Van Amstel's, zijnde gefaasd, waarover heen een schuinkruis, maar bovendien daarover heen als vrijkwartier het bekende der Van Cuyk's. Deze Jan van Amstel heette dus niet naar het Amsteleind onder Oss, maar dit zeer waarschijnlijk naar hem of althans naar de bekende Hollandse familie.

J.S.

V R A G E N R U B R I E K

Gaarne stellen wij de lezers van dit maandblad in de gelegenheid vragen op genealogisch en heraldisch gebied ter beantwoording aan hun medelezers voor te leggen.

Eventuele vragen kunnen worden ingezonden aan de Redactie van "De Brabantse Leeuw" p.a. Maasbandijk A 41 te Kerk-Driel.

Gaarne contact gezocht met hen, die gegevens hebben omtrent de voorouders van onderstaande personen.

R.K.Kerkregisters van Waspik:

- 1 Cornelis de Ruyter, gedoopt 23.5.1697 (susc. Joanna Guilielmij de Ruyter) zoon van Huibertus Joannes de Ruyter en Maria Ottiens Dingemans, huwt 16.6.1720
Maria Joannis Ruychaver, ged. 4 Oct. 1693,

(susc. Janneke Jannis Ruyghaver)dochter van Joannis Heeren Ruychaver en Cornelia Janse Boes (of Baes?) ook genaamd van Hassel.

R.K.Kerkregisters van Oosterhout:

- 2 Gouvaert Peeter Weterings, ged. 17 Dec.1614 (susc. Joannes Belliarts en Cornelia Zebrechts) zv. Petrus Weterings en Catharina Petri, huwt 23 Jan. 1639
Marijke Willemsen op den Yende.
- 3 Maria de Blinde, ged.24 Oct. 1707 (susc.Maria Werner)dv.Adrianus de Blinde en Anna Adriani.
- 4 Jacobus de Winter, R.K.ged.Roosendaal 7 Juli 1657 (susc.Joannes de Reyger en Maria Janss) huwt Roosendaal 31 Maart 1680
Maritina Cornelisse Nees of Nijs.
- 5 Thomas van der Vloot, R.K. ged.Oudenbosch 6 Jan.1742(susc. Thomas en Maria van den Wijngaert)zv.Christiaan van der Vloot en Helena van den Wijngaert.

Amersfoort, Spaarnestraat 46. J.H.de Ruijter

Het artikel "De Prinsessen van Portugal te Geertruidenberg" op pag. 16 werd medegedeeld door Jhr.Mr.Dr.B.R.C.M.de Roy van Zuidewijn.

Bij Uitgever verkrijgbaar:

"Stamreeks Luyben" 2e druk, door A.M.Niessen. 76 pag.gestencild.Met wapen en naamregister. Periode: ca. 1470-heden. f 2,75.

"Heksenproces" bevattende de volledige authentieke tekst der verhoren van een in 1595 voor het Hof van Utrecht gevoerd heksen- en weerwolvenproces. Met enkele illustraties en verklarende woordenlijst. Prijs f 2,75. 64 pag. H. de Bot, Kon. Emmaplein 4a, Rotterdam - C. Tel. K 1800 - 20578; giro 3888.21

Abonnementsgeld ad f 3,50 per jaar te storten op giro 1291.76 t.n.v. J. van Heeswijk, Kerk-Driel, Maasbandijk A 41.

de brabantse leeuw

MAANDBLAD VAN DE GENEALOGISCH-HERALDISCHE
SECTIE VAN HET PROVINCIAAL GENOOTSCHAP VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN IN NOORD-BRABANT

JAARGANG I, NUMMER 3. MAART 1952

HET BRABANTSE GESLACHT LOMBAERTS

(Slot)

- aa mr. Jan Lombaerts junior, dr. in de rechten, secretaris van 's-Hertogenbosch, + v. 1546, tr. Elisabeth Michiels, dr. v. Gerard, raad van 's-Hertogenbosch, en Elisabeth van Enckevoirt (34), waaruit:
- aaa Jan Lombaerts van Enckevoirt, luitenant colonel ten dienste van Zijne Keizerlijke Majesteit, tr. Anna van Hove, dr. v. Adriaen, schepen en burgemeester van Diest, en Maria Vleugels (35);
- bbb Mr. Willem Lombaerts van Enckevoirt, kanunnik te Luik, vertrekt in 1551 naar het Concilie van Trente, + 1592 (36);
- ccc Mr. Goyaert Lombaerts van Enckevoirt, licentiaet in de rechten en president der schepenbank van 's-Hertogenbosch, + 1591, tr. 1e. Dercksken Joseph Hen - rix van den Stayecker, + 1580, tr. 2e Ulanda Berwouts, + ca. 1626 (37);
- ddd Elisabeth Lombaerts van Enckevoirt, + 25.12.1600, tr. Henric Bloeymans, dr. in de rechten, heer van Helvoirt en Swynsbergen, president der schepenbank van 's-Hertogenbosch, + 13.4.1584 (38);
- eee Marie Lombaerts van Enckevoirt, tr. Jan

- van der Stegen, raad van 's-Hertogenbosch, zn. v. mr. Goswin en Anna van Kessel (39);
- 4 Aert Lombaerts, + v. 1501 (40); tr. N.N. waaruit:
- a Gerard Lombaerts, verm. 1501 (40 bis);
 - b Paulus Lombaerts (40 ter);
 - c broeder Laureys Lombaerts, confessor van het convent van St. Franciscus op Eyen-donck ('s-Hertogenbosch)(1508)(40 quater).
 - d Jan Lombaerts (40 quinquies);
 - e Willem Lombaerts (40 sexes)
- 5 Margriet Lombaerts (40 septies);
(hij had nog bij Aleyt Groys, dr. v. Goswin en Catherina N., twee bastaarden:)
- 6 Laureys Lombaerts, verm. 1482 (41);
- 7 Willem Lombaerts, verm. 1440-1474, + v. 1501, tr. Lijsbeth Jansdr. van der Wiele (42), waaruit:
- a Laureys Lombaerts, verm. 1501 (42 bis);
 - b Alet Lombaerts, verm. 1501 (42 ter);
 - c Elisabeth Lombaerts, verm. 1501-1504, tr. Jan Peter Buckinckx (42 quater).
- III Gerard Lombaerts, geb. omstr. 1450, bezit een goed te Oisterwijk, verm. 1495-1516, tr. Lijsbeth N., + v. 1516 (43), waaruit:
- 1 Laurens Lombaerts, verm. 1531, + 1539, tr. Henric Aertsdr. van der Wiele (44), waaruit
- a Paulus Lombaerts, testeert te Oisterwijk 17.7.1532, verm. 1545, tr. Marie van Vlierden, uit Oirschot, bastaarddr. van Daniël bij Cornelia Joorden Ancems (45);
 - b Henric Lombaerts, verm. 1546 (46);
 - c Adriana Lombaerts, verm. 1546 (47);
 - d Anna Lombaerts, verm. 1546 (48);
 - e Lysbeth Lombaerts, tr. Willem Janszn. van Aaken (49);
 - f Gerard Lombaerts, onmondig 1545 (50);
 - g Roelof Lombaerts, verm. 1545 (51);
 - h Laurens Lombaerts, verm. 1545, vertrekt

- naar Antwerpen (52); (53)
 i Jan Lombaerts, verm. Moergestel 1565-1566
 j Willem Lombaerts, verm. 1543, tr. Anna
 Verschueren uit Tilburg, dr. v. Lenaert
 en Henrica Beerten (54);
 k Helena Lombaerts, verm. 1545 (55);
 2 Aert, die volgt IV;
 3 Jan Lombaerts, verm. 1516 (55 bis);
 IV Aert Lombaerts, geb. omstr. 1480, woont te
 Caerchoven, verm. 1524-1548, + v. 1548, tr.
 Jenneke Gielis Goyaerts (56), waaruit:
 1 Joost, die Volgt V;
 2 Henric Lombaerts, woont te Oisterwijk, naast
 "Den Zegelhuys" (1550), verm. 1573, tr.
 Marie Willems Pauls Rysbroex (57);
 3 Gerard Lombaerts, onmondig 1548 (58);
 4 Cornelis Lombaerts (59);
 5 Dirck Lombaerts (60);
 6 Anna Lombaerts (61);
 7 Elisabeth Lombaerts, verm. 1548, tr. Michiel
 Hendrickx Huyben (62).
 V Joost Lombaerts, geb. omstreeks 1510, woont
 in de "Eckerstraet" te Oisterwijk (1550), ver-
 meld Groenstraat 1556, tr. Christina Embert
 Elen (63), waaruit zes kinderen, waarvan be-
 kend zijn:
 1 Peter Lombaerts, onmondig 1563 (64);
 2 Gerard Lombaerts, onmondig 1563 (65);
 3 Claes, die volgt VI.
 VI Claes Lombaerts, geb. omstr. 1550, bezit
 goederen te Haaren en Oisterwijk, + v. 1617,
 tr. le. Marie Jan Willems van der Camp, (die
 hertr. Jan Mathys Schellekens; zij tr. 3e.
 Lambert Gerits van der Venne) (66), waaruit :
 1 Jan Lombaerts, verm. 1610-1640 (67);
 2 Claes Lombaerts (68);
 3 Peter Lombaerts (69);
 4 Anna Lombaerts (70);
 5 Hillegonda Lombaerts (71);
 6 Aert, die volgt VII.

VII Aert Lombaerts, geb. omstr. 1604 te Haaren, woont te Haaren "by de kercke", bezat vele gronden te Haaren, Helvoirt en Udenhout, rentmeester van Zyne Koninklijke Majesteits Domeinen (1642), + v. 1681, tr. Helena Schouten, dr. van Willem Joost Anthonis, schout van Helvoirt en Maria Adriaen Laureys Witlocx (72) waaruit geb. Haaren:

- 1 Adriaen Lombaerts (73);
- 2 Antoon Lombaerts (74);
- 3 Willem, die volgt VIII;
- 4 Joost Lombaerts, die in 1687 drie onmondige kinderen heeft (74 bis).

VIII Willem Lombaerts, geb. Haaren 1634, bezitter van goederen te Haaren-Gevel, Helvoirt en Udenhout, + v. 1681, tr. Catharina van Liempt, dr. v. Huybrecht Martenszn. en Mayke Michiel Henricszn. van Hal (75) waaruit geb. Haaren:

- 1 Marie Lombaerts, ged. 2.3.1664, tr. Adriaen van Iersel, testeert 4.5.1705, + v. 1730, zn. v. Henrick Adriaenszn. van Iersel (76);
- 2 Aert Lombaerts, onmondig 1688 (77);
- 3 Jenneke Lombaerts, + v. 1746, tr. Adriaen Pijnenborg te Moergestel, wonende te Haaren, zn. v. Jan Pijnenborg (78);
- 4 Aleyt Lombaerts, verm. 1689 (79);

Hierbij betuig ik mijn dank aan de Heer Ferdinand Smulders voor de vele gegevens, die ik van hem mocht ontvangen.

In het museum te Lier bevindt zich een geschilderd portret betreffende het gezin Van Berchem - Van Enckevoirt. In 1942 bevond zich een Costenhrijks majoor Van Enckevoirt te Turnhout.

Brussel.

B.W. van Schijndel

34) A.G.R.Brussel.Rekenkamer.Cijnsregister no. 45077-1522, 14.-R.A.'s-Bosch.Rt.A.Oisterwijk.

R.251-1547,78.Gerard Michiels voert:van goud een eg van sabel. Lysbeth van Enckevoirt was de zuster van den bekenden kardinaal, mr.Willem van Enckevoirt,geb.Mierlo 22.1.1464,bischop van Utrecht (1530); + Rome 18. 7.1537. Elisabeth Michiels van Enckevoirt was de zuster van:a.Michiël,kanunnik van de kathedraal te Luik en deken van de St. Jan te 's-Bosch, + Luik 26.4.1550;b.Agnes,tr.Mathys Lamberts-zn.Stooters;c.Willem,kanunnik van de St.Rombout te Mechelen en van de St.Jan te 's-Bosch (1525),+ 4.6.1534;d.Maximiliaen,deken van de St.Lambert te Luik;e.Joanna,tr.Joseph Bloeymans; en f.Godfried,ridder (24.2.1509),heer van Ranst en schepen van Antwerpen,+ 28.7.1549,tr.Agnes van Halmale.Zie ook:Tax.XX,182-185; XXII, 154. Bib.Roy.Brussel.Hs.Goethals. Reg.no.762,15.Fonds Houwaert.Reg.no.II-6508, 122.G.A.Antwerpen.Fonds Valkenisse.II,386,A. F.- Dr.O. le Maire,Brussel.Hs.no.84.Livre de raison de Gaspard Snoeck, époux de Sara de Tassis.Dumont.Généalogies des Familles Nobles des XVII Provinces.1781,II,16. J.Foppens.Bibliotheca Belgica. Bruxelles.1739.De familie van Enckevoirt voert van goud drie adelaars van sabel,gepl 2&1.Helmtaken een uitkomende adelaar van hetzelfde.Het portret van kardinaal van Enckevoirt bevindt zich, behalve in voormeld handschrift; in de kapittelzaal van de St.Rombout te Mechelen;in 1863 bij kanunnik Schoeffter te Mechelen;in 1863 bij mejuffrouw Kenneste Mechelen;in 1863 in het klooster der Noviezenzusters te Mechelen. De Heer Octave le Maire bezit tevens een portret (aquarel) van den kardinaal.

35) J. Siebenmacher's Grosses und allgemeines Wappenbuch. Band IV,Abt.IV.Niederösterreich-scher Adel. A.F. - Dr.O.le Maire.Dossier van Enckevoirt. Waaruit drie kinderen:1.Adriaen van Enckevoirt,generaal ten dienste van Z.K.

- M.-Kamerheer en krijgsraad, lid van de Ridder-
schap van Neder-Oosterijk, graaf van het H.R.
R.(15.11.1658), + 1663, tr. Anna gravin van
Weerdenborch; 2. Willem van Enckevoirt, overste
wachtmeester ten dienste van Z. K. M., + 1620
en begraven in het klooster Zwettelstift (Ned.
Oostenrijk.); 3. Joanna Helena van Enckevoirt,
overste der reguliere kanunnikessen van het
H. Graf te Maastricht, + 1659. De familie Lom-
baerts van Enckevoirt voerde oorspronkelijk,
blijkens gemeld handschrift: van goud drie
adelaars van sabel, gepl. 2 en 1 en een schild-
hoofd van zilver beladen met een aanzien-
den ossenkop van sabel met gouden horens. De fa-
milie van Hove voerde: van azuur twee gouden
lelie's, één in het schildhoofd en één in het
schildpunt, met een zilveren vrijkwartier, be-
laden met 3 rozen, geplaatst 2 en 1, van keel.
- 36) A.G.R.Brussel.Rekenkamer.Cijnsregister no.
45077-1522, 114.-R.A.'s-Bosch.Rt.A.Oisterwijk.
R.251-1547, 78.
- 37) Zie voor zijn testament: Tax.XII, 249-259.
R.A.'s-Bosch.Inv.Ger.Burger Weeshuis.No.1101
(1565). Hij voerde blijkens zijn zegel: een aan-
ziende ossenkop.
- 38) Dumont.Oc.II, 16. De familie Bloeymans voer-
de blijkens het handschrift: van keel drie zil-
veren rozen, gepl. 2 en 1. Zij woonde in de XVe.
eeuw te Dinther en omgeving en verrichtte im-
portante handelstransactie's met de familie
van Zeeland, in verband met aanzienlijke ko-
ren- en hopleveranties.
- 39) Hij voert blijkens het handschrift: van goud
een leeuw van keel. Zie ook Tax.1904-77.
- 40) R.A.'s-Bosch. Rt.A.Oisterwijk.R.190-1484,
22v.; 191-1485, 16.
- 40 bis) Ibidem.Idem.R.205-1501, 41; 228-1524, 37v.
- 40 ter) Ibidem.Idem.R.205-1501, 41-42; 228-1524,
37v.
- 40 quater, quinquies, sexes, septies. Ibidem.Id.

- 41) Ibidem.Idem.R.152-1440, 19; 154-1444, 32; 180-1474, 20v.; 205-1501, 32; 222-1518, 23.
- 42) Ibidem.Idem.
- 42bis) Ibidem.Idem.R.205-1501, 32; 219-1515, 18.
- 42ter) Ibidem.Idem.
- 42quater) Ibidem.R.205-1501, 32v.; 208-1504, 22; 219-1515, 18; 222-1518, 23.
- 43) Ibidem.Idem.R.190-1484, 22; 200-1495, 35; 205-1501, 41, 47; 207-1503, 7v.; -8; 220.1516, 18; 225-1524, 37v.; 233, 15.2.1529.
- 44) Ibidem.Idem.R.217-1513, 22v., 3.6.1513; 220-1516, 18v.; 227-1523, 21v.; 228-1524, 37, 40v.; 236-1531, 6.2.1531; 243-1539, 28.
- 45) Ibidem.Rt.A.Oirschot.R.176e, 3.9.1535. Ibidem.Rt.A.Oisterwijk.R.235, 22.7.1530; 237, 17.7.1532; 238, 2.1.1534; 239-1535, 17.3.1535; 242-1538, 23.6.1538; 243-1539, 57v; 245-1541, 26, 57v, 69; 246-1542, 28v; 249-1545, 46; 250-1546, 53v, 64.
- 46) Ibidem.Idem.R.238, 2.1.1534; 239-1535, 17.3.1535; 243-1539, 57v.; 250-1546, 53v., 64.
- 47) Ibidem.Idem.R.238-1534, 2.1.1534; 239-1535, 17.3.1535; 243-1539, 57v.; 246-1542, 41v.; 250-1546, 53v., 64; 249-1545, 46.
- 48, 49, 50, 51 en 52) Ibidem.Idem.
- 53) Ibidem.Rt.A.'s-Hertogenbosch.Reg.no.1410 (1600), 151; 1501-1626, 225; 1529-1627-1628, 33. Aert Lombaerts leefde in het midden der XVI. eeuw te Hilvarenbeek. Hij had twee zonen: a. Henric Lombaerts, die een zoon had, Elias Lombaerts, vorster van Oisterwijk (1611-1625), tr.Catherina van Dueren; b. Herman Lombaerts, die stamvader werd van de familie Lombaerts van Aldenhoven. Zijn zoon, Aert Lombaerts van Aldenhoven, was geboren te Heukelom en woonde in 1626 te Kessel bij Aerschot. Ibidem Rt.A.Hilvarenbeek.R.45, 172v, 10.1.1626 In 1626 worden te Hilvarenbeek vermeld: Joost Claeszn. Lombaerts, tr. Maryke Moonen, dr. van Lambrecht en Margriet Jan Mertens Schellekens, en zijn broeder, Jan Lombaerts, die gehuwd

- was met Marie Moonen, zuster van de voorgaande. Ibidem.Rt.A. Oisterwijk.R.238-1534,2.1. 1534; 239-1535, 17.3.1535;243-1539,57v.;245-1541,57v.;249-1545,46;250-1546,53v.,64.
- 54) A.V.Tilburg. R. 292-1543,6v. De Tilburgse familie Verschuere voerde in de XVIe eeuw; gevierendeeld: 1 en 4 drie rozen, gepl. 2 en 1; 2 en 3, drie gesteelde bloemen(van Heyst). R.A.'s-Bosch.Rt.A.Oisterwijk.R.238-1534,2.1. 1534; 239-1535,17.3.1535; 245-1541,57v.;249-1545,46;250-1546,53v.,64;252-1548,71.
- 55) Ibidem.Idem.R.250-1545,32v.,64.
- 55 Bis) Ibidem.Idem.R.220-1516,18v.
- 56) Ibidem.Rt.A.'s-Hertogenbosch,Reg.no.1302-1524,205v.Ibidem.Rt.A.Oisterwijk.R.220-1516, 18v.;228-1524,37;244-1540,36v;252-1548,25,51
- 57) A.G.R.Brussel.Rekenkamer.Cijnsregister no. 45084-1639,8.-R.A.'s-Bosch.Rt.A.Oisterwijk.R. 250-1546,18v.; 251-1547,5;252-1548,25,51,53; 254-1550,54;268-1563,41.
- 58)Ibidem.Idem.R.250-1546,58;252-1548,25,51.
- 59)Ibidem, Rt.A.'s-Hertogenbosch.Reg.no.1308-1527,460.In 1460 wordt een Cornelis Lombaerts te Waalwijk vermeld. Ibidem.Rt.A.Cisterwijk. R.252-1548,25,51.
- 60,61,62) Ibidem.Idem.
- 63) Ibidem.Idem.R.250-1546,89;252-1548,25;261-1556,4;268,8,11.2.1563.
- 64) Ibidem.R.268-1563,8.
- 65) Ibidem.Idem.
- 66) Ibidem.Idem.R.311-1618,77;341-1647,50v.
- 67) Ibidem.Idem.A.G.R.Brussel.Rekenkamer Cijnsregister no. 45084-1639,23v.
- 68,69,70,71) Ibidem.Idem.
- 72) A.G.R.Brussel.Rekenkamer.Cijnsregister reg. no.45084-1639,101v-R.A.'s-Bosch.Rt.A.Oisterwijk.R.324-1630,3;344-1650,91;356-1662,14;475, 27.9.1686; 476,9.7.1687;905,23.10.1681. Haar broeder,Cornelis Scholten,was in 1635 schout van Helvoirt. Haar grootvader,Joost Anthonis

Adriaenszn., wordt in de XVIIe eeuw als schout van Helvoirt en Haaren vermeld. Hier ziet men, dat de familienaam "Scholten" eerst in het begin der XVIIe eeuw is gevormd en is afgeleid van het ambt van de vader en de grootvader.

73,74) Ibidem.Idem.

74 bis) Ibidem.Idem.R.377-1683,28;449,103,25. 11.1772;476,27.9.1686,9.7.1687.Hij liet drie kinderen na, waarvan: Joost Lombaerts, tr. Marie van Iersel, dr.v.Cornelis en Marie van Broeckhoven.

75) Ibidem. Idem.R.375,10.6.2.1681; 476,27.9.1686;8.5.1688;482-1715,126v.

76) Ibidem,Idem.R.476,8.5.1688;480,169v.,4.5.1705;555,63,26.6.1730.

77) Ibidem.Idem.

78) Ibidem.Idem.R.476,8.5.1688;591,305v,21.10.1746.Hunne kinderen waren:a.Adriaen Pynenborg; b.Arnold Pynenborg;c.Reynier Pynenborg;d.Catharina Pynenborg,tr.Jan Soetericx;e.Jenneke Pynenborg,tr.Wouter van Iersel,wonende "Opde Gever" te Haaren, zn. van Aert en Petronella Adriaen Adriaens van Iersel;f.Anna Pynenborg, tr.Maerten Verhoeven.

79) Ibidem.Idem.R.476, 8.5.1688. Zij wordt in 1689 als meter vermeld bij de doop te Oisterwijk van Willibrordus, zn. van Adriaen Hendrickxzn. van Iersel en Marie Lombaerts. Een Oisterwijks gildeschildje vertoont het wapen van Iersel.

UIT EEN SCHIJNDELS SCHEPENPROTOCOL

Johan Rave Drossaert tot Heeswijck is deser weerelt overleden ende opt huijs van Heeswijck gestorven tusschen 23 en 24 dach van September snachts anno 1568 wiens siele Godt almachtich genadich wesen willende in sijne Bermhartige handen ontvangen.

A.v.B.

HET GESLACHT INGE NULANDT TE WIJK BIJ HEUSDEN

De betrekkingen van het Gelders geslacht Inge Nulandt met het land van Heusden zijn reeds van oude datum.

Schutjes vermeldt Aegidius van Nulant of Ingenulant als 35e abt van Bern in 1516. Hij stierf 14 Mei 1528. In verschillende schepenbrieven van Heusden wordt hij Gielis van Nulant genoemd. 1)

Op 16 Jan. 1606 kwam t.o.v. notaris Jan van Heemskerck te Heusden een accoord tot stand tussen Joffr. Adriana van Ghent, wed. wijlen Jhr. Philibert Ingenoulant, geassisteert met Govert Ghysbertss de Mommer, burgemeester der Stad Heusden, als haar gekozen voogd in deze, ter eenre en Jhr. Johan Ingenoulant, Marten van de Sande, gehuwd met Joffr. Adriana Ingenoulant, mitsgaders Joffr. Geertruyt Ingenoulant, wed. wijlen Jhr. Wouter van Ysendoorn, geassisteerd met de voorn. Mommer als haar gekozen voogd in deze, allen kinderen van Joffr. Adriana van Ghent voornoemd, ter andere zijde. Daarbij deed deze laatste ten behoeve van haar kinderen afstand van al haar goederen, met uitzondering van zeker tiende, genaamd de Coornwaerdt liggende te Wijk, waartegenover de kinderen gehouden zouden zijn gedurende het gehele leven van hun moeder jaarlijks aan deze uit te keren de som van 126 Carolus guldens van 40 groten Vlaems het stuk, de eerste termijn verschijnende op St. Maertensdag anno 1606.

Mocht deze som door ziekte van hun moeder of anderszins ontoereikend blijken, dan zou dit bedrag verhoogd worden tot 150 Carolusguldens per jaar. 2)

Op 8 April 1621 verteeg Joffr. Jordina Ingenulandt, wed. wijlen Jhr. Johan Ingenulandt, in leven kapitein ten dienste vande geunieerde provincien, mede uit naam van haar kinderen,

op land onder Wijk. Het transport vond plaats voor Schepenen van Heusden en geschiedde met consent van weesmeesters. 3). In een schepenacte dd 5 Mei 1627 worden de kinderen en erfgenamen van wijlen Jhr. Johan Ingeneuwlandt als belendende eigenaren te Wijk vermeld. 4).

Een andere schepenacte van Heusden d.d. 10 Aug. 1629 vermeldt Jhr. Gerardt Ingenulandt, wonende te Valborch, als verkoper van twee morgen land in den banne van Wijck. 5). Misschien is hij identiek met Jhr. Gerrit Ingenieulandt, wiens weduwe, Joffr. Cunigonda van der Vecht, wonende te Heusden, aldaar 7 April 1635 ondertrouwde met den Ed: Erentfesten Manhaften Johan Lindener, Ridtmeester guarnisoen houdende tot Wesel. Op 22 April 1635 ontvingen zij attestatie om elders te trouwen. 6). Johan Lindener, "ritmeester te paerde en ridder van Jericho", was eerder gehuwd met Joanna van Bloys (gest. 1631), uit welk huwelijk twee kinderen (zoon en dochter) zijn geboren. Hij stierf in het jaar 1646 en "reçut tous les sacrements de l'église catholique dans laquelle il mourut" 7)

Volgens de Heer H. Voogd te Aalburg zou het geslacht Inge Nulandt de ridderhofstad Kronenburg te Wijk hebben bewoond. Als bewoners noemt hij (nescio ubi invenitur):

a) in 1645 (bij de verkoop van het naastgelegen slot Wijckestein) de erfgenamen van wijlen Jhr. Philibert Inge Nulandt, en

b) eveneens in de 17e eeuw Jhr. Johan Inge Nulandt, luitenant-kolonel. 8)

Ook in de "Beschryvinghe van het Landt van Heusden" door Jacobus van Oudenhoven (Amsterdam 1651) wordt Johan Ingennulandt eigenaar van de ridderhofstad Huys Kroonenburgh te Wijk genoemd. 9)

In verband met het medegedeelde in het Januari-nummer van dit blad, laat ik hieronder nog een en ander volgen omtrent de daar bedoelde familie Ingenuland. De vader van Johan Ingenuland, waarop de afgebeelde grafsteen betrekking heeft, was genaamd Jhr. Philibert Ingenuland, in 1578 wonende te Wijk en dood in 1591. Hij was gehuwd met Adriana van Gent, welke in 1603 nog leefde. Zij waren de ouders van Jhr. Johan Ingenuland, kapitein van een compagnie voetknechten ten dienste van de verenigde provinciën; Jvr. Geertruyt Ingenuland (oudste dochter), gehuwd met Jhr. Wouter van Isendoorn (dood in 1629) en Jvr. Adriana Ingenuland, wier man Marten van de Sande was. Voornoemde Jhr. Philibert had een broer Jhr. Johan Ingenuland.

Verder noteerde ik nog het volgende uit de Heusdense archivalia:

1) Jhr. Johan Ingen Nulant wonende te Zwolle. Diens neef was Jhr. Gerrit Ingen Nulant, zoon van Jhr. Willem, wonende " op " Valburg in de Betuwe (1599).

2) Jhr. Johan Ingenulant, gehuwd met Bertha van Bienen (1588).

3) de "naeste vrienden en magen" van de onmondige kinderen van Wouter Toelinck en diens vrouw Adriana Jan Robberts dochter van Veen waren: Mr. Robbert van Veen en Hendrick Ingenulant (1547).

A.J.L.v.B.

1) L.H.C.Schutjes, Gesch.v.h.Bisd. 's-Hertogenbosch, dl. I, blz. 291.

2) R.Heusden 772 3) R.Heusden 457. 4) R.Heusden 460. 5) R.Heusden 462. 6) S.Heusden 5.

7) N.L. 1899, 192 en 1901, 94. 8) N.L. 1950, 183 vermeldt de luitenant-kolonel Johan Ingen Nulant, in 1664 momber van Johanna Ingen Nulant.

9) a.w., blz. 21

AANWINSTEN VAN HET RIJKSARCHIEF
TE 's-HERTOGENBOSCH OVER 1951

De staat van aanwinsten 1951 vermeldt o.a.:

- I.3. Cijnsboek van het Clarissenklooster te 's-Hertogenbosch. 1439-1446. 1 deel.
- 4. Cijnsboek van het Sint-Elisabethsklooster te 's-Hertogenbosch, beginnende 1560. 1 deel.
- 5-6. Rekeningen van Dirck Bouchez, rentmeester der geestelijke goederen in het Markiezaat van Bergen op Zoom. 1681 en 1703. 2 delen.
- 7. Cijnsboek van Strijp, Stratum en Oerle. 16e eeuw (vernieuwd 1521). 1 deel.
- 8. Rekening van Mr. D. de Kempnaer, rentmeester der geestelijke goederen in Peelland, voor de Raad van State. 1782. 1 deel.
- 9. Rekening van Mr. J. van Heurn, rentmeester van het Kapittel van Oirschot, voor de Raad van State. 1783. 1 deel.
- V.1. Register van huwelijksafkondiging der gemeente Emmikhoven. 1815-1818. 4 stukken.
- 2. Bijlagen bij de huwelijksacten der gemeente Emmikhoven. 1813-1823. 1 omslag.
- VI. Registers van huwelijksafkondiging der gemeente 's-Gravenmoer. 1812-1818. 7 stukken.
- VII. Minuutacten van verkoop van goederen te Grave. (1795-1800).
- VIII. Protocol van Schepenen van Nuenen. 1522-1526. 1 deel.
- IX. Klappers op de R.K. trouw- en begraafboeken van Berlicum (N.B.), 1620-1906, in de 20e eeuw samengesteld door J. van Lokven. 1 omslag en 1 band.
- X.1. Archief van Albert Honcop, chirurgijn, burgemeester en collecteur van verschillende belastingen te Vlijmen. 1725-1738. 1 omslag.
- 2. Copieën van oud-rechterlijke stukken uit Vlijmen. 1742-1804. 1 omslag.
- 3-6. Lijsten van Vlijmense ingelanden, zowel in als buiten het dorp wonend. 1753. 4 stukken

XI. Protocol der Schepenen van de Heerlijkheid
Waalre. 1795-1800 1 deel.

XII. Charters en bescheiden betreffende de hoeve
Stroobol en het Hertogshuis te Sint-Oeden-
rode. 1356-1722. 20 Charters en 4 stukken.
N.B. Zie Taxandria 1931, blz. 193 e.v. en 1943
blz. 1 e.v.

J P.H.G.

AANTEKENINGEN VAN GENEALOGISCHE AARD, BERUS -
TENDE IN DE HANDSCHRIFTENKAST OP HET RIJKS-
ARCHIEF IN NOORD-BRABANT TE 's-HERTOGENBOSCH

De Redactie vestigt er de aandacht op, dat in
vele gevallen slechts genealogische fragmenten
aanwezig zijn, betrekking hebbende op onder-
zoek voor derden, door de ambtenaren van het
Rijksarchief verricht. De vermelde nummers zijn
de inventarisnummers.

No. 85:

Van den Abeele-Van Amstel-Van Antwerpen-Arent-
Bacx-Barel-Becx-Beelaerts-Van Bell-De Bever-
Bisdorn-Van Lawick-Blaser-Bloymans, Gravenbroeck
en Wijnants - De Bont-De Bosson-Van Breugel-
Brocx-Brouwers-Van den Bussche-Van Bijsterveld-
Cannaert, de Hamale-Claesen-Confurius-Van der
Crabben- Van den Corput -Creyghton-Van Dalem-
Dane-Davervelt-Van Dueren-Van Dun- Van Eelde-
Eyckemans, Smits, Weygerganc etc. - Eymberts-
Van Enckevoirt-Van Erp-de Reeve -Fabri-Fick-
De Grauw-Van Grinsven-De Gruijter.

No. 86: Hanewinckel.

No. 87: Van der Hagen-Van Hanswijk-Heesterbeek-
Van Heeswijk-Van Hemert-Van der Heijden-Van der
Hoeven-Van der Hulst- Ilcken-Keuchenius-Kies-
Kilsdonk-Kivits-Kraals-Van de Laarschot-Lion-
Loncke - Van Lotteringen - Lutki-Maarschalk-De
Mauregnault-Maes- Meijers-Van Mourick-Van der
Meijs-Van Nassau-Nelemans- Neomagus-Van Nieu-

wenhuijsen-van Nunen-Van Nuijssenburg-Oerle =
mans-Van Oldenborgh-Ottevanger-Van Ouwerkerk-
Paters-Pels-Van Pelt-Van Pinxteren-Van der
Pluijm-Polak-Van Poppel-Rubsaem-Van Rijckevor=
sel.

No. 88: Saris-Schellekens de Gorop-Schepens-
Schetz - Schouw -Schuermans-Smits-Van Son-Van
Spreeuwel-Sterk-Van Stockheim-Stüder.

No.89: Sweerts.

No.90:Van Trier-Van Vechel-Veltman-Visschers-
Van der Vleuten-Van Vlierden-Vrancken-Vrancx-
Van Wageningen- Van Wely-Willemse-Wouters-Van
Wijlen-De Zeeuw.

J.H.G.J.v.H.

REDACTIONELE MEDEDELING

De Redactie maakt belanghebbenden attent op
de mogelijkheid om de genealogische fragmenten
vermeld op blz. 18 - 19 van het Januarinumner
van de B.L. te doen deponeren op één der Rijks-
of Gemeente-archieven in Nederland.

Aanvragen hiertoe kunnen worden gericht aan
de Bibliothecaresse van het Provinciaal Ge-
nootschap, Bethaniëstraat 2a, te 's-Hertogen-
bosch.

Abonnementsgeld ad f 3,50 per jaar te storten
op giro 1291.76 t.n.v. J. van Heeswijk, Kerk-
Driel, Maasbandijk A 41.

+ + + + +

Bij Uitgever verkrijgbaar:

"Stamreeks Luyben", 2e druk, door A.M.Niessen.
76 pag.gestencild.Met wapen en naamregister.
ca. 1470-heden. f 2,75.

"Heksenproces", bevattende de volledige au-
thentieke tekst der verhoren van een in 1595
voor het Hof van Utrecht gevoerd heksen -en
weerwolvenproces. 64 pag. f 2,75.

H. de Bot, Kon. Emmaplein 4a, Rotterdam - C.
Tel. K 1800 - 20578; giro 3888.21

DE FAMILIENAAM HEEZEMANS

"Heezemans" is een typisch Brabantse familienaam. De uitgang -mans duidt daar reeds op. De -s is karakteristiek voor Brabantse namen. Ook over de Belgische grens, daar het oude Brabant zich ongeveer tussen Brussel en 's-Hertogenbosch uitstrekte.

Bovendien wijst het eerste deel van de naam Heezemans vermoedelijk op het Brabantse dorp Heeze, bij Eindhoven. Niet alleen omdat de naam Heezemans veel voorkomt in de buurt van dit dorp, maar vooral omdat ook andere Brabantse familienamen afgeleid zijn op dezelfde wijze van aardrijkskundige namen. B.v. Breugelmans, Oerlemans en Deurnemans, afleidingen van de plaatsnamen: Breugel, Oerle (vgl. van Oers) en Deurne. Ook deze drie dorpen liggen in de buurt van Eindhoven. Verder noemen we de namen: Mortelmans (Mortel), Beersmans (Beers), Vorselmans (Rijckevorsel, B.) en Postelmans (Postel, B.). Zo zijn er nog meer voorbeelden van deze soort geografische familienamen.

Het bekende beginsel van de vorming van patronymicale namen (Hendriks=zoon van Hendrik) heeft zich ook meester gemaakt van deze categorie. Dit gebeurde vooral in Brabant 1) waar de naamvallen altijd in hoge mate levend zijn geweest. De zoon van de inwoner van Heeze werd dus Heezemans genoemd.

Misschien is bij deze geografische familienaam de uitgang -mans gebruikt naar analogie van familienamen als: Timmermans, Voermans, Koopmans en Huismans, die afgeleid zijn van de beroepsnamen: timmerman, voerman, koopman en huisman (landbouwer), door achtervoeging van een -s. Door verkeerde scheiding zou echter -mans als achtervoegsel beschouwd zijn. Dit

1) In 's-Gravenhage komt tegenwoordig ook de naam: Heeseman voor.

plaatste men nu achter geografische namen, bv Heeze-mans. Maar ook achter allerlei andere namen, bv. Haver-mans, Kore-mans, Linde-mans. Ongetwijfeld zijn een aantal van de familienamen op -mans slechts op grond van analogie te verklaren.

Naast de "naamvalsform" Heezemans bestaat de omschrijving: van Hees, als familienaam voor personen, die van Heeze afkomstig zijn, b.v. Catharina van Hees, geboren te Heeze, die in 1617 moeder van het klooster Maria-Schoot te Ommel (Asten) was. Maar ook de naam Heezemans bestond reeds vòòr het decreet van Napoleon, dat familienamen verplicht stelde. Bij een genealogisch onderzoek vonden we deze naam sedert de 17e eeuw in dezelfde familie op verschillende manieren geschreven:

1650-1800 Heesmans. Dus evenals bij Catharina van Hees, geen Heeze. Ook in de wandeling spreekt men nog steeds van Hees - en-Leen, in plaats van Heeze-en-Leende.

1800-1900. In deze periode kwamen er vele variaties voor Eerst Heesemans, dan Hesemans en Heezemans. Zelfs de verandering: Hezenmans!

Na 1900 vonden we meestal de vorm: Hēzemans. Zodat we van deze familienaam kunnen zeggen, dat hij zich vaak, in afwijking van de gewone regel, aan de vereenvoudigde spelling heeft aangepast.

Tot slot iets over de betekenis van het woord Hees, Heese of Heeze. Deze zou zijn: kreupelhout, akkermaalshout, bos. Elders lazen we, dat Hees wel hetzelfde kan zijn als heise = een open plek in een bos. Ook in het wapen van de gemeente Heeze staat een boom afgebeeld en de Heezer bossen zijn te bekend om aan dit verband met een bos te twifelen.

Breda.:

Harry Hezemans.

Branderhorst

Wie waren de ouders en verdere ascendenten van Gerrit Harmsen Branderhorst, korporaal in de Compagnie van de Overste Pallandt, in garnizoen te Heusden, tr. Genderen 1713 Adriana Versteegh, geb. Genderen 24.7.1695, dr. van Claas en van Hudich Tameris.

Aalburg.

+ + +

H. Voogd

Onbekend wapen.

Op het terrein van de voormalige ridderhofstad Wijckestein te Wijk bij Heusden werd onlangs een steen gevonden versierd met een alliantie wapen. Het mannelijk schild is gevierendeeld en vertoont in het 1e en 4e kwartier een ledig hartschild, in het 2e en 3e kwartier een aanzien-
de ossenkop. Het vrouwelijk wapen heb ik kunnen identificeren als dat van het geslacht Ruysch (Dordrecht, Leiden, 's-Gravenhage). Zie Rietstap "Armorial Général".

Boven beide wapenschilden een gekroonde helm met twee olifantstrompen als helmteken. Kan iemand mij betreffende deze alliantie nader inlichten?

Vlijmen.

J.P.H. Goossens

+ + +

De Booij-de Wit

Wie helpt mij aan gegevens betreffende de voorouders van: Jan (Joannes) de Booij, (R.K.) gedoopt te Wouw, 23 Oct. 1734, overlijden onbekend (niet te Steenberg), die huwt te Steenberg, 13 Mei 1764 met Anna (Catharina) de Wit, alsmede omtrent de voorouders van deze Catharina?

Rijswijk (Z.H.)

+ + +

C.P. van Gernerden

Hofhuysen

Op 5 Febr. 1736 huwt te Hilvarenbeek Georgius Hermanus Hofhuysen met Helena Johanna de Hont; hij overlijdt aldaar 30 Mei 1778; hij treedt

in 1747 in een akte van H'beek op als H.Geestmeester. Gevraagd: geboorteplaats en datum; wie waren zijn ouders en grootouders?

Elst (Gld) J.G.J. Pigmans

Gaarne inlichtingen m.b.t. afstamming, godsdienst, beroep en woonplaats der navolgende personen:

- 1) Euphemia Menten, echtge. van
- 2) Ludovicus Montfoort, waaruit geboren Clara Maria Wilhelmina van Montfoort, ged. Amersfoort 16 Sept. 1721, R.K.
- 3) Maria Dael, geb. Tilburg 1670, + na 1719, echtgenote van Michiel Jansz van Bommel, geb. te Dongen 21 April 1669, + na 1719, gehuwd te Tilburg 25 April 1696.
- 4) Andreas Ignatius Vercamp en
- 5) zijn vrouw Maria Adriana van Kessel; hun dochter was: Maria Agneta Josephina Vercamp, geb. 13 Maart 1736 te den Bosch en aldaar 17 Mei 1817, echtgenote van Johannes Baptista H.J. van Bommel (1730-1783).
- 6) Rudolph Arnold van Engelen en zijn vrouw
- 7) Mechtildis Maria van Beugen; hun dochter was Petronella Jacoba Maria van Engelen, geb. Den Bosch 23 Febr. 1745 en + aldaar 1.1.1823, echtgenote van Bernardus Jacobus Half-Wasse-naer, heer van Onsenoort en Nieuw-Kuijk (1746-1810).
- 8) Adriana Kelder, vrouw van
- 9) Benjamin Teijssen, geb. 1818
- 10) Jacobus Josephus Snoeckx en zijn vrouw:
- 11) Joanna Maria Swaan. Hun dochter was Petronella Josephina Snoeckx, ged. Turnhout 30.4.1770, + Brussel 25.4.1830, gehuwd Turnhout 8.2.1791 met Guillaume Charles Stroobant, heer van Ter Brugge en Beerenhove (1765-1824).

Oosterhout(N.Br) A.Ridder de van der Schueren

Vragen inzenden Red.B.L. p.a.Maasbandijk

A 41 te Kerk - Driel

Dom. Chr. de Booij O.S.B., St. Paulus Abdij, Oosterhout (N.B.) zou dankbaar wezen voor inlichtingen betreffende:

- 1) Gerardus Verheijden, ? - 1695, secretaris van Gansoyen, Besoyen en Drongelen;
- 2) Johan Heymans, klerk ter griffie van 's-Hertogenbosch in de 17e eeuw;
- 3) de drosten en secretarissen van Geffen en Nuland in de tijden dat Brabant generaliteitsland was;
- 4) De Bosse Notaris Isaac Bovetius die in 1712 in de Sint Jan begraven is;
- 5) Gerardus Tielius, predikant van Geffen en Nuland na de vrede van Munster.

+ + +

Inlichtingen gevraagd over:

- 1) Voorgeslacht en over Heijlken Luijcas Vorstenbosch, wede van Herbert Adams de Brouwer, geh. met Jan Jan Peters van Nistelrooij 3.9.1713 te Schijndel. Zij komt op in nalatenschap van Rogier van Deursen in 1745, oud president schepen van St. Oedenrode, met leden der fam. van Gemert. Was haar moeder een van Deursen of een Van Gemert? R.v.D. was geh. met Elisabeth van Gemert.
- 2) over Nicolaas van Hees en Margaretha Adriani van Heretum. Hun zoon Jacobus, R.K. ged. 16.7.1725 te Schijndel. Ouders woonden daar niet. Was zij een dochter van Adriaan, 17.7.1712 beëdigd als vorster van Schijndel?
- 3) Wie waren de ouders van Godefridus Janssen van Hees (Boxtelensis) gehuwd te St. Michielsgestel 26.1.1682 met Catharina Gijsberti Spierinx, welke 20.4.1698 hertrouwt met Johannis Adriani v.d.Cammen. Hij had een tweelingbroer welke eveneens Godefridus Janssen heet.
- 4) Wie bezit gegevens over de fam. Lathouwers te Boxtel, Van Mierlo te Boxtel, Van Mil te Nuland, Koppers te Helmond, Van Pinxteren, Dortmans te Dinther?

Hilversum.

Mr.E.H.Y. van Hees

de brabantse leeuw

MAANDBLAD VAN DE GENEALOGISCH-HERALDISCHE
SECTIE VAN HET PROVINCIAAL GENOOTSCHAP VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN IN NOORD-BRABANT

JAARGANG I NUMMER 4 APRIL 1952

W O U W S E F A M I L I E S

I VAN ACKER (17e eeuw)

Naast de schrijfwijze van Acker, vindt men, vooral in later tijd, ook vaak van Ackeren en van Akkeren. De Wouwse families van deze naam (er zijn er in ieder geval drie die zeer waarschijnlijk geheel los van elkaar staan) zijn welgenoemd naar het even ten Zuiden van het dorp Wouw gelegen gehucht Acker of Akker.

In de zestiende eeuw ontmoet men onder Wouw verschillende malen de naam van Acker, maar ik heb deze personen niet tot één stam kunnen verenigen. De genealogie van de oudste familie van Acker begint met:

I Joos Jansen v.A. sch. (1593, 1603), bg. (1596)¹⁾

Kinderen van hem zijn (2):

1 Cornelis, vermeld in het cijsboek van Wouw van 1574 - 1609 (3), als bezitter van een "stede" bij de kapel te Wouw. Zijn naam heb ik in latere archivalia niet meer ontmoet.

2 Lenaert, volgt onder II

3 Tanneke, overl. 5 April 1631. Tr. met Pieter Claesz. Wagemakers, sch., bg., geb. 1570, overl. 25 Jan. 1651. Deze hertr. Geertruy Adriaens Moerbeek, wed. van Jacob Jan Geerts

4 Dorothea of Thorie, leeft nog in 1646, tr 1590 met Matthijs Adriaens Baten, geb.

1570, overl. 15 April 1646, begr. in de Kerk te Wouw vóór het altaar van de H. Anna; sch. (4).

- 5 Cathelijm, geb. 1569, plotseling overl. 14 Juli 1643, begr. in de kerk vóór het altaar van de H. Martelaar Sebastianus. Zij tr. met Cornelis Denissen Martelmans, landbouwer op "de Martel" in de dorpskom van Wouw, die vóór haar overleed. (5). Zie aanhang.

II Lenaert Joosen v.A., bezat een hoeve op het Zuideinde van Heerle, later (1615(6)) eigendom van en bewoond door zijn schoonz. Govert Corneliszoon. Overl. vóór 6 Oct. 1615(7), gehuwd met Margriet Cornelisdr. Kinderen:

- 1 Joos, overl. evenals zijn moeder vóór 1 Mrt. 1623 (8). Kinderloos.

- 2 Mayke, overl. vóór 30 Sept. 1664(9), tr. Govert Cornelisz. Goorts, wonend te Heerle. Van haar verschillende kinderen heeft er er één, Lenaert, waarschijnlijk de naam van zijn moeder aangenomen; hij is vermoedelijk identiek met de Lenaert Goorts v. A. die voor schepenen 8 Febr. 1661 tr. met Elisabeth Adriaens Smout, geb. 8 Oct. 1623 (dr. v. Adriaen Willems Smout & El. Adriaens). Lenaert v. A. overl. (op het gehucht Saefsel) 25 Febr. 1693 en liet slechts één zoon na, Godefridus, geb. (Saefsel) 2 Juli 1666. Deze tr. voor schepenen op 8 Juni 1688 met Maria Lenaerts Ruyten, geb. (Acker) 6 Febr. 1665 (dr. v. Lenaert Goverts R. en Joanna Adriaens Baten). Hieruit een zoon Lenaert v. A. geb. (Saefsel) 15 Feb. 1696, sch. bg. tr. El. Sanders (zie genealogie Sanders in één der eerste jaargangen van Taxandria).

- 3 Catharina, overl. (Vroenhout) 30 April 1662 tr. met Anthonis Piers Obels, geb. 1596, overl. (Vroenhout) 28 Mei 1641, begr. in de kerk "ante ostium chori"

- 4 Cornelis, tr. Willemken Cornelisdr. de Jonge

(dr.v.Cornelis Pieters de Jonge of Jongens en Adriana Adriaens). Kinderen:

a Grietken, geb. 22 Juli 1621

b Lenaert, geb. 6 Febr. 1627

c Peeter, geb. 13 Jan. 1630

d Adriaenken, geb. (Vroenhout), 23 Jan. 1633

e Janneke, geb. (Vroenhout) 14 Oct. 1635

f Maria, geb. (Vroenhout) 30 Mei 1638

g Judocus, geb. (Kruisland) 28 Febr. 1643

Aanhang, Ad. I.5

Van de kinderen van Cornelis Martelmans en Cathalijn van Acker hebben er twee de naam van Acker aangenomen, nl. Jan en Joos (9a), behandeld onder A en B.

A

Jan Cornelisz.v.A., soms Martelman(s) genoemd, wordt in 1627 vermeld als huurder van de hoeve de Martel met 38 gemeten grond (10). Sch. bg. (o. a. in 1654), overl. vóór 14 Oct. 1654 (11) Tr. met Adriana Jansdr. Hannemaet (dr.v. Jan Jansen Hannemaet en Tanneke Jansdr. (12)), overl. vóór 6 Juni 1670. Kinderen:

1 (?) Cornelis, geb. 12 Maart 1622

2 Catharina, geb. 22 Juli 1626

3 Anna, geb. 29 Juni 1628

4 Catharina, geb. 15 Dec. 1629 Tr. voor schepenen 25 Mei 1652 met Corstiaen Adriaens van der Ryt, van Vroenhout.

5 Neelken, geb. 17 Aug. 1631. Van haar en Mr. Jan van der Veecken, chirurgijn te Wouw, is 20 Dec. 1652 een onwettige zoon Andreas gedoopt (13)

6 Maria, geb. 28 Aug. 1633. Tr. voor schepenen 26 Mei 1663 met Geert Adriaens Wissels, van Roo-sendaal. (14)

7 Jan, geb. 17 Mei 1635. Tr. voor schepenen 18 Sept 1664 met Janneke Adriaens van der Ryt, van Vroenhout. Kinderen:

a Maria, geb. (Dorp) 16 Oct. 1664

b Joannes, geb. (Dorp) 25 Aug. 1666

- c Anna, geb. (Vroenhout) 27 Mrt. 1670
- d Catharina, geb. (Vroenhout) 8 Mei 1671
- e Adrianus, geb. (Vroenhout) 13 Juni 1673
- f Anna, geb. (Vroenhout) 24 Nov. 1675
- g Antonia, geb. (Vroenhout) 20 Juli 1678
- 8 Petronella, geb. 28 Febr. 1646
- 9 Geertrui, tr. met Jan Geertsen.

+ + + + +

B

- Joos Cornelisz.v.A.of Martelman geb 1610, overl
 5 Jan.1670("pater spiritualis Franciscanorum"
 zegt het begrafenisregister),bezat een brouwerij
 inde Hoogstraat te Wouw.Tr.met Josina Commers
van Osta, overl. 25 Mrt 1685. Bij de verdeling
 van hun nalatenschap in 1685 werd de brouwerij
 eigendom van hun schoonzoon Roovers.Kinderen:
- 1 Cornelia, geb. 11 Nov. 1637
 - 2 Maria, geb 2 Juni 1639.Tr.voor Schepenen 19
 Aug.1664 met Boudewijn Rafaëls Roovers (zv.
 Rafaël Boudewijns R. en Neelken Servaes).
 - 3 Cornelius, geb. 15 Juni 1641, overl.16 April
 1675. Tr.voor schepenen op 15 Juni 1665 met
Catharina Willems Schaep, geb.11 Jan.1647(dr.
 v.Willem Lenaerts Sch., sch,bg.,en El. Jacobs
 Vlaminckx). Kinderen (in dorp geboren):
 - a Elisabeth, geb. 30 April 1666
 - b Cornelia, geb. 10 Oct. 1667
 - c Josephus, geb. 3 Oct. 1668
 - d Cornelia, geb. 28 April 1670
 - e Gertrudis, geb. 11 Jan. 1672
 - f Catharina, geb. 1 Maart 1674
 - 4 Arnoldus, geb. (Dorp) 12 Mei 1643
 - 5 Arnoldus, geb. (Dorp) 1 Juni 1646
 - 6 Willem tr. met Catharina Bogaerts. Kinderen
 (in dorp geboren)
 - a Judocus, geb. 8 Febr. 1675
 - b Cornelia, geb. 8 Febr. 1675
 - c Judocus, geb. 17 Jan. 1676
 - d Anna, geb. 13 April 1678.

Oegstgeest.

J.B. van Loon

- 1) Tenzij anders vermeld hebben alle data en gegevens betrekking op Wouw (geboortedata vóór 1615 ontleend aan latere begraafregisters en dgl.). Sch., bg.=schepen resp.burgesmeester van Wouw (functies ontleend aan schepenresoluties van Wouw). R=Rechterlijk Archief Wouw, berustend in het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch.
- 2) R.95, II, 18v. 3) GA.Bergen op Z., Cie v.Breda, 295, 20r. 4) ook R.119, 154r. 5) R.119, 71v, 154r
6) R.115, 36r. 7) R.115, 68v. 8) R.116, 111r.
9) R.143, na 163. 9a) R.96, 51r, 54v, 60rv, 92r; R.117, 192r. 10) R.96, 54v. 11) R.120, 50r. 12) R.143, 24r. 13) R.121, 121r, 133v. 14) R.121, 144v.

+ + +

OPRICHTING VAN DE LOGE DER VRIJ METSELAARS
genaamd "DE EDELMOEDIGHEID" te 's-HERTOGENBOSCH
(1776)

Wij Carel baron van Boetzelaer, colonel van d'Infanterie en majoor van de Hollandsche Gardes te voet, in dienst van Hare Hoog Mogende, de Heeren Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden etc.etc.etc. adjudant van zijn Doorlugtige Hoogheid, den Heere Prince van Oranje en Nassau, Erfstadhouder etc. etc. etc. Hoofd Ingeland van Rijnland, etc. Groot Meester Nationaal van d'aloude en zeer geëerde Maatschappij der Vrije en Aengenomene Metzelaers in de Republicq der Vereenigde Nederlanden, ressort van de Generaliteit en onderhorige Volksplantingen, aen alle ende een iegelijk van onze zeer Agtbar en beminde Broeders Salut.

Doen te weten, dat de Broeders D. Baert Ver-spijk, Fr. L. Verster, A. van Hanswijk, J.A. van der Does, B.W.de Roy van Wichen, W.Blonket, P.Dibbetz, Theods.Haek, B.H.Wassenaer d'Onsenoort d'Onsenoort etc., zig met schuldige eer-

bied bij request aan Ons geadresseert en verzocht hebben met een wettige Constitutie voorzien te mogen worden ten einde te 's-Hertogenbosch eene geregelde Loge op te regten onder de naam van d'Edelmoedigheid, in de Broederschap dezer Landen ingelijft en als Leden van de Nationale Grootte Loge erkent te mogen worden, willens zijnde zig aan onze Wetten en Reglementen zo algemeene als bijzondere volkomen te onderwerpen en belovende die niet alleen te zullen houden, nakomen en observeren maar ook dezelve te helpen handhaven etc.

Zoo is 't, dat Wij uit aenmerking van de verplichting die op Ons legt om het Licht dat Wij 't geluk gehad hebben te ontfangen, ook aan anderen, ja tot aan de uiteindens der bekende Waereld mede te deelen en dus Onze Edele Wetenschappen in het midden van alle Volken Talen en Natiën uit te breiden, de voorz. Broeders in derzelver loffelijk voornemen niet willende nog mogende tegen gaan, goed gevonden hebben dit hun verzoek te accoorderen.

Gevende aan de Broeders de voorz. Loge d'Edelmoedigheid uitmakende volkomen magt omden Trap van Leerling te verleenen aan een eerlijk man, onbesproken in handel en wandel, en de Broeders dewelke zig door hun verdiensten, ijver en vlijt zulks waardig maken, tot de Trappen van Metgezel en Meester te verheffen. Makende den Agtbare Meester magtig om deze Loge onder de naam van d'Edelmoedigheid te installeren en de verkiezing der officieren na behoren te doen, alles overeenkomstig onze algemeene Wetten en Reglementen, zo en in dier voege als of Wij zelve aldaar in hooge Persoon tegenwoordig waren. Bevelende voor het overige den Agtbare Meester dezer Loge aan Ons onder adres van onze zeer geliefde Gedeputeerde Groot Meester in functie, thans den zeer verligten Broeder Isaac van Teylingen, Raad in de Vroedschap der

De originele, in mijn bezit zijnde, oprichtingsacte bevat drie zegels aangebracht aan de linkerzijde. Het bovenste zegel in rood lak is het wapen van Carel baron van Boetzelaer, het tweede, eveneens in rood lak, is het wapen der Nationale Maatschappij der Vrijmetselaars, het derde zegel is het eveneens in papier afgedrukte wapen van bovengenoemde Maatschappij.

De Loge, "De Edelmoedigheid" was eertijds gevestigd aan de Papenhulst in de zogenaamde Herenkelder. In Januari 1793 schijnt zij haar werkzaamheden te hebben moeten staken wegens gebrek aan leden. Later werd de loge opnieuw opgericht.

Blijkens de notulen der vergaderingen, waarvan een gedeelte zich in particulier bezit bevindt en welke notulen ik vroeger eens heb doorgezien, organiseerde de loge gezellige avondjes waar o.a. door dames liederen werden voorgedragen.

's-Hertogenbosch

B.d.R.v.Z

+ + + + + + + +

Indien U het abonnenestgeld nog niet betaald hebt, wilt U dit dan vóór 7 April e.k. storten op postgirorekening 1291.76 t.n.v. J. van Heeswijk, Maasbandijk A 41, Kerk-Driel? Nadien zal er per postkwitantie, verhoogd met de incassokosten over gedisponeerd worden.

+ + + + + + +

Bij Uitgever verkrijgbaar:

Stamreeks Luyben - "Heksenproces" - Stamreeks Zijp - Genealogie van Griethuysen - Genealogie van den Sigtenhorst (- Meyer) - Het Geslacht Wesselo. Prijzen op aanvraag.

Voor het maken van heraldisch en artistiek-verantwoorde wapenteekeningen redelijke prijzen.

Opdrachten tot het samenstellen van stambomen, archiefonderzoek enz. worden gaarne aangenomen en nauwgezet uitgevoerd. Tarief op aanvraag.

H. de Bot, Kon. Emmaplein 4a. Rotterdam.

DE BRILJANTEN BRUILOFT TE St.OEDENRODE

1882 - $\frac{18}{20}$ Februari - 1952

Het was niet alléén het aloude en mooie dorp St.Oedenrode, dat zijn vreugde uitte bij gelegenheid van de viering van de 70-jarige bruiloft van Bertje van Schijndel en Leentje van Oorschot. Neen, dit uniek gebeuren trok de belangstelling van het gehele land. Het is overbodig er hier verder over uit te weiden. De couranten hebben er vol over gestaan. Wel wil ik hier vastleggen, dat Z.H. de Paus telegrafisch Zijn gelukwensen deed toekomen. H.M. de Koningin deed Hare felicitatie vergezeld gaan van een bloemenmand. En de Bisschop van Den Bosch, Mgr. Mutsaerts, was persoonlijk aanwezig.

Beziet men de hierbij afgedrukte kwartierstaten van het briljanten echtpaar, dan ontdekt men daarin de volgende bijzonderheden.

	<u>L.v.Sch.</u>	<u>H.v.O.</u>
leeftijd v. t. brilj. paar	ruim 94	bijna 93
gemiddelde leeftijd:		
van de ouders	bijna 67	bijna 78
van de grootouders	76,5	79
van ouders & grootouders	73	78,5
Duur der huwelijken:		
van de ouders	37	43
van de grootouders	35 en 43	41 en 50
Gemiddelde huwelijksduur		
van ouders & grootouders	38	44,5

Uit het huwelijk van het briljanten paar werden elf kinderen geboren. Vijf daarvan stierven op een leeftijd van beneden de drie jaren. De andere zes kinderen zijn thans nog allen in leven. Het hoog bejaarde paar heeft 35 kleinkinderen. Het aantal achterkleinkinderen - dat als het ware met de week aangroeit - bedraagt

Hendrikus van Schijndel	Johanna Gevers x	Hendrikus van Gogh x	Wilhelmina van Dinther	Gijsbortus Merkx (1) x	Helena van Engeland	Andries van Uden x	Willemijn van der Aa
Willem van Schijndel	Johanna van Gogh	Laurens Merkx	Elisabeth van Uden				
* Dinther 1.12.1789	* Nuland 26.4.1787	* Schijndel 18.1.1785	* Berlicum 11.4.1781				
+ Berlicum 18.9.1851	+ Berlicum 1.11.1868	+ Schijndel 13 3.1874	+ Schijndel 14.4.1856				
huwen te Rosmalen 18.2.1816				huwen te Dinther 23.4.1812			
Hendrikus van Schijndel				Gijsberdiena Merkx			
* Berlicum 18.7.1827				* Dinther 5.12.1827			
+ Schijndel 27.12.1890				+ Schijndel 26.4.1898			
huwen te Berlicum 6.5.1853							
Lambertus van Schijndel				huwen te			
* Berlicum 4.12.1857				18.2.188			
				20.2.188			

(1) Deze fam.noemt zich ook Markus, Marks en
Mergus

Kornelius van Oorschot x	Maria van Houtum	Gorardus Habraken x	Hendrina van Doorn	Antonius Boers x	Maria Verhulst	Joannes van Leent x	Maria Kluytmans
eter an Oorschot		Apolonia Habraken		Adriaan Boers		Mechel van Leent	
Boxtel 4.8.1801		x Schijndel 3.7.1791		x Cromvoirt 19.9.1798		x Boxtel 23.11.1794	
Schijndel 6.4.1873		+ Schijndel 22.6.1870		+ Schijndel 31.1.1884		+ Schijndel 13.11.1875	
huwen te Schijndel 7.2.1829				huwen te Vught 15.5.1825			
Hendrikus van Oorschot				Antonia Boers			
x Schijndel 16.2.1831				x Dinther 7. 2.1828			
x Schijndel 9.2.1913				+ Schijndel 6.12.1901			
huwen te Schijndel 15.5.1858							
Helena van Oorschot x Schijndel 14.5.1859							
ndel urg.huw.) erk.huw.)							

= geboren; + = overleden

Tot slot mag nog als een grote bijzonderheid worden beschouwd dat beide jubilarissen in een goede gezondheid met heldere geest hun brilljanten huwelijksfeest hebben gevierd.

A.J.L. v.B.

+ + + + +

NAMEN VAN HEUSDENSE SCHEPENEN

Het is mij opgevallen dat de naamlijst van Heusdense Schepenen, opgenomen in "De Beschrijvinge der Stadt Heusden enz, weleer ontworpen door Jacobus van Oudenhoven, doch nu door verschillende liefhebbers der Oudtheit merkelyk vermeerdert anno 1743" nog met vele schepenen zou zijn aan te vullen.

Eerstens heeft de Heer Fr. W. Hoevenaars diverse namen geput uit de archiefstukken van de Abdij van Berne. Deze zijn gepubliceerd in de "Handelingen van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noordbrabant" 1891-1893, blz. 103 e.v. Verder zijn nog vele schepenen vermeld in de regestenlijst van het archief van het kapittel en de proven van Heusden, opgenomen in de "Verslagen omtrent 's-Rijks oude archieven" over het jaar 1926, blz 257 ev. Ten slotte kan men nog vele namen van Heusdense schepenen vinden in de regesten van de archieven van de kloosters Mariëncroon en Mariëndonk te Heusden. Deze regesten zijn afgedrukt in de "Verslagen omtrent 's-Rijks oude archieven", eerste deel, jaar 1927, resp. blz. 144 e.v. en 284 e.v.

Voor zover het aangehaalde werk van van Oudenhoven deze schepenen niet, of niet volledig weergeeft, laat ik de namen daarvan hieronder volgen. Enkele namen zijn ontleend aan eigen aantekeningen en enkele zijn geput uit "Taxandria" VIII.

De navolgende opsomming is des te interessanter, omdat de zegels van nagenoeg al die schepenen hangen aan de oorkonden van de genoemde instellingen, thans berustende op het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage. Of dit met de oorkonden van de Abdij van Berne ook het geval is, is niet gebleken.

A.J.L.v.B.

(Op verzoek van inzender zal de naamlijst periodiek, bij wijze van bladvulling, worden geplaatst.

Redactie)

1282

Lupertus Faber
Robertus Sartor
Theodericus de Aggere

1283

Henricus Scardenberch
Arnoldus de Wijc
Theodericus de Dike
Woltherus Feute
Wilhelmus Moraen
Theodericus filius
Luberti

1284

Lupertus Faber
Ghiselbertus Faber

1290

Robertus de Doveren
Emundus

1291

Arnoldus de Wijch
Robertus de Doveren

1292

als voor

1293

Arnoldus de Wijch
Emundus Koleken
Reboldus Carnifex

1294

Johannes Pinkevet
Emundus Koleken
Arnoldus de Wijc
Everardus Dachverlies

1297

Arnout van Wijc
Jhan Pikenvet

1298

Theodericus Noiijken
Johannes Pikenvet
Hugo Dam

1305

Johannes Pikenvet
Theodericus Faber
Arnoldus Filius Emondi

1308

Jan Piken
Heine Roest

1311

Reinere Nennen sone
Godevart Mast

1313

Jan Pikenvet
(Heine) Roest
Jan Brusten

Diedric Camerere	<u>1338</u>
Diedric Claus sone	Heine Weer
Jan Marselis sone	Didderic Teyels sone
<u>1315</u>	Jordaen die Smid
Arnout van Ghemonde	Jan Naes
Jan Ridder	<u>1339</u>
Claus Maes	Claus Maes sone
Hughe Dam	Didderic Teyela sone
<u>1316</u>	Heinman van Hedichusen
Godefridus Mast	Pauwels die Smid
Robertus filius Bea-	Hacke der Ammenzoon
tricis Vriese	<u>1340</u>
Johannes Brusten	Hughe Geraets
Johannes Pikenvet	Aernt Yuwiins soen
Theodericus Camerere	Jan Marselis sone
<u>1318</u>	Diedric Claus sone
Jan Pikenvet	<u>1341</u>
Hugo Dam	Heine Neve
Jan (Buening?)	Airnt van der Weyden
Heijne Roest	<u>1343</u>
Jan Maes sone	Yuwiin Yuwiins soen
Roelf Tielemans sone	<u>1344</u>
<u>1324</u>	Jan Proper
Jacob (.....)	<u>1346</u>
<u>1327</u>	Hessel van Welle
Robbe Lipkens sone	Gheraet Doesborch
Pouwels die Smit	<u>1348</u>
<u>1329</u>	Heyman van Hedychusen
Claus Maesz.	<u>1350</u>
<u>1330</u>	Godevairt Uteken
Diederick Claus sone	Airnt Merkensz.
<u>1335</u>	<u>1352</u>
Diederick Claus sone	Ghisbrecht Woutersz.
Goeswiin Neve	Emont Jansz.
Jacob die Hantscomaker	<u>1353</u>
<u>1336</u>	Hacke der Ammen soen
Jan Buening	Aernt van Wiic Bonings
Didderic Teyels sone	soen
Claus Maesz.	Jan Gootscalcx

<u>1355</u>	Aernt van Wiic Boningsz.
Wouter Spiering Jans	Gheraert Gheraert Ma-
soen	jermansz.
Aernt Yuwiin Yuwiinsz.	Gheraert Doesborch
Didderic Pouwelsz.	Maes Clausz.
Hacke der Ammenzoon	<u>1364</u>
Aert van Wijck Boningsz.	Coenraet van der
<u>1358</u>	Steghen
Hacke van Boningen	Jan Nouden Soen
Jan der Ammen	Maes Clauszoon
Willem van Hedechusen	Robbrechte Hackenz.
Maes Claesz.	Jan Ghisebrechtsz.
Jan Gootscalcsz	<u>1365</u>
<u>1359</u>	Robbrecht van Wisschel,
Aernt van der Weijden	ridder
Jan die Heelo	<u>1366</u>
Goetscalke van Veen	Maes Claus soen
<u>1361</u>	<u>1367</u>
Gheraet Magerman	Symoen Ghodevaertsz.
<u>1362</u>	<u>1369</u>
Jan Nouden soen	Aernt van Wiic Boningsz.
Jan die Wilde	Roelof van den Wyele
Aernt van Wiic Boningsz.	Jan die Wilde
Bernt van Veen	<u>1370</u>
Heinric Gheraertsz.	Aert Mertensz.
<u>1363</u>	Jan van Beynen
Gheraert Daeslooch	Rutgheer van Ophoven
Didderic Mertens soen	...
Gootschalke van Veen	(Wordt vervolgd)

= = = = =

D E R U I J T E R

Naar aanleiding van de vraag op blz.39 deelt de Heer B.W. van Schijndel te Brussel het volgende mede.

Jan Adriaenszn. de Ruijter, rentmeester van de heerlijkheden Heeswijk, Dinther, Schijndel en Berlicum, woonde in 1606 op een buitengoed te Middelrode onder Berlicum. Reeds in 1609

bezat hij een huis te WASPIK en volgens mijne aantekeningen was hij gehuwd met Geererdken Hendricx. Volgens het werk van Jonkheer van der Does de Willebois over studiebeurzen(III, 517), was hij echter gehuwd met Jenneke dochter van Gysbert Jansz. van den Bogaert, uit Schijndel, en Hilleke Dielis Hendrickx van Hermalen, uit Geffen. Dit huwelijk vond inderdaad op 29 April 1608 te Schijndel plaats. Hij had een zoon Adriaen de Ruijter, geboren omstreeks 1611, heemraad en notaris (bij het Hof van Holland) te Waspik (1633-1683). Hij was tweemaal gehuwd geweest, nml. 1e met Mayke Wouters en 2e. met Willemke Laureys. Hij liet de volgende kinderen na: a. Jan; b. Jenneke; c. Peter; d. Wouter; e. Marie; f. Digne; g. Gijsbert, allen wonende te Waspik. Reeds in 1408 wordt een Jacob de Ruijter te Oisterwijk vermeld. Hij was gehuwd met Mechteld Spronck. Een sieur Jan de Ruijter was 1664 hoofdschout van 't quartier Oisterwijk en officier van de vrijheid Mierde. In 1548 wordt reeds te St.Oedenrode vermeld: Jan Ancems alias Hans de Ruijter, terwijl aldaar op 6.4.1630 de scheiding en deling plaats vond van de goederen van Jan Jansz. de Ruijter en Mayke N. De bekende Waalwijkse biljartspeler stamt uit de de Ruijter's van Waspik.

Alhoewel de voorouders van Michiel Adriaenszoon de Ruijter ook uit Noordbrabant stammen, is mij van verwantschap met de Bosse en Schijndelse de Ruijter's niets gebleken. Ik kan hier echter aanstippen dat "Sibbe" (II, no.4, 105 e. v.), met een prachtig nummer betreffende de admiraal verscheen, doch betreffende zijn voorouders met niets nieuws voor de dag kwam. De schrijver verklaart, dat volgens "den vermaarden Gerard Brandt", de vader van Michiel geen geslachtsnaam bezat. Het is wel eigenaardig, dat de Brabantse familie's van uit het Noorden dikwijls verkeerd werden bekeken. Brandt had

het glad mis! Van het begin der XVe. tot het einde der XVIe. eeuw bezaten de de Ruijter's belangrijke goederen te Wouw; en in 1577 verkocht Adriaen Dircxzn. de Ruijter, "wonende tot Bergen opten Soome", aan Marie de Ruijter, zijn zuster, een rente van 40 Carolus gulden op een zesde deel van een hoeve, gelegen "tot Bergen opten Soome, buyten de Woutsche poorte, tusschen joncker Jans van Stralen erve noordwaerts ende voorts rontsomme neven des heeren den Markies van Bergen dreve aldaer ende den gemeynen voetwech." Blijkens een akte van het jaar 1593 bestond deze hoeve, "vanden ouden Dirck de Ruijter", die in de tweede helft der XV e eeuw geboren moet zijn, uit eventjes 120 gemeten "zware gronden" die gelegen waren onder Wouw, Roosendaal, Steenberg en Kruisland. Van een dergelijk geslacht moet, bij ernstig zoeken, veel meer te vinden zijn. In dien tijd werd gewoonlijk geen groot fortuin in tien jaar bij elkaar gebracht.

+ + +

MANUSCRIPT-GENEALOGIEN AANWEZIG OP HET
GEMEENTE-ARCHIEF VAN BREDA

Volgens mededeling van de Heer P. Scherft, archivaris van de gemeente Breda, berusten op het gemeente-archief aldaar de navolgende manuscript-genealogiën.

Archief van het Benificie van Otto en Willem van Gaalen:

Afd. II-16 no. 6: Geslachtsboom van Frans van Gaalen.

Collectie Kleyn.

Afd. IV-10:

no. 29: Genealogische aantekeningen omtrent de familie van A. van Bergen, de turfschipper, die Breda in 1590 verraste.

- no. 34: Genealogische aantekeningen omtrent de familie de Lare te Zundert.
- no. 37: Genealogische aantekeningen omtrent de Heren van Breda, 12e - 14e eeuw.
- no. 38: Genealogische aantekeningen omtrent de familie van Loon, verwant met de Nassau's. 13e - 16e eeuw.
- no. 57: genealogische aantekeningen omtrent Gideon de Boetzelaer van der Asperen, ambassadeur van de heeren Staten van Geuniëerde Provinciën in Frankrijk.
- no. 57: als boven betr. Philips de Merode, baron de St. Empire, etc., Jonker Bernaert van Etten, schout van Roosendaal, Mechelman, heer van Huldenbergen etc. te Antwerpen. 1e helft 17e eeuw.
- no. 118: Stukken betr. de genealogie Renesse 1560-1571.
- no. 130: Gen.aant.betr.de familie van Heusden 16e - 18e eeuw.
- Varia:afd. V no.336: Heraldische stamboom van het geslacht Van Aerssen. 18e Eeuw.

= + = + = + =

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vragen voor deze rubriek in te zenden aan de Redactie, pa. J. van Heeswijk, Maasbandijk A 41, Kerk-Driel.

A.ridder de van der Schueren vraagt in nummer 3 van dit maandblad om beantwoording van enkele door hem gestelde vragen.

Beginnende met de beantwoording van vraag 3 kan ik het volgende mededelen:

Maria van Dal (niet Maria Dael), dochter van Jan Marcusse van Dal en Cornelia, werd 10 Jan. 1668 te Tilburg gedoopt. Bij haar huwelijk met Michiel van Bommel, koopman in lakenen, bracht zij een natuurlijk kind mede, Joannis genaamd,

dat 2 Febr. 1691 te Tilburg gedoopt werd.

In het testament van Michiel van Bommel en Maria Jan Marquis van Dal wonende toenmaals aan de Veldhoven te Tilburg welk testament werd verleden d.d. 7 Juli 1721 voor notaris van der Burgt te Tilburg, komt de navolgende zinsnede voor: "nogh verclaerde sij testateuren te prelegateeren aan Johannes des testatrices soon, coopman tot Leyden verweckt bij (dit is opengelaten)" enz. Deze Johannes is door Michiel van Bommel als een wettig kind behandeld en heeft verder geleefd onder de naam van Bommel. Van hem stammen de later in de adelstand verheven van Bommel's. Uit het huwelijk van Bommel - van Dal zijn geen kinderen geboren. Michiel van Bommel overleed 24 Januari 1763 te Tilburg.

Uit een acte, verleden voor notaris van Loon te Tilburg dd. 23 Febr. 1695 blijkt dat de vader van genoemden Johannes was de majoor Philippe de Guerrie.

Op de vragen 4 t/m 7 kan ik het volgende antwoorden:

Mr. Andreas Ignatius Vercamp werd 27 Aug. 1704 te 's-Hertogenbosch geboren als zoon van mr. Johannes Benedictus Vercamp, advocaat te 's-Hertogenbosch, aldaar wonende in de Vughterstraten Maria Catharina van Emmerick. Andreas Vercamp studeerde aan de Universiteit te Leuven alwaar hij in 1726 promoveerde. Hij huwde 25 Mei 1732 te 's-Hertogenbosch met Maria Adriana van Kessel, geboren aldaar 1 Sept. 1705 als dochter van Mr. Balthasar Willem van Kessel, rentmeester van het klooster van St. Truyen en Agnes Marie Driessen op Heyden.

Mechtildis Maria van Bengen werd op 16 April 1711 te 's-Hertogenbosch geboren uit het huwelijk van Petrus Franciscus van Bengen en Jacoba Maria van Ravesteyn. Zij huwde met Rudolph Arnold van Engelen geboren te den Bosch

19 Sept.1719 en overleden aldaar 26 Juni 1770.
Hij was de zoon van Willem Joseph van Engelen
en Beatrix Angela Tybosch.

's-Hertogenbosch

B.d.R.v.Z.

Gevraagd inlichtingen betr. het geslacht:
Van Weyburg(Weyborch, enz); wapen: in goud 3
blauwe St.Andrieskruisjes 2 en 1;vooral betr.
voor-en nageslacht van:
Aert van Weyborch schepen van Woudrichem 1526;
leenman van Polanen 1519 en 1520; leenman van
Altena 1528 en 1531.
Utrecht, Laan v.Engelswier 8. W.A.Wijburg,Jr.

Inlichtingen gevraagd over:

- 1) Adriaen Jan Logten, die omstreeks 1650 te
Princenhage woonde,en over zijn dochter Maeijken
Adriaen Logten. Deze laatste had als kinderen:
a) Meus Jan MeeussenxHeijltien Adriaen Donkers;
b) Adriaen Jan Meeussen x 1e. Katrina Lipsen;
x 2e. Anneken van Kneysel.
c) Jan Janssen Meeussen x Anneken Jan Stevens.
2) Meus Jan Meeussen, die omstreeks 1660 te
Princenhage leefde, en diens voorgeslacht, en
Heijltien Adriaen Donkers zijn vrouw, hoogst-
waarschijnlijk ook afkomstig uit Princenhage,
en haar voorouders.

K. Vermeeren. Grote Berg 73 , Eindhoven

Wie was de echtgenote (+ vóór 7.6.1636) van
Cornelis Eeckershot, lakenkoper te Oirschot
en poorter van den Bosch.(1.5.1619). Zij had-
den o.m. deze kinderen:

- a) Maria, geb. plm. 1619, in 1636 als religi-
euze ingetreden in het klooster Maria Waterbij
Den Bosch;
- b) Mechtelt, tr. Oirschot 9. 2.1651 Mr. Jan
Odulphus Goossens, notaris aldaar.

Vlijmen.

J.P.H. Goossens.

de brabantse leeuw

MAANDBLAD VAN DE GENEALOGISCH-HERALDISCHE
SECTIE VAN HET PROVINCIAAL GENOOTSCHAP VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN IN NOORD-BRABANT

JAARGANG I NUMMER 5 MEI 1952

HET KASTEEL "ZWIJNSBERGEN" TE HELVOORT

Het is niet mijn bedoeling te schrijven over de bezitters van het kasteel "Zwijnsbergen" in de laatste eeuwen, van welke de meestbekende zijn de families van Lanschot, de Jonge van Zwijnsbergen (sinds 1820), Martini (sinds 1718) en van Grevenbroeck.

Ook is wel bekend, dat Jonker Erasmus van Grevenbroek gehuwd was met Johanna, dochter van Mr. Henrick Bloyman, die sinds 1559 pandheer van Helvoort was.

Het doel van dit opstel is enige onjuistheden recht te zetten en tevens de oudere bezitters van dit kasteel bekend te maken.

Reeds in 1560 verkrijgt Henrick Bloyman het kasteel, dat in de 16e eeuw meestal niet de naam "Zwijnsbergen" draagt, maar geregeld vermeld wordt als: 't Slot gelegen ter plaatse geheten Zweensberch ofwel: 't slot aan de dorpsstraat.

In een akte van 27 Aug. 1560 lezen we, dat Roeloff de Bever en Wouter de Jeger, als voogden over de negen onmondige kinderen van wijlen Jonker Walraven Draeck en van Joffr. Marie Goyaerts die Jeger, opdragen aan Mr. Henrick Bloyman: een groot steenen huys, steenen putte, brauwehuys, backhuys, torffhuys, verckenskoeye, hoff, bogaert en een ledige plaetse, tsamen

omgraven zijnde, met lanthuys, hof, schuer, koeyweyen, peertsweye en veldekens over de Ley, ter plaetse genoemd die dorpstraet, Helvoert, tsamen mette poitselen, eyckebomen ende houtwassen groot zijnde 50 lop; verder nog 30 lop. akkerland, daarbij gelegen, en een vierde deel in 't Hencxtvenne."

Dit goed is nogal zwaar belast met allerlei cijzen en pachten, waarvan ik alleen noem: een pacht van 2 mud rog aan de erfgenamen van de weduwe van Reyner Cottens (1). De naam "Zweensberch" komt in deze akte niet voor. Wel vind ik die naam in een akte van 9 April 1558, waarbij Jeroen Janszoon van Aken cum suis opdraagt aan heer Joost Jan Hanricx, priester, een cijns van 12 gulden, jaarlijks te vergelden uit zekere hoeve in Helvoort aan de dorpsstraat, ter plaatse genoemd Zweensberch, groot alles bij elkaar 88 lop. Walram Joost Draeck had deze cijns op 28 Aug. 1553 verkocht aan de voogden van de onmondige dochters van Peter Uytwijck en van Oda van Vucht. Sindsdien was Jeroen van Aken getrouwd met Elisabeth, een van die dochters (2). Met deze hoeve zal 't "Slot" bedoeld zijn, daar de hoeven bij het kasteel een andere grootte hadden en in 1553 niet in het bezit van Jonker Draeck waren. Walram Joost Draeck verkrijgt in een opdracht van 11 Juli 1551 een huis genaamd 't Slot, een schuer, oliemolen, een viercant hoexken achter 't duyfhuys en verschillende landerijen, tezamen ongeveer 80 lop. groot, in Helvoort, en wel half van Joost Janssen van Laerhoven, man van Adriana Jan Wouter Olyslegers, en half van de voogden over de 4 onmondige kinderen van Lambert Joost Roeloffsen van Maria Jan Wouter Olyslegers. Tegelijkertijd draagt Joost van Laerhoven aan Jonker Draeck op: een huis en hof met een duyfhuys en een waighenhuys en met verschillende landerijen, alles in de buurt

van het Slot en tezamen groot 22,5 lop. Onder de verschillende cijzen moet uit elke helft van 't Slot vergolden worden 1 mud rog erfpacht aan de erfgenamen van Elisabeth, de weduwe van Reyneer Cottens. Jonker Draeck belooft aan Joost van Laarhoven te betalen 963 gulden 6 1/4 stuivers en aan de voogden vornoemd 439 gulden 13 stuivers. Joost van Laarhoven had het huis met duifhuis c.a. op 26.2.1534 n.st. verkregen voor schepenen van Helvoort bij een deling tussen de kinderen van Jan Wouter Olyslegers en de helft van 't Slot c.a. op 27 Febr.1540 n.st. voor schepenen van Helvoort van Matthijs Gielissen, als man van Mechtelt Jan Olyslegers. De kinderen van Marie Jan Wouter Olyslegers hadden de andere helft van 't Slot verkregen op 18 Maart 1545 n.st. van het Clara-Klooster in Den Bosch (3).

Deze laatste opdracht vond ik ook in het Bosch Protocol (4). Hoe kwam nu het Clara-klooster in het bezit van die helft? Dat lezen wij in een akte van 18 Aug.1542, waarbij dat klooster, wegens een achterstallige pacht, opwint bij gerechtelijk vonnis de helft van 't Slot (omschrijving als op 11 Juli 1551) in Helvoort, zoals die toebehoorde aan Lambert Joost Roeloffs. Het Clara-klooster had namelijk op 31 Maart 1535 de windmolen van Helvoort verhuurd aan Joost Roeloffs tegen een pacht van 26 mud rog en 2 mauwer verkenscoren per jaar. De achterstalligheid van 98 mud en 2 zesteren rog en 5 mauwer en 1 zester verkenscoren had Mr. Henrick Kuyst, de rentmeester van het klooster, verhaald op de helft van 't Slot, die toebehoorde aan de mulder Lambert Joost Roeloffs (5). De naam Sweensberch vinden we weer in een akte van 5 Mei 1535, waarbij Lambert Joost Roeloffs een erfpacht van 1 mauwer rog verkoopt aan Wouter Jacob Gielissen uit de helft van huis, erf, schuur en hof, genaamd Sweensberch, en uit een stuk land aldaar, in

Helvoort neven de Ley en aan de straat. Uit die panden moet echter eerst vergolden worden o.a. 2 mud rog aan Elisabeth, weduwe van Reyneer Cottens (6).

Uit hetbovenstaande blijkt, dat het Slot afkomstig is van Jan Wouter Olyslegers. Althans heeft hij reeds vóór 1500 de helft van het Slot in zijn bezit, zoals blijkt uit een delingsakte vóór 1500, waarvan het eind met de datum ontbreekt. Bij een deling van goederen en pachten van wijlen Jan Engberts van den Leempoel, tweede man van Elisabeth Hermans die Herde, vond ik o.a. vermeld: 1 mud rog uit erfenissen in Helvoort op Zweensbergen, te vergelden door Jan Wouter Olyslegers. En één der delers is Reynder, zoon van wijlen Henrick Cottens en van Elisabeth Hermans de Herde (7). Vergelijk de bovenvermelde pacht aan de weduwe van Reynder Cottens. Maar Jan Wouter Olyslegers bezat ook de andere helft van het Slot, want blijkens het Cijnsboek van Helvoort (8) betaalt hij een cijns uit twee gedeelten.

In het omstreeks 1521 vernieuwde cijnsboek staan in schoonschrift de vorige cijnsgelders vermeld, met daarboven de volgende tot het begin der 17e eeuw. Ik laat hier die cijnspost volgen, omdat daaruit op te maken zijn de bezitters van het Slot in de 15e eeuw.

Dominus de Helvoirt per emptionem.
(Sequenter census Walrami Draeck debet dominus de helvoirt.- Ergo hic nihil.)

Liberi IX.

Walramus Draeck filius Judoci prouna medietate pro Adriana filia Johannis filii Wouteri Olyslegers, et Heylwigis, relictæ Henrici filii Johannis Olyslegers predicit pro alia medietate.

Liberi IIII

Luytgardis, relictæ Johannis filii Wouteri
Jansz. pro liberis V dicti Johannis.

Johannes filius Wouteri Janss. Olysleger (+
1521) pro Johanne vander Meer
ex parte Leonardi filii Theoderici de Bernig..
pro Jutta, relictæ Jacobi filii Theoderici
Pauwels

ex parte Johannis filii Engberti de Leempoel
de heriditate quondam Willelmi de Heirn et
suorum heredum

Idem (= Joh. Wouteri Jansz. Olysleger)

pro Reynero filio Henrici Cottens

et liberis Henrici filie Henrici Kottens

ex parte Johannis vander Meer

pro Leonardo predicto/ex parte predictorum
de heriditate quondam Willelmi de Heirn pre-
dicti.

Van de hiergenoemde personen vermeldde ik
reeds Reynder Cottens, die goederen en pachten
erfde van Jan Engberts vanden Leempoel vóór
1500. Van de andere personen is mij totnogtoe
niets bekend, met uitzondering van Willem van
Hern, die in 1444 verscheidene huizen en lan-
derijen in Helvoort bij de brug(d.i. bij Zweens-
berch!) verkrijgt van Jan van Zweensbergen (9).
Het Slot is daar niet bij.

Ik vestig er de aandacht op, dat bovenstaande
cijnspost begint met Willem van Hern; in tegen-
stelling met andere cijnsposten (bijv. op folio
55), welke vóór Willem van Hern als cijnsgel-
der vermelden Jan van Zweensbergen en vóór Jan
nog oudere personen uit de 14e eeuw. Hieruit
zou men kunnen opmaken, dat Willem van Hern
het Slot gebouwd heeft omstreeks 1450 op een
van de Domeinen nieuw-verkregen terrein. Uit
nog op te sporen akten zal op te maken zijn,
of het Slot toen al bestond. Jan van Zweens-
bergen bezat verschillende hoeven bij de brug

over de Zandley (d.i. bij Zwijsbergen).

Na het bovenstaande zal het duidelijk zijn, dat het onjuist is de door Jan Willemsz Monix bij erfscheiding verkregen hoeve in Helvoort (mansus dictus Zwensberch)(10) te houden voor het Slot of kasteel, zoals men lezen kan in: Bossche Huizen II, 404. Dit is een hoeve bij het kasteel. Er rusten trouwens heel andere lasten op die hoeve dan op het Slot.

Ook vergiste de Heer van Bussel (Taxandria 1932, blz. 131) zich, toen hij naar aanleiding van deze onjuiste identificatie enige posten van het Cijnsboek van Helvoort van 1521 (folio 55) publiceerde, welke posten geen betrekking hebben op het Slot maar op landerijen en hoeven bij het Slot. Op de eerste plaats blijkt deze onjuistheid uit de bovenvermelde cijns-post op folio 63 vo, waar de familie Monix niet genoemd wordt; en vervolgens uit de cijns-posten op folio 55 betreffende goederen van Jan Monix, waar als volgende cijnsgelders niet genoemd worden Jonker Walraven Draeck en Mr. Henrick Bloyman.

Van Willem van Hern, één der voornaamste grondbezitters in Helvoort in de 15e eeuw, is mij bekend, dat hij een zoon is van Aert van Hern en nog in 1463 in leven is (11) en dat hij, wonende te Vlijmen, bij testament 5 mud rog erfpacht vermaakte aan Reymbout Janszn. Buys uit zijn erfenissen en goederen, genaamd Zwensberch, en uit een huis enz. daarin gelegen, en verder uit twee hoeven in Helvoort, en uit al zijn andere goederen (12). Willem van Hern overleed vóór 1476, want in dat jaar verpacht zijn weduwe, Adriana dochter van Aert yewens Buyssen, enige landerijen in Helvoort (13).

Het Kasteel "Zwijsbergen" had geen onderhorigheden, afgezien van huizen en landerijen in de buurt van het kasteel. Het schijnt ge-

weest te zijn een omwaterd landhuis. Daar de Schepenregisters van Helvoort vóór 1600 grootendeels ontbreken, zijn we aangewezen op het Bossche Schepenprotocol.

Den Bosch

F.W.Smulders

1) Den Bosch R.1378, fol.230; 2) Den Bosch R. 1374, fol.302; 3) Den Bosch R. 1356 fol.357 en 358 vo; 4) Den Bosch R. 1342 fol. 267; 5) Den Bosch R.1804, 18.8.1542, fol.242 vo; 6) Den Bosch R.1322, fol.417; 7) Den Bosch R.1841, fol.300; 8) Rentmeester-Generaal der Domeinen Nr.245, fol. 63 vo.; 9) Den Bosch R.1214, fol.199 vo.; 10) Den Bosch R.1271, fol.266-13.12.1502; 11) Den Bosch R.1801, fol.80 vo.; 12) Den Bosch R. 1288, fol.128 vo (zonder datum van testament); 13) Den Bosch R.1803, fol. 244.

+ + + + +

ENKELE SCHIJNDELSE SCHEPENEN

(14e, 15e en 16e eeuw)

Aangezien het Protocol van Schijndel, waarin de namen van de schepenen van die Bank te vinden zijn, vanaf 1530 bewaard is gebleven, plaatsen wij gaarne schepennamen vóór genoemd jaar, gelijk zij door de Heer van Bokhoven zijn aangetekend, omdat zij ontleend zijn aan stukken, welke tijdens de bevrijding van Schijndel in 1944 ter secretarie aldaar verloren zijn gegaan.

Redactie

Van Schijndel waren schepenen:

1) Des Vrijdaechs na Sente Valentijns 1358, Jan van den Burne Gheraert Engbrechts sone Danel Engbrechts sone ende Heijnric Aerne Goe-deweerts sone.

(Wordt vervolgd)

W O U W S E F A M I L I E S
II EYCKMANS (RUYCHAUVER) (17e eeuw)

Leden van deze familie komen onder Wouw voor zowel met de naam Eyckmans als Ruychaver. De oorzaak van dit dubbele gebruik is mij niet bekend. In het Cijsboek van Wouw 1574-1609 (1) wordt een Claes Janszn.Eyckman(s) genoemd als bezitter van een hofstede in het dorp. Ik kan hem in onderstaande genealogie niet plaatsen. De geregelde lijst begint met:

- I Adriaen Piers Eyckmans, eigenaar van een "stede" in het dorp Wouw (2), die later in eigendom overging aan zijn zoon
- II Huybrecht Adriaens Eyckmans of Ruighaver (3) sch.,bg. in 1593 (4).Hij tr.Neeltken Adriaens in 1618 vermeld als weduwe(5). De verdeling van hun nalatenschap,omvattend o.a.een hofstede in de Achterstraat en land te Westelaar onder Wouw had plaats op 29 Mei 1622 (6).

Kinderen:

- 1 Mayke E. Zij is tweemaal gehuwd:
A. met Adriaen Lenaerts Bollaert, + vóór 7 Maart 1624 (7).Uit dit huwelijk Tanneke Adriaens Bollaert, de laatste die we van die familie Bollaert onder Wouw aantreffen.
B met Mr.Pieter Jan Brants,schoolmeester (8)

2 Adriaen E. Volgt onder III

- 3 Thoenken E.,tr. met Stoffel Anthoniszoon, landbouwer op het Zuideinde van Heerle.

III Adriaen Huybrechts Eyckmans alias Ruychaver (9),geb. 1581, vermeld als huurder van een "stede" aan de Steenweg te Wouw op 29 Jan. 1637 (10),overl.30 Maart 1648, drie kinderen nalatend. Hij tr. tweemaal:

A met Petronella Andriesdr., overleden vóór 18 Juli 1625 (11). Hiervan:

- 1 Neelken, geb. 6 Juli 1625, tr. Guilelmus Dilissen.

B met Lisken Adriaens Meyers. Kinderen:

- 2 Huybrecht, geb. 14 Juli 1628
 3 Adrianus, geb. 15 April 1631, overl. in
 1667, tr. met Maria Geerts; hun kinderen
 a Elisabeth, geb. 13 Dec. 1665
 b Adriana, gb. (posthuum) 4 Dec. 1667

Voor zover mij bekend komt in later tijd noch de naam Eyckmans noch Ruychaver onder Wouw of onmiddellijke omgeving voor.

Oegstgeest.

J.B. van Loon

- 1) GA Bergen op Z., Cie.v.Breda, 295,8v,20r.
 2) id. 10v,11r. 3) id. 22r,23r,26r.
 4) Tenzij anders vermeld, hebben alle data en gegevens betrekking op Wouw (geboortedata vóór 1615 ontleend aan latere begraafregisters en dgl.). Sch.,bg.=schepen resp. burge-meester van Wouw(functionies ontleend aan schepenresoluties van Wouw, tenzij anders vermeld). R=Rechterlijk Archief Wouw, berustend in het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch.
 5) R.115,222r,259r. 6) R.116,66v. 7) R.141,3r
 8) R.118,46v,115v,133r. 9) R.115,294r, verder 292r;R116,68r. 10) R.118,90v. 11) R.117,45v.

+ + + + +

A D R E S W I J Z I G I N G

Met ingang van 3.4.1952 is het adres van uitgever gewijzigd in: LEOPOLDSTR. 1 B, ROTTERDAM
 + = + = + = + = + = + = + = + = + = + = +

Enige Aanvullingen en Correcties "FAMILIEPUZZLE"

Naar aanleiding van mijn "Familiepuzzle van Asten, etc." (B.L. blz. 2-5) ontving ik enkele op-en aanmerkingen, die ten dele juist blijken te zijn en die ik bij deze gaarne herstel.
 Vooreerst een paar tikfouten. Antonius Raymakers is geboren in 1777, niet in 1771.
 Er dient gelezen te worden Frans i.p.v. Franz Prinzen. Ook het foutief sterfjaar van Willem Prinzen, die niet in 1917 maar 14 Febr. 1919

overleed, meen ik op diezelfde rekening te moeten schrijven.

Niet uit het huwelijk van Antoon Prinzen en Francisca Bots, maar uit diens tweede huwelijk met Louisa C.C.Teulings (overl. 8 Aug. 1938 den Haag) werd o.m. geboren Corn.A.J.H. Prinzen (28 3.1887 Helmond), secretaris van het College van Curatoren van de R.K. Universiteit.

Niet twee, maar drie dochters uit het huwelijk van Joh.A.Raijmakers en M.A.Bovens traden in het huwelijk met drie gebroeders Raijmakers uit Eindhoven, en wel:

1) Maria A.A.C.Raijmakers, geb. 26. 7.1850 H., overl. 15. 4.1913 Eindhoven, gehuwd 24.6.1872 H. met Leonardus C.A.Raijmakers, geb. 5.5.1842 E., overl. 16.8.1914 aldaar.

2) Philomena Cath.M.Raijmakers, geb. 17.12.1853 H., overl. 28. 3.1895 St.Oedenrode, in eerste huwelijk getrouwd 24.6.1872 te Helmond met Henricus A.M.Raijmakers, geb. 15.8.1845 E., overl. 26.5.1887 St.Oedenrode en hertrouwd 20.10.1892 te Rotterdam met Willem J.M.van der Hagen, (gb. 15.8.1845 St.Oedenrode, overl. 29.6.1919 aldaar)

3) Paulina M.Fr.E.Raijmakers, geb. 11.7.1855 H., overl. 21.6.1919 Dieren, in eerste huwelijk getrouwd 23.7.1877 te Helmond met Franciscus H.A.Raijmakers, geb. 10.9.1852 Eindhoven, overl. 9.3.1886 Eindh. en hertrouwd 28.4.1891 te E. met Theod.J.M.Heymans (geb. 14.9.1854 Emmerik, overl. 1.10.1921 Geldrop).

Uit alle drie de huwelijken Raijmakers-Raijmakers zijn kinderen geboren.

Omdat er in de spelling van de naam Raijmakers, ook nog in de registers van Bevolking en B.S., zo'n verscheidenheid van schrijfwijze bestaat, zelfs bij akten betreffende één en dezelfde persoon, hebben wij overal de schrijfwijze met ij, die het meest voorkomt, aangehouden.

Helmond.

Jac.J.M. Heeren

⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕

*Vervolg v. pag. 75.

1395

Heynric van Malsen
Didderic van den Wyele

1396

Wouter van den Stale
Claus Hoirden

1398

Jan die Groot
Roelof Gheraet Nennen-
1399 soen

Jan Spiering van Ael-
borch

Willem van Weyndelsnes
1400

Goetscalke van Veen Jansz.
Didderic Baudewijnsz.
Zebrecht Zebrechtsz.
van Wiic

1401

Heynman van Hedeckhusen
Meliis die Wilde
Merten Aernt Mertens-
1403 zoonz.

Heynman van Hedeckhusen
Melus die Wilde

Didderic Lubrechtszn.
Merten Aelbrechtsz.
Jan Spiering Jansz.

Jan Yuwiin Lambrechtsz.
Henric van Malsen

Brien van Wiic

Herman Dulsche Ghe-
1404 raertszn

Robbrecht van Doerne
Spieringszn.

Henric van Ghemert
Didderic van Dobben
Jan Coppensz

Meliis die Wilde
Aernt Yuwiin Yuwiinsz.

1405

Aernt Yuwiin Yuwiinsz.
Zebrecht Zebrechtsz.van

1406

Wiic
Jan van Beijnen Jansz.
Goetscalc van Veen

1407

Jansz.
Didderic Baudewijnsz.
Gheraert Wouterszn.
Wouter Gheraet Woutersz.

Bernt van den Wyele
Zebrecht Zebrechtsz.van

1409

Wiic
Zebrecht Zebrechtsz.van

Wiic
Bernt van den Wyele
1410

Heyman van Hedeckhusen
1411

Zebrecht Zebrechtsz.van
1412 Wijck

Claus Spiering van
Aelborch

Wouter Gheraet Wouters-
zoonz.

1413

Jan Spiering Janszn
1414

Brien van Wijc

1415

Ot Brien van Wijc
Claus Spiering van Ael-
borch

Wouter Jan Woutersz.
1417

Jacob van den Velde
Jan van den Stael
Symon Jacob Werenz.

Claus Spiering van Ael-	Aernt Ywen Ywens
borch Clausz.	1420
1418	Jacob van den Velde
Jacob van den Velde	1421
1419	Gheraet van Derenter
Roelof Gheraet Nevensz.	Bernt van den Wiel
Jan van den Stale	Claes Spiering van
Danckaert van der Wer-	Aelborch
cken	(wordt vervolgd)
Bernt van den Wyele	
Schijndel	A.J.L.van Bokhoven

+ + + + +

VERDWENEN PORTRET VAN KARDINAAL VAN ENKCEVOIRT

Behalve de portretten van de Mierlose Kardi-
naal door de Heer B.van Schijndel genoemd (B.
L. blz.45), is er nog een portret geweest, dat
"geconterfeijt (was) inden Choor vanden Eerw.
Heiligen Sacrament des convents van den Pre-
dicheeren deser Stadt ('s-Hertogenbosch) boven
den hoogen altaer int weltsel van den selven
choor."Naast het portret en wapen van Everart
van den Water, waren daar "oijck geconterfeijt
treffelijke persoonen van state ende qualiteyt
met hunne wapenen als de heereCardinael Encke-
voert;enz.(Jhr. A. van der Does de Willebois,
Studiebeurzen IV, 620).

Helmond.

Jac. Heeren

+ + + + +

Bij voldoende belangstelling zal over enkele
maanden worden uitgegeven een beknopte hand -
leiding voorhetsamenstellen van stamreeksen ,
kwartierstaten enz. In het kort zullen daarin
worden aangegeven:de voornaamste voor het on-
derzoek in aanmerking komende bronnen; enkele
begripsbepalingen; hoe de gevonden gegevens
tot een geheel verwerkt kunnen worden.De prijs
zal max. f 2,- zijn. Indien U zo'n handleiding
wenst te ontvangen,dan gaarne vóór 31 Mei e.k
opgave aan: H.de Bot, Leopoldstr. 1 b. R'dam,

BOEKBESPREKING

Het Oude Geslacht Van Foreest

Het is ene oude strijdvraag omtrent zijne genealogie, die Jhr. H.A. van Foreest tot verdediging van zijn geslacht de pen heeft doen opvatten (1). Weet hij den lezer niet te overtuigen, dan wordt hij geacht uit een bastaard van een aloud of "riddermatig" geslacht af te stammen, daargelaten, dat de gewraakte voorvader zelf een onbesproken magistraatspersoon was en een reeks van respectabele afstammelingen heeft nagelaten. Is zijn betoog juist, dan behoort het thans levend geslacht Van Foreest tot de alleroudste en hoogste van het voormalige graafschap Holland. Is de bedoelde voorvader slechts een door de echte stam geduld familielid geweest, die rechtens geen aanspraken op bloedverwantschap noch op adeldom kon doen gelden, of heeft hij een deel zijner zichtbare adellijke prerogatieven, die z. i. in de tijd en in zijn levenswijze niet meer pasten en waarop hij dus geen prijs meer stelde, laten varen?

Het betoog is dus lezenswaard en degelijk gedocumenteerd; het boek is bovendien goed geschreven en keurig uitgegeven en, waarom het tenslotte gaat, de Heer van Foreest overtuigt ons!

Toch zou ik het werk, als m.i. voor dit maandblad niet ter zake doende, onbesproken gelaten hebben, indien ook voor Brabant uit de lezing daarvan geen voordeel te trekken ware.

Laat ik beginnen, indien ik het over de Brabantse adel en in het bijzonder over die van het Noordelijk deel daarvan hebben zal, met een mogelijk misverstand, dat deze lezing doel-

1) Het Oude Geslacht Van Foreest 1250 - 1570, door Jhr. H.A. van Foreest. Met een voorwoord van Dr. D.Th. Enklaar, hoogleraar te Utrecht. Van Gorcum & Comp. N.V. Assen-1950. Prijs f 15,- geb.

loos zou maken, recht te zetten. Men moet deze in dit geval niet als een verzameling van adellijke personen beschouwen, wier genealogie ons hunne individuele eigenschappen en levensomstandigheden doet kennen. Adeldom was een maatschappelijk verschijnsel en schiep één der standen, waaruit ons volk was samengesteld. Voor de kennis van ons gewest is die van de adel nodig, omdat de laatste, laat het in samenwerking met de geestelijkheid en de eigen doelstelling of zelfs gebreken ten spijt, tot de welvaart en het heil der ganse bevolking voor een oneverredig groot deel heeft bijgedragen. Al was het niet, dat de assimilatie der standen en de bloedvermenging de Noord-Brabanders sindsdien dichter bijeengebracht en thans vrijwel tot ene gemeenschap van verwanten gemaakt hebben, dan is er nog het feit, dat, in tegenstelling met het kleurloos deel der voorouders, de adel van zijne daden voldoende bewijs heeft nagelaten om de beschrijving van zijne geschiedenis mogelijk te maken en langs deze weg tot die van het gehele volk te komen.

Immers is het die van de Hollandse adel, welke de Heer Van Foreest aan de genealogie zijner middeleeuwse familie demonstreert. Ik zeg niet, dat hij de enige is, want deze studie trekt inde laatste halve eeuw steeds meer de belangstelling, maar hij doet het illustratief.

Hij stelt, dat in Holland de prefeodale aanzienlijken, waaronder men korthedshalve alle tot de 13e eeuw kan begrijpen, zijnde geprivilegieerde grootgrondbezitters, in twee klassen, de graaf daargelaten, gescheiden waren, namelijk de vrije heren of kleine dynasten en de overigen. Deze laatsten, verreweg de meesten in aantal en die als het ware hun stempel op het overgrote deel der bevolking drukten, leefden in versterkte, dat is omwaterde, hoven, met

daaromheen gegroepeerd land, dat zij met hunne onderhorigen gebruikten. Het zijn de lotgeval-
len van deze maatschappelijke klasse, sedert
de 13e eeuw de stand van de lage adel, die hun-
ne afspiegeling in die der familie van Foreest
hebben. Eensdeels zakken er als boeren maat-
schappelijk af, anderzijds vermengen zij zich
met grafelijke vasallen en dienstmannen en e-
volueert de allodiale tot de feodale adel.
Naarmate de tijd voortgaat en een nieuwe stand,
namelijk der burgers of poorters ontstaat,
vindt ook met deze vermenging en assimilatie
plaats. Deze geleidelijke ontwikkeling gaat in
de 16e eeuw in een stormachtige over, omdat
naast oeconomische drijfveren nieuwe van staat-
kundige en godsdienstige aard op de Hollandse
samenleving gaan inwerken. Zij hebben destijds
de achteruitgang van de adel en op de lange
duur, maar verder gaat de schrijver niet, zijn
ondergang bewerkt. Op het eind van het ancien
regime is hij, omdat sedert de Republiek geen
nieuwe geslachten daaraan werden toegevoegd,
vrijwel uitgestorven.

Een dergelijke opgave, als tot wier oplossing
de Heer Van Foreest zich gezet heeft, zou ik
onze Noord-Brabantse genealogen ten aanzien
van enige inheemse adellijke families willen
voorleggen. Deze genealogiën, mits van de uit-
voerigheid en hoedanigheid als de besprokene,
zouden dan het materiaal voor de geschiedenis
van de Noord-Brabantse adel kunnen leveren;
maar wellicht is hiermede méér te bereiken.
Zou men daaraan die van ene gelukkig gekozen
familie, typisch voor een stad als Den Bosch
of Bergen-op-Zoom en voor nog twee of drie
anderen, toevoegen en slaagde men in een schets
van de geestelijke stand dan zou hieruit de
zo gewenste geschiedenis van de Noord-Brabant-
se stam, zij het in voorlopige vorm, kunnen
voortkomen.

FAMILIE-UITGAVE RAYMAKERS

De Heer F.F.M. Raymakers, Kleine Berg 48 te Eindhoven zond ons onderstaand corrigendum i. v.m.de boekbespreking op blz.38 van dit blad.

In Nr. 2 van De Brabantse Leeuw komt een boekbespreking voor over "Een belangwekkende Uitgave", welke niet in ons bezit is; maar wat in die bespreking staat, sticht verwarring. Het heet daar, dat bedoelde uitgave, "het nageslacht bevat van alle afstammelingen van de oudst bekende stamvader van het geslacht Raymakers. Onder deze afstammelingen -aldus de Heer F.J.H.Weyn Banningh-noemen wij allereerst het nageslacht van Leendert de Koning, etc.; voorts Carolus Bovens, etc.; en tenslotte Petrus Cremers, etc."

Geen dezer met name genoemde personen, maar ook niet hun nageslachten zijn zo maar "afstammelingen van de oudst bekende stamvader van het geslacht Raymakers"! Hiervan wordt pas 300 jaar later sprake! Aldus:

De tot dusverre bekende oudste stamvader van het geslacht Raymakers is zekere Jentien (+ 1520), wiens nazaat in de rechte linie Johannes Antonius Raymakers (Helmond) op 24.9.1849 te Maashees huwde met Petronella Theodora Bovens, afstammeling van genoemde heeren De Koning, Bovens, Cremers e.a. Door dit huwelijk werd het eerste verband gelegd tussen het geslacht Raymakers en de andere genoemde stamhuizen. De afstammelingen uit het huwelijk Raymakers-Bovens, tellen uiteraard onder de nakomelingen van de geslachten Raymakers, De Koning, Bovens Cremers etc. Wat echter heel iets anders is, dan wat de boekbespreking suggereerde!

De Heer Weyn Banningh vestigde er onze aandacht op, dat de naam van de echtgenote van Petrus Cremers abusievelijk werd vermeld als Siveyer gen. Hubers. Dit moet zijn Sweyer gen. Hubers.

Red.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vragen voor deze rubriek in te zenden aan de Red.pa.J.van Heeswijk, Maasbandijk A41 Kerkdriel

Op de vragen van A.Ridder de van der Schueren kan ik, buiten de gegevens door B.de R.v. Z.in No. 4 van dit maandblad nog het volgende mededelen, genomen uit de aantekeningen betreffende de families van Kessel en van Velpe door Gulielmus Petrus van Velpe, advocaat te Brussel omstreeks 1700, waarvan een afschrift door mij gemaakt en in mijn bezit is.

"Maria van Kessel trouwt heer Andreas van Kamp, Licentiaet in de Rechten.

Ouders: heer Balthazar van Kessel trouwt N... Driessens, geboortigh van Nimmeghen.

Grootouders: Johan van Kessel trouwt Maria

Herincx, dr.van Adrianus ende Lucretia Donckers

Overgrootouders: Gijsbertus van Kessel trouwt Paschina de Moor.

Betovergrootouders: Antonius van Kessel, trouwt Mechteld Gysbrechtsdr.Roeloffs.

diens ouders: Theodorus van Kessel trouwt Anna van den Wyngaerden.

Hier zijn nog zeven generaties aan toe te voegen (vide nagenoemde bronnen), waarvan mij alle wapens uitgezonderd Driessens en van Kamp bekend zijn.

Ik heb mij voor de familie van Kessel geïnteresseerd aangezien mijn directe voorvader Augustinus van Ryckevorsel, * 1688, + 1732, gehuwd was met Maria Adriana van Kessel, * 1685 + 1763.

De gevraagden waren over van Kessel - Roeloffs met hen verwant als dochters van achterneven. De familie van Kessel is een zeer merkwaardige Brabantse familie, die verwant is met een onnoemelijk aantal deels tegenwoordig nog bestaande Brabantse families (Nederland en België), als bv.: de Bruyn van Aelst, Back, Bax,

van Balen, van Berckel, v.d. Berghe, de Bethune, van Beveren, de Bye of de Bie, Bock, de Borchgrave, v. Boxmeer, Borms, Bosschaert, van Boxtel, van Betmer, van Cuyck, de Coninck, v.d. Clooster, van Doirne, de Doyen, van Eyll, van Erpe, van Eyck, Frencken, van Geffen, van Grevenbroich, van Gerwen, Heubens, de Henry, Herinx, van Havre, Jacquier, van Kelst, Loos Corswarem, Lanckveldt, Loeff v.d. Slood, Moninx, van Maseys, de Man, Muytinx, van Niel, v.d. Polle, Petit, de Roover, Redickheer, van Stackenborch, van Steenhuyse, v.d. Stegen, v. Steyn, v. Voorst, v. Vladeracken, enz. enz. Terwille van de beknoptheid heb ik er maar enkele opgenoemd.

Bronnen:

1) Livre d'or de la noblesse Luxembourgeoise, P.N.C.C.A. de Kessel (Martinus Nijhoff, 's-Gravenhage 1869).

2) een op perkament geschilderde genealogische stamboom van Kessel, in het bezit van Jhr. Mr. R.A. van Rijckevorsel, de Wamberg, Berlicum.

3) Het testament van een van Kessel, burger van Parijs, dd. 1679, dat zeer interessant is vanwege de kunstschaten, die hij bezat, welk testament waarschijnlijk verloren is gegaan in 1944, maar waarvan ik in Mei 1944 nog een afschrift genomen heb.

4) Genealogische aantekeningen in het archief van de Wamberg en het Archief van de Mortel de Baast, Middelbeers.

Wel werd door Jhr. Mr. A.F.O. van Sasse van Ysselt getwijfeld aan de betrouwbaarheid van voornoemde gegevens, maar hoe meer ik ervan tegenkom, hoe meer bevestigingen ik verkrijg. Het laten verschijnen van een gedegen studie door een expert zou m.i. zeer velen interesseren! Jhr. Mr. R.v. Ryckevorsel, burgemeester Gulpen. Contact gezocht met hen, die gegevens bezitten over de familie VAN MILL, afkomstig uit Beugen. Eindhoven, Waterroosstr. 4 J.A.M. Claeren

te Geertruidenberg bevindt zich een gedeeltelijk geschonden grafsteen, waarop gebeiteld staat: "Joost van Gent A^o 1533". Voor dien tijd moet het een kostbare zerk geweest zijn.

Kan iemand mij inlichtingen omtrent deze persoon verschaffen? Wijlen de Heer Busch, die goed op de hoogte was van de geschiedenis van het Land van Altena en de omstreken van Heusden, was van oordeel dat deze zerk geweest moet zijn van een van Gent, die in de Moederkerk begraven wilde worden doch elders gewoond heeft.

In ditzelfde gebied treft men deze familienaam voordien en thans nog veelvuldig aan.

Den Haag, Balistraat 88. L.F. van Gent

Kan iemand mij inlichten over het geslacht VRIJHOEVEN, afkomstig uit den Bosch (en Vrijhoeve-Capelle?)? In de familie loopt de legende, dat één der Vrijhoevens omstreeks 1780 om het door deze gewenste huwelijk, door de familie voor 20.000 floreijnen bewogen werd het land te verlaten.

Maastricht, Tongerseweg 5 W. Muusse

Gaarne contact gezocht met hen, die gegevens hebben omtrent de voorouders der navolgende personen:

1) Joannes Dam, te Wernhout (Groot Zundert) in 1812 gestorven - was brouwer te Wernhout; moet in Huybergen rond 1745 geboren zijn. Hij was gehuwd met

2) Bernardina Boenders, te Wernhout in 1812 gestorven; geboren rond 1755 te Oosterhout.

Onder hun talrijke kinderen vestigden drie zich in België (Ukkel-Brussel en Bergen in Henegouwen), waar zij een belangrijke rol speelden. Ik heb gegevens over hen en hun nakomelingschap in België.

Bruxelles, 157 Rue de Berkendael. Dr. J.M. Romain

de brabantse leeuw

MAANDBLAD VAN DE GENEALOGISCH-HERALDISCHE
SECTIE VAN HET PROVINCIAAL GENOOTSCHAP VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN IN NOORD-BRABANT

JAARGANG I NUMMER 6 1952

DE RENTMEESTERSFAMILIE VAN CRANENBROECK

Voor het beheer van de talrijke goederen, die de Heer van Helmond bezat, was een bekwame rentmeester nodig en bij voorkeur iemand, die ter plaatse goed georiënteerd was. Het is dan ook niet te verwonderen, dat de heren iemand zochten, die uit deze stad of naaste omgeving afkomstig was.

En het is evenmin verwonderlijk, dat het rentmeestersambt soms van vader op zoon overging. Zo is de familie van Cranenbroeck gedurende meer dan een eeuw lang met dit ambt belast geweest.

De eerste, die we als zodanig ontmoeten, was Mr. Willem, zn. van Aert Custers, geheten van Cranenbroeck. 1). Hij was van 1533-1545 rentmeester en daarna schout van de heerlijkheid. 2) Van zijn rentmeesterschap zijn geen sporen meer in het huisarchief overgebleven.

Hij was gehuwd met Elisabeth, dr. van Jan Peters Meijssen. Door haar kwam hij in het erfelijk bezit van het vroegere gasthuis te Helmond, genaamd "Het Huysken", gelegen in de Kamstraat. 3). Hij had vier kinderen, waarvan met name bekend zijn Arnoldus en Johannes (4) (die volgt).

Mr. Jan van Cranenbroeck, is wellicht niet de onmiddellijke opvolger van zijn vader in het rentmeesterschap. Hij komt als zodanig voor van 1560-1582. 5). Over deze jaren zijn rekeningen bewaard gebleven. Hij overleed vóór 6 Maart 1584, toen zijn erfgenamen de rekeningen aan de heer overgaven. 7).

Hij was gehuwd met Elisabeth Beex, (dv. Lambrecht en van Margriet Thielens), ged. omstr. 1540 en overleden ná 1587. 8). Hieruit werden vijf kinderen geboren, waarvan met name bekend zijn:

Willem (die volgt), Arnoud (die volgt) en Raso. Mr. Willem van Cranenbroeck was rentmeester van de heer van Helmond van 1583 tot 1588, over welke jaren rekeningen aanwezig zijn. 9). Hij overleed vóór 22 Febr. 1589, toen zijn weduwe de rekeningen aan de heer overgaf. 10) Hij was gehuwd met Hillegonda van Horenbuck uit 's-Hertogenbosch (dr. van Aert Cornelissen en van Henrickske Scuercop) 11).

Na zijn dood werd het rentmeesterschap waargenomen door Corstiaan Wagemans van 1588-1597 12).

Na deze kreeg Arnoud van Cranenbroeck het beheer over de goederen van Helmond, allerwaarschijnlijkst de broer van Mr. Willem. Hij voerde het beheer van 1597 tot enkele jaren voor zijn dood. 13) Gedurende de laatste jaren werden de boeken bijgehouden door zijn vrouw. Arnoud van Cranenbroeck overleed in 1638. Hij was gehuwd met Otha van Ravensteyn, die in 1654 te Helmond overleed. 14).

Uit dit huwelijk werden geboren:

1 Wouter, die volgt

2 Margaretha, waarschijnlijk 16 Oct. 1649 overleden.

3 Elisabeth, gehuwd met Joost Aerts van Lang-

donck en hertrouwd te Helmond 11 Febr.1629 met Petrus van der Bergh. In 1648 was zij voor de tweede keer weduwe. Ten haren huize werden na 1648 meermalen godsdienstoefeningen gehouden. 15)

Uit het eerste huwelijk werden te Helmond gedoopt:

a Arnoldus, 9.6.1617 c Joannes, 16.8.1621

b Baltizar, 9.4.1619 d Josina, 28.12.1623

Uit het tweede huwelijk werden geboren:

e Joannes, 16.11.1630

f Joannes, 8.6.1632, herbergier, die 1657 huwde met Allegonda Herincx.

g Maria, 22.12.1633

h Joanna, 30.12.1635, begr. 13.11.1641

4 Johanna, +1640 gehuwd met Nicolaas van Berkel. Uit dit huwelijk:

a Gerardus, 15.2.1641 b. Maria

5 Catharina, 6 Nov. 1638 te 's-Hertogenbosch gehuwd met Guilliam van der Boesdonck (zv. Hendrik Sandersz. v. d.B. en van Geertrui Helsemans, weduwnaar van Barbara Lintermans) apotheker te Helmond, overl. 29 Oct.1688 in de leeftijd van 100 jaren. Zij is 26 Mei 1692 overleden.

Uit dit huwelijk werden te Helmond geboren en gedoopt:

a Arnoldus, 13 Juni 1639 (peter was Cornelis van Boesdonck, abt van Postel);

b Gertrudis, 24 Dec. 1640, overl. 10 Oct. 1641

c Alexander, 25 Sept. 1642, overl. 28 Juli 1694

d Elisabeth, 20 Nov. 1643

e Gertrudis, 9 Maart 1645, overl. 1 Sept. 1648

f Maria, 9 Jan. 1647

g Cornelis, 27 Jan. 1649 (peter: Corn. van

Boesdonck, abt van Postel), overl. 3 Febr. 1649.

h Cornelis, 19 Febr. 1650, vestigde zich in 1692 vanuit Delft als geneesheer te Helmond en overleed 4 Januari 1665, nala - tend een weduwe, Magdalena N.

i Otto, 7 Jan 1652

k Jacobus, 4 Febr. 1653

l Otta, 3 Mei 1655.

Wouter van Cranenbroeck, (zoon van Arnoud en Otha) nam het rentmeesterschap waar van 1644-1665 (17). Hij dreef een herberg (1631) en bewoonde (1642) een huis "tussen de poort en het brugske op 't Bynderseind" (18). Hij kocht 11 April 1661 het "Slotje" te Rixtel van Jhr.Mr. Thomas Coninx (19) en is waarschijnlijk in 1670 overleden.

Hij huwde 8 Mei 1635 te Helmond met Maria Eymberts, die einde 1663 overleed.

Hieruit werden geboren en te Helmond gedoopt:
1 Elisabeth, 8 Febr. 1636, waarschijnlijk gehuwd met Simon Huberts Coenen (20).

Mogelijk is zij vóór 1670 gehuwd met Petrus Wolfswinckel (zv. Johan en van Beatrix).

Hieruit:

Joannes W., ged. 19 Mrt 1670 Helmond (p. Arn. van Cranenbroeck, m. Beatrix van Wolfswinckel in Rixtel)

2 Arnoldus, die volgt A.

3 Embertus, 8 Juli 1640; werd priester gewijd en oefende op 7 Aug. 1690, volgens verklaring van oud- burgemeesters, de geestelijke bediening in Helmond uit (21). Op 13 Nov. 1670 werd hij, zo voor zich als voor zijn broers en zusters, beleend met het "Slotje" te Rixtel.

4 Ottha, 17 Aug. 1643

5 Paulus, die volgt.

6 Johannes, 19 April 1652

7) Petrus.

Arnout van Cranenbroeck (zn.van Wouter en van Maria), ged. 23 Maart 1638 te Helmond, werd licentiaat in de rechten en was als advocaat gevestigd te Aarle - Rixtel, waar hij in 1692 overleed (22). Hij huwde 21 Febr. 1672 voor Schepenen van Helmond met Hillegonda van Luytelaer (dr. van Henricus en van Aleydis Hetsroy). Uit dit huwelijk:

- 1 Wouter, die in 1692 erfgenaam van het "Slotje" werd. (23)
- 2 Bertrandus, die volgt.
- 3 Elisabeth.

Paulus van Cranenbroeck, (zn.van Wouter en van Maria), ged. 10 Maart 1646 te Helmond, was enige tijd als advocaat gevestigd te Helmond. In Aug. 1686 werd hij bij een vechtpartij gewond door de stadssecretaris Geerloff Suyckers en diens neef Mr. Godart van Ewijck, secretaris van Son en Breugel. (24).

Hij was gehuwd met Anna Maria de Hoogh, die 21 Mei 1689 te 's-Hertogenbosch is overleden.

Hieruit werden geboren en te Helmond gedoopt:

- 1 Waltherus, 5 Aug. 1682
- 2 Theodorus, 29 April 1684
- 3 Maria Elisabeth, 2 Juli 1687.

Bertrandus van Cranenbroeck (zn. van Aert en Hillegonda) werd geboren te Rixtel en vestigde zich te Helmond.

Hij huwde alhier 27 Juli 1710 voor de predikant met Allegonda Stollards (dr. van Nicolaas). Hieruit werd geboren en te Helmond gedoopt: Allegonda, 27 Sept. 1710, gehuwd met Antony van den Broeck (Peterszn.)

Hieruit:

a <u>Bertram</u> , 18 Juli 1734	c <u>Maria</u> 24.10.1738
b <u>Maria</u> , 24 Aug. 1735	d <u>Frans</u> 4.10.1742

Helmond.

Jac. J. M. Heeren

Noten

- 1) A.Frenken, Helmond in het Verleden, I, blz. 196. 2) Idem, blz. 206. 3) Taxandria XXXVI, (1929) 266. 4) J.Heeren, Inventaris Huisarchief van Helmond, no. 170, fol. 16 en 92. 5) A.Frenken, Helmond in het Verleden I, blz. 196. 6) J.Heeren, Inv.H.A.H.no 194-199. 7) Id. no 261. 8) De Navorscher, jg.93(1951), blz. 77. 9) J.Heeren, Inv.H.A.H. no. 200-202. 10) idem, no 262. 11) Tax. VI, blz. 33 (noot 2), XX, blz. 263. Zij hertrouwde vóór 27 Nov. 1602 met Jan van Luytelaer en daarna met Notaris Mr. Jan Loyen (J.Heeren, Biogr.Woordenboek van Helmond, blz.73 en 147). 12) J.Heeren Inv.H.A.H.no.203-206. 13) idem, no. 207-219. In de jaren 1603-1606 was hij alleen rentmeester van de cijnsen, gruiten en had Gabriël van Berchem het rentmeesterschap over de nagelaten goederen van Jhr. Adolph van Cortenbach, heer van Helmond. (Inv.H.A.H.no.264). 14) J.Heeren, Biografisch Woordenboek van Helmond (1920), blz. 73. 15) A.Frenken, Helmond in het Verleden, II, 121. 16) J.Heeren, Biogr.Woordenboek van Helmond, blz. 36; Tax. XXI blz. 59. 17) J.Heeren, Inv.H.A.H. no. 220-224. 18) Idem, no. 173 fol. 18. 19) Jhr.Mr. A.F.O. van Sasse van Ysselt, Oorkonden van Rixtel, blz.150. 20) Op 26 Sept. 1654 werd te Helmond gedoopt Hubertus, zn. van Simon Coenen en van Elisabeth, waarbij meter was (de grootmoeder?) Maria Cranenbroeck. 21) Aug.Sassen, Protocolen der Helm.Notarissen (1890), no 41. 22) Jhr. Mr. van Sasse van Ysselt, Oork. van Rixtel, blz. 151. 23) Idem, blz. 151. 24) Aug.Sassen Prot. Helm. Notarissen, no. 28.

+ + +

DE FAMILIENAMEN EINDIGEND OP -MANS

Het stukje over de familienamen, eindigend op -mans (B.L., blz. 56) behoeft enige aanvulling. Wanneer men verder teruggaat dan de 17e eeuw, zal men bevinden, dat deze namen oorspronkelijk in de 14e en 15e eeuw zonder genitief-s voorkomen. Men vindt dan: Claus geheiten Berckelman. Als deze een zoon Gherijt Berckelman heeft, heet die voluit: Gherijt Claus Berckelmanszoen. Men mag hieruit niet besluiten dat de familienaam toen al Berckelmans was, want het is een verbogen vorm. Later is de genitiefvorm vast geworden. Dit is ook het geval met de namen: Back, Buckinck, Ludinck, Brock (Later Bakx, enz.)

Ook vindt men zwak verbogen vormen: Brocken naast Brocx, Piggen (van Pig), Bullen (van Bul), Kuysten (van Kuyst), enz. Ook andere familienamen verbuigt men in de 14e en 15e eeuw. Als Peter die Beer een zoon Jan die Beer heeft, wordt hij soms genoemd: Jan Peters sBeren zone. Zo is Jan Peter sWitten zone een zoon van Peter die Wit. Deze genitief-vormen werden later dikwijls vast, zoals Schrauwen, Smulders, Smetters, Swagemakers (oorspronkelijk: die Grauw, die Molder, die Metser, die Wagemaker).

In Helvoort heet dezelfde persoon in 1423 nu eens Thomas Mertenszoen van den Brekel, dan weer Thomas Merten Brekelmans zoen, en in 1425 wordt een persoon eerst Herman Wouter Brekelmanszoen genoemd, en daarna: Herman Wouterssoen vanden Brekel (Helvoort R.14; fragmenten).

Den Bosch.

F.W. Smulders

+ + +

WOUWSE FAMILIES (III)

B A T E N

(16e en 17e eeuw)

Deze familie komt onder Wouw in de 16e eeuw voornamelijk voor op het gehucht Westelaar. Aan de hand van de 16e eeuwse cijnsboeken (1) komt men tot het volgende resultaat.

I Hubrecht Jansz. Baeten, bezat een " huys en hoff" op Westelaar, later eigendom van zijn zoon Lenaert. Kinderen:

1 Lenaert B., had bezittingen op Westelaar (betaalt cijns 1579-1581).

2 Jan B. bezat een stuk land "aent oudeborch", en een " stee op den hoelberch " (nu Heulberg op Westelaar).

3 Adriaen B., volgt onder II

II Adriaen Huybrechts Baten, had onder Wouw bezittingen op Westelaar en in de Spellestraat. Voor zover bekend had hij slechts één zoon:

III Matthijs Adriaens Baten, sch. (2), geb. 1570, tr. 1590 met Dorothea of Thorie Joossen van Acker (dr.v. Joos Jansz.v.A., sch., bg.) die hem overleefde. Hij overl. 15 April 1646 en werd begraven in de kerk voor het altaar van de H. Anna. Kinderen:

1 Adriaen B., volgt onder IV.

2 Joos B., sch., woonde op Oostelaar, tr. Lisken Adriaens Doggen (dr.v. Adriaen Adriaens Doggen), wed.v. Dierick Anthonisz. Geltelubber (3). Zij overl. vóór 17 Febr. 1636 (4). Joos Baten overl. (Oostelaar) zonder nakomelingen op 4 Jan. 1677. Kinderen:

a Santory of Thoriken B., geb. 6.11.1627, overl. (Oostelaar) op 24.6.1652. Tr. voor Schepenen op 21.1.1652 met Hendrik Anthonisz. Lanen, geb. 23.10.1630 (zn.v. Antho-

nisHendriks L en Maria Hermans Tolenaar).
Deze hertr.voor schepenen op 5 April 1664
met Theuntje Huybrechts Vervucht.

b Janneke, geb. 1 April 1630

3 Maria B., overl.(Westelaar) in Jan.1656, 3
kinderen nalatend. Zij tr. tweemaal:

A met Adriaen Govaerts Swaenen, overl.vóór
5.2.1628, drie kinderen nalatend (5);

B met Jan Hermans Tolenaar (6). Hoewel in
het doopboek geen kinderen uit dit huwe-
lijk vermeld worden, wordt hij in 1660(7)
genoemd als de schoonvader van Dielis
Daniëls Cuyper te Roosendaal, wiens kin-
deren vermeld worden als erfgenamen van
Joos Matth. Baten.

IV Adriaen Matthijssen Baten, sch., bg., gemeen-
teman voor het Zuideinde van Heerle (als zo-
danig het laatst genoemd op 12 Mei 1652). Tr.
tweemaal:

A met Dingna Cornelis Goortsd. (wed. van Claes
Cornz. Meuren), overl. vóór 16. 1.1629. Zij
had slechts uit het eerste huwelijk een doch-
ter, Janneke Meuren (8), achtereenvolgens ge-
huwd met Hugo Jacobs Vlaminx (sch., landbou-
wer op het Zuideinde van Heerle), Gijsbertus
Wijtsens (notaris en procureur te Wouw) en Jan
Joossen Rollebier.

B met Passchina Jacobs Vlaminx (dr.v.Jacob
Jacobs Vl.en Geertruy Huygen), overl. (Heerle)
27.4.1666. Kinderen (wel te Heerle geb.):

1 Matthijs B., volgt onder V.

2 Janneke B., geb. 1642, overl.(Acker) 28.4.
1666, drie kinderen nalatend. Tr.voor sche-
penen 16.9.1659 met Lenaert Govaerts Ruyten,
geb. 4.1.1633 (zn.v.Gov.Lenaerts R.en May-
ke Coenen). Deze hertr.voor schepenen 24.3.
1674 Mayke Corn.Goortsd.

3 Jacob B., overl.(Heerle) 17.6.1680, sch.bg.

(1677), gemeenteman voor Heerle. Tr. voor schepenen 24.10.1669 met Tanneke Claessen Wagemakers (dr. v. Claes Piers W., sch., bg., en Tanneke Jacobs), die op 5. 4. 1682 voor schepenen hertr. met Jan Jacobs Uittewilligen. Kinderen (te Heerle geb., te Wouw gedoopt):

a Adrianus, geb. 20.1.1672

b Paschasia, geb. 28.3.1673. Tr. voor sch. op 11.5.1693 met Lenaert Mattheeussen Uitdewilligen, en h. rtr. later met Cornelis Boers.

c Maria, geb. 4.10.1675.

d Joanna, geb. 9.12.1677. Tr. voor den predikant te Wouw 18.12.1695 met Lenaert Adriaens van Santvliet, geb. (Westelaar) 6. 7. 1668, zn. v. Adr. Rochusz. v. S. en Maria Leenders Uitdewilligen).

4 Adriana B., tr. voor sch. 23.11.1666 met Domus Marijnussen, geb. (Kruisland) 2.12.1643 (zn. v. Marijnus Imans en Tanneke Adriaens Cuysser)

V. Matthijs Adriaensz. Baten, in 1665 vermeld als armmeester (9), overl. (Westelaar) 9.6.1673. Tr. met Anna Hendriks Potter, geb. 15.1.1631 (dr. v. Hendrik Adriaens Potter en Catharina Willems Smout), die voor sch. op 17.10.1674 hertr. met Adriaen Jansz. Engelen, sch., bg., geb. 15.7.1635 (zv. Jan Cornz. E., sch., bg., en Geertruy Adriaens van Santvliet).

Kinderen:

1 Adrianus B., geb. (Westelaar) 4.6.1656, tr. voor sch. 29.12.1682 met Cornelia Cornsdr. Engelen, geb. te Oudenbosch en wonende te Vroenhout. Kinderen (te Westelaar geb.):

a Antonia, 4.10.1684, tr. voor sch. 23.11.1704 met Marinus Lenaerts van der Beek, geb. (Spellestraat) 15.8.1676 (zn. v. Len. Goorts v. d. Beek en Maria Jansdr. Haest).

b Matheus, geb. 2.10.1686, overl. 13.4.1693

- c Catharina Cornelia, geb. 25.11.1688
 d Cornelius, geb. 17.11.1691
- 2 Henricus, geb. (Westel.) 23.7.1659
 3 Henricus, geb. (Oostel.) 8.4.1662, overl.
 (Oostel.) 2.7.1680.
- 4 Michael, geb. (Westel.) 22.3.1665, Volgt VI
 5 Catharina, geb. (Westel.) 9.3.1670. overl.
 (Oostel.) 24.5.1695. Tr. voor sch. 2.8.1690
 met Jan Jacobs Vlaminckx, geb. (Westel.) 5.
 3.1669 (zn.v.Jac.Jac.Vl.en Adriana Jansdr.
 Engelen), die voor sch. op 13.5.1698 hertr.
 met Cornelia Adriaens Block.
- VI Michiel Math. Baten, geb. 1665, overl. (Westel.)
 2.4.1709. Sch., tr. tweemaal:
 A voor sch. 19.7.1696 met El. Leenderts v.d. Beek
 geb. (Spellestraat) 13.1.1672 (dr.v.Len.Goorts
 v.d.B. en Maria Jansdr. Haest). Kinderen:
 1 Catharina, geb. (Westel.) 29.7.1697
 2 Elisabeta, geb. (Westel.) 30.1.1699
 B voor sch. 28.9.1700 met Anna Lenaerts Ruyten
 geb. (Acker) 7.12.1676 (dr.v.Len.Goverts R.
 en Maria Cornsdr. Goorts), die voor sch. 14.
 12.1710 hertr. met Adrianus Jansz. Doggen. Kin-
 deren (te Westelaar geb.):
- 3 Mattias, geb. 25.8.1701. Van hem en Maria
Elsacker is op 9.3.1722 een onwettige zoon
 geb. (Westel.) Cornelius.
- 4 Cornelius, geb. 17.12.1702
 5 Maria, geb. 16.8.1704, tr. Johannes Aerts.
 6 Henricus, geb. 30.8.1706. Tr. Joanna Hijnen
 Kinderen (te Oostelaar geb.):
 a Michael, geb. 18.10.1737
 b Joannes, geb. 16.9.1738
- 7 Adriana, geb. 9.10.1708. Tr. voor de predi-
 kant 9.9.1733 met Adrianus Gelten, geb.
 (Oostelaar) 31.10.1707 (zn.v.Paulus G. en
 Maria Heijnen).

1) GA Bergen o.Z., Ciev.Breda, 295,36r,54r,68r. 69r,137r; id. 1049,44r,48r,79r. 492

2) Tenzij anders vermeld hebben alle data en gegevens betrekking op Wouw(geboortedata vóór 1615 ontleend aan latere begraafregisters e.d.) Sch., bg. =schepen resp.burgemeester van Wouw (functies ontleend aan schepenresoluties van Wouw). R=rechterlijk Archief van Wouw,berustend in het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch.

3) R 116,156v. 4) R 117,38v. 5) R 117,247r.

6) R 120,208v. 7) R 121,37r. 8) R 117,195r.

+ + +

ENKELE SCHIJNDELSE SCHEPENEN *

2) Op den naesten Sondach nae Sinte Gregorius dach 1372, Daniel Engbrechts sone Jan van den Burne Jan van der Voert Jandie Laet Gijsbrecht van de Verdonck Claus Hagen en Ardt Egen.

3) Op Sinte Dionijs dach 1487, Henrick Scoenmekers, Jan Penninck, Jan Wijtsen, Adriaen van Sochel, Jan van der Hagen, Jannen Kivits en Hanrick die Rademaker.

4) 22 September 1509, Henric Gerits, Adriaen van Zochgel, Henrick van den Boegaert, Willem Lambrechts, Gering van Houthum, Jan Aertssen en Jan Librechts (van den Heuvel).

5) 7 November 1511, Henrick Raymaker, Willem Lambrechtszoon, Henrick van den Bogaert, Gerinck van Houthem, Jan Rycartszoon, Gerit van der Hauthart en Jan Lybrechts (van den Heuvel).

6) 6 October 1516, Hendrick Gerits, Henrick van den Bogart, Gerings van Houtem, Daem Jansse van der Spank, Jan Rijkarts, Jan Penninck en Peter Claes Reijnartssoen.

7) 17 Mei 1524, Hanrick Geritsen, Jan Lieberts (van den Heuvel), Daem van der Spanck, Henric van den Bogert, Jan Rijckaertssen, Henric Brants (ook genaamd van Merevenne) en Ghijsbert Wijtsens.

Schindel.

A.v.B

HET CONVENT VAN BINDEREN ANNO 1534

In het begin der dertiger jaren van de XVIe eeuw liet de kloostertucht in de abdij van Binderen bij Helmond zeer veel te wensen over, zodat de abt van Villers Dionisius van Zeverdonck zich in 1534 genoodzaakt zag ingrijpende maatregelen te treffen, teneinde aan deze ongewenste toestanden een einde te maken. De abdis Agnees van Amerzoyen (1), dochter van de vroegere kwartierschout van Peelland Jan van Amerzoyen (gest. plm. 1489), werd uit haar waardigheid ontzet, terwijl de onder haar leiding rebellerende nonnen voor de keuze werden gesteld de door de abt ingevoerde reformatie te aanvaarden, danwel het klooster van Binderen te verlaten, waarbij aan elk van haar een jaarlijkse "lijfpensie" zou worden toegekend. Het aan de ontslagen abdis toe te kennen pensioen werd bepaald op 100 karolus guldens, dat voor de andere zusters op 36 karolus guldens per jaar. Met deze uitkeringen beoogde men eventuele opnemng van de betrokken religieuzen in andere kloosters te vergemakkelijken. (2)

De pensioenregeling kwam 10 Juli 1534 voor Schepenen van 's-Hertogenbosch tot stand, waarbij namens het klooster optraden "die Eerwerdige Religieuse Vrouwe Philippine du Bu, (3), Abdisse ten tyde ende zusteren Marye van Ghyseghem, priorin ten tyde, Johanna Voegels, Katherina Pieters, suppriorinne, Katherina Bruffaert*, Magdalena van Musen (5) ende Katherina van Meldart, canteresse, conuentuaelinnen ten tyde des goidshuys oft conventz van Bynderen by Helmont gelegen", die terzake volmacht hadden verleend aan "den Eerbaeren Heren Dyrcken van Eyndhoutz, priester, pastoir tot Beeck, Jannen van Gerwen, Zweeren van Gerwen, Meester Henricken Gobem ende Franssen die Poirter.

(* = (4))

De namen der religieuzen, die bij deze gelegenheid van een pensioen werden voorzien en die ten dele reeds naar elders vertrokken waren, luiden als volgt:

Vrouwe Agnees van Amerzoyen, voir abdisse.

Jouffrouw Lysbet dochter van wylen Lucas/Eyck

Jouffrouw Cornelie vander Bruggen. /van/

Jouffrouw Johanna van Eyndhoutz.

Jouffrouw Margriet van Doerne dochter Dircx van Doerne.

Jouffrouw Anne van Doerne.

Jouffrouw Nycolae dochter wylen Claessens Steenwechz.

Jouffrouw Anne Cleijnaels Chairles dochter.

Jouffrouw Cornelie van Malsen.

Jouffrouw Godefride dochter Jans Monix.

Jouffrouw Margriet van Eyck dochter Peters van Eyck.

Jouffrouw Elsbene van Berkel dochter Gerits van Berckel.

Jouffrouw Johanna van Gerwen dochter Peters van Gerwen.

Jouffrouw Margriet van Merssen dochter Jacopz van Merssen.

Jouffrouw Mechteld s'Jegers.

Jouffrouw Fenne Zuermonts dochter Lonys Zuermontz.

Jouffrouw Marye van Doerne dochter Michiels van Doerne anders Helmich (6).

Jouffrouw Katheryne van Doerne dochter Michiels van Doerne anders Helmich.(6)

Jouffrouw Marye van Bruheze dochter Dirx van Bruheze.

Jouffrouw Willelme Mombaers.

Jouffrouw Heilwig vander Aelsvoirt (7).

Na de verwoesting der abdij door de benden van Maarten van Rossum in 1543 is de afgezette abdis eigenmachtig naar Binderen teruggekeerd,

doch niettegenstaande haar invloedrijke relaties(haar broer Meester Everaert van Amerzoyen was toenkwartierschout van Peelland) zal deze terugkeer denkelijk slechts van korte duur geweest zijn.

Wel acht ik het niet onwaarschijnlijk, dat één of meer andere van de in 1534 vertrokken religieuzen zich later alsnog aan de ingevoerde reformatie hebben onderworpen en zodoende toestemming hebben gekregen naar Binderen terug te keren.

Vlijmen.

J.P.H.Goossens

1) Volgens mededeling van J.J.M. Heeren, gemeentearchivaris van Helmond, komt zij in 1530 voor het eerst als abdis voor. Blijkens een Bossche Schepenacte was zij 17 Febr.1547 nog in leven. (R. 's-Hertogenbosch 1346, fol. 215 recto).

2) Zie over deze kwestie "Bossche Bijdragen" XI, blz. 114 en 137 en XII, blz. 103 e.v.; Th. Ploegaerts, "Les Moniales de l'Ordre de Citeaux dans les Pays Bas Méridionaux", dl. I blz. 391 e.v. en Th.A.Boeree, "De Kroniek van het geslacht Backx", blz. 9.

3) A.M.Frenken, pr.noemt haar Philippe de Bie, nicht van de Hertog van Aerschot. Zij overleed 22 Juni 1540. (B.B.XII).

4) Abdis van Binderen 1553-1571.

5) Abdis van Binderen 1540-1553.

6) Jhr.Mr.A.F.O.van Sasse van Ysselt, "De Voorname Huizen en Gebouwen van 's-Hertogenbosch", dl.III, blz.180 vermeldt Catharina van Doerne, huisvrouw van N.van Helmich. Zij was een dochter van Everard van Doerne en Margriet van Amerzoyen(de zuster van bovenvermelde Jan van Amerzoyen, kwartierschout van Peelland.)

7) R. 's-Hertogenbosch 1320, fol.288 verso.

ANTWOORDEN EN VRAGEN
=====

Correspondentie voor deze rubriek in te zenden aan de Redactie, pa. J. van Heeswijk, Maasbandijk A 41, Kerkdriel.

- - - - -

(van de) Vorstenbosch (I.60).

Uit de notities welke ik uit de Schijndelse schepenprotocollen maakte, kan het volgende overzicht gegeven worden.

- I. Adriaan van de Vorstenbosch, Hij had o.m. twee kinderen, n.l.
- a Eymbert van de Vorstenbosch;
 - b Herman van de Vorstenbosch, volgt II.
- II Herman van de Vorstenbosch. Hij was gehuwd met Marijken Luycas Handrick Hellinx. De nalatenschap van dit echtpaar werd op 11 Mrt 1675 (Schijndel R.64, fol.336) verdeeld door hun hier te noemen kinderen;
- a Elias van de Vorstenbosch;
 - b Jan van de Vorstenbosch;
 - c Luycas van de Vorstenbosch,
 - d Anneken van de Vorstenbosch, gehuwd met Antonis Handrick Voets;
 - e Marijken van de Vorstenbosch;
 - f Adriaen van de Vorstenbosch (nog onmondig).
- Ik acht het lang niet onmogelijk dat de onder IIc genoemde, de vader is van Heijlken Luijcas Vorstenbosch, in de vraag bedoeld.
- Nog is mij bekend, dat Jan Jan Petersen van Nistelrooij, omstreeks 1713 weduwnaar was van Catharina Jansse van Helmont, (Schijndel R.149, fol. 85 v.)

+ + +

Van Hees (I,60)

Aangaande deze familie is mij het volgende be-

kend.

I Cornelis van Heesch. Hij had 2 zonen, t.w.

a Hendrik van Heesch; hij volgt II

b Anthony van Heesch; hij volgt II bis.

II Hendrik van Heesch. Hij was gehuwd met Maria Jacob Hagelaars, weduwe van Gerit Canters. Zij testeerden omstreeks 1700 (Schijndel R.145, f.169v.). Hij was vader van:

a Jenneken van Heesch, geb. + 1698;

b Cornelis van Heesch, geb. + 1700. Deze was in 1736 gehuwd met Barbara N., had toen een zoon Anthony en woonde te Schijndel onder Lutteleijnd;

c Gorie (=Gregorius) van Heesch, geb. + 1702. Hij huwde Wouterien, dochter van Jan Wouters van Rooij en van Helena Eijmbers van de Vorstenbosch (Schijndel R.157, fol.96). In 1735 woonden zij te Schijndel en hadden 2 kinderen nl. Dirck en Hendrick, beiden nog onder de 16 jaren.

II bis. Anthony van Heesch, gehuwd met Johanna Anthony van Veghel. Zij waren de ouders van:

a Cornelis van Heesch; b Maria van Heesch

c Hendrien van Heesch; d Hendricus van Heesch

Op 15 Juli 1780 werd ten name van dit gezin een zgn. borgbrief afgegeven wegens vertrek naar Boxtel. (Schijndel R.170, f.159v.)

Onder de datum 11 Maart 1794 noteerde ik Klaas Cornelis van Heesch; hij noemde zich toen een oud man. Hij was Schijndel ontvlucht. Hij bewoonde het huis "De Drie Haringen". Of deze Klaas van Heesch tot deze genealogie behoort, weet ik niet. Een andere min of meer vermogende familie van Heesch zal waarschijnlijk omstreeks de eerste helft der 18e eeuw niet te Schijndel hebben gewoond.

Ook noteerde ik nog Michiel Corstiaan Janssen van Hees, geb. + 1606, hoofdman van de Schutterij van St.Catharina en Barbara te Gemonde.

(St.Oedenrode R.227,f.119,dd.25 Mrt.1647).
Hij was (1666) gehuwd met Arijken, dochter van
Joris Daemen. Uit hoofde van dit huwelijk was
hij testamentair erfgenaam van Jockgem Handrick
Schoenmakers. Mogelijk was zijn broer, Jan
Corstiaen van Heesch, gehuwd (1641) met Joost-
ken, dochter van wijlen Joost Willems van den
Oelaer en van Catharina Henricx de Junger.
(Schijndel, R.72,f.96v.)

Schijndel,

A,J.L.v.B.

+ + +

DAM

De door Dr.Romain op blz.100 van dit maandblad
vermelde Joannes Dam, brouwer te Wernhout, was
ongetwijfeld verwant aan (misschien zelfs een
zoon van) Nicolaas Dam, die ik in 1748 als
schepen en brouwer te Zegge vermeld vond. (Arch.
Notaris Sanderus te Roosendaal). Deze laatste
had een zoon Jacobus Dam, gest. vóór 14.5.1763
wiens weduwe Anna Lazarums (Laseroms), geb.
Zegge, ged. Oudenbosch 21.12.1731, gest. Roo-
sendaal 20.2.1813, op 11.3.1764 voor schepenen
van Zegge hertrouwde met Antonius Hellemons,
schepen en bierbrouwer te Zegge, geb. Rucphen
ged. ald. 4.11.1730, gest. Zegge 2.6.1782. Hij
werd door een dronken brouwersknecht, die des-
wege een berisping van hem had ontvangen, met
een mes verwond en overleed aan bloedverlies.
Hun zoon Wilhelmus Hellemons, ged. Roosendaal
16.1.1775, was in 1805 eveneens schepen en mr.
bierbrouwer te Zegge.

Antonius Hellemons en Anna Lazarums waren de
betovergrootouders van wijlen Prof.Dr.Jac.van
Ginneken S.J, wiens vader eveneens bierbrouwer
was. Zie ook W.J.F.Juten "Genealogische Kwar-

tierstater van Ned.Katholieken" 1e serie nr. 40.De daar vermelde afstamming van Anna L. is onjuist; een vergissing, die te merkwaardiger aandoet, omdat de persoon in kwestie ook een eigen voormoeder van de samensteller dezer kwartierstater is.

Vlijmen.

J.P.H. Goossens

+ + +

N I E U W E V R A G E N

In de "Nederlandse Leeuw"34e jrg. Oct. 1916 blz. 231 onderaan worden de doopinschrijvingen in Duizel vermeld van de kinderen van HENDRIK MULDER, schoolmeester aldaar, overleden 9 Juni 1793, gehuwd te Eersel met JACOBA FABRI. Gezocht nadere gegevens omtrent dit echtpaar en hun voorgeslacht.

Scheveningen

Ir.F.A. Nelemans

+ + +

Gevraagd gegevens over de voorouders van Walraven van Erp, heer tot Erp en Veghel, en van zijn vrouw Maria van Bronckhorst. Uit het huwelijk van hun zoon Hendrik (+ 1565) met Hendrica v.d.Vene uit Kampen (+ 1597) sproot Johanna van Erp (+ 1601), gehuwd met Evert van Heeckeren, heer van Nettelhorst 1558 (+1575).

+

Gegevens gevraagd over de ouders van Anna Leonora van Braeckel, + na 15.11.1721, sedert (Sept) 1663 echtgenote van Hendrik van Winterooy. Volgens een verklaring van haar zelf uit 1714 was haar vader de eerste gereformeerde ontvander in Reusel, waar haar ouders op hogen leeftijd overleden. De eerste geref. ontvanger van convooien en licentente Reusel was echter Ar-

tus Melisz (aangesteld 1648). Haar moeder, "weleed.juffrouw van Braeckel" wordt nog vermeld als doopgetuige te Deurne 24.6.1672.

Velp, Tromplaan 23.

Mr.W. de Vries

+ + +

Te Raamsdonk werd 8.11.1744 ged.(Ger.) Maria, dochter van Frans Schouten en Neeltje Venis (Venus) (geb. te Raamsdonk). Waar en wanneer huwde dit echtpaar en waar werd Frans Schouten geboren?

+

Te Sprang werd 8.3.1699 ged.(Ger.) Diena, dr. van Jan Eeltiens en Ariaantje van Dongen. Jan Eeltiens was R.k. Waar en wanneer huwde dit echtpaar en van waar kwamen zij?

+

Te Almkerk werd 7.4.1731 ged. (Ger.) Maartje, dr.v. Willem Marcus Lievaard en Cornelia Jacobs Blootshooft. Waar en wanneer huwde dit echtpaar en vanwaar kwamen zij?

+

Te Gorinchem ondertr. (Ger. Gem.) 23.6.1658 Antonij Jaspers (van Namen), jm. van Oirschot met Heijltjen Aarts van Asperen, jd. van Gorcum. Getrouwd 14. 7.1658 met attestatie. Gezocht worden nadere gegevens over Antonij Jaspers van Namen en zijn voorouders.

+

Te Grave werd op 3.10.1745 ged. (Ger.) Gerardus, zoon van Gerrit Greve en Geertruij Crüt-hofs. Waar huwden deze personen en van waar kwamen zij?

Haarlem, van Eedenstraat 9.

C.Roodenburg

+ + +

ANDERMAAL TEN GELEIDE.

Toen wij met het uitgeven van dit maandblad aanvingen, maakten wij ons bezorgd, of wij daarmede succes zouden hebben. Er wordt reeds zo veel en ook zo goede geschiedenis aangeboden, niet waar. En, al was ons streven loffelijk — hoe kon het anders, omdat het het welzijn van Noord-Brabant aanging — toch zou het kunnen blijken, dat wij een verkeerde gedachte van de loop der belangstelling voor culturele zaken hadden.

Intussen vond onze bedoeling weerklank bij het Dagelijks Bestuur van het Provinciaal Genootschap en gaf de voorzitter tijdens de jongste Algemene Vergadering ons zijn wens mede, dat dit maandblad zo vele abonné's mocht winnen, dat de gestencilde Leeuw in een gedrukte zou kunnen overgaan.

Welnu deze wens is vervuld. Het getal der abonné's is boven onze verwachting uitgegaan, zeer verre ook boven dat van Taxandria, in welks voetspoor wij zijn getreden. Wij vatten dit aldus op, dat er ook op dit bijzonder gebied van het Noord-Brabantse geestesleven iets veranderd en vermeerderd is en dat wij, gedragen door het vertrouwen van onze lezers, de toekomst kunnen tegemoet gaan. Wij gaan groot op dit vertrouwen en hopen het ook in de vervolge, gedragen door uwe morele en finantiele steun, niet te beschamen.

Derhalve verschijnt de Brabantse Leeuw van dit nummer af in een nieuw en waardiger gewaad. Wel is de inhoud van 20 tot 16 bladzijden terug gebracht, maar U wordt niet minder geboden, omdat het meer compact gedrukt wordt.

DE REDACTIE.

DE HELMTEKENS DER HERTOGEN VAN BRABANT
UIT HET LEUVENSE HUIS EN IN HET BIJZONDER
DE GOUDEN DRAAK VAN HERTOG JAN I,

door Mr J. P. W. A. SMIT,
oud-Rijksarchivaris in Noord-Brabant.

Over de draak van hertog Jan I van Brabant te schrijven is, wat men noemt een dankbare taak, omdat hij de belangstelling der heraldici verdient en daarover bij mijn weten niets gepubliceerd, terwijl toch, hetgeen meer zegt, de litteratuur over dat stuk in het algemeen en de Brabantse helmtekens zeer klein is en bovendien m.i. verbetering behoeft.

Hoe belangrijk ene studie over de draak in het algemeen ook moge zijn, beperk ik mij tot die van de hertog, dezelfde, waarvan Rietstap, zonder de drager te noemen, in zijn handboek zegt, dat hij in de Zuidelijke Nederlanden een geliefd helmteken was. 1). De Raadt geeft in de Inleiding van zijn werk een lijst van families, die het gevoerd hebben, en noemt daarbij ook de hertogelijke, maar zonder te vermelden, dat hertog Jan niet alleen de voornaamste, maar ook, ten continue, de eerste geweest is. 2).

Men dient op dit wijde veld van onderzoek zich niet alleen, als gezegd, te beperken, maar ook enige gezichtspunten, als niet tot deze draak dienende of althans niet de oplossing brengend, af te snijden. Dit stuk moet van Middeleeuwse opvattingen en niet van die van oud-Griekenland of de Renaissance uit gezien worden. Ook heeft men tijdens de Middeleeuwen er tegenstrijdig over gedacht of beter, twee dieren van verschillende afkomst en lotgevallen verward. Ik kan thans echter hierop niet verder ingaan en zal het niet over het symbool van de duivel, maar van hertog Jan hebben.

Met deze draak heeft men later niet goed raad geweten en

-
- 1) Rietstap, Handboek der wapenkunde. 3de uitg. 1943 p. 50.
2) De Raadt, Sceaux armoriés des Pays-Bas etc. 1898 p. 81.

hem bij de hersenschimmige dieren ingedeeld en zo is het tot heden gebleven, zij het, dat men hem thans bij de phantastische noemt. De enige maal, dat de Brabantse deskundigen hunne aandacht aan hem wijdden, was, wanneer zij hem als helmteken van het aloude geslacht der Berthout's aantroffen. Men herinnerde zich de draak, die op last der tovenares Medea het Gulden Vlies bewaakte en oordeelde dit ook de taak van die der Berthout's geweest te zijn. Hij zou namelijk verzinnebeelden, dat door hen, als advocaten der Kerk en van het kapittel van St. Rombout van Mechelen, de rechten van de bisschop van Luik bewaard werden.

Ook vraag ik voor de zogenaamde waaier, die Hertog Jan aanvankelijk op zijn helm gevoerd heeft, de aandacht, omdat de kennismeming van dit stuk die van de draak vergemakkelijkt, en blijkt vóór alles enig begrip van het helmteken in het algemeen noodzakelijk te zijn.

Laat ik echter beginnen met ordelijk de draak van de hertog te beschrijven om hem daarna te identificeren. Dit dier is van goud, heeft een kop als een krokodil met geweldige tanden, 3) maar zijn tong blijft voor ons verborgen, omdat hij rode vlammen spuwte. Van de kop merkt men de wijde neusgaten en korte, naar voren gerichte oren op. Hoewel zijn hals gewoonlijk op de twee krachtige poten met rode nagels opgericht is, zijn deze — achterpoten heeft hij niet — thans op de helm neergezonken. Ook heeft hij vleugels, die men later wel in de vlerken van de vleermuis, om hem geheimzinniger te maken dan hij reeds was, veranderd heeft. Zijn staart kronkelt en vormt een ring, die doorgaans naar beneden, maar hier bij uitzondering naar boven gericht is.

Men kan dit alles opmerken in ene gravure in de *Trophées de Brabant* van Butkens 4) en degene, die niet onvoorwaardelijk in deze auteur gelooft, moge ik verwijzen naar het

3) In hertog Jan's tijd pleegt men tong, tanden, nagels, ogen etc. reeds met keel, resp. een ander email te doen afsteken.

4) Butkens, *Trophées de Brabant* dl. I preuves p. 113.

5) Ik dank deze bijzonderheid en tevens alle afbeeldingen der hertogelijke zegels aan de vriendelijke hulp van dr. J. Bolsée ten Algemene Rijksarchieve te Brussel.

originele zegel van de hertog, waarvan de draak inderdaad door hem of beter, door een voorganger, wiens tekening hij overnam, tamelijk wel weergegeven is. 5). Een zegel heeft de deugd der authenticiteit, krachtens welke de essentialia waarachtig zijn. Weliswaar blijkt in de praktijk daaraan te ontbreken en komt het meermalen voor, dat zaken, die in werkelijkheid reeds verouderd of zelfs krachteloos geworden zijn, uit slordigheid of laat men het conservatisme noemen, in het zegel nog behouden zijn gebleven.

Wat hiervan zij, staat het zegel, wat betrouwbaarheid aangaat, boven die gemiddelde Middeleeuwse bron, op welke men doorgaans het eerst een beroep doet, namelijk de litteraire of op ene andere beeldende als de miniatuur. Zegels zijn er uit deze tijd niet zo veel meer, maar het getal daarvan is ruim, vergeleken met de 13de-eeuwse heraldische voorstellingen op muurschilderingen en in verluchte handschriften. Het is dus als een buitenkans te beschouwen, dat er een vrijwel gelijktijdige afbeelding van Hertog J a n in het zogen. HS. Manesse bestaat, met het bovenschrift: *Herzoge Johans von Brabant*. Nu zijn er wel meerdere hertogen van die naam geweest, maar, aangezien het verband tussen de onderscheidene miniaturen van het handschrift is, dat de voorgestelden dichters waren, is twijfel aan de identiteit in zoverre uitgesloten, dat van J a n I minnepoësie bewaard gebleven is. 6).

In deze miniatuur is hertog J a n als krijgsman voorgesteld, zien wij tenminste, dat hij in een maliënkolder gekleed is, een schild en banier voert, een helm met teken op het hoofd draagt en dat, hetgeen ons eigenlijk alleen belang inboezemt, dit helmteken een gouden draak is, die rode vlammen spuwt.

Het ligt voor de hand, dat dit een afbeelding van 's hertogs zich gedragen in de slag van Woeringen is, omdat dit wapenfeit hem, meer dan zijne gedichten, tot een beroemd man gemaakt heeft, maar dit is ene vergissing. Vooreerst zegt een ooggetuige van die slag, J a n v a n H e e l u — de tekst is over-

6) Men vindt de afbeelding in de uitgave van het HS. door Zange-meister, in 1892, en ook in Stallaert, *Gesch. van hertog Jan I van Brabant* etc. 1859.

bekend, maar ik meen te moeten herhalen — „al dat die hertoge hadde an, wapenroc, helm ende britsieren, dat hadde al teken van sire bannieren, als te rechte hebben soude: van sa-bele metten leeuwe van goude”. 7). Hertog Jan voerde dus volgens Van Heelu als helmteken een gouden leeuw, hetgeen in strijd is met hetgeen zowel het zegel als de miniatuur laten zien. Is Van Heelu, die van heraldiek verstand had, ook al niet betrouwbaar of was de leeuw op de wangstukken van de helm en de draak boven op het laatste stuk geplaatst en vond hij de draak te onbelangrijk om hem te vermelden?

Er is echter nog een ander en ditmaal gewichtiger onderdeel, dat aan de betrouwbaarheid van Manesse doet twijfelen, namelijk het vier-leeuwen-schild. Wij weten, dat zijn kleinzoon Jan III dit schild in elk geval gevoerd heeft, zij het gevierendeeld van Brabant en Limburg en niet omgekeerd, gelijk in het HS. Wij nemen dan bovendien niet in aanmerking, dat de leeuw van Limburg foutief, namelijk ongekroond en met enkelvoudige staart, is voorgesteld, onder voorwendsel, dat de hertogen soms, naar de officiële zegels te oordelen, zelf het ook niet meer wisten. 8). In ieder geval laat de verwondering zich niet weg praten, dat het HS. Manesse het vier-leeuwen-schild aan Jan I toeschrijft, terwijl daarvoor geen andere aanwijzing, laat staan bewijs is. Men zou voor de redelijkheid dier aanname kunnen pleiten, maar de feiten luiden nu eenmaal, dat hij in zijn tweede zegel, dat met de draak, waarvan, gelijk wij zullen zien, het oudste blijk van 1289 is, als wapendier de leeuw van Brabant op de zelfde wijze is blijven voeren, gelijk dit in zijn voorafgaand het geval was, en dat hij alleen in zijne munt zijne verovering of althans zijne aanspraak op het hertogdom Limburg heeft geuit en wel, hetgeen meer zegt, door een schild te voeren, dat van Brabant en Limburg niet gevierendeeld, maar gedeeld was.

Moet men, na zovele redenen tot wantrouwen 9) het HS Manesse nog geloven, dat verzekert, dat de draak van goud

7) Jan van Heelu, Rijkskroniek vers 4484 en volg.

8) Men zie slechts het wapen van het zegel van Jan III. Vergelijk Verkooren, Invent. du chartrier de Brabant omtrent dit zegel.

was (evenals de vlammen van keel), wanneer dit niet van elders bevestigd wordt? Hiervoor bestaat evenwel ene aanvullende aanwijzing, namelijk uit de afkomst van het dier, maar alvorens tot zijne geschiedenis over te gaan, dient, als ene inleiding daartoe, over het helmteken in het algemeen iets gezegd te worden.

(Wordt vervolgd)

9) Op de miniatuur kan uit heraldisch oogpunt nog meer worden aangemerkt. Op het dek van het paard moeten de vier leeuwen los en niet op een schild verenigd, worden voorgesteld. Hoewel bekend, is dit in deze tijd toch hoogst ongebruikelijk en doet aan de deskundigheid van de miniaturist twijfelen. Wapen en helmteken van 's hertogs bannierdrager zijn, naar hetgeen te Woeringen geschied is te oordelen, foutief. Vermoedelijk schuilt onder dit alles veel litteraire phantasie.

WOUWSE FAMILIES (IV)

COENEN VAN ZEGENWERP, QUACKELAER, WIJTENS,
VAN ELSACKER (17de eeuw)

In Taxandria 1939 is een kort artikel over de familie Coenen te Wouw gepubliceerd, waarin echter verschillende onjuistheden voorkomen; dit artikel moge een correctie en uitgebreide aanvulling daarop zijn. De eerste vertegenwoordiger van genoemde familie onder Wouw is:

- I. *Jhr. Christiaan Coenen van Zegenwerp*, in 1569 door Alva verbannen, werd 8 April 1578 aangesteld tot drossaard van Wouw. Hij overl. eind 1603 aan de pest en werd daarom op het kerkhof begraven. Tr. met *Margaretha Jansdr. Monckaerts*, geb. 1556, overl. 7 Feb. 1641, volgens haar wens bij haar man op het kerkhof begraven. Volgens Taxandria was zij afkomstig uit Eeckeren. De verdeling

van haar nalatenschap had plaats op 14 April 1641 (1).
Kinderen:

1. *Jan*, volgt onder II.

2. *Mayke*, geb. 1590, overl. 4 Mrt 1644 . Tr. met *Govaert Lenaerts Ruyten*, geb. 1589 (zn. v. *Lenaert Huybrechts Ruyte*, sch. (1594), en *Adriana Goorts*, 1551—1617), overl. (Westelaar) 11 Mei 1659, sch. (1647), gemeenteman voor Westelaar, landbouwer in Westelaarsacker (2), wedr. van *Mayke Adriaens Potter* (3).

3. een dochter, geb. 1594.

II. *Jan Coenen*, secretaris van Wouw, als zodanig voor het eerst vermeld op 21 Juli 1614 (4); overl. tussen 20 Nov. 1638 en 5 Feb. 1639 (5). Hij verhuurt als man van *Petronella Bollaert* op 21 Dec. 1616 een huis te Wouw aan *Adriaen Henr. Capper* (6) en verkoopt voor zichzelf en als voogd over zijn vier wezen land onder Kruisland aan zijn zwager *Claes Cornelisz. Schoen* in 1629 (7). Tr. tweemaal:
A. met *Petronella Pieters Bollaert* (dr. v. *Pieter Jacobs B.*, sch., en *Mayke Pier Jaspers* (8)), overl. vóór 26 Apr. 1626, de dag waarop *Claes Cornz. Schoen* als voogd, en *Gov. Len. Ruyten* als toezieners worden genoemd (9). Kinderen:

1. *Maeyke*, geb. 15 Nov. 1617, nog genoemd in 1645 (10).

2. *Walburch*, geb. 22 Sep. 1619, tr. met *Pieter Matthijssen Quackelaer* (11) (zn. v. *Matthijs Diericks Q.*, vermeld 5 Dec. 1609 (12) als bezitter van land onder Wouw; een *Marijnus Matth. Q.* wordt in 1640 en 1643 vermeld als eigenaar van land op het Noordeinde v. *Heerle* (13)),

1) R 142, 85r, 95. Tenzij anders vermeld hebben alle data en gegevens betrekking op Wouw (geboortedata vóór 1615 ontleend aan latere begrafenisregisters en dgl.). Sch., bg. = schepen, resp. burgemeester van Wouw (functies ontleend aan schepenresoluties van Wouw). R = Rechtl. Archief van Wouw, berustend in het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch. Zie voor *Monckaerts* nog R 118, 4r.

2) R 118, 120r. 3) R 115, 268v. 4) R 115, 2v.

5) R 118, 166r; R 141, 201v. 6) R 115, 167r. 7) R 96, 85r. 8) R 115, 258r.

9) R 141, 42r; invent. nalatensch. *Coenen-Bollaert*, 1640, R 142, 17r.

10) R 142, 160. 11) R 119, 252r (14 Mrt 1650). 12) R 96, 39v.

13) R 118, 213r; R 119, 57r.

die in 1653 grond op het Noordeinde v. Heerle bezit (14). Kinderen (in het dorp geb.):

- a. *Matthias Q.*, geb. 22 Feb. 1646, overl. 17 Feb. 1677; doet voor schepenen 6 Feb. 1677 ondertrouw met *Geertruy Cornelisdr. Goortsen*, wed. v. Jacob Claesz. Wagemakers. Zij hertr. voor schepenen 12 Aug. 1677 met *Matthijs Jansz. van Kempen*, sch., bg.
 - b. *Anthonius*, geb. 29 Apr. 1652.
 - c. *Guilelmus*, geb. 12 Juli 1655.
 - d. *Petronella*, geb. 10 Feb. 1658.
3. *Christiaen*, geb. 4 Sep. 1621.
 4. *Janneke*, geb. 18 Dec. 1623, nog vermeld 1650 (15). Tr. met *Wijnant (Iman?) Gheleijns*.
B. met *Geertruy Willems de Witte*, geb. 1592, overl. 9 Jan. 1646, drie kinderen nalatend, begr. in de kerk rechts van het St. Sebastiaensaltaar. Zij was een dr. v. Willem Gijsbrechts de W., „beenhacker en poorter” te Bergen op Zoom (16) en wed. v. Mr. Pieter Wijtens „chirurgijn en tavernier” te Wouw, geb. 1586 (17) en overl. tussen 25 Juli 1625 en 27 Jan. 1626 (18). (Zie Aanhang A). Kinderen uit het huwelijk Coenen-de Witte:
 5. *Petronella*, geb. 5 Mrt 1628, overl. 23 Aug. 1679. Tr. tweemaal:
 - A. voor schepenen op 12 Feb. 1651 met *Mr. Jan van Elsacker*, secretaris van Wouw, volgens Tax. als zodanig aangesteld op 22 Nov. 1644, geb. (te Loenhout) 1617, overl. 19 Sep. 1667. Sch. 1660, '61, '64, '66, bg. 1658, '59, '62, '63. Verder zie Aanhang B.
 - B. voor sch. op 25 Dec. 1671 met *Francois Disco*, geb. 1647 (zn. v. Cornelis D. en Tanneke Pieters), die voor sch. op 17 Jan. 1683 hertr. met Maria Fransen

14) R 120, 20r. 15) R 119, 252r.

16) R 96, 145r; R 116, 62r. Willem Gijsbrechts de W. had een zoon Mr. Willem de W., ruyter, gehuwd met Catharina Willems Sanders, van Wouw (1623, R 116, 153r.), en een zoon Jan de W. wiens weeskinderen worden vermeld op 1 Feb. 1631, bij de verkoop van een door de fam. de W. bezeten hoeve op het Zuideinde en Noordeinde van Heerle (R 96, 145r; zie nog R 96, 17r.).

17) R 116, 152r; R 115, 236r, 300r. 18) R 117, 47r, 58r.

- van der Vloet, wed. v. Matthijs Willemans (?), van
Roosendaal.
6. *Willem*, geb. 7 Nov. 1629.

Aanhang A: Wijtens.

- I. *Mr. Pieter Wijtens de Oude*, chirurgijn te Bergen op Z.,
was gehuwd met *Aldegonda Jansdr. van den Bergh* (19).
Zijn zoon was bovengenoemde
- II. *Mr. Pieter Wijtens de Jonge*. Uit zijn huwelijk met *Geer-
truy de Witte* zijn geboren:
1. *Gijsbrecht*, de enige die in 1646 van dit gezin nog leeft,
volgt onder III.
 2. *Wilhelmus*, geb. 4 Sep. 1615.
 3. *Petrus*, geb. 13 Juni 1617.
 4. *Joannes*, geb. 14 Apr. 1619.
 5. *IJken*, geb. 1 Aug. 1621.
- III. *Gijsbrecht Wijtens*, notaris en procureur te Wouw, nog
vermeld op 23 Nov. 1657 (20), overleed zonder nakome-
lingen. De nalatenschap van hem en zijn vrouw (6502 g.)
werd verdeeld op 10 Oct. 1668 tussen de kinderen van zijn
vrouw, en Petronella Coenen als testamentaire erfgename
van Maria Wijtens, „nonne int abdisse clooster tot Ant-
werpen” (21). Hij tr. voor de pastoor te Heerle 4 Dec. 1639
met *Joanna Meurs*, (dr. v. Claes Cornz. Meuren of Meurs,
en Digna Corn. Goortsdr.), wed. v. Hugo Jacobs Vlaminckx,
sch., landbouwer op het Zuideinde van Heerle. Zij hertr.
voor schepenen op 9 Juni 1660 met Jan Joossen Rollebier,
(overl. 22 Dec. 1688), die weer voor sch. op 12 Mrt 1669
hertr. met Geertruy van Ghils, van Oosterhout. Kinderen
v. Gijsbr. Wijtens:
1. *Yda*, geb. 9 Feb. 1642.
 2. *Petrus*, geb. 30 Nov. 1644.
 3. *Maria*, geb. 27 Apr. 1647.
- Gijsbr. Wijtens bezat in 1646 het huis „Groenewout” aan de
Plaetse (Markt) te Wouw (22).

19) R 141, 37r; R 115, 150r. (machtiging voor Pieter Bijls en Jan van
den Bergh, wonend te Scheldewindeke, om te Sotteghem te compareren).

20) R 120, 149r. 21) R 144, 69v. 22) R 119, 132v

Een Mr. Corn. Wijtens, chirurgijn, wordt nog vermeld in 1634 (23).

Aanhang B. van Elsacker.

Jan van Elsacker en *Petronella Coenen* hadden de volgende kinderen:

1. *Joannes Franciscus*, geb. 9 Jan. 1652, overl. 14 Feb. 1685.
Tr. *El. van de Watering*. Kind: *Joannes*, geb. 30 Mrt 1684.
2. *Anna Maria*, geb. 7 Dec. 1653. Tr. voor sch. 14 Feb. 1680 met *Cornelis van der Put*, van Roosendaal.
3. *Michael*, geb. 16 Juli 1656.
4. *Christianus*, geb. 20 Juni 1658, overl. 26 Oct. 1683.
5. *Petrus*, geb. 25 Aug. 1660, tr. met *Barbara van Heinxthoven*. Kinderen:
 - a. *Joannes*, geb. 17 Dec. 1687.
 - b. *Joannes*, geb. 25 Feb. 1689.
 - c. *Maria*, geb. 25 Feb. 1689.
 - d. *Franciscus*, geb. 1 Oct. 1691.
6. *Catharina Gertrudis*, geb. 17 Jan. 1662.
7. *Cornelia*, geb. 12 Juli 1665, overl. 26 Aug. 1679.
8. *Walburgis*, geb. 31 Dec. 1666.

Oegstgeest.

J. B. v. Loon.

VAN EMMERICK.

Onlangs werd mij gevraagd of er iets bekend was van het voorgeslacht van *Jan van Emmerick* in 1764 te Liempde in Noord-Brabant geboren en in Juli 1792 naar Rotterdam verhuisd.

Adrianus Nicolai van Emmerick, weduwnaar van *Mardalena Joost Tenkincx* huwde 2-12-1725 te Liempde met *Mechtildis Jois Doreleyers*. Een dag na zijn huwelijk wordt door hem een inventaris zijner goederen opgemaakt. (R. A. Liempde no. 86). Uit deze acte blijkt, dat *Adrianus van Emmerick* uit zijn eerste huwelijk een dochter had, genaamd *Marie Mardelina*.

Voor zover mij bekend is werden uit het huwelijk van *Emmerick-Doreleyers* twee kinderen geboren en wel:

1. *Joannis Adriani van Emmerick*, geb. te Liempde 30-8-1729.
2. *Petrus van Emmerick*, eveneens te Liempde geboren en wel op 10-11-1735.

Waarschijnlijk is er uit genoemd huwelijk nog een dochter geboren *Mechtildis Adriani van Emmerick*, die op 23-5-1741 te Liempde werd begraven.

Adrianus van Emmerick overleed te Liempde op 2 Maart 1737.

Joannis Adriani van Emmerick voornoemd huwde op 31-5-1751 te Liempde met *Helena Petri van der Stoel*, afkomstig uit 's-Gravenhage. Uit dit huwelijk werden zeven kinderen geboren:

1. *Adrianus*, ged. 13-7-1752, 2. *Joannis*, ged. 18-8-1754,
3. *Mechteld*, ged. 4-9-1754, 4. *Cornelia*, ged. 5-8-1757,
5. *Gertrudis*, ged. 4-9-1759, 6. *Adrianus*, ged. 2-8-1762,
7. *Joannis*, ged. 21-8-1764.

Het laatstgenoemde kind verhuisde in 1792 naar Rotterdam en huwde *Catharina Meyer*.

Ook in 's-Hertogenbosch hebben personen van deze naam gewoond. Reeds omtrent 1520 komt de naam *van Emmerick* (de *Embrica*) in de Bossche schepenprotocollen voor.

Den Bosch.

B. d. R. v. Z.

GENEALOGIEËN OF FRAGMENT-GENEALOGIEËN EN
GENEALOGISCHE AANTEKENINGEN AANWEZIG OP HET
ARCHIEF VAN DE GEMEENTE TILBURG.

De heer H. J. A. M. Schurink, gemeente-archivaris van Tilburg was zo vriendelijk ons een opgave te verstrekken van de genealogieën of fragment-genealogieën, welke in het archief van deze gemeente aanwezig zijn. Het betreft hier de volgende geslachten:

v. Abeelen	v. Dijk	Pessers
Baesten	v. Gils	de Quay
Blomjous	v. Gorp	v. Riel
Bogaers	Glorius	de Roy
Bressers	v. Gorp	Smulders (Smeulders,
Colen (Koolen)	Haarselhorst	Smolders)
Couwenberg	Heerkens	v. Spaendonck
Coyen	v. Hest, v. Heyst	Stakenburg
Dams	Kievijs	Swagemakers
Diepen	Leyten	v. Tulder
Donders	v. d. Loo	Venmans
v. Dooren	Melis	Verbunt
v. Delft	Moonen	Verhoeven
Dusée	Mutsaerts	

Voorts zijn hier omtrent een zeer groot aantal families min of meer uitgebreide aantekeningen aanwezig op kaartsysteem. Om alleen de voornaamste te noemen:

Back (Bax)	v. Ierland	Schollen
de Beer	v. Iersel	v. d. Silver
Beris van Oelle	Jaussen	Smarius
v. Belkom	de Kanter	Smits (Smitten)
v. Berkel	v. d. Kerkhoff	Soffaerts
Bertens	Klijssen	Somers
v. Beurden	Kruyssen	Spijkers
v. Bommel	v. Laarhoven	Sterts
de Bont	de Lelle	Teurlings
Brekelmans	Lemmens	Toten
Brocken	Lombarts	Verassen
de Cock	Maas	Vermee, Vermeer
Crillaerts	Meynaerts	Verschuuren
Damen	de Molder	de Vet
v. Dun	Mommers	Vrancken
Eelkens	v. d. Mortel	de Wit
v. Eeten	v. Nerven	v. d. Wijngaerd
v. Erven	Obbens	de Wijs
Hensen	Pulskens	Zwijssen
Hicspoirs	Pijnenburg	enz. enz.
v. d. Hout	v. Roessel	

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te zenden aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk A 41, Kerkdriel.

Antwoorden en aanvullende antwoorden op vroeger geplaatste vragen.

Dam-Lazarums (I, 118). Ir A. J. L. Juten te Bergen op Zoom vestigde er mijn aandacht op, dat de mededeling volgens welke Anna Lazarums een voormoeder zou zijn geweest van zijn broer W. J. F. Juten op een misverstand berust. Zij stammen nl. niet af van A. G. Juten x Maria Cornelia Hellemons (zie Geneal. Kwartierst. v. Ned. Kath. I, 40), maar van een broer van deze A. G. Juten.

Wel was Anna L. een voormoeder van wijlen pastoor A. M. Juten, doch deze tak is met diens dood uitgestoven.
J. P. H. G.

van Hees. (I, 60, 116). in de XVIe eeuw leefde meester Adriaen Leoniszn. van Heze, rentmeester van het leenhof van Herlaer en erfsecretaris van St. Michielsgestel. Hij bezat goederen te Heeze-Leende, o.a. „Opte Nyenhof”, (zijn vader was Leonis Meeus Dielis van Heeze), en was gehuwd met Jenneke Jacobs van Heze. Zijne kinderen waren o.a.: 1. mr Gielis van Heze, procureur te St. Oedenrode en schepen van Den Bosch, tr. Anne, dr. meester Peter Udemans, waaruit o.a.: a. Maria van Hees, tr. 1. te St. Oedenrode, 12-4-1624, Jan van Hessel, secretaris van St. Oedenrode, zn. v. Jan, secretaris St. Oedenrode en Adriana Eyndthouts, tr. 2. Claes van der Sande, secretaris van St. Oedenrode; b. Adriaen van Hees, notaris te St. Oedenrode; 2. Mechteld van Heze, tr. Willem Kievits, burgemeester van Turnhout (1594), † 1604 en begr. in de St. Peter aldaar, zn. v. Jan en Elisabeth van Aelst; 3. Geertruid van Heze, tr. 1. Jan Willem Jacobs van Ael, tr. 2. joncker Antonie van Hedickhuyzen, schout en castelijn van Eethen en Meeuwen, zn. van Joost, schout van Vlijmen en Anna Gysmaers van Meerwijk. Een zoon uit dit laatste huwelijk was: joncker Joost van Hedickhuyzen, schout van Eethen, Cranendonck, Heeswijk, Dinther en Berlicum, blijkens zijn graf-schrift overl. te Brussel, 30-10-1647, en Heer van Heeswijk, Dinther, Seldensaedt en Eckart. Hij was gehuwd met Maria Heuvelmans, dr. Henrick, drost van Eindhoven (1591—1611) en Catherina van den Heuvel. Zijne dochters droegen volgens Butkens „de noblesse niet in den kop”.

Gijsbert Rutgerszn. Spierinx en Marie Francken woonden in 1667 te St. Michielsgestel.

Brussel,

B. W. M. van Schijndel.

Verheyden (I, 60). Blijkens ene hs. aantekening liet Gerard Verheyen, secretaris van Besoyen, Drongelen en Gansoyen, in 1674 een vrouw en zes kleine kinderen na. Hij voerde: een gebladerde heidebloem met twee wielen in het schildhoofd, waartussen een zesp. ster.

Brussel, 126 Chaussée d'Ixelles.

B. W. van Schijndel.

Nieuwe vragen.

v. Rijckevorsel. In 1578 was Cornelis Joosten van Rijckevorsel waard in de vier Heemskinderen binnen Heusden. Hij was gehuwd met Katalijn Jan Staessendr., weduwe van Adriaen van der Meulen (Vermeulen). In 1584 testeerden zij. Hij had één kind, Hendrick genaamd; zij had bovendien, uit haar eerste huwelijk, een dochter, Antonia, gehuwd met

Jan Aertssen Vermeurs. Hij bezat leengoederen in het dorp Rijckevorsel. In 1587 leefde hij nog; beiden zijn dood in 1588. Behoorde deze v. Rijckevorsel tot de stam van de latere adellijke tak van die naam?

Schijndel, Hoofdstraat 32.

A. J. L. v. Bokhoven.

Inlichtingen gevraagd over:

A. de Fam. van Riet. Arnaud van Riet, geb. te Son 8-3-1778 huwde te Uden, 5-5-1811, met Frederika Rooyackers, geb. te Uden 30-7-1790.

Zijn vader was: Willem van Riet x Johanna van Kemenade.

F. Rooyackers was dochter van Cornelis Rooyackers en Elisabeth van der Burght.

Reeds jaren geleden werd mij bericht dat een zekere Maria van Riet gehuwd was met W. Lenzius. Zij voerde als wapen een zilver schild met 3 rietpluizen uit een groene grasgrond. Weet iemand nadere gegevens over haar afstamming?

B. de Fam. Poos. Johan Poos x Maria Teuesse.

Zoon: Peter Poos, geb. te Gassel 16-7-1752 x Maria Willems geb. Kent (Lent?) 1751.

Zoon: Marten Poos, geb. Gassel 10-8-1794. Burgemeester van Gassel, huwde M. A. Goossens, geb. St. Agatha 26-3-1798, dochter van Antonius Goossens, geb. Cuyk 19-11-1770 en Johanna Thomassen geb. Cuyk 13-9-1772.

C. Op blz. 65 van „De Brabantse Leeuw” No. 4, wordt o.a. genoemd: P. Dibbetz. Wie kan mij meerdere inlichtingen over het geslacht Dibbetz verstrekken? Alsmede over genoemde P. Dibbetz? Vele gegevens over dit geslacht zijn reeds in mijn bezit, waarmede ik gaarne een ieder van dienst ben.

's-Gravenhage, Frankenslag 306.

H. F. M. Isphording.

Wie waren de ouders van:

Maria (van Wassenaer) Hanecops echtgenote van Theodorus van Dale. Zij huwt in tweede huwelijk met Dr Cornelis Buysen schepen van Breda, medicus van de Prins van Oranje.

De zoon uit haar eerste huwelijk, Dr Jacob van Dale, die zijn naam wijzigde in Vallensis, was lijfmedicus van de Prinsen Maurits en Frederik Hendrik. Hij overleed te Delft 14 Februari 1644 en was gehuwd met Margaretha van Clootwijk, geboren te Geertruidenberg uit het huwelijk van Matthijs van Clootwijk burgemeester aldaar en Henrica van Drimmelen.

's-Bosch, Julianaplein 31.

B. de Roy v. Zuidewijn.

Gaarne contact gezocht met hen die gegevens hebben omtrent de navolgende personen en hun voorouders:

Wie waren de voorouders van:

1. Barthel Rijkers * Schijndel 5-12-1724, † ? x 11-1-1749 Joanna Steenbakkers * 24-1-1717, † ?.

De vader van Barthel Rijkers was Henricus Rijkers * ? † ? en de moeder Elizabeth v. Hertum * ? † ?

Van Joanna Steenbakkers waren de ouders Petrus Steenbakkers * ? † ? en Helena v. Roggele * ? † ?

2. Goyert Peterse van Lier * Loon op Zand 3-9-1680 † Loon op Zand 24-10-1739 x 26-2-1702 Loon op Zand Adriaentje Wouterse Nieuwenhuyse.

Amsterdam W., Hoofdweg 13.

Pater Joh. Rijkers.

Inlichtingen gevraagd betreffende:

Hendrik Bock, commies van H.M. Convoyen en Licentien te Budel,

overl. 15 Juli 1766 en gehuwd met Johanna Box. Zij testeren 17 October 1756 voor Johannes Laats en Jan van de Moesdijk, schepenen van Budel en voor Jacob Spoor, Secretaris oer Baronie en Landen van Cranendonck. Zij hertrouwde Pieter van den Maesdijk. De namen van hun kinderen zijn bekend.

Den Haag, Parkflat Marlot.

W. H. van Tyen.

Contact gezocht met hen die gegevens bezitten over de familie Struik (Struijk, Struyck). Mijn onderzoek wees uit dat alle Struiken uit Goeree en Overflakkee afstammen van Pieter Struik en Janniche de Loo te Almkerk-Emmichoven. Zij hadden twee zoons Cornelis geb. 1706 en Arie geb. 1713. Verder kwam uit Uitwijk een geslacht Struik, waarvan nazaten thans o.a. in Enkhuizen, stammende uit Willem Struik in 1715 gehuwd met Maria Brien en.

Verder werd in 1682 te Uitwijk geboren en te Giesen gedoopt Wouter Eymersz. Struik, die later naar Heinoord verhuisde en van wie velen van die naam uit Pernis, Hoogvliet, Poortugaal afstammen.

Weet iemand het verband tussen deze drie takken, alsmede tussen deze drie en een tak uit Utrecht-Drente (adellijk).

Capelle a/d IJssel, 's Gravenweg 289a.

J. L. Struik.

Nadere gegevens verzocht over Ds Casparus Duyts, in 1664 en 1665 wonende te 's-Hertogenbosch, die aldaar als wedr. van Hendersken Kock 31 Dec. 1650 ondertr. met Grietje Willemse de Jonge, wede. van Floris Petersen van Amerongen. Wie waren de (voor)ouders van hem en zijn eerste vrouw, die hem 7 kinderen schonk, t.w. de latere predikant Ds Casparus Duytz (1629—1690), Erasmus Duytz (1630—1671, Apolina Duytz (gehuwd in 1663? met Berend Berckhoff boekbinder te 's-Bosch, † 1674?) Aardewijn Duytz, die naar Vlissingen verhuisde; Jan Duytz (1640—1657); Maria Duytz (1641—1667) en Joost Duytz (1643—1704). Wat is van deze kinderen nader bekend? Behoorde tot dit geslacht Jacob Caspar Duytz kamerbewaarder van de stadsregering van 's-Bosch 1714—1758?

Gaarne contact gezocht met hen, die gegevens bezitten betreffende de familie During van Rottenburg genaamd Hornman, voornamelijk uit de XVIIIde eeuw. De eerste generaties woonden te Oerle en Eindhoven.

Gegevens verzocht, die mij op het spoor kunnen brengen van de voorouders van Jacomina Jacoba van Rooy, geb. 's-Hertogenbosch 19 October 1733 uit R.K. ouders, † ald. 24 Nov. 1805, sedert 1754 echtgenote van Johannes Hendrikus Alexander Camp, ged. 's-Hertogenbosch, (R.K. St. Peter-parochie) 7 Jan. 1721, † 13 Juni 1808.

Wie kan mij nader inlichten over zijn ouders, de luitenant der cav. Johannes Jodocus Camp (of Kemp) en Anna Maria Waldmans (of Wa(e)lmans)?

Velp (G.), Tromplaan 23.

Mr W. de Vries.

DE HELMTEKENS DER HERTOGEN VAN BRABANT
UIT HET LEUVENSE HUIS EN IN HET BIJZONDER
DE GOUDEN DRAAK VAN HERTOG JAN I, (II)

door Mr. J. P. W. A. SMIT,
oud-Rijksarchivaris in Noord-Brabant.

Uit welke tijd de oudste versiering van de helm, want een teken is hij uit zich zelf pas later geworden, dagtekent, is moeilijk na te gaan, maar kort na het midden der 12de eeuw zijn er twee, om zo te zeggen authentieke blijken daarvan, zodat men dus geen gevaar loopt door het speels vernuft van een kunstenaar misleid te worden. Het eerste is de grafplaat van Geoffroy Plantagenet, kort na zijn overlijden in 1151 vervaardigd 10), en het tweede het zegel van Philips van den Elzas, graaf van Vlaanderen, van 1162 11). Beider helm was op ieder der zijkanten van een leeuw voorzien. De eerstvolgende afbeeldingen zijn in het HS. van Petrus de Ebulo te vinden, die in de jaren 1195 en 1196 de daden van keizer Hendrik VII in Italië bezongen heeft en welk HS. geillustreerd is 12). Ook hierin trekt vóór alle een dier, de adelaar, om zo te zeggen de tegenfiguur van de leeuw, als keizerlijk helmteken de aandacht.

Sedert de 13de eeuw wordt het aantal voorbeelden langzaam, maar gestadig groter en vindt men ook het eerste van een Brabants. Na hetgeen ik hierover reeds zeide, behoeft men

10) Een grafplaat staat m.i., wat betrouwbaarheid aangaat, boven het gemiddelde beeld- en graveerwerk. Zij berust in het museum van Le Mans. Zie Gevaert, *L'heraldique* etc. fig. 282.

11) De Raadt, *Sceaux armoriés* etc. Dl. I pl. II fig. 1.

12) Petrus de Ebulo, *Carmen in honorem Augusti* etc. Uitgave door Hauptmann. 1897. De betrouwbaarheid van Petrus is, wat de illustraties en in het bijzonder de kleuren er van aangaat, verdacht. Symbolen interesseren hem niet.

zich er niet over te verwonderen, dat het een tegen de helm bevestigd stuk is. Voor dengene echter, die niet gewend is om verder dan de Brabantse leeuw te zien, is de keuze van het stuk ongewoon en daarom acht ik het gewenst om eerst naar de naburige landen te verwijzen, waar de ontwikkeling gelijkerwijze verlopen is en beter met voorbeelden gestaafd kan worden.

In het tegenwoordige Zeeuws-Vlaanderen vindt men een der oudere, thans zelfs reeds verouderde volksbantekens, namelijk de keper op de helm van Johannes de Axele in diens zegel van 1226 terug 13). In Holland en Gelre zijn het andere, wel even oude, maar in hunne samenstelling bij drie tegelijk toch van een jongere, dat is eind-12de-eeuwse formatie en ook vermoedelijk van verjongde betekenis. Zulk een, zijnde uit drie schuinkruisjes samengesteld, wordt in Holland door graaf Willem, die van 1204 tot 1223 regeerde, als helmteken gebruikt 14). De tweede toepassing kan men in de zegels der graven van Gelre Otto I en Gerard III, van 1207 en 1227, vinden 15). Deze voeren namelijk op de helm drie zogenaamde mispelbloemen, waarbij terloops kan opgemerkt worden, dat het zelfde teken nog op hun schild, in vertraagde ontwikkeling voorkomt.

Het behoeft ons dus niet te verwonderen, dat de hertog van Brabant, wiens gebied aan het hunne grensde, op overeenkomstige wijze gehandeld heeft. Ditmaal is het de zogenaamde lelie met afgesneden voet, die op diens helm geprikt heeft blijkens een penning, die in het begin der regering van Hendrik I en dus reeds in de laatste jaren der 12de eeuw te stellen is 16).

Men zou de stelling kunnen verdedigen, dat Brabant, hetwelk destijds niet zozeer in Duitsland als in Lotharingen gelegen was, van ouds meer door zijne Westelijke dan door zijne

13) Corpus sigillorum Neerlandicorum no. 681.

14) Van der Chijs, De munten der voormalige graafschappen Holland en Zeeland pl. I fig. 1.

15) Corpus sig. als boven nos. 480 en 482.

16) De Witte, Histoire monétaire des comtes de Louvain, ducs de Brabant, Dl. I fig. 18.

Oostelijke naburen beïnvloed is. In ieder geval geldt dit voor zijne tekens en heraldiek en wat deze betreft, zou in het bijzonder op de helmtekens gewezen kunnen worden. Het behoeft dus niet te verbazen, indien ik de zelfde versiering met de lelie in Engeland en wel in het jaar 1285 aanwijs. Het gebruik van ene ongeveer een eeuw jongere bron vereist rechtvaardiging, want ook in zake van gebruik van rechtstekens en heraldiek stond de middeleeuwse tijd niet stil. De besproken toepassing is inderdaad ene ouderwetse, om niet te zeggen verouderde, hetgeen m.i. wel met het Engelse conservatisme in verband zou kunnen staan. De betreffende helm is zelf daarvoor reeds ene aanwijzing, want hij is een ijzeren bekkeneel zonder visier of zelfs neusijzer, dat aan het maliënhemd is vastgemaakt en het verlengde er van uitmaakt. Dit soort helm werd hier te lande reeds ene eeuw vroeger verlaten. Ik bedoel de voorstelling op het grafgesteente van sir John de Botiler, waarop zijn helmversiering bestaat uit ene lelie van de zogenaamde Franse soort, aan weerszijden vergezeld van een beker, de laatste hetzelfde stuk, dat in drievoud zijn schild vult 17). Van de andere kant verraadt het samengestelde der helmversiering de eind-13de-eeuwse toepassing.

Het zou te veel plaats vergen om over de lelie met afgesneden voet, die, ofschoon ook van elders bekend, een specifiek Brabants stuk is, en hare betekenis uit te weiden. Ook was hare geijkte plaats niet zozeer de helm als het schild en lag hare betekenis elders, ongeveer als dit met de leeuw het geval geweest is. Ook de laatste heeft trouwens, gelijk Van Heelu getuigt, de helm der Brabantse hertogen versierd. Beide, zo lelie als leeuw, laat ik hier echter voor wat zij zijn, om op een nieuw hertogelijk, ditmaal specifiek helmteken over te gaan.

Omstreeks het jaar 1200 ontstaat immers een nieuw en meer doelmatig gebruik, om namelijk een stuk, moge het dan versiering of reeds teken zijn, niet tegen, maar boven op de helm te bevestigen. Op deze wijze voert de zelfde graaf Willem

17) Foster, *Some feudal coats of arms*, p. 27.

van Holland in 1205 de stappende leeuw, die ook in zijn schild prijkt, driedimensionaal als helmteken en een zijner opvolgers, Floris IV, plaatst het zelfde dier klimmend, maar vlak, op een ruitvormig, zogenaamd scherm boven op de helm 18). De leeuw, stappend dan wel klimmend, want dit is thans nog onverschillig, is een der grafelijke tekens en dat het zowel op het schild als op het scherm, dat er ene variant van is, voorkomt, moet men slechts als ene interessante bijzonderheid, maar zonder essentiële waarde beschouwen. Van meer belang is het, dat de leeuw, die vóór ene halve eeuw nog versiering was, thans tot de grafelijke bantekens, maar dan ook niet meer, gerekend kan worden. De oudere bantekens ziet men niet boven op de helm en de jongere alleen bij middel van het scherm.

Soms komt er twijfel op, of deze leeuw en zijns gelijken, zo al op de helm geplaatst, zelfs nog volop teken dan wel, in noodzakelijke teruggang, tot versiering zijn afgedwaald. Van andere vertegenwoordigers van het helmteken kan men zelfs niet zeggen, of zij ooit tekens geweest zijn. Wat bijv. te denken van buffelhorens en geweien 19)? Zijn dit nog overblijfsels uit een voortijd en gelijk men zich in de 16de eeuw zo gaarne de Germanen, daarvan voorzien, op het oorlogspad voorstelde; stukken, die men thans nog gebruikt ziet, omdat hunne dragers nog halve barbaren zijn? Hechten zij aan deze zaken, want de hertshoorn komt ook in het schild, als pars pro toto van het dier zelf, voor, nog rituële waarde? Het is opmerkelijk, dat deze soort helmtekens van de eerste zijn en meestal in het eigenlijke Duitsland gevonden worden.

Overigens zijn er nog andere stukken, van welke een hoge ouderdom onwaarschijnlijk is. Neem de mutsen, die aan de toenmalige vrouwenmode doet denken of blijkbaar een mijter nabootsen. Het is duidelijk, dat bij deze stukken de kans van betekenisvol te zijn veel geringer is. Hoogstens kan men in het

18) Corpus sigil. etc. nos 507 en 514.

19) Zie de twee hertshoorns als helmtekens van graaf Heinrich von Regenstein, in diens zegel van 1258. Seyler, *Geschichte der Siegel*, fig. 248. Insgelijks twee buffelhorens in dat van Edeln Gerhard von Querfurt, van 1278. Seyler als boven fig. 259.

geval van de mijter aan de profanatie denken, waarmede de middeleeuwer zo vertrouwd is en die ook bij de keuze der schildtekens hare rol gespeeld heeft 20).

Het moet gezegd worden, dat deze versieringen andere dan de van ouds aanvaarde zijn. Het ambtelijke en plaatselijke er van is niet zo in het oog springend meer en ook schijnen zij niet meer op beschermde rechten te slaan. Het is, of het voeren er van hoogstens een standsvoorrecht en aan persoonlijke luim overgelaten is. Toch is het nog niet zo ver gekomen, dat zij, tot nu toe weliswaar vertegenwoordigers ener kleurrijke soort, maar zelf onbeduidend, door uitgroeï en splitsing tot het eigendommelijk bezit van edellieden en zelfs door vererving in dat van de afstammelingen van deze geraken, zoals het ene eeuw vroeger met de ambtelijke schilden gegaan was.

Men neemt algemeen aan, dat het helmteken ter onderscheiding van zijn drager in de strijd is bedacht, maar toch het beste in het tournooi voldaan heeft en in dit schijngevecht tot zijne bestemming gekomen is. Als krijgsstuk komt het mij trouwens onpractisch voor, omdat het de compactheid der wapenrusting verzwakt, en van de andere kant kan men zich het vermaak van een middeleeuws ridder voorstellen een zo pralend en uitdagend stuk van het hoofd te slaan. Wel beschouwd speelt bij onze beoordeeling van het helmteken de mening mede ene rol, maar die m.i. een vooroordeel is, dat het een surrogaat van het schild en dit laatste in het maatschappelijk verkeer in de eerste plaats voor een krijgstuig te houden is. Als uit de bloeitijd van het helmteken, de 14de eeuw, zulk een stuk met een dierenlijf en -kop, die buiten alle verhouding is, of een grillig samenvoegsel van overigens alledaagse zaken als een hoed met daaruit stekende dierenhoorns, en dan nog in opzichtige kleuren weder voor ons oog teruggeroepen wordt, dan beeft men iets van de onbeteugelde verbeelding en de uitbundige levenslust van de Middeleeuwer en van zijn voor stoffe-

20) Hetgeen niet uitsluit, dat er soms verband bestaat met het wereldlijk advocaatschap van geestelijk recht. De drager van een dergelijk helmteken drijft echter m.i. de zaak te ver.

lijke indrukken overgevoelig oog. Inderdaad is het helmteken in de eerste plaats er om gezien te worden en is daaraan geen dieper zin als van een teken van recht of eigendom of waardigheid als aan het wapen verbonden. Het behoort, als gezegd, tot het tournooi, ene zaak van adellijk verkeer. Het is een parade-stuk van m.i. twijfelachtige smaak geworden, een en al opsmukking met schilder- en borduurwerk, met pelswerk en vederen, met helle kleuren en rinkelende bellen.

(Wordt vervolgd)

REDACTIONELE MEDEDELING.

Tot de redactie is toegetreden Mr J. P. W. A. Smit, oud-rijksarchivaris in Noord-Brabant, inspecteur van de Gemeente- en Waterschapsarchieven in Noord-Brabant.

EEN ZGN. KISTENBOEK VAN 'S-HERTOGENBOSCH.

In het archief van het Gereformeerd Weeshuis van 's-Hertogenbosch, bewaard ten Rijksarchieve in Noord-Brabant aldaar, berust een zogenaamd kistenboek, waarin de verantwoording der geleverde doodkisten van 1782 tot de 2de helft van 1811. Daarin zijn van 1782 tot en met 1794 o.a. leeftijd en doodsoorzaak en tot 1811 woonplaats van de overledene aangetekend.

Omdat het weeshuis tot 1804 het uitsluitend recht van levering had, geeft het boek een volledig overzicht der stadsbevolking. Wie heeft tijd, gelegenheid en lust om het boek statistisch te bewerken? Het is nauwkeurig en goed geschreven.

J. P. W. A. S.

WOUWSE FAMILIES
V. RUYTEN (17de eeuw)

Tot ongeveer het midden van de 17de eeuw wordt deze naam meestal R u y t e geschreven, in deze vorm overeenstemmend met de te Zierikzee voorkomende familienaam (P. D. de Vos, De vroedschap van Zierikzee, pag. 159 e.v.). Herkomst uit genoemde plaats is voor deze Wouwse familie nog niet bewezen. Wel treft men aldaar een H u y b r e c h t R. aan, geb. 1535, terwijl de oudste Wouwse vertegenwoordiger de naam L e n a e r t H u y b r e c h t s R. draagt.

De genealogie begint met:

- I. *Lenaert Huybrechts Ruyte*, sch. (1594 1); nog vermeld op 2 Feb. 1601 2) is hij overl. vóór 17 Sep. 1603 3). Hij bezat een huis in de Boschstraat te Bergen op Zoom en een hofstede en meerdere andere bezittingen op Westelaar onder Wouw 4). Tr. *Adriana Goorts* (dr. v. Goort Stevens die van ouds op Westelaar woonde), geb. 1551 5), overl. tussen 21 Feb. en 3 Dec. 1617 6). Beiden werden begr. in de kerk vóór het altaar van de H. Leonardus. Kinderen:
 1. *Huybrecht*, vermeld 1628 als ruiter onder ritmeester van Wel 7), verder nog op 30 Jan. 1630 8). Misschien is hij de Huybrecht Lenaerts, geh. met Lijsken N. van wie op 26 Feb. 1618 een kind *Adriana* gedoopt is.

1) Tenzij anders vermeld hebben alle data en gegevens betrekking op Wouw (geboortedata vóór 1615 ontleend aan latere begrafenisregisters en dgl.). Sch., bg. = schepen resp. burgemeester van Wouw (functies ontleend aan schepenesoluties van Wouw). R = Rechterl. Archief Wouw, berustend in het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch.

2) GA Bergen op Z. R 371, 58v.

3) GA Bergen op Z. Recognitieboek 1603—1607, 26r, 42r.

4) R 95, 13v; R 115, 19r; R 115, 32v, 33v. 5) R 115, 126r, 148r.

6) R 115, 174v, 214v. Een *Claes Gillis*, gehuwd met *Dingentken Goortsdr.* wordt vermeld als „behoudoom” van de kinderen van *Lenaert R.* en *Adriana Goorts* (R 115, 220r; R 117, 118r; R 95, 35v, 37r; R 117, 25v, 42v).

7) R 117, 170r. 8) R 96, 122r.

2. *Govert*, 1589—1659, volgt onder IIa.
 3. *Hans of Jan*, 1592—1642, volgt onder IIb.
 4. *Janneke*, verkoopt in 1626 haar 1/4 aandeel in „Goort Boene stede” te Westelaar 9). Tr. met *Adriaen Philips Grobbendonck*, die in 1615 op een hoeve te Saefsel onder Wouw woont 10). Kinderen: *Adrianus*, geb. 4 Juli 1617 en *Anna*, geb. 28 Mei 1620.
- IIa. *Govert Lenaerts Ruyte*, geb. 1589, in 1637 vermeld als landman in Westelaarsacker 11), sch. in 1647, gemeenteman voor Westelaar, overl. (Westelaar) 11 Mei 1659, twee kinderen nalatend. Tr. tweemaal:
- A. met *Mayke Adriaens Potter* (dr. v. *Adr. Jansz. Potter de Oude*, sch., bg.) overleden zonder nakomelingen na te laten.
 - B. met *Mayke Coenen*, geb. 1590, overl. 4 Mrt 1644, drie kinderen nalatend (dr. v. *Jhr. Christiaan Coenen van Zegenwerp*, drossaard van Wouw, en *Margaretha Jansdr. Monckaert*). Kinderen:
 1. *Anna*, geb. 18 Mei 1619.
 2. *Christiaan*, geb. 6 Jan. 1621.
 3. *Leendert*, geb. 11 Feb. 1624.
 4. *Jan*, geb. 23 Dec. 1625, volgt onder IIIa.
 5. *Christiaan*, geb. 1 Apr. 1628.
 6. *Anna*, geb. 15 Apr. 1630, overl. onder Roosendaal (Tolberg) en begr. te Wouw 6 Oct. 1646.
 7. *Leendert*, geb. 4 Jan. 1633, volgt onder IIIb.
- IIIa. *Jan Goverts Ruyten*, geb. 23 Dec. 1625, sch. bg. (1661). Van hem en *Josijna Joosen* is 20 Juli 1647, een natuurlijke zn., *Leonardus*, gedoopt, geb. te Acker, overl. (Oostelaar) 18 Apr. 1693.
- Jan R. tr. met *Wilhelmina Domen*, geb. 29 Dec. 1629 (dr. v. *Domus Hendriks* en *Maria Willems Smout*). Kinderen:
1. *Maria Anna*, geb. (Oostel.) 2 Oct. 1649. Tr. voor sch. 7 Feb. 1676 met *Leendert Hendriks Uittewilligen*, geb.

9) R 96, 2v. 10) R 115, 57r. 11) R 118, 32r, 120r.

- 1649 (zn. v. Hendr. Hendriks U. en Maria Cornsdr. v. Stabroeck).
2. *Anna*, geb. (Oostel.) 3 Jan. 1652, overl. (Oostel.) 12 Dec. 1679.
 3. *Domus*, geb. (Westel.) 28 Aug. 1654.
 4. *Catharina*, geb. (Oostel.) 17 Oct. 1655, overl. (Westel.) 15 Jan. 1677.
 5. *Thomas*, geb. 10 Nov. 1657 (Oostel.), sch., tr. voor sch. 15 Juli 1685 met *Geertruy van Santvliet* (dr. v. Rochus Adriaens v. S., sch., bg., en Digna Goorts) wed. v. Pieter Claessen Wagemakers.
 6. *Govert*, geb. (Oostel.) 8 Nov. 1658, sch. Tr. voor sch. 25 Nov. 1681 met *Petronella Goortsen* (dr. v. Corn. G. en El. Adriaens). Uit dit huwelijk verschillende kinderen.
 7. *Christianus*, geb. (Oostel.) 26 Nov. 1662. Tr. *Adriana Domen van de Langerijt*. Uit dit huwelijk versch. kinderen.
 8. *Amandus*, geb. (Oostel.) 12 Juli 1666.
 9. *Imandus* (*Iman*), geb. (Oostel.) 9 Aug. 1668. Tr. voor sch. 14 Apr. 1697 met *Maria Antonisse Biers*.
 10. *Joannes*, geb. (Oostel.) 27 Juni 1672. Tr. voor de predikant te Wouw op 30 Oct. 1701 met *Cornelia Cornelisse Cats*.

- IIIb. *Leendert Goverts Ruyten*, geb. 4 Jan. 1633. Tr. tweemaal:
- A. voor sch. 16 Sep. 1659 met *Joanna Baten*, geb. Heerle 1642, overl. (Acker) 28 Apr. 1666 (dr. v. Adriaen Matth. B., sch., bg. en Passchina Jacobs Vlamincx). Kinderen:
 1. *Govert*, geb. (Acker) 11 Mrt 1661, overl. (Saefsel) 7 Mrt 1693. Tr. voor sch. 8 Sep. 1689 met *Elisabeth Matthijsdr. Smout*, die op 19 Feb. 1696 voor sch. hertr. met Goort Pieters Potters, van Heerle.
 2. *Adrianus*, geb. (Acker) 10 Oct. 1662. Overl. (Oostel.) 10 Dec. 1702.
 3. *Maria*, geb. (Acker) 6 Feb. 1665. Tr. voor sch. 8 Juni 1688 het *Goort van Acker*, sch., geb. (Saefsel) 2 Juli 1666 (zn. v. Leendert Goorts v. A. en El. Adriaens Smout).

- B. voor sch. op 24 Mrt 1674 met *Maria Goortsen* (dr. v. Corn. G. en El. Adriaens). Kinderen:
4. *Elisabeth*, geb. (Acker) 6 Jan. 1675. Tr. voor sch. 16 Aug. 1699 met *Jacob Vlamincx*, geb. (Westel.) 26 Aug 1661 (zn. v. Jacob Jac. Vl. en Adriana Jansdr. Engelen), sch.
 5. *Anna*, geb. (Acker) 7 Dec. 1676. Tr. tweemaal:
 - a. voor sch. op 28 Sep. 1700 met *Michiel Matth. Baten*, sch. geb. (Westelaar) 22 Mrt 1665 (zn. v. Matth. Adriaens B. en Anna Hendriks Potter).
 - b. voor sch. op 14 Dec. 1710 met *Adriaen Jansz. Doggen*.
 6. *Cornelius*, geb. (Acker) 15 Dec. 1678. (? Overl. te Calmhout 9 Feb. 1702).
 7. *Adriana*, geb. (dorp) 2 Feb. 1681.
 8. *Gertrudis*, geb. (Acker) 14 Sep. 1682. Tr. voor sch. 22 Mei 1707 met *Judocus Jansz. Vadden*, sch.
 9. *Cornelia*, geb. (Acker) 21 Apr. 1685. Tr. voor sch. 9 Sep. 1708 met *Marinus Jansz. Vadden*.
 10. *Dympna*, geb. (Acker) 16 Feb. 1689.
- IIb. *Hans of Jan Lenaerts Ruyte*, geb. 1592, sch. bg., overl. 5 Sep. 1642, begr. bij zijn ouders in de kerk. Zijn nalatenschap bedroeg 8533 g. 12). Hij tr. driemaal:
- A. met *Lyntien Jansdr. Brants*, overl. vóór 19 Jan. 1619, kinderloos 13).
 - B. met *Cathelijn Jacobs Crillaert*, overl. 9 Apr. 1633 14) (dr. v. Jacob Jansz. Cr. en Adriana N., van Baerdwijck 15)), wed. eerst van Baptista Adriaens de Cater (eerder geh. met Soetken Goorts (?Bollaert)), daarna van Lenaert Willems Schaep, sch., bg., 16). Hieruit geen kinderen.
 - C. met *Maria Jacobs Heymans of van de Ryt*, op 15 Juli 1643 reeds hertr. met Jacob Willems Sanders 17). Zij overl. vóór 27 Mei 1648 (nalatenschap 10088 g. 18)). Jacob

12) R 142, 133r. 13) R 115, 321r.

14) zie ook R 141, 144v. 15) R 118, 80—89.

16) R 116, 21r; R 117, 84v, 164r. 17) R 142, 171.

18) R 142, 205v, 209.

Sanders hertr. Digna Goorts, wed. v. Rochus Adriaens van Santvliet, sch., bg.

Kinderen uit het derde huwelijk van Hans Ruyte:

1. *Lenaert*, geb. 10 Mei 1634.

2. *Adriana*, geb. 4 Juni 1638.

3. *Jacobus*, geb. 6 Apr. 1640. Tr. voor sch. 22 Oct. 1665 met *Adriana Cornelisdr. de Cater*. Kinderen:

a. *Joannes*, geb. 6 Juli 1666. Tr. voor de predikant te Wouw op 28 Mrt 1701 met *Janneke Anthonisse Neckers*, van Heerle.

b. *Maria*, geb. 25 Aug. 1669.

c. *Cornelius*, geb. 10 Nov. 1671.

d. *Catharina*, geb. 18 Mrt 1674.

e. *Cornelia*, geb. 18 Mrt 1674.

f. *Jacobus*, geb. 12 Feb. 1677.

g. *Leonardus*, geb. 1 Mrt 1682.

h. *Godefridus*, geb. 1 Mrt 1682.

Oegstgeest.

J. B. v. Loon.

OPWEKKING AAN DE ABONNE'S

Vele abonné's betuigden hun tevredenheid met de verbeterde technische uitvoering van hun blad. Deze verbetering was mogelijk doordat het aantal abonné's in een half jaar steeg van 26 tot over de 600. Er liggen nog veel gegevens op publicatie te wachten zodat uitbreiding eigenlijk noodzakelijk is. Het aantal betalende abonné's is daartoe nog te klein. Helpt U mede nieuwe abonné's aan te werven zodat de uitbreiding niet te lang op zich mag laten wachten?

PAULUS VAN EIJSDONCK,
EEN HELMONDSE KLOKKENIST EN ORGELMAKER
MET ZIJN FAMILIE.

Zijn ouders waren *Marcellus Pauluszn. van IJsdonck*, 1) geboren 1672 te Boekel en *Maria Driessen van de Laar*, geboren 1681 te Boekel, die 12 Dec. 1705 voor de predikant van Bakel in het huwelijk traden.

Uit dit huwelijk werden te Bakel geboren en in de R.K. kerk gedoopt:

Paulus, 3 Jan. 1707, die jong stierf.

Petronella, 29 Oct. 1709.

Catharina, 6 Aug. 1710.

Andreas, 17 April 1712.

Paulus, die volgt.

Paulus van Eysdonck (IJsdonck), geb. omstreeks 1714 te Bakel, was midden achttiende eeuw klokkenist en orgelmaker te Helmond. Hem werd in de vergadering van de raad van Helmond van 8 Nov. 1746 opgedragen een deuntje te zetten op het heel uur van het klokkenspel, een op het half uur, een op het kwartier en een op de voorslag.

In 1752 werd hem 209 gulden uitbetaald wegens het repareren van het orgel, het vernieuwen van pijpen en het maken van nieuwe blaasbalgen.

Op 27 Sept. 1753 werd hij aangesteld tot IJkmeester.

19 Juli 1763 vertrok hij naar Oirschot met zijn vrouw *Maria Slooten*, geb. te Helmond, en zijn twee kinderen: *Leonardus* en *Marianne*, beiden geboren te Helmond.

Uit losse aantekeningen, geen aanspraak makend op volledigheid, samengesteld.

Helmond.

Jac. Heeren.

1) Theodoor van Eijsdonck, die 18 Aug. 1710 te Deurne huwde met Anna Leonardi Coolen, is mogelijk zijn broer.

MACCALLA.

Daniël Maccalla, zoon van de stadhouder van Mierlo, *Daniël Maccalla*, was in 1673 subst.-secretaris van Helmond, van 1677 tot 1678 „collecteur van 't landtgeld over den vrijdom der stad Helmond”, van 1678—1685 stadhouder van Mierlo.

In de jaren 1683 en 1690 vinden wij hem vermeld als drost van Croy en Stiphout.

Van 1685 tot 1690 was hij stadhouder van Bakel en vertrok in April 1686 uit Helmond naar dit dorp. Van 1693 af woonde hij echter weer in Helmond, waar hij tussen 1693 en 1698 zitting had in het schepencollege. Op 1 Jan. 1699 werd hij aangesteld tot secretaris en vorster van Helmond.

Hij was gehuwd met *Anna van Maenen* (uit Gelderland afkomstig) die vóór 1714 overleed. In genoemd jaar werd door haar erfgenamen de nalatenschap van de ouders verdeeld.

Hun kinderen waren:

1. *Sophia*, overl. voor 1714, gehuwd geweest met *Francis van Roullou*, clerq ter secretarie te Bakel;
2. *Johanna Wilhelmina*, ged. 6 April 1683 in de N.H. kerk te Helmond, overl. 1720 aldaar, was gehuwd met *N. Sampson*;
3. *Isabella Justina*;
4. *Daniël Alexander*, deurwaarder van de Raad van State (1714);
5. *Cornelia*, gehuwd met *Constantinus van Zutphen*;
6. waarschijnlijk ook *Susanna*, gehuwd met *Frans Tempeelaar*, waaruit *Hillegonda T.* ged. 6 Maart 1711 te Helmond.

Helmond.

Jac. Heeren.

VAN LANSCHOT

Bij resolutie van de Raad van Staten van 8 April 1630 wordt *Johan van Lanschot* aangesteld tot commies van Vivres en Ammunitie op het fort Schenkenschans.

Oorspronkelijk was hij schepen van Breda. Door het overgaan van Breda in de macht der Spanjaarden had hij zijn geld verloren en om hem, die een groot gezin had, te helpen kreeg hij bovengenoemde aanstelling.

Tot zekerheid voor zijn administratie moet hij een cautie stellen van f 2000 (resolutie van de Raad van State van 15 Mei 1630).

Ook op Schenkenschans blijkt hij niet veilig te zijn geweest voor de Spanjaarden want op 1 Juli 1636 vraagt hij aan de Raad van State subsidie voor de schade aan zijn meubels toegebracht bij de verovering van Schenkenschans door de Spanjaarden.

Een andere van Lanschot namelijk *Pauwel van Lanschot* is commies van Vivres en Ammunitie op het fort 's Gravenweert. Bij het schoonmaken van een kanon verongelukt hij. Bij resolutie van de Raad van State van 26 Juni 1634 volgt zijn zoon *Willem* hem op.

Ook deze *Willem van Lanschot* komt uit Breda waaruit zijn moeder om godsdienstige redenen verjaagd is.

Hij huwt 6 Maart 1639 in de Hoog Duitse kerk te 's-Gravenhage met *Margaretha van Geesdorp* dochter van *Johan* en jonkvrouwe *Geertruida van Craecke van der Laan*.

Zoverre mij bekend is werd uit dit huwelijk maar een kind geboren een dochter, *Geertruid* genaamd.

Blijkens lakafdrukken voorkomende op van deze van Lanschotten ingekomen brieven bij de Raad van State voerden zij hetzelfde wapen, hetwelk de tegenwoordige familie van Lanschot vroeger voerde, namelijk drie bomen.

Tot nu toe heb ik geen aansluiting van deze van Lanschotten aan het huidige geslacht van dien naam kunnen vinden.

d. R. v. Z.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te zenden aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk A 41, Kerkdriel.

Nieuwe vragen.

VAN BALEN.

In de regering van Woudrichem zat in de 17e en 18e eeuw een familie van Balen, die als wapen voerde een lolie (zie Taxandria 1904, pag. 233). Deze familie stamt af van een Matthijs Helmichsz., schepen van Woudrichem, 1620 en 1621, die trouwde met de weduwe van Jan Jonckers van Balen. Deze laatste zal wel dezelfde zijn als Jan van Balen, schepen van Woudrichem, die op 13 Maart 1583 zegelde, met, volgens een vriendelijke mededeling van Dr. H. Heymans, archivaris van de abdij van Berne, drie aanziende stierekoppen. Tot deze familie van Balen zal verder nog behoord hebben Gerrit Jonckers van Balen, proost van Honswijk in 1548 en Claes Jonckers van Baelen schepen van Woudrichem in 1552.

In het nabijgelegen Brakel woonde een familie, die in de officiële stukken sedert 1700 van Balen wordt genoemd. De twee oudste bewezen generaties van deze familie zijn:

I. Gerit Tonisz., vermeld te Brakel sedert 1570, gezworene en dijkheemraad ald., † tussen 6 April 1621 en 20 Juni 1627, tr. Baetgen Gerits, † tussen 8 Maart 1633 en 4 Febr. 1635, dr. van Gerit Loyen en zuster van Lijsken Gerits, huisvrouw van Rutger Francken (van de Poll) en van Fijken Gerits, weduwe van Christiaan Schenck, 1 Febr. 1617.

II. Anthonis Gerardtsz., schipper te Brakel, † tussen 1 Jan. 1619 en 6 Juni 1628, tr. Anneken Jacobs, † tussen 20 Mei 1642 en 4 Maart 1657, dr. van Jacob Ghijsbertsz., schout en dijkgraaf te Brakel, schepen in de Hoge Bank van Zuilichem, schatbeurder in de Bommelerwaard en Elisabeth Adriaens van Willigen en kleindochter van Gijbert van Braeckel, Jacobsz., eveneens schout van Brakel en schepen in de Hoge Bank van Zuilichem en Elisabeth van Goor, Jansdr. (ex Jan van Goors, Jan Baltezersz. en juffrouw Jan Pieck, zie ook Versl. R. v. A. 1897, blz. 120 e.v.); zij hertr. 1e Jan Ariensz. Schaep, geb. omstr. 1572, buurmeester te Brakel, 2e Herman Jansz.

Gevraagd worden inlichtingen, die bij voortgezet onderzoek kunnen leiden tot het opvoeren van de stamreeks van de Brakelse van Balens en de vraag: „tot welk geslacht behoort deze familie, dat met de stierekoppen, het Melerijse, of een ander?” kunnen oplossen.

's-Gravenhage.

D. van Baalen.

Wij tens. Uit het schepenprotocol van Heusden (R. Heusden 470) noteerde ik op 14-11-1637 Mr Adam Wij tens, chirurgijn, wonende te Vlijmen. Behoorde hij tot het door de Heer J. B. van Loon besproken geslacht? (B. L. I, 130).

Vlijmen, Pr Julianastraat 21.

J. P. H. Goossens.

Gevraagd geb. datum en plaats, alsmede voorouders van Catharina van Mol, die 18 Juni 1734 voor de pastoor van Bergeik huwde met Johannes Aerts, ged. 30 Mei 1715 te Bergeik.

Geb. en overl. datum en -plaats, alsmede voorouders van Francis

Visser, die 21 Jan. 1742 voor Schepen van Bergeik huwde met Margarita Helseman, ged. 25 Febr. 1716 Bergeik en overl. te....?

Helmond, Warandelaan 28.

Jac. Heeren.

Het echtpaar Johannes Diderich van Oel en Maria Scheffer laten Ned. Herv. dopen te Den Bosch op 5-12-1788 hun zoon Johannes Didericus. De vader overlijdt 30-6-1811 als wever te Delft en de moeder was geboren 6-11-1759 te Middelburg en overleed 30-11-1813 te Delft. Ouders worden in de sterfakte niet genoemd. Oct. 1795 komen zij uit Den Bosch te Delft met attestatie.

Wie weet iets over deze mensen, voor 1788? of hun familie?

Rotterdam.

J. Mac Lean.

Gaarne gegevens gevraagd over ascendenten van:

Adriaan Cornelis Kerstens, ged. Klein Zundert, 16-12-1710; brouwer te Breda en aldaar overleden 29-9-1779. Vlg. Juten (Geneal. Kw. st. v. Ned. Kath. I & II) zoon van Adrianus Cornelius Kerstens en Johanna Kerstens.

Voorts van zijn vrouw Anna Elisabeth Floren, ged. Rijsbergen, 19-6-1718 en overl. Breda 12-1-1801, waarmee hij te Rijsb. huwde op 6-6-1740. Vlg. Juten was zij dochter van Cornelius Floren en Lucia Block.

Cornelius Weterings, geb. Terheyden, overl. Breda, 30-11-1769; en van zijn vrouw Cornelia Raes met wie hij te Breda huwde 2-9-1743. Zij was een dochter van Jan Raes en Joanna Vosberghen en geb. te Breda 24-10-1710 en overl. ald. 25-3-1756.

Gaarne contact met personen, die gegevens willen verstrekken omtrent de geslachten Kerstens (Zundert/Breda), Floren (Rijsbergen), Weterings (Terheyden/Breda), Vosberghen (Roosendaal), Block (Oosterhout), en Raes (Terheyden/Breda).

Hilversum.

J. M. Reinboud.

Gegevens gevraagd betreffende de voorouders van de navolgende personen:

A. Petronella Verhaghen, gedoopt te Loon-op-Zand, 15-1-1687, dr. v. Willem Verhaghen en Leonarda Jansdr. N.

B. Sieur Thomas Adriaenszn. (van) Molenschot, gehuwd met Antoinette Zijlmans (Waspik), in het begin der XVIIIe eeuw.

Van deze laatste zijn de ouders en grootouders bekend.

C. Willem van Heumen, ged. te St. Oedenrode, 17-12-1754, zn. v. Jan van Heumen en Anna Kemps.

D. Mr. Anthony Spierings, chirurgijn te Veghel, tr. Lysken van den Bogaert (Bogaerts), waaruit een zn. Heer Henric Spierings, ged. Veghel, 7-5-1691, tr. vrouwe Maria Cluytmans. (Lyske van den Bogaert was dr. v. Henric Jacobsz. van den Bogaert en Willemyn Penninx, geb. Erp, dr. Willem Jansz. Penninx en Heylwich Steenbeckers).

E. Jan Aert Peter Tybosch, poorter van St. Oedenrode, die ald. nog in 1563 een graan- en een oliemolen bezat. Zijn vader was Aert Peter Thyebosschen, in 1525 poorter van St. Oedenrode. Een hunner afstammeligen, Roelof Tybosch, bewoonde in de XVIIe eeuw het kasteeltje „Middegael” te Veghel.

Brussel.

B. W. van Schijndel.

VAN OPSTALL (*West-Brabant*)

door

J. LOEFF.

De publicatie van de genealogie Van Opstall in het jaarboekje van Nederland's Patriciaat (jrg. 38, anno 1952) door schrijver dezes heeft het verzamelde materiaal allerminst uitgeput. Wij hopen in het hier volgende een en ander te kunnen vastleggen, dat mogelijk ook voor anderen nog van nut kan zijn.

De familie is waarschijnlijk reeds vroeg tot het protestantisme overgegaan en de leden bekleden in de 17e eeuw verschillende functies in dienst van de Gereformeerde Staatskerk, als koster, voorzanger, diaken, armmeester, enz. terwijl ook het ambt van schoolmeester, dat nauw met de kerk was verbonden, door enige van Opstall's werd bekleed.

Merkwaardig is de neiging voor het vorsterambt, dat eerst door drie broeders van de Ve generatie wordt bekleed in Chaam, Gilze en Ginneken; de volgende generatie levert een schoolmeester en een vorster te Chaam, een vorster te Gilze en een ondervorster te Tilburg, een vorster te Baarle-Nassau en te Ginneken. In de VIIe generatie verschijnen een klerk te Ginneken, een schepen van Oudenbosch, wiens zoon gerichtsbode te Oud-Gastel wordt, een vorster te Ginneken en een notaris te Geertruidenberg. In het begin van de 19e eeuw leidt deze ontwikkeling, waarbij handwerkslieden of middenstanders ontbreken, tot de niet-gestudeerde vrije beroepen van notaris of burgemeester, terwijl de universitaire studie pas laat als noodzaak wordt gevoeld voor het bekleden van openbare functies.

Een familiewapen wordt betrekkelijk laat pas aangetroffen, n.l. bij Cornelis van Opstall, notaris te Geertruidenberg, die zegelt met een arke Noachs, drijvend op de wateren. Zonder twijfel werd deze wapenfiguur gekozen, omdat in de ark alle dieren „op stal” zijn.

* *

Bij het samenstellen van de stamreeks maakte de heer J. B. W. M. van Roosmalen schrijver dezes attent op het bestaan van vestregisters van verschillende dorpen in de baronie van Breda, die op het gemeente-archief te Breda berusten. De heer van Roosmalen had de moeite genomen enige dezer registers van Gilze in te zien of de naam van Opstal daar voorkwam en kon mij toen direct de drie huwelijken van *Govert Jan Woutersz van Opstal* (generatie IV) opgeven, van wien mij slechts de derde echtgenote bekend was. Een nader onderzoek bracht toen een groot aantal gegevens aan het licht, die slechts ten dele hebben gediend voor de in N.P. gepubliceerde stamreeks.

De stamreeks begint met I. *Jan Woutersz*, als vadersnaam ontleend aan zijn zoon. Mogelijk is hij identiek met *Jan Wouter Naessone*, die op 7-2-1531 een stuk heiveld koopt omtrent anderhalve bunder groot gelegen ten Rijen in 't vliegende ven (vestreg. Gilze 657, f. 9v.). Op 21-2-1531 koopt hij „achtalf loopensaet rogs”, terwijl hij diezelfde dag van zijn broeder *Hubrecht Wouter Naessone* zes loopensaet rogs koopt, waarin *Hubrecht* 9-12-1523 was gevest. *Jan Wouter Naessone* verkoopt dan tevens een jaarlijkse roggecijs uit verschillende stukken land (ruim 14 bunder) onder Rijen. Een *Cornelis Willem Naes* blijkt in 1531 (reg. 657, f. 16v) gegoed te zijn te Gilze „te Kerckhoff”, waar ook de latere van Opstal's hun bezittingen hebben liggen.

Omtrent het gezin van *Jan Woutersz* vonden wij geen nadere gegevens. Behalve *Wouter Jan Woutersz*, die volgt II, is er een *Jan Jan Woutersz* geweest, die een zoon *Cornelis*, een zoon *Jacob* en een dochter *Dingena* heeft gehad. De eerste is vóór 17-12--1566 overleden, wanneer *Kerstijne Merten Lambrechtsdochter*, weduwe van *Cornelis Jan Jan Woutersz*, met *Jacob Jan Jan Woutersz* als oom en voogd van haar minderjarige kinderen *Jan* en *Dingena*, een stede met huis en hof, groot omtrent drie bunder, tot Gilze „te Kerckhoff” verkoopt (reg. 664, f. 28v). *Dingne Jan Jan Woutersdochter*, de tante van de evengenoemde *Dingena*, verkoopt 3-1-1570, als weduwe van

Jan Peter Willemszoon een erfcijns van 12 carolus guldens. (reg. 662, f. 149v).

II. *Wouter Jan Wouterszoon*, geboren omstreeks 1500, treedt voor het eerst op 2 Maart 1535, wanneer hij een stuk heiveld van een bunder koopt gelegen te Gilze „te Verhoven”. Ditzelfde stuk wordt door *Marie Adriaan Jacob Stevensdochter*, weduwe van *Wouter Jan Wouterszoon* op 24-1-1576 verkocht aan *Claas Petersz van den Berch* (reg. 662, f. 268). *Wouter Jan Woutersz* is reeds vóór 19-4-1558 overleden, wanneer de kinderen van *Cornelis Wouter Jansz van den Corput* en andere mede-erfgenamen van *Cornelis de zoon van wijlen Jan Cornelis Wouter Janszoon van den Corput* aan de even genoemde weduwe een huis en erf, enz. groot 14 roeden, verkopen, gelegen tot Gilze „te Kerckhoff” (reg. 661, f. 14v).

Dit echtpaar heeft acht kinderen gehad, die merendeels vermeld worden in reg. 661, op 25-4-1559. Het is niet gebleken, maar wel mogelijk dat uit de zoons nakomelingen zijn voortgekomen, die later ook de naam van Opstal zijn gaan voeren. Deze kinderen zijn achtereenvolgens:

1. *Adriaan Wouter Jan Woutersz*, vermeld te Gilze 25-4-1559, 6-7-1568, 24-1-1576, 12-4-1580. Zéér waarschijnlijk is hij identiek met *Adriaan Wouter Jansz* die 9-1-1571 optreedt als vader en toezinder van *Engele Adriaan Wouter Janszoondochter*, wier moeder was wijlen *Anna Wyerick Gielis Meeus Brouwersdochter* (reg. 662, f. 179v). Het is verleidelijk om de volgende personen mede als zijn kinderen te beschouwen, maar alleen een zeer uitgebreid onderzoek naar aan- en verkoop van vast goed zou zekerheid kunnen geven. Op 28-2-1603 (reg. 663, fol. 123) verkoopt *Wouter Adriaan Woutersz* met *Maeycken Quirijn Peetersdochter* zijn vrouw een perceel dat wij niet eerder aantreffen. Dezelfde koopt 29-5-1607 (reg. 664, f. 176). Dan verkopen 1-1-1606 (reg. 664, f. 156) *Adriaentke Adriaen Woutersdr.* met *Cornelis Peter Jongen* zoon haar man, *Dingne Adriaen Woutersdr* met *Jan Emmen Horstenzoon* haar man, mede namens *Maeycken Adriaen Woutersdr*, *Peeter Adriaen Wouterskinderen* en de minderjarige *Adriaen Michiel Adriaen*

Wouterszone een stuk weide van anderhalve bunder „gelegen te Rijen in breede straete”.

2. *Maria Wouter Jan Woutersdochter*, vóór 25-4-1550 reeds gehuwd met *Gielis Gielis Meeuwis Brouwersz*.

3. *Margriete Wouter Jan Woutersdr.* getrouwd met *Jan Goossen Michiel Beckerszoon*, samen vermeld 25-4-1559 en beide overleden vóór 12-4-1580.

4. *Peter Wouter Jan Woutersz*, overleden vóór 25-4-1559.

5. *Adriana Wouter Jan Woutersdr.* getrouwd met *Hubrecht Gherit Jansz*, beide vermeld 25-4-1559. De man is overleden vóór 6-7-1568, wanneer de weduwe als verkoopster optreedt met haar oudste broeder als voogd. (reg. 662, f. 109).

6. *Kathelijna Wouter Jan Woutersdr.*, op 25-4-1559 nog ongehuwd, daarna getrouwd met *Jan Jan Petersz*, beide nog vermeld 12-4-1580.

7. *Jan Wouter Jan Woutersz*, volgt III.

8. *Cornelis Wouter Jan Woutersz*, minderjarig 25-4-1559, vermeld 12-4-1580.

De broeders 1, 7, 8 met hun zuster *Kathelijn* (6) en haar man, en de voogden van de kinderen van het echtpaar onder 3 verkopen 12-4-1580 (reg. 663, ongef.) het huis en erf, groot 14 roeden, dat hun moeder als weduwe had gekocht op 19-4-1559. De overige kinderen zijn dan niet meer vermeld; zij zullen kinderloos zijn overleden, of reeds eerder met ander onroerend goed zijn afbedeeld.

III. *Jan Wouter Jansz.* geboren omstreeks 1545, vermeld als minderjarig 25-4-1559. De naam van zijn eerste vrouw is ons onbekend gebleven, maar hij heeft bij haar een aantal kinderen, met wie hij een erfdeling moet gehouden hebben na haar overlijden. *Jan Wouter Jansz* hertrouwt met *Lijsken Govaertsdochter* uit welk huwelijk nog twee kinderen bekend zijn.

Jan Woutersz, gareelmaker, koopt met zijn tweede vrouw 11-1-1605 (reg. 664, f. 135v) een huis en erf „tot Ghilse opten hovel”. *Jan Wouter Janszoon* de gareelmaker koopt 14-12-1610 (reg. 664, f. 275v) nog een stuk erf aan den Schaapsdijk te Gilze. Zijn hierna te noemen kinderen en kleinkinderen verkopen 31-

3-1626 (reg. 666, ongef.) zes loopensaet weiland aan den Schaapsdijk. *Jan Woutersz.* is overleden vóór 4-12-1625, blijkens een acte in het rechterlijk archief van Gilze (R.A. 's-Bosch R. 105), wanneer de gemene erfgenamen de zes loopensaet aan den Schaapsdijk willen verkopen. *Govaert Jan Woutersz* en *Peter Wouter Janssen* tekenen dan echter verzet aan.

Uit het eerste huwelijk stammen:

1. *Wouter Jan Wouter Jansz* verkoopt 27-1-1593 (reg. 663, ongef.) een hofstede en erf, daar eertijds een huis op placht te staan, groot omtrent 250 roeden, dat de verkoper na zijn moeders dood was aanbedeeld, gelegen to Gilze „te Kerckhoff”. De bezittingen in deze buurtschap, waar reeds vroeger verwanten gegoed bleken te zijn, hebben een ogenblik geleid tot vorming van een familienaam. *Adriaen Wierick Robbrechtszoon* verkoopt n.l. 28-1-1603 (reg. 664, fol. 121) aan *Wouter Jan Woutersz van den Kerckhoff* een stuk erf, zo weide als heide, onder Gilze te Verhoven op de Biestraat, zuidwaarts grenzend aan 's kopers ander erf. Ondanks deze toenaam „van den Kerckhoff” houd ik *Peeter Wouter Jansz van Obstal* en *Maeyke Wouter Jansen van Obstal* dochter voor zijn kinderen. Zij worden vermeld in de acte van 31-3-1626 (zie boven).

2. *Cornelis Jansen van Obstal*, koopt 6-2-1618 een stuk zaailand in de Schijven te Gilze, idem op 19-2-1619 4 loopensaet en 18 roeden zaailand op te Biestraten. Hij is overleden vóór 31-3-1626, wanneer *Lenaert* en *Michiel*, gebroeders, als zijn zoons worden vermeld.

De oudste zoon, *Lenaert*, woont 29-8-1662 als *Lendert Cornelis van Opstal* te Hulten onder Gilze en is dan borg voor zijn zoon *Cornelis*, die 100 gulden schuldig is (reg. 668, ongef.)

Lenaert van Opstal trouwt *Josina Dirks* en laat te Gilze dopen: a. *Jenneke*, 28-1-1646, b. *Denijs*, 23-1-1650, c. *Cornelis*, 10-11-1652. Tot de nakomelingen zullen ongetwijfeld de volgende naamdragers behoren: *Michiel Lenaerts van Opstal*, die begraven wordt te Gilze in 1693. Mogelijk is hij dezelfde als mr. *Michiel van Opstal* die van zijn vrouw *Maeyken Jans van Ouweland* een dochter *Elisabeth* laat dopen te Gilze 31-3-1646.

Een *Leendert Michiel van Opstal*, geb. te Gilze en begraven aldaar 26-8-1749, trouwt te Gilze 10-5-1708 *Jenneke Hendrik Beerewinckel*, eveneens geboren te Gilze. Waarschijnlijk hoort hij hier thuis. Een *Jan Leendert van Opstal*, geb. te Gilze, trouwt aldaar 3-3-1748 *Barbara Jan Hermes*, geb. te Gilze.

De andere zoon, *Michiel*, komt herhaalde malen voor als *Mr Michiel Cornelis van Opstal*, chirurgijn. Hij verkoopt met zijn oom *Godert Jan Woutersen van Opstal* (IV) 10-2-1632 (reg. 667, f. 29) land opten Horst, koopt met zijn vrouw *Maeyke Adriaen Huybrecht Adriaen Belgiaertsdochter* een stede op den Bolberch, 1-2-1633 (reg. 667, f. 47v) en is schepen van Gilze, o.a. in 1640.

3. *Jenneke Jan Wouters van Obstal*dochter, overleden vóór 31-3-1626, getrouwd met *Anthonis de Cuyper*, waaruit een zoon *Jan Anthonissen (de) Cuyper* en een dochter *Anthonet*.

4. *Lenaert Jan Woutersz*, eveneens overleden vóór 31-3-1626, daar voor hem optreedt *Lenaert Lenaert Jans van Obstal*, die in 1658/59 en in 1668/69 voorkomt als schepen van Gilze, mede als voogd van de nagelaten kinderen van *Jan Peters van Poppel* waar moeder van was *Mechtilde Lenaert Jans van Obstal*.

Uit het tweede huwelijk van *Jan Wouter Jansz*, met *Lijsken Govaertsdr* stammen:

5. *Godert Jan Wouters van Opstal*, die volgt IV.

6. *Leentje Jan Wouters van Obstal* (Magdaleene, Helene), die 30-1-1629 voorkomt als getrouwd met *Adriaan Joris Gijsbrechts*. Zij testeren mutueel voor schepenen van Gilze 21-12-1665 (r.a. Gilze R. 79). Hij was schepen van Gilze (1650—1665), voogd over de onmondige weeskinderen van zijn zwager *Goyaert Jansen van Opstal* en overleden vóór 21-12-1668.

IV. *Godert (Goyaert) Jan Wouters van Opstal*, geb. omstreeks 1595. Ook hij woont weer „te Kerckhoff”, waar hij 4-6-1624 met zijn eerste vrouw *Engeltke Jan Laureys Cornelisdochter* een stede van 2 bunder koopt. Zij is kort daarna, zonder kinderen na te laten overleden, want hij doet uitkoop jegens haar erfgenamen. 16-11-1627 blijkt hij getrouwd te zijn met

Peerke Antonis Huybrechtsdochter, die „seeckere penningen ten houwelijk heeft ingebracht” en daarvoor recht verkrijgt op de helft van de even genoemde stede. *Godert Jan Woutersz* koopt en verkoopt dan land en huizen, in 1627, '29, '30, '31, '32, '33, '34, '36, '40, '56, '59, '63, terwijl hij 7-6-1633 half en half met *Adriaen Hendrick Wilboirts* een stuk heide koopt. Het is mij niet gebleken of deze *Adriaen* reeds toen zijn (derde) schoonvader was, maar *Godert Jan Wouters van Opstal* koopt 19-2-1636 met *Cathelijn Adriaen Henrick Wilboirtsdochter* zijn huisvrouw, een stuk zaailand. Op 22-1-1665, 17-3-1665 en 21-2-1668 verkoopt *Catelijn*, als weduwe, met haar kinderen, die ten dele nog minderjarig zijn, verschillende stukken land, aan Wellens-eind („te Kerckhoff”), aan de Voondere, aan den Schaapsdijk, op den Bolberch, enz. De weduwe, ziekelijk te bed liggende, testeert voor schepenen van Gilze 23-4-1669 (r.a. Gilze R. 79).

Uit het tweede huwelijk was een zoon *Jan Goyaerts van Opstal*, met wie de vader op 5-10-1654 een accoord maakt over zijn moederlijk goed, waarbij hij hem 1700 Rijnsguldens uitkeert. Hij koopt 5-11-1658 een huis en hof tot Verhoven onder Gilze omtrent den molen (reg. 668, f. 74). Deze *Jan Goyaerts van Opstal* trouwt *Ariaantje Peters*. Zij worden als lidmaat te Gilze aangenomen 24-12-1654. Hij overlijdt anno 1668. Zij laten te Gilze drie kinderen dopen : a. *Maria*, 10-10-1654, b. *Jenneke*, 9-11-1659, c. *Peter*, 11-9-1667.

Uit het derde huwelijk stammen de volgende kinderen:

1. *Antony Goyaerts van Opstal*, minderjarig 17-3-1665.
2. *Wouter Goyaerts van Opstal*, volgt Va.
3. *Henrick Goyaerts van Opstal*, geeft 4-2-1668 procuratie aan zijn broeder *Antony*.
4. *Pieterrella Goyaerts van Opstal*, overleden als wede. te Chaam 15-5-1707, trouwt vóór 21-1-1659 *Jan Cornelisse van de Corput*.
5. *Elisabeth Goverde van Opstal*, trouwt voor 21-2-1668 *Jan Lambrecht Peters*.
6. *Cornelis Goyaerts van Opstal*, volgt Vb.
7. *Jan Goyaerts van Opstal*, volgt Vc. (Wordt vervolgd)

DE FAMILIE HOORN TE VLIJMEN.

De familie Hoorn komt reeds vroeg in Vlijmen voor. Het oudste lid van deze stam, dat door mij in de Heusdense schepenakten werd gevonden, was Huych Reynaertssen Hoorn, geboren omstreeks 1489. (Men zie hiervoor het archiefnummer Heusden R. 591, akte nr. 13). Hij was woonachtig te Vlijmen.

Een ander lid van deze stam zal zijn geweest:

- I. Lambert Horn. Ik ken drie zonen van hem, n.l.:
 - a. Herman Horn, hij volgt onder II;
 - b. Antonis Horn, hij volgt onder IIbis;
 - c. Godert Horn, hij volgt onder IIter.
- II. Herman Horn, geboren omstreeks 1519. Hij was (1568) stadhouder van de Drossaard van Engelen en Vlijmen. In 1574 was hij schout van Vlijmen. Hij had (o.a.?) drie zonen, n.l.
 - a. Lambert Hoorn;
 - b. Reijn Hoorn;
 - c. Corstiaen Hoorn, hij volgt onder III.
- III. Corstiaen Hoorn, gehuwd met Peterken Claessen.
Hun kinderen waren in 1643:
 - a. Herman Hoorn;
 - b. Godert Hoorn;
 - c. Anneken Hoorn, gehuwd met Herman Heijmans van Bochoven. Zij waren de ouders van: 1. Pieter en 2. Heijman van Bochoven, 3. Corstiana van Bochoven, gehuwd met Aert Goverts Wolffs, 4. Maeyken van Bochoven, de vrouw van Lodewijck Willems de Vaan, 5. Lijsbeth van Bochoven, wier man Daniel Michielssen de Zeeuw was.
 - d. Jan Hoorn, hij volgt onder IV.
- IV. Jan Hoorn (dood in 1643) gehuwd geweest met Anneken Hamers. Voogd over hunne minderjarige kinderen was o.a. Ghijsmaer Hamers. Een zoon van hen volgt onder V.
- V. Jan Hoorn, die leefde in 1660 en gehuwd was met Mechel-

ten Herman Wolffs. Zij woonden te Vlijmen en hadden (o.a. ?)

VI. Jan Hoorn, dood in 1683. Zijn vrouw was Theunicken Dirck van de Leur. Voogden over hunne kinderen waren Hannaert Jans Hoorn en Mr. Jan van de Leur.

IIbis. Antonis Horn, geboren omstreeks 1533, wonende te Vlijmen (1554). Hij had deze kinderen:

- a. Jan Hoorn, waarvan een zoon Aert in 1613 te Vlijmen woonachtig.
- b. Heyltgen Horn, de vrouw van Dirck Goderts van Hedichuijsen te Baardwijk, die overleed omstreeks 1 October 1587. Zij hadden twee kinderen welke beiden in het jaar 1588 zijn gestorven.

Heyltgen hertrouwde met Thoenis Kipping te Baardwijk.

- c. Adriaen Hoorn, die volgt IIIbis.

IIIbis. Adriaen Hoorn, geboren omstreeks 1560, burgemeester van Vlijmen (1592) schepen aldaar (1598). Hij is gehuwd geweest met Mechtelt Adriaenssen, weduwe van Adriaen Anthonissen Verheijen en was vader van:

IVbis.

- a. Dirck Hoorn, schepen van Vlijmen (1621) en gehuwd met Mecheltgien Hannaerts van Hedichuijsen. Hunne kinderen volgen onder Vbis.
- b. Mariken Hoorn, de vrouw van Peter Jans van de Leur (1620).

Vbis.

- a. Hannaert Hoorn, dood in 1664 en gehuwd geweest met Lijsbeth Adriaens Molegraeff, waarbij een kind Mechtelt Hoorn.
- b. Adriaen Hoorn, gehuwd met Lijsbeth Teunis. ¹⁾

IIter. Godert Horn. Zijne kinderen waren:

1) Een akte dd. 15 Juli 1660 in het rechterlijk archief van Vlijmen (R. Vlijmen 100) vermeldt Adriaen Diercxen Hoorn, herbergier en Lijsbet Theunis, zijn huisvrouw.

(Gerechtelijke ondervraging i.v.m. het planten van de Melboom voor de deur van het voornoemde echtpaar in de nacht van 30 April op 1 Mei 1660).

J. P. H. G.

IIIter.

- a. Godert Hoorn, dood in 1575 en gehuwd geweest met Hermen Jansdr.
- b. Hendrick Hoorn;
- c. Jan Hoorn. Zijn vrouw was Ghielken N. Zij waren de ouders van twee zoons en twee dochters, n.l.

IVter.

- a. Reijn Hoorn;
- b. Dingena Hoorn;
- c. Godert Hoorn;
- d. Alith Hoorn.

Vermeld zij nog dat deze genealogie geenszins aanspraak mag maken op volledigheid.

Schijndel.

A. v. Bokhoven.

GENEALOGIE ALS HULPWETENSCHAP.

Bij het lezen van hetgeen de heer Van Loon omtrent de genealogie van jonker Christiaan Coenen van Zegenwerp schreef, trok diens levensloop mijne aandacht. De familie was een dier Meierijsche voorname geslachten, die, door de economische depressie van het midden der 16e eeuw in het nauw gebracht, hunne conservatieve houding verlaten en zich bij de partij van de opstand aangesloten hadden. Jhr. Christiaan had, blijkens hetgeen Jhr. mr. van Sasse van Ysselst in *Taxandria* 1922 p. 80 daarover mede deelt, aan het Verbond der Edelen mede gedaan en was daarom in 1569 door Alva verbannen. Later heeft hij zijn standpunt herzien en, aan de zijde des Konings teruggekeerd, een eervol uiteinde gehad. Met zijn tak was het blijkens de huwelijken zijner kinderen echter maatschappelijk gedaan. Zijn vader Jan had trouwens reeds in het leger een avontuurlijke loopbaan gehad. De familie is over het geheel de Katholieke godsdienst trouw gebleven, behalve een achterneef,

jonker Aert, die als kwartierschout van Peelland zich in 1678 door het sluiten der L. Vrouwekapel van Aarle „wegens Paep-sche superstitiën” van een andere kant liet kennen.

Er was nog ene andere mogelijkheid voor families om zich te handhaven, namelijk door te emigreren. Zo heeft mr. Gerard Proening van Deventher, de buur van jonker Coenen op Nieuw-Herlaer, gedaan. Proening had zich als afstammeling en verwant van onverdacht koninklijke ambtenaren — men denke aan de families Bacx en Van Brecht — in 1578 als schepen van 's-Hertogenbosch te veel met politiek ingelaten om onopgemerkt te kunnen blijven. Men leze slechts de brieven, waarin hij daarvan melding maakt en die thans in het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch berusten. Tenslotte is hij moeten uitwijken en heeft als burgemeester van Utrecht in de tijd van Leycester een markante rol gespeeld. Proening kon zich dat alles veroorloven, omdat hij schatrijk was en blijkbaar een deel van zijn fortuin had weten te redden. Later kocht hij althans de heerlijkheid van Krimpen aan den Yssel.

Deze gevallen zijn typerend en het zou m.i. zeer de moeite lonen, indien men ook de overige genealogiën der voorname Noord-Brabantse geslachten uit de 2e helft der 16e (en eerste helft der volgende) eeuw eens uit dit oogpunt bezag en bewerkte. Men hoort nog altijd twijfelen aan het nut der genealogie. Zie hier een wetenschappelijk onderzoek, dat zonder genealogie niet zou kunnen geschieden.

's-Hertogenbosch, Juli 1952.

J. P. W. A. Smit.

VAN CRANENBROECK

In het Juni-nummer van dit maandblad gaf de heer Jac. J. M. Heeren een beschrijving van de familie *van Cranenbroeck*, waarvan enige elkaar opvolgende generaties het rentmeesterschap van de heerlijkheid Helmond hebben bekleed.

Misschien behoren tot ditzelfde geslacht de navolgende

personen, wier namen ik vermeld vond in een aantal processtukken van de Raad van Brabant en in een schepenacte van Geldrop ¹⁾).

In 1702 of 1703 is te Mechelen ab intestato overleden Juffrouw *Anna Hermens van Cranenbroeck* ²⁾. Zij was voor de helft gerechtigd in het huis genaamd de Witte Roos, staande op de Veemarkt te Mechelen, dat voor de andere helft in eigendom toebehoorde aan de Heer Joannes Baptista van der Moeren.

Als naaste familieleden van de overledene traden op:

1. haar vaders zuster *Anna van Cranenbroeck*, weduwe van Simon Janssens ingezetene van Dessel in Spaans Brabant (Desschel in de tegenwoordige provincie Antwerpen) en
2. haar neven en nichten:
 - a. *Gijsbert Jan Hermens (van Cranenbroeck)*, koopman van paarden, wonende te Leende, overleden vóór 10-6-1741, met achterlating van de volgende kinderen: *Jan* (zich noemende en schrijvende *Jan Hermans van Cranenbroeck*), *Joost*, *Reijnier*, *Francina* (gehuwd met Anselmus Cuijpers, mr orologiemaker), allen wonende te Leende; *Elizabeth* (gehuwd met Jan van den Broek, tevoren weduwe van Hendrik Goort van Engelen), wonende te Geldrop, en *Antonij*, meerderjarig jongman, wonende even buiten de Koepoort te Delft;
 - b. *Ida van Cranenbroeck*, gehuwd met Jan (Johan) Claessen (van Zeelandt), wonende te Geldrop, beiden vóór 1718 met achterlating van kinderen overleden ³⁾ ;
 - c. *Cornelia van Cranenbroeck*, achtereenvolgens gehuwd met Jan Willemse Vermeer (overl. v. 1718) en Thieleman van den Broeck, wonende te Rotterdam;

1) R. R.v.Br. 795 en R. Geldrop 61, fol. 168.

2) In het Schepenprotocol van Geldrop wordt zij vermeld als Gijsbertsdochter.

3) Jan (Johan) Claessen (van Zeelandt) was wellicht een zoon van Nicolaes Claessen, ged. Geldrop 9-9-1618, linnenwever te Amsterdam, die weer een zoon was van Nicolaes Willemsz. en Anna Marijnen, van welk echtpaar ook de Belgische Minister Paul van Zeeland in rechte lijn afstamt.

- d. *Dirckje van Cranenbroeck*, gehuwd met Jan Kelder(s) (overl. v. 1718), wonende te Rotterdam;
- e. *Johanna van Cranenbroeck*, gehuwd met Christoffel Smelsingh, wonende te Huessen in het land van Cleef (Huissen in Gelderland) en
- f. *Anna van Cranenbroeck*, gehuwd met Gerrit Hendrickx van Maren (overl. v. 1718), wonende te Groot Lith.

In 1706 had *Gijsbert Jan Hermens* van zijn 5 zwagers volmacht ontvangen de te Mechelen opengevallen nalatenschap te administreren en eventueel tot verkoop van het vastgoed over te gaan. Zulks geschiedde inderdaad in 1708, doch de verkoper bleef in gebreke de koopenningen met zijn zwagers te verrekennen, zich erop beroepende, dat volgens het te Mechelen geldende erfrecht slechts hijzelf (met uitsluiting van zijn zusters), benevens *Anna van Cranenbroeck*, weduwe van Simon Janssens, tot de nalatenschap gerechtigd waren⁴⁾.

Een en ander leidde tot een proces, dat verscheidene jaren in beslag heeft genomen en tenslotte in het voordeel van *Gijsbert Jan Hermens* is uitgevallen. Bij sententie van de Raad van Brabant van 27 Februari 1721 werd de eis van Thieleman van den Broeck c.s. niet ontvankelijk verklaard en zijn zij in de kosten van het geding veroordeeld⁵⁾.

Vlijmen.

J. P. H. Goossens.

4) Volgens het Schepenprotocol van Geldrop zouden er niet twee, maar drie erfporties zijn geweest.

5) R. R.v.Br. 746.

VAN LANSCHOT.

Vóór 1940 heeft zich met de familiestamboom der van Lanschots intensief bezig gehouden van der Hammen te Waalwijk. Daar mij de spreiding der van Lanschots vanuit Zundert toen ter tijd sterk interesseerde is er een samenwerking geweest tussen van der Hammen en mij. De herkomst der onderstaande gegevens, van mij óf van van der Hammen is mij niet meer bekend.

Uit *Jacob van Lanschot*, geb. $\mp$ 1510 † vóór 17 Juli 1585, schout van Zundert en Rijsbergen, Meyer van de Prins van Oranje worden de onderstaande kinderen aangegeven uit drie huwelijken.

1e Elisabeth Jan Vergouwendr.

2e Cornelia Petersdr van Ardennen.

3e Jacopmijna v. Liedekercke Godschalksdr.

Uit deze huwelijken zeven kinderen, 5 zoons en 2 dochters.

De zoons:

I. *Cornelis*; die het langst te Zundert blijft, een aftakking Martinus geeft, die over Halsteren, en over Loon op Zand naar Den Bosch trekt.

II. *Jan*; waarvan afstammelingen te Bergen op Zoom, waarvan sprake is in 't begin van de vraag van de R. v. Z.

III. *Jasper*.

IV. *Paulus*. Deze beiden vestigen zich te Breda en geven de protestantse takken.

V. *Jacob*. Deze is gehuwd met Jaconela Buenen, dr. van Anton Buenen, secretaris van Roosendaal en Jacobina van Liedekercke († 23 Dec. 1595). Hieruit een dochter Lysken, gehuwd met Adriaen Cornelisdr. Buys te Ossendrecht.

Van Paulus v. L. (IV) het volgende:

Geboren $\mp$ 1548, † voor 14 Juli 1598; burgemeester van Breda, gehuwd met Elisabeth dr. van Willem Jan Snellen en Elisabeth Jan Ruyssenaersdr.

Had tot kinderen:

1. Mr. Jacob v. L.; advokaat en schepen te Breda.

2. Catharina v. L., (x 1e Mr. Sebregt Sgrauwen en 2e Dr. Cornelis v. Nieuwenhoven, wedr van Jkvr. Adriana van Eyndinen).

3. Jan v. L. x Digna Mr. Sebregt Sgrauwendr., uit welk huwelijk de volgende kinderen:

a. Paulus.

14 April

b. Cornelia x ——— 1626 als j.d. van Breda met Johannes
20 Mei

van Velthoven († voor 20 April 1656) schepen te Bergen op Zoom; hij als j.m. van B.o.Zoom. Uit welk huwelijk kinderen aldaar:

- c. Pieter
- d. Maria
- e. Willem (commies) x Margriet van Geesdorp, met hun kinderen: Johan ged. 8 Nov. 1640; Geertruyt ged. 9 April 1642; Dina ged. 4 Juni 1642 (protest. doopb.).
- f. Cornelis.

Bergen op Zoom.

Ir. Juten.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te zenden aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk A 41, Kerkdriel.

Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Antwoorden.

Dam (B. L. I, 100). Het zal de vraagsteller interesseren, dat het echtpaar Dam-Boenders ook nog bezat een zoon Caspar Dam, geb. te Wernhout 1784/1785, overleden aldaar (wijk B no. 17) op 8 April 1840. Hij was gehuwd met Maria van Looveren. Te Zundert bekleedde hij sedert 1824 het ambt van burgemeester. Bij zijn plechtige inhaling verschoot het St. Jorisdigle 2 pond kruit, wat zoveel kracht bezat, dat door het kraken van het kanon hier en daar ruiten sprongen. (H. Kunst, Oud-Zundert (1927), blz. 24). Neven van hem waren de Zundertse notaris Caspar Nicolaas Willem van Mens (in 1840 47 jaar) en Gaspar van Beckhoven (in 1840 27 jaar), zijn opvolger als burgemeester (overl. 1889). In 1900 was Caspar Bernardus Johannes Dam winkelier in manufacturen te Zundert (gemeentearchief, ingekomen stukken, brief dd. 31 Dec. 1900). Mogelijk was het deze die rond 1888 de molen in het Zandgat te Zundert aankocht (kadaster, art. 2616, 26).

De bierbrouwer Johannes Dam had bezittingen te Wernhout verkregen van de erven Jaspas Cornelis Schrauwen, bij vestbrief dd. 16 Febr. 1779. Zij bestonden o.m. uit een huis met aanstede, naast den Hoek, 2 gemet gaarsdries, 1 1/2 gemet land en 1 1/2 gemet beemd (Pondboek 1697 I, fol. 254 ter).

Prinsenhage.

F. A. Brekelmans.

Floren. (B. L. I, 152). Theresia Lucia Floren (uit Rijsbergen) huwt 6-7-1788 (3e roep) te Bergen op Zoom Jacobus Laurentius van der Schrieck (* 10-8-1756 † 11-2-1810 te Bergen op Zoom).

Wijtens. (B. L. I, 130). In Bergen op Zoom huwt 6 Maart 1599 Peter Wijtens, zirurgijn, wedr van Leyden met Janneke Peters Block van Bergen.

Uit dit huwelijk in het Prot. Doopboek:

15-3-1601 Cornelis. Deze was in 1633 gehuwd met Janneke Dapperts waaruit 2 Juni 1633: Johannes.

Bergen op Zoom.

Ir. Juten.

Nieuwe vragen.

Inlichtingen gevraagd over:

I. de afstammelingen van Christianus de Rijk en Joanna Maria van Neerven, te Boxmeer gehuwd 29 Mei 1808. Oudere gegevens omtrent de familie de Rijk zijn in mijn bezit.

II. Gerardus Vogelzanck en Maria Maartens (Koning), te Boxmeer gehuwd op 7 Mei 1738 en omtrent hun voorgeslacht.

III. het voorgeslacht van Johannes van Boeckholt, te Boxmeer geb. 19-12-1763, daar overleden 4-12-1836. Hij is op 26-4-1796 te Boxmeer gehuwd met Maria Anna Gillis, geb. St. Anthonis en te Boxmeer overleden 24-3-1833. Wie waren haar voorouders?

Haarlem, Prinsenvolwerk 10.

Mr. J. W. F. X. de Rijk.

Inlichtingen gevraagd omtrent het voorgeslacht van: Antonius van Heeswijk, ged. St. Oedenrode 20 Dec. 1722 als zoon van Simeon v. H. en Johanna N.N., die op 17 Febr. 1760 te Oirschot huwde met Johanna de Kivit (de Grooff) ged. te Son 23 Aug. 1730 en begr. te Oirschot 19 Sept. 1785.

Oosterhout N.B., Kleine Braak 3.

J. G. v. Heeswijk.

Op 12-8-1762 werd te Tilburg gedoopt Leonardus van Tulder als zoon van Dionisius en Genoveva van Oerle. Hij was gehuwd met Maria Elisabeth Remmers, die op 4-7-1810 te Helvoort is overleden en circa 1767 werd geboren.

Waar en wanneer werd dit huwelijk voltrokken en waar werd Maria Remmers geboren? Wie waren haar ouders? Alle bijzonderheden zullen mij bijzonder welkom zijn.

Amsterdam Z.

H. F. M. van Tulder.

Van Steensel-Verhoeve. Gevraagd worden aanvullende gegevens en voorouders van het echtpaar: Wouter van Steensel, begr. Waalwijk 25 Jan. 1767, tr.... plm. 1720 Maria Verhoeve, begr. ald. 16 Dec. 1756. Allianties: van Dieren, Mollinger, van der Valk Bouman, de Geer Boers, de Santy.

Is er een wapen bekend? Enkele der nakomelingen dragen thans de naam van Steensel (gezegd) van der Aa. Zij voeren: geschnaakt, met een vrijkwartier beladen met een merlet, (van der Aa).

Levelt. Een ongedateerd deel van een acte, naar het schrift te oordelen daterende uit de 2e helft van de 16e eeuw, vermeld: Wy Reynier wewoog geme Schout, Corn. Jans van Douveren ende Pr Ariens heemraden inden dorpe van de Wercken etc. d'heer Jacob Levelt out Burgemr der Stadt Wouderichem, ende bekende hy heer Compt wel ende deuchdel: schuldich te wesen aen ende ten behouve van Juffr Maria van Rommels-wael, wede van de heer Godtschalck van der Hulst, wonende tot Dordrecht" enz.

Gevraagd wordt: nadere datering der acte; — uitvoeriger gegevens betreffende Jacob Levelt; — is er een wapen Levelt bekend; — gegevens Levelt uit Brabant en elders, ouder dan het jaar 1750.

Wouw.

L. J. Malherbe.

DE HELMTEKENS DER HERTOGEN VAN BRABANT UIT
HET LEUVENSE HUIS EN IN HET BIJZONDER
DE GOUDEN DRAAK VAN HERTOG JAN I,

(III)

door Mr J. P. W. A. SMIT,
oud-Rijksarchivaris in Noord-Brabant.

Ik moet mij echter beperken tot de inleiding van een bijzonder helmsieraad, dat, hoezeer in Duitsland later niet onbekend, aan het Westen en zelfs aan Brabant meer eigen geweest is. Wat voor stuk deze zogen. waaier oorspronkelijk geweest is, weet ik niet, want het is mij buiten de heraldiek niet voorgekomen en bovendien beletten de geringe afmeting en de slechte conservatie der zegels het nauwkeurig onderzoek. Naar het oudste exemplaar, bij mijn weten in het zegel van Hendrik II, hertog van Brabant²¹⁾, te oordelen, lijkt het, of op de top van diens helm enige spitsruiten, met een verticale spleet of rib in het midden, op een rij geplant zijn²²⁾. Vergelijkt men echter daarmede hetgeen aan de andere valt op te merken, waarbij aan de oudere, toen het stuk dus geacht kan worden nog in wording te zijn, de meeste aandacht geschonken is, dan komt men tot de mening, dat Hendriks zegel, wat de onderlinge schikking betreft, verminkt is. Uit de diverse afbeeldingen resulteert dan een stuk als een cirkelsegment, dat als een waaier geplooid was, waarvan de stralen of ribben beurtelings korter

21) De vermelding door De Raadt op het jaar 1208 van het zegel van Walram, heer van Montjoie en van Valkenburg, met een aldus versierden helm komt mij onjuist voor. Het zegel is geantidateerd of het helmsieraad is een pluimbos als op dien van de graaf van Sponheim of een knop, gelijk in het begin der eeuw, maar vermoedelijk niet voor versiering, gebruikelijk was.

22) Het is m.i. alleen aan misverstand te wijten, dat men ze voor brede bolle pluimen houdt, die als een palmet naast elkander geplant zijn, hetgeen in zoverre begrijpelijk is, omdat vele andere helmtkens uit vederen en pluimen samengesteld of daarmede verrijkt zijn.

en langer waren en de ronde omtrek in overeenstemming met die ribben ingehoekt of soms zwak uitgeschulpt of zelfs sterk gelobd was. De ribben waren soms gecanneleerd of geleed ²³⁾, de uiteinden er van met al dan niet geleliede bollen of zelfs met drie bijeengevoegde voorwerpjes, zoals dat destijds algemeen gebruikelijk was, versierd ²⁴⁾ en het geheel stond op een steel, alle welke bijzonderheden in de zegels doorgaans, als te gedetailleerd, verwaarloosd werden. Daarentegen schijnen de geplooiden vlakken effen en onversierd geweest te zijn, wijst daarop althans geen damascering om van arcering niet te spreken ²⁵⁾. Pas in de vervaltijd werd het stuk in zoverre aan de heraldische gebruiken aangepast, dat men het in twee emails verdeelde. Tot belading is het bij mijn weten zelfs nooit gekomen.

Tot de beoordeling van dit raadselachtig stuk draagt ook het kennismaken van de namen diergenen, die het en wanneer gevoerd hebben, bij. Het zijn, voor zover mij uit de litteratuur en uit de verzameling zegelafdrukken van het Algemeen Rijksarchief te Brussel bleek, de volgende personen ²⁶⁾.

Hendrik II, hertog van Brabant, 1243 ²⁷⁾ ;

Hendrik III, hertog van Brabant, zijn zoon, 1255 ²⁷⁾ ;

23) Het opzettelijk leden der ribben zou men althans kunnen opmaken uit het zegel van Nicolas de Condé, van 1278, waarvan de omtrek ook niet ingehoekt, maar gelobd is. De Raadt, Sceaux arm. in voce.

24) Voor bollen op de korte ribben zie men het zegel van hertog Hendrik II en dat van de graaf van Gelre, van 1287, zo ik mij niet vergis. Corpus Sig. Neerl. no. 490 en zegelafgietsel in Algemeen Rijksarchief te Brussel no. 18848. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om dr. Bolsée te danken voor zijne hulp. Voor bollen, uitsluitend op de lange ribben zie men het zegel van Godfried van Brabant, heer van Aarschot, van 1284. Zegelafdr. als boven 11106. De bollen zijn gelelied o.a. in het zegel van Philips, zoon van Gewijde, graaf van Vlaanderen, van 1284. Zegelafdr. 18757. Eveneens in dat van Louis d'Evreux, zoon van de koning van Frankrijk, van 1313. Zegelafdr. no. 29335. Een uit drie voorwerpen samengestelde versiering kan men zien in het zegel van Wolphard van Borsselen, van 1290. Zegelafdr. no. 19008.

25) Het stuk werd soms eenvoudig op de helm weggelaten, omdat er op het zegel binnen de binnencirkel geen plaats meer was, gelijk in het zegel van Robert de Bethune, oudste zoon van de graaf van Vlaanderen, van 1272. Immers prijkt het stuk wel op de kop van het paard.

26) Mijne bronnen zijn voornamelijk De Raadt, als boven, Corpus als boven en de verzameling afgietsels te Brussel.

27) Volgens opgave van dr. Bolsée.

Jan I, hertog van Brabant, diens zoon, tot 1285 ²⁸⁾ ;
 Arnold van Leuven, heer van Breda, 1267 ²⁹⁾ ;
 Robert de Bethune, oudste zoon van de graaf van Vlaanderen, 1272 ³⁰⁾ ;
 Nicolas de Condé, 1278 ³¹⁾ ;
 Hendrik van Pietershem, 1281 ³²⁾ ;
 Jean de Dampierre, sgnr. de St. Didier, 1281 ³³⁾ ;
 Godfried van Brabant, heer van Aarschot, broeder van hertog Jan I, 1284 ³⁴⁾ ;
 Philips, zoon van de graaf van Vlaanderen, 1284 ³⁵⁾ ;
 Floris V, graaf van Holland, 1285 ³⁶⁾ ;
 Jean de Ghisteltes, 1285 ³⁷⁾ ;
 Baudouin, zoon van de graaf van Vlaanderen, 1285 ³⁸⁾ ;
 Walram van Luxemburg, heer van Ligny, 1285 ³⁹⁾ ;
 Jean, sgnr. de Harnes, 1288 ⁴⁰⁾ ;
 Baudouin d'Avesnes, sgnr. de Beaumont, 1288 ⁴¹⁾ ;
 Reinaud, graaf van Gelre, 1290 ⁴²⁾ ;
 Raso van Liedekerke, heer van Breda, 1290 ⁴³⁾ ;
 Wolphard van Borsselen, 1290 ⁴⁴⁾ ;
 Gerard van Wesemael, heer van Bergen op Zoom, 1290 ⁴⁵⁾ ;

28) Als boven en voor zover het laatste voorkomen Verkooren, Inv. des Chartes de Brabant no. 105 etc.

29) De afbeelding in de zegelverz. te Brussel is zeer onduidelijk. Die in Van Goor, Beschrijving van Stadt en lande van Breda, is meer expliciet. Men zie ook de afb. in Prims, Geschiedenis van Antwerpen, II LV no. 125 en in Corpus. sig. Neerl., die ook al niet geheel overtuigend zijn. Doorslaggevend is m.i. de verwantschap van Godfried met de hertog.

30) Afgietsel Brussel no. 8. 31) Afg. a.b. no. 18718.

32) Afg. als boven no. 13226. Het zegel is onduidelijk in dit punt.

33) Afg. a.b. no. 18737.

34) Afg. a.b. no. 11106. Zie ook Verkooren als boven.

35) Afg. Brussel no. 187757. 36) Corpus sig. Neerl. no. 533.

37) Afg. Br. no. 3302. De afdruk is onduidelijk.

38) Afg. Br. no. 17725. 39) Afg. Br. no. 18761.

40) Afg. Br. no. 7083. De afdruk is onduidelijk. 41) Afg. no. 7087.

42) Het jaartal van het afgegoten zegel is twijfelachtig. Afg. Br. no. 18848. Maar het komt waarschijnlijk met Corpus sig. Neerl. no. 490 overeen, dat van 1287 dateert. Daarin noemt Reinoud zich graaf van Gelre en hertog van Limburg, welke tweede titel hij in 1298 weglaat (en er graaf van Zutphen aan toevoegt). Hij voert in beide zegels de zogen. waaler. De beschrijving in Corpus als scherm is foutief. Eerst later, wellicht pas in 1332, is de graaf van Gelre op het scherm overgegaan. Zie afg. Brussel no. 7927.

43) Afg. Br. no. 17600 44) Corpus sig. Neerl. 753. Afg. Br. no. 19008.

45) Corpus sig. Neerl. no. 713. De Raadt, Sc. I, p. 314, no. 1.

Florens Berthout, heer van Berlaer, 1290 ⁴⁶) ;
 Johannes de Renisse, miles, 1292 ^{46a}) ;
 Guillaume, sgnr. de Fiennes ? 1293 ⁴⁷) ;
 Louis de Beaujeu, 1295 ⁴⁸) ;
 Hendrik, oudste zoon van de heer van Cuyk, 1297 ⁴⁹) ;
 Jan, graaf van Holland, 1298 ⁵⁰) ;
 Reinaud, graaf van Gelre, 1298 ⁵¹) ;
 Jean de Hennin, sgnr. de Boussut, 1298 ⁵²) ;
 Simon, graaf van Sponheim, 1299 ⁵³) ;
 Guy, graaf van Vlaanderen, 1300 ⁵⁴) ;
 Gerard, heer van Sotteghem, 1300 ⁵⁵) ;
 Hendrik Berthout, heer van Duffel en Geel, 1301 ⁵⁶) ;
 Willem van Petershem, 1311 ⁵⁷) ;
 Gilbert de Grez, 1335 ⁵⁸).

Het zijn, gelijk men ziet, overwegend Brabantse en Vlaamse heren, de hertog en de graaf inbegrepen. Enkele ridders zijn uit Noord-Frankrijk er bij en later hebben zich de graven van Holland, Gelre en Sponheim aangesloten.

Zowel de herkomst van de zogen. waaier als de betekenis er van zijn dus niet kunnen worden opgehelderd. Laat ik er aan toevoegen, dat het stuk bij uitbreiding en tot verhoging van het uiterlijk van de ridder ook wel op de kop van het paard geplaatst werd, volgens een algemeen gebruik, dat zich, vooral als het om pluimen ging, nog in de 17de eeuw (en zelfs tot heden) gehandhaafd heeft.

Wel kan men er met waarschijnlijkheid van zeggen, dat het stuk aan een gebruiksvoorwerp, ofschoon geen waaier ⁵⁹), ontleend is. De versiering wijst van de beginne af op een voor-

46) Butkens, *Trophées de Brab.* T. I, p. 179. 46a) *Corpus Sigil. Neerl.* nr. 1152. 47) *Afg. Br.* nr. 18931. 48) *Afg. Br.* nr. 18966.

49) *Corpus sig. Neerl.* no. 1039. 50) *Corpus sig. Neerl.* no. 537.

51) *Corpus sig. Neerl.* no. 492. *Afg. Br.* no. 7726.

52) *Afg. Br.* no. 7707. 53) *Afg. Br.* no. 1729.

54) *Afg. Br.* no. 28629. Ik vermoed dit althans, omdat, hoewel de helm verdwenen is, het stuk op de kop van het paard voorkomt.

55) *Afg. Br.* no. 19066. 56) *Afg. Br.* no. 3453.

57) *Afg. Br.* no. 11997. 58) *Afg. Br.* no. 24400.

59) De geplooidde waaier is, vóór hij in de 17de eeuw uit China werd ingevoerd, in het Westen van Europa onbekend.

werp van weelde en de late aanpassing aan de gebruiken der heraldiek op een blijvend verband tussen voorwerp en stuk ⁶⁰⁾.

Waarschijnlijk werd de zogen. waaier alleen voor het tournooi gebruikt en is hij niets meer dan een herkennings- en verzamelteken voor lieden geweest, die gezamenlijk aan deze bijeenkomsten plachten deel te nemen.

Het stuk heeft zich in de 14de eeuw blijkens de zegels tot in Duitsland, Engeland en Frankrijk verbreid, maar tevens zonk het in belang of althans in aanzien en is, toen het reeds lang door zijn oorspronkelijke dragers afgedankt was, als deel van het familiewapen van de lagere adel blijven voortleven.

Toch heeft het voor ons nog niet geheel afgedaan, want juist onder zijn dragers vindt men een opmerkelijk deel dergenen, die met hertog Jan op de draak zijn overgegaan. Moge de reden daarvan niet overtuigend blijken, dan was het althans geen afkeer van het oude en bestond er zelfs een causaal verband tussen beide, omdat men meestal met het voeren van de zogen. waaier, zij het op de kop van het paard, doorging.

(Wordt vervolgd).

60) Heraldisch is het merkwaardig, dat het stuk driedimensionaal en dus geen scherm is. De 13de-eeuwse muurschildering in het kasteel de Saint Florent in Auvergne, afgebeeld in Gevaert, *L'Héraldique*, fig. 216a, waarin een ridder met dit helmteken is afgebeeld en dat slechts allegorische waarde heeft, moet men m.i. dan ook zo uitleggen, dat de schilder de driehoekige vakken beurtelings licht en donker heeft afgebeeld om de schaduw voor te stellen.

INGE NULANT.

R. Den Bosch 1545, fol. 5 vo. Acte dd. 6 Oct. 1629.

Procuratie van Joncheer *Gerardt Inge Nulant* tot Valburch, Ritmeester van een Compagnie te paard ten dienste van de Hoog Mogende Heeren Staten Generaal der Verenigde Nederlanden, op Juffr. *Frederica van Voerst*, zijn echte huisvrouw.

J. P. H. G.

WOUWSE FAMILIES VI
DE RUYTER (17de eeuw).

In onderstaand artikel zijn nagenoeg uitsluitend gegevens uit Wouwse archivalia verwerkt. Ongetwijfeld zullen archivalia uit het gemeentearchief van Bergen op Zoom nog tal van gegevens over oudere generaties en over de verwantschap met de Bergse de Ruyters bevatten.

De hier behandelde tak woonde blijkens zijn bezittingen hoofdzakelijk op het Noordeinde van Heerle. De voorvader is *Marijnus Cornelisz. de Ruyter*, die bezittingen had in de Loeckense Acker (ten N. van Heerle), in den Brant en in de Donck (ten N. v. Wouw), betaalt cijns 1574—77 ¹⁾. Kinderen van hem zijn:

1. *Jan Marijnusz. de R.*, erfde van zijn vader bezittingen op het Noordeinde v. Heerle en op de Donck ²⁾, betaalt cijns 1577-81.
2. *Stoffel Mar. d. R.*, overl. vóór 1593, een weeskind nalatend, waarover Claes Mar. d. R. voogd is die samen met Lambrecht Henrics van Steenberg een bos op het Zuideinde aan Alexander Willems verkoopt ³⁾.
3. *Tanneke Mar. d. R.*, bezit land op het Noordeinde, betaalt cijns 1577—81 ⁴⁾.
4. *Cornelis* of *Neeleman* of *Jongheneel Mar. de R.*, gemeenteman in 1604, is evenals zijn vrouw overl. vóór 1609 ⁵⁾. Hij bezat een hoeve met ongeveer 23 gemeten land op het Noordeinde v. Heerle, in 1624 eigendom van zijn schoonzoon *Adriaen Jansz. v. Bavel* ⁶⁾. Uit zijn huwelijk met *Henrica* (?) *Jorisdr.* ⁷⁾ zijn twee kinderen bekend, waarover *Mercelis Claesz. Vervucht* in 1618 ⁸⁾ als voogd wordt vermeld:
 - a. *Dingentken*.
 - b. *Maeyken*, overl. vóór 10 Jan. 1623, tr. met *Adriaen Jansz. van Bavel*, landbouwer op het Noordeinde ⁹⁾ ; zij liet drie

¹⁾ Cijnsboek v. Wouw 1574—1609, Cie v. Breda 295 (GA Bergen o. Z.) 7v, 27r 102r, 108v, 112v, 113r, 121v. ²⁾ id. 7v, 27r, 102r, 108v, 113v. ³⁾ id. 99r en R Wouw 119, 24v. ⁴⁾ id. 112v. ⁵⁾ R 95 II, 16v, 22v. ⁶⁾ R 116, 201r. ⁷⁾ R 95 II, 16v. ⁸⁾ R 115, 225r. ⁹⁾ R 116, 86v, 104v.

- kinderen na. Adr. v. Bavel hertr. Leentken Hermans („van der Beeck”), wed. v. Frans Gillissen. Zij hertr. eerst met Cornelis Michiels Goeijen (wed. v. Truycke Adriaens, wed. v. Joos Anthonisz.) en daarna met Adriaen Hendricksz. Berck (deze hertr. Joanna Cornsdr. v. Bavel).
5. *Claes Mar. d. R.*, had bezittingen in de Loeckense Acker, in den Brant en op het Noordeinde v. Heerle ¹⁰). Van hem zijn twee kinderen bekend waarover in 1620 ¹¹) Mercelis Claesz. Vervucht als voogd optreedt :
- a. *Magdalena*, overl. te Wouw 10 Mei 1634, tr. met *Hendrick Cornsz. Spanuyt* ¹²). Deze hertr. N.N. die in 1648 hertr. is met Dielis Cornsz. Botbijn ¹³).
- b. *Neeltken*, nog vermeld in 1635 ¹⁴), tr. vóór 1620 ¹⁵) met *Pieter Wijken* (?).
6. *Anthonis Mar. d. R.*, overl. vóór 1619, had bezittingen in de Loeckense Acker en een hoeve op het Noordeinde ¹⁶) en was gehuwd met *Digna Jansdr.* (Mercelis Clz. Vervucht treedt als voogd voor haar op in 1619 ¹⁷).
- Hun zoon *Marijnus Anthsz. d. R.* is overl. vóór 1622 ¹⁸) en liet een natuurlijke zoon *Adriaen Mar. d. R.* na (is dit de „bastaert van Mar. d. R.” die land op het Zuideinde heeft en in het cijnsboek 1574—1609, 89r genoemd wordt ?), met wien over de nalatenschap van Mar. d. R. geschil ontstond. Hij is wel de Adr. Mar. d. R. die blijkens een acte van 1653 ¹⁹) tweemaal gehuwd is :
- A. met *Digna Jan Harmens*. Kinderen (voogd hierover in 1653 Jan Jan Harmens) :
- a. *Neeltgen* b. *Dingna* c. *Maeyke*
- B. met *Petronella Jansdr.*, wed. v. Anthonis Jansz. van Bavel. Kinderen (hierover in 1653 voogd Theunis Jansz., toez. Wouter Jansz.)

¹⁰) Cijnsboek 1574—1609 102r, 107r, 112r, 113r. ¹¹) R 115, 290r. ¹²) R 96, 35r. ¹³) R 118, 92r. ¹⁴) R 118, 2r. ¹⁵) R 115, 290r. ¹⁶) Cijnsb. 1574—1609 108v, 113r; R 115, 304v. ¹⁷) R 115, 259r. Volgens een verklaring van 23 Juni 1623 maakte zij haar testament in het voorgaande jaar tijdens het beleg van Bergen o. Z. voor Heer Harman Bevers, pastoor te Heerle en bevond zich dat test. op genoemde datum te Antwerpen-Claddorp (R 116, 147v). ¹⁸) R 116, 61v; R 117, 103r. ¹⁹) R 143, 42r; R 119, 11v.

d. *Marinus* e. *Laureijs*

7. *Maeyke Mar. d. R.*, overl. vóór 1627 ²⁰⁾, gehuwd met *Anthonis N.*, heeft een dochter *Maeyke*, geh. met *Adriaen Anthonisz.*
8. *Adriaen Mar. d. R.*, bezat land bij Altena en een hoeve op het Noordeinde ²¹⁾, leeft nog in 1609, overl. vóór 1612 ²²⁾. Huwt met *Digna Adriaens* (? wed. v. *Lambrecht Bruyncruys*: *Adriaen Lambr. Br.* treedt verschillende malen op als voogd over de kinderen van *Adr. d. R.*, eenmaal worden zij zijn halve broers genoemd ²³⁾. Zij overl. voor 1625 en was hertr. met *Huybrecht Geerts* ^{23a)}.

De namen van de kinderen van *Adr. d. R.* zijn niet bekend.

Tot deze tak behoren ook wel (misschien resp. een zoon van boven 1 en 2 of 8) *Anthonis de Ruyter*, onder wiens erfgenamen in 1635 ²⁴⁾ verschillende van bovengenoemde de Ruyters en *Lambrecht de Ruyter* als „neef” worden aangeduid, en *Lambrecht de Ruyter*.

Lambrecht de R. was brouwer te Bergen op Zoom en overl. vóór 1643. Hij was geh. met *Anthonetta Vervucht*, over zijn weeskind treedt *Sr. Franchois Buysen* verschillende malen als voogd op ²⁵⁾. In 1634 verkoopt *Lambr. d. R.* aan *Laureijs Cornsz. Reijns* een „stede” met 28 gemeten op het Noordeinde bij Altena ²⁶⁾ en aan *Hendrik Heyligers* de helft van een stuk land waarvan de andere helft in bezit was van *Adr. Mar. de R.* ²⁷⁾.

Adriaen de R., geh. met *Pieterella N.* is wel de *Adriaen Anthonisz. R.*, die vóór einde 1608 is overl. en bezittingen naliet op het Noordeinde van Heerle ²⁸⁾.

Einde 16de eeuw hebben nog bezittingen op het Noordeinde *Stoffel Thonisz. de R.* en *Stoffel Corn. Corn. d. R.* 's weeskind „woende tostrecht” ²⁹⁾.

Een *Jacob de R.* geh. met *Janneke Laureijssen Uyttewilli-*

20) R 117, 103r. 21) Cijnsb. 1574—1609 88r, 102r, 104r, 112r; R 95, 33v; R 95 II, 53v. 22) R 95 II, 4v; R 95, 33v. 23) R 117, 103r-108r, 150v. 23a) R 117, 53r, 90v. 24) R 118, 2r. 25) R 119, 62r, 137v, 150r; R 120, 60r, 118v. 26) R 96, 230v. 27) R 96, 202r; verder R 117, 150v; R 118, 3r, 209r. 28) R 95 II, 4v, 55v, 56v. 29) Cijnsb. 1574—1609, 106r, 11v, 113v.

gen had een niet met name genoemde dochter en een zoon *Cornelis de R.* 30), geb. 1562, overleden te Vinckebroek en begr. in de kerk te Wouw voor het altaar van de H. Maagd Maria op 17 Jan. 1644, ongehuwd.

J. B. v. Loon.

30) R 117, 207r; R 142, 194v; R 95, 19r.

DE CHIRURGIJNSFAMILIE WIJTENS.

De vraag van dhr. J. P. H. Goossens (B.L. I 151) of de chirurgijn Mr Adam Wijtens, die in 1637 te Vlijmen woonde, een afstammeling kon zijn van het door dhr. J. B. van Loon besproken geslacht (B.L. I 130), was voor mij aanleiding om eens na te gaan of deze Adam niet toebehoorde tot de Tilburgse chirurgijnsfamilie Wijtens, waar de naam Adam nog al veelvuldig voorkomt. Het was mij echter niet mogelijk genoemde Adam in deze genealogie onder te brengen, tenzij hij misschien identiek is met de hierna genoemde Mr Adam Wijtens (II). De resultaten van dit onderzoek waren de volgende :

- I. Mr. Peter Adam Wijtens, geboren omstreeks 1530, overleden in 1584 was chirurgijn te Tilburg. Uit zijn huwelijk met Cornelia dochter van Hendrick Borchmans (overleden na 1602) had hij de volgende kinderen:
 1. Mr Anthonis, chirurgijn (nog vermeld in 1617; woonde vermoedelijk niet in Tilburg)
 2. Adam, volgt II
 3. Hendrick, volgt IIa
 4. Jan (nog onmondig in 1586)
 5. Marie (nog onmondig in 1586) huwt Adriaen Jan Wouter Willem Zegers.
- II. Mr Adam Peter Wijtens, geboren 1560 en overleden in 1638, was chirurgijn te Tilburg. Hij huwde 1e omstreeks 1585 met Catharina dochter van Michiel Goyaerds de Veth en 2e op 16 October 1617 met Neelken dochter van

Wouter Peters. Hij was burgemeester in 1592 en 1599 en bewoonde de huizinge van ouds genaamd „Het Swart Peert” bij de kerk, die hij erfde van zijn schoonvader Michiel Goyaerds de Veth. Blijkens de kommerlijsten woonde hij in 1636 nog te Tilburg. Hij zou identiek kunnen zijn met de Mr Adam Wijtens door de heer Goossens in het Heusdense schepenprotocol vermeld gevonden. Uit zijn 1e huwelijk had Adam 6, uit zijn 2e huwelijk geen kinderen.

1. Jan, volgt III

2. Mr Adriaen (wordt in 1638 nog vermeld ; woonde vermoedelijk niet in Tilburg).

3. Michiel, volgt IIIa

4. Jacomijne huwt 30 Jan. 1616 Jan Hendricx Hau-braecken.

5. Jenneke huwt 24 Jan. 1617 Nicolaes Hendricx de Crom.

6. Peter. Volgt IIIb.

Er is een deling der goederen voor schepenen op 14 Oct. 1638.

IIa. Mr Hendrick Peter Adam Wijtens, geboren omstreeks 1565, chirurgijn (waarschijnlijk niet te Tilburg), huwde Cornelia N.N en had bij haar de volgende kinderen (allen nog minderjarig in 1617) :

Peter, Lenard, Cornelia, Catharina, Jenneken en Marie.

III. Mr Jan Adam Wijtens, geboren omstreeks 1590, chirurgijn te Tilburg, ging op 9 Febr. 1639 voor de pastoor in ondertrouw met Maeycken dochter van Hendrick Andriessen. De huwelijksdatum vond ik niet vermeld. Hij was schepen van Tilburg en Goirle in de jaren 1663 en 1664. Op 1 April 1664 werd hij in de kerk begraven. Zijn enig kind Catharina werd 15 Dec. 1639 gedoopt.

IIIa. Michiel Adam Wijtens, geboren omstreeks 1595, huwt 14 Juni 1633 Cornelia dochter van Cornelis van den Merenberch. Na zijn overlijden hertrouwt zij op 6 Juni 1647 met Niclaes Adriaen Somers.

Michiel had de volgende kinderen :

1. Catharina, gedoopt 23 Juli 1634, huwt Gillis Grison.
 2. Johannes, gedoopt 10 Februari 1636.
 3. Adam, gedoopt 22 October 1639.
 4. Petrus, gedoopt 10 September 1641.
 5. Anthonis, gedoopt 12 December 1645.
- IIIb. Mr Peter Adam Wijtens, geboren $\pm$ 1600, chirurgijn te Tilburg, huwt 15 Juli 1625 Deliana dochter van Laureys Jan Berthouts Spijckers. Zij hertrouwt 24 Mei 1636 Cornelis Jan Jansen de Wit.
- Peter had 3 kinderen :
1. Adam, gedoopt 24 November 1626.
 2. Jan, gedoopt 27 Mei 1629.
 3. Laureys, volgt IV.
- IV. Mr Laureys Peter Wijtens, gedoopt 5 November 1631, chirurgijn te Tilburg, trouwt omstreeks 1654 (niet te Tilburg) Willemijna, enig kind van de notaris Mr Wouter van Loon uit zijn 1e huwelijk met Anna Michielsens. Na haar overlijden hertrouwt Laureys met Catharina dochter van Joris Verschueren, weduwe van Johannes van Iersel. Datum ondertrouw 8 Mei 1677 ; de huwelijksdatum vond ik niet vermeld. Hij was burgemeester in 1666 en schepen van 1673 tot 1677. Hij werd begraven 5 Augustus 1693.
- Zijn kinderen (alle uit het 1e huwelijk) zijn resp. gedoopt :
1. Peter, 16 October 1655.
 2. Waltherus, 18 April 1657.
 3. Anna, 20 April 1659.
 4. Jacobus, 26 Mei 1661.
 5. Laureys, 19 Augustus 1663.
 6. Deliana Maria, 20 April 1665.
 7. Adam, 16 Februari 1669.
 8. Willemijna, 12 April 1671.
 9. Catharina, 12 Mei 1674.
 10. Johannes, 9 October 1675.

Tilburg, 14 Augustus 1952.

J. H. van Mosselveld.

1422.	Brien van Wiic	1434.	Peter die Vosse
1423.	Ghijsbrecht Spiering van	Jan Spiering van Doern	
	Aelborch	Claes Spierinck van Aelborch	
Dirc Spiering van Aelborch		Willem Spierinck van Welle	
1424.	Aernt Ywyn Ywiinsz.	1435.	Deryc Spiering van Aelborch
Jacob van den Velde		Jacob van den Velde	
Danckaert van der Wercken		Jacob Hugenz.	
Aernt Buys		1437.	Jan van den Stael
Ludolf Stoeck van Wiic		1438.	Jacob van den Velde
1425.	Dirc Jacobsz.	Lubrecht Pouwelsz. van	
Ghijsbrecht Spiering van		Woeringen	
Aelborch			
Danckaert van der Wercken		1439.	Peter die Voss
Aernt van Duffel		1441.	Airnt Spierinck van Aelborch
1426.	Aernt Ywin Ywiinsz.	1444.	Aernt Spiering van Ailborch
1427.	Symon Jacob Werenz.	Jacob Hugenz.	
Jan van den Stael		Jacob van den Velde	
Airnt Buijs		Dirck Kuyst van Veen	
Dirick Kuyst van Veen		1445.	Hughe van Wijck
1428.	Jan Kuijst Willemsz.	Godert van Derenter	
1429.	Symon Jacob Werenz.	1446.	Peter die Vosse
Hugo van Zevenbergen Hugemaus		Aernt Spiering van Aelborch	
bastaertsz. van Zevenbergen		1447.	Godert van Derenter
Jan Kuyst Willemsz.		Airnt Ywijn Bastraitsz.	
Coenraet van Veen		Huge van Wijck	
1430.	Jan Kuyst Willemsz.	1448.	Huge van Wijck
Herman Dulsch Gheraetsz.		1449.	Jacob van den Velde
Willem van Wiic Aerntsz. van		1450.	Claes Spiering van Ailborch
Wiic			Claesz.
1432.	Herman Dulsch Gheraetsz.	Huge van der Stael	
Aernt van Wiic van Honsoerde		Airnt Spierinck van Aelborch	
Dirck Spiering van Aelborch		Jan Luyb Dircxz. van Hedichuysen	
Jan Spieringsz.		Dirck Pouwelsz. van Woeringen	
1433.	Ludolf Stoeck van Wiic		
Philips Jan Aerntsz.			

* Vervolg van pag. 93.

1451.
 Huge van Wijck
 Wouter Boekeler
 Dirck Pouwelsz. van Woeringen
 Willem van Veen
 Philips Jan Aerntszoonsz.
1452.
 Hack van Outhuesden Aerntsz.
 Jan Naes van der Hulst
 Anthonis Aernt Ywijnsz. van
 Outhuesden
1453.
 Herberen van Zwijndrecht
 Philips Jan Aerntszoonsz.
 Jan Spiering van Ailborch
1454.
 Hac van Outhuesden Aerntsz.
 Robbert van Drongelen Peterszoon
1456.
 Jacob Spiering Dircksz.
1457.
 Hac van Outhuesden Airntsz.
 Huge van Wijck
1459.
 Huge van Wijck Henricsz.
1460.
 Gheryt die Vette
 Robbrecht Willemsz.
 Hillen van Outhuesden Hackenz.
 Jan Spiering van Aelborch
1461.
 Robbert Jacob Hugenszoonsz.
 Heynrick van der Beeck
1462.
 Jan van den Velde
 Willem van Wijck Willemsz. van
 Wijck
 Huge Jansz. van Tongeren
1463.
 Dirck Willem Merlantsz.
 Jan Spiering van Ailborch
1464.
 Lubbrecht Pauwelsz. van
 Woeringen
1465.
 Lubbrecht Pauwelsz. van
 Woeringen
 Jan Reymboutsz.
1467.
 Geryt van Catwijk
1468.
 Robbrecht Jacob Hugensz.
 Geryt van Catwijk
 Schijndel.

1469.
 Jacob Zegersz. van Kuyck
 Jan Airnt Teerningsz.
 Adriaen Duls Gerytsz.
1470.
 Robbrecht Hugensoen
 Lambert Airnt Noydenz.
 Huge van Wijck
1471.
 Jan Airnt Teerningsz
 Jacob Spierinck Dirczx.
 Melis Dircxz.
1472.
 Jan Airnt Terningsz.
 Willem van Wijck Willemsz.
 Dirck Spierinck van Wel
 Willemsz.
 Huge Jans van Tongeren
1473.
 Henric Anthonisz. van Outhuesden
 Willem Willem Hermanszoonsz.
 Huge van Wijck
 Adriaen Dulsch Gerytsz.
1474.
 Wouter van den Stael
 Jan Spiering van Ailborch
 Dirck Spierinck van Wel Willemsz.
1475.
 Huge Jansz. van Tongeren
 Hack van Outhuesden Hackez.
 Jacob Zegersz. van Kuijck
1476.
 Willem van Wijck Willemsz.
 Jan Mathijs Pottersz.
 Dirck Kuyst van den Wiel
1477.
 Jacob Zegersz. van Kijck
 Anthonis Gijsbertsz.
 Huge van Wiick
1479.
 Jan Mathijs Pottersz.
1481.
 Herman Gielisz.
1482.
 Hille van Outhuesden Hackenz.
1483.
 Huge van Wijck
 Dirck Willem Merlantsz.
 Adriaen Duls Geritsz.
 Godert Reymboutsz.

A. v. B.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te zenden aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk A 41, Kerkdriel.
Gelijke postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Nieuwe vragen.

Jan de Gier ged. Oisterwijk 22 Januari 1736 notaris te 's-Hertogenbosch (1762—1796) trouwt 13 Juni 1756 met Isabella Keye. Wat zijn de antecedenten van deze Isabella Keye?
Leiden. E. Pelinck.

Inlichtingen of gegevens worden dankbaar ingewacht omtrent het echtpaar Wouter van der Krieken-Panken, op het einde der 18e eeuw vermoedelijk gevestigd in West-Brabant.

Hun dochter Maria van der Krieken, oud 86 jaren, overleed te Wagenberg 11 December 1883; deze is gehuwd geweest met Cornelius de Glas, overleden te Wagenberg 1 November 1856 in de leeftijd van 62 jaren.

Uit dit huwelijk was geboren: Maria de Glas, die volgens inlichting in 1916 als ongehuwde 80-jarige woonachtig was te Wagenberg.

De namen van Pastoor A. J. de Glas te Waalre alsmede van wijlen Pastoor J. B. Panken te Lage-Zwaluwe zijn vermoedelijk verwant aan deze familie.

Eersel.

P. Panken.

Contact gezocht met hen, die gegevens bezitten over de volgende personen en hun voorouders:

Gerrit van Rekum * 1757, x 1796 den Bosch, Lijntje de Waal.

Cornelis Cornelisse de Ruijter * St. Philipsland 1788, x ± 1805 St. Philipsland met Dingena Francke (Vrancke) dr. van Cornelis Francke en Johanna van der Burght.

Joannes Petrus Muller x ± 1763 Perpetua Felicitas Cools.

Harmen Domhoff * Zundert, (zn v. Hermen * Zundert) x 11-5-1752 Lichtenvoorde m. Jannetje te Kleyne Veluwe * Zundert dr. v. Jan te Kleyne Veluwe * Zundert.

Nicolaas Francken x ± 1722 Princeland (Dinteloord) met Petronella van den Maeghden.

Hendrik Rippega x 1814 den Bosch of Boxtel met Cornelia van Hogerwouw.

Den Haag.

W. H. Tasseron jr.

A. van Eyndhouts. Blijkens schepenacten van Helmond van 17 November 1597, 18 April 1603, 9 Juni 1604 en 28 Maart 1605 werd aldaar onroerend goed bezeten door Jaspar van Eyndhouts, die tussen 1608 en 1614 overleden is. Hij was gehuwd met Jenneke Jansdr. van Weert. Zijn nalatenschap werd 19 September 1617 tussen zijn kinderen gescheiden. Wie waren zijn ouders?

B. Moeskops. Wie waren de voorouders van Joost Moeskops die te Heusden 18 Juli 1719 huwde met Maria Drooght.
Steenbergen. Mr Dr L. de Gou.

Gaarne contact gezocht met hen die gegevens hebben over de familienamen Wagemakers en Notenboom.

Loon op Zand.

H. J. Wagemakers.

Inlichtingen gevraagd betreffende:

1. De familie van Eethen, waartoe behoorde Jenneken Jansd. van Eethen, welke 1e huwde te ? met Henric Corneliszn. van Zeeland alias van Opzeeland, welke te Haarsteeg woonde (omstr. 1645), en 2e huwde (buiten gemeenschap van goederen, blijkens acte O.R. Heusden 500, d.d. 17-3-1607) met Aert Jansz. Boomaerts (Beumers). Zij bezat o.a. de „Bernsche Hoeven” onder Hedikhuizen.

2. Peter Janszn. van Zeeland, welke omstr. 1695 huwde met Dymphna Laurensd. van Onsenoirt; hij bezat goederen te Vlijmen en Onsenoort en liet van 1697—1707 kinderen dopen te Vlijmen. Is hij misschien een zoon van Joannes van Zeeland, welke op 21-2-1645 te Drunen als zoon der voornoemde echtelieden van Z.-van Eethen werd gedoopt en over wien verder niets bekend is?

3. Het voor- en nageslacht van Antoni Hendrik van Hooff alias van Hove, burgemeester van Leende-Strijp, gehuwd met Wilhelmina Roymans. Zijn zoon Guilielmus werd op 27-7-1740 te Leende geboren en huwde (2e) op 22-1-1775 te Budel met Joanna Maria Roosvelt geb. ald. Bestaat er verband tussen deze familie en de van Hooff's, welke men rond 1700 te Gestel aantreft en waartoe o.a. behoren Matthaëus van Hooff, j.m. van Gestel bij Eindhoven, welke op 13-4-1744 te Rotterdam huwde met Elisabeth van der Kun, geb. ald., dr. v. Vincent en Anna Catharina Peymans (Vorst. v. Oyen, St. en Wap.-bk. II, blz. 188), en Martinus van Hooff, ged. Gestel 13-5-1706 (zn. v. Martinus en Gertrudis Ooms), welke te Eindhoven huwde met Jvr. Anna Elisabeth Bols d'Arendonck, uit Turnhout?

Haarlem.

E. W. M. I. van Opzeeland.

Omstreeks 1780 zijn te Nieuwkuijk-Onsenoort enige kinderen geboren uit het huwelijk van Gerardus Giessen en Maria Sophia Rutte (n). Ondanks onderzoek in wijden omtrek heb ik dit huwelijk niet kunnen terugvinden, ook niet te Heusden waar in de buurt veel Giessen's woonden. Wie kan mij hierover inlichten?

Wormerveer Kerkstraat 26.

N. J. Vaessen.

Voorhans. Gegevens gevraagd over de (voor)ouders van Bastiaan Voorhans, schepen van Oude Tonge (1734), die volgens zijn huwelijksacte van Dec. 1731 herkomstig was uit Bergen op Zoom, waar zijn doop en ouders echter niet vermeld zijn gevonden.

Velp (G.), Tromplaan 23.

Mr W. de Vries.

Van Brecht. Op 3 Maart 1573 koopt Jonker Marcelis van Brecht het huis „Groenendael” te Hilvarenbeek. (Taxandria 1910, bl. 187).

Ruim een eeuw later wordt „Groenendael” bewoond door Hendrik van Brecht gehuwd met Joanna Jansdr. van (der) E(e)lst.

Er wordt in genoemde Taxandria gevraagd de Hilvarenbeekse Van Brechten aan de hoofdstam aan te sluiten.

In verband hiermede heb ik het navolgende gevonden:

Hendrik van Brecht, geb. Nijmegen 11-4-1641, † Hilvarenbeek 10-1-1720, huwt 1e Cornelia van Golen dr. van Cornelis van Golen, cornet van ritmeester de l'Estrade in garn. te 's Bosch.

Huwt 2e N.H. Kerk Helvoirt 9-1-1677 Joanna Jansdr. van (der) E(e)lst.

Hij is in 1668 kwartiermeester te Grave. Luitenant van een Cie te paard van de gewezen majoor Van Voorschoten in het Regt. van Gen. luit. Steenhuijsen.

In 1679 President-schepen te Hilvarenbeek.

Zoon van : Geraert van Brecht, geb. ?, overl. Hilvarenbeek 30-4-1670,
x 2e Nijmegen Helena Roukens dr. van Hendrik en Christina van Munster.
In 1666: cornet Cie Willem van Nassau-Odiëck.

In 1670 : cornet Cie van de Heer van Voorschoten.

In een notarieel protocol van notaris van Swieten te 's-Gravenhage
heet hij : Jonker Gerardt van Brecht, cornet, getuige : Jonker Abraham
van Brecht.

Zoon van : Abraham Coenraedtz van Brecht, geb. ?, overl. ?, x 1e
St. Jan te 's-Bosch 15-1-1602 : Margriet van Dael, ged. St. Jan 's-Bosch
op ? dr. van Gerard en Elisabeth Pijnappel.

Zoon van : Coenraedt Janszn van Brecht en van ?.

In een eenealogie Van Brecht, aanwezig in het Provinciaal Genoot-
schap van Kunsten en Wetenschappen in N.B. wordt onder de kinderen
van Jan van Brecht en Elisabeth van Hunnenberch genoemd : Coenraedt.

Wie kan mij zeggen of deze Coenraedt Janszn van Brecht de zoon is
van het echtpaar Van Brecht-Van Hunnenberch ?

Alle gegevens Van Brecht zijn zeer welkom !

2) Op 10 Augustus 1749 huwde te Goirle Cornelis Moonen en
Deliana van Loon Nic.dr., oud 24 jaren, geboortig van Goirle, blij-
kens de trouwakte.

Naar aanleiding hiervan vroeg ik de Rijksarchivaris te 's Bosch naar
haar juiste doopdatum en de namen harer ouders. In antwoord hierop ont-
ving ik van de Rijksarchivaris bericht, dat zij niet in de doopregisters van
Goirle over de jaren 1715—1735 werd aangetroffen.

Wie kan mij nu aan verdere gegevens helpen betreffende genoemde
Deliana van Loon en haar voorgeslacht ?

Wehl (Gld.), Raadhuisplein 6.

A. Sterck.

Wolter Verheijen, zn van Johan Woltersz (Grave 1589—1688) en
Maria Heymans, was gehuwd met Margaretha Hendriksdr. van der Sterre.
Zij woonden op het slotje te Deursen (Land van Ravestein). Waar en wan-
neer zijn zij gestorven?

Uit hun huwelijk zijn mij alleen bekend 3 dochters, nl.:

1. Maria Elisabeth, ged. Ravestein 18-7-1650, tr. Jacobus de Bont.

2. Hendrina, tr. Antoni van Wanraey.

3. Isabel, tr. Hendrik Schuers.

Nadere gegevens verzocht omtrent afstamming, plaats en data van ge-
boorte, huwel. en overl. van Margaretha van der Sterre, Jacobus de Bont,
Antoni van Wanraey en Hendrik Schuers vnd.

Van de tweede dochter huwde een kleindochter Jacoba Maria van
Wanraey te Arnhem 6-4-1754 met Adrianus van den Ouwelant, wedr van
Breda (van wie?), zn. van Michiel van den Oulant, geb. Gilze, en
Cornelia Selden, geb. Gilze 1683, † Arnhem 12-9-1764 als wed. van
Hendrik Naalder.

Gaarne meer gegevens over het echtpaar v.d. Oulandt-Selder en
hunne voorouders.

Daar in het door Adrianus van den Ouwelant (of Oulandt) gevoerde
wapen een vos voorkomt, vraag ik mij af, of hij verwant kan zijn geweest
met het geslacht Inge-Nulandt (of Ingenoulant), beschreven in het Janu-
ari-nummer van de Brab. Leeuw (zie o.a. noot 3 op bl. 14).

Kan iemand mij daarover iets mededelen?

Maastricht, St. Hubertuslaan 21.

Mr R. J. M. Verheijen.

VAN OPSTALL (*West-Brabant*)

door

J. LOEFF

(vervolg van blz. 159)

- V a. *Wouter Govaerts van Opstal*, gedoopt Gilze 8 Juli 1646, koster en schoolmeester (1674) te Chaam, vorster ald. (1680), testeert met zijn vrouw 21-8-1696, overleden vóór 18-12-1700, tr. *Teteringen* (o.tr. Breda 24-8-1668) *Eva Jongerling Jansdr*, geb. Breda(?). Zij verkoopt 19-10-1707 een stuk land te Chaam, geheten Baesewijk, aan haar zoon *Govert* (r.a. Chaam R. 216, f. 116). *Schepenen van Chaam* verklaren op 18-9-1687 op verzoek van *Wouter van Opstal*, „onsen vorster”, dat hij nooit enig zomerkoren heeft genoten van de ingezetenen, dat hij geen andere vaste emolumenten van zijn ambt geniet dan alleen het wintervorsterkoren, dat de dagelijkse inkomsten van het ambt van heel kleine en geringe importatie zijn en dat hij bovendien is gezegend met een gezin van „vrou en seven alnoch levende kinderen, waarvan het oudste kint maar oudt te wesen vijffthien jaren”, enz. (r.a. Chaam R. 193, f. 46).

Uit dit huwelijk kennen wij :

- a. *Johannes*, ged. Breda 19-6-1669, jong overleden.
- b. *Catarijn*, ged. Breda 15-10-1670, jong overleden.
- c. *Catarijn van Opstall*, ged. Breda 5-8-1672, tr. *Pieter Vergouwen*.
Wouter van Opstall, ontvanger van Gilze en Rijen, woonachtig binnen Ginneken, geeft procuratie inzake de nagelaten goederen van *Pieter Vergouwen* en zijn vóór-overleden huisvrouw *Catharina van Opstall*. (r.a. Ginneken R. 77, fol. 7).
- d. *Govert*, volgt VI a.
- e. *Hendrik*, volgt VI b.
- f. *Elisabeth van Opstall*, geb. Chaam, ondertr. Ouden-

bosch 7-10-1707 *Leendert Jacobsz Lips*, geb. Gilze. Beiden overl. vóór 14-3-1731.

g. *Wouter van Opstall*, ontvanger van Gilze en Rijen, vermeld 27-11-1769, begraven Ginneken 31-3-1770.

VI a. *Govert van Opstal*, koster en schoolmeester te Chaam (1702), voorzanger en diaken ald., tr. *Dyna van Broeckhuysen*. Hij verkoopt een stuk weide, de Scherpendries, te Chaam, 25-2-1708 (r.a. Chaam R. 216) en is testamentaire toeziende voogd over de kinderen van Elisabeth van O. en Leendert Lips (r.a. Chaam R. 194, f. 229).

Uit dit huwelijk :

- a. *Wouter van Opstal*, geb. Chaam omstr. 1700, gezworen klerk ter secretarie van Ginneken en Bavel (1741) (r.a. Chaam R. 194, f. 374), begr. Ginneken (in het kruis-koor) 2-4-1788.
- b. *Anthonia van Opstal*, overl. Leur 18-9-1786, tr. *Henricus Jacobus Tack*, 1703—1782, brouwer en schepen te Leur, zn van Anthony en Dingena Nuyens. Zij worden 1739 als lidmaten te Leur ingeschreven, komende van Chaam.
- c. *Dina van Opstal*, geb. Chaam, tr. ald. 2-9-1742 *Jan Hendrik Arentsen*, boswachter in het Ulvenhoutse bos.
- d. *Barbara van Opstal*, geb. Chaam, tr. ald. 9-9-1724 *Jacobus Jan Beckers*, j.m. geb. Chaam. Zij is doopgetuige 15-5-1746 bij een kind van het echtpaar Arentsen-van Opstal.

VI b. *Hendrik Woutersz. van Opstal*, geb. omstr. 1680, vorster te Chaam (1711), pachter van den impost der bieren ald. (1714), herbergier (1733), pachter van het slachtgeld (1737), van het koren en het besaay (1743) te Chaam, overl. 's-Gravenmoer 18-2-1758, trouwt *Johanna Heyblom Antonisdr.*

Omtrent dit gezin vonden wij geen enkele acte, waarin alle kinderen worden vermeld, terwijl de doopboeken van Chaam ontbreken, zodat het zeer goed moge-

lijk is dat er meer kinderen zijn geweest, dan de volgende :

- a. *Anthonetta Hendriksz van Opstal*, geb. Chaam, overl. 's-Gravenmoer 19-7-1770, waar zij zich met haar eerste man, met acte van indemniteit van Chaam (R. 194, f. 212) in 1729 vestigt, tr. 1e Chaam 20-6-1729 *Anthony Pieterse Heyblom*, waarschijnlijk zn. van Peter H. en Heiltje van Balkum, overl. 's-Gravenmoer (aangifte 12-9-1748); tr. 2e (ondertr. 's-Gravenmoer 10-10-1755) *Willem Hendriksz van Gorp*, geb. Almkerk, overl. 's-Gravenmoer (aangifte 17-7-1761), wedr. van Anna de Bruyn.
- b. *Jacobus van Opstal*, geb. Chaam, overl. 's-Gravenmoer 26-11-1774, tr. aldaar 16-10-1763 *Teuntje Bogers*, geb. 's-Gravenmoer, overl. ald. 21-11-1788, wede. Wouter Boers.
- c. *Wouter van Opstal*, geb. Chaam, vestigt zich te 's-Gravenmoer (1756), overl. ald. 25-12-1769, tr. 1e Ginneken 18-5-1739 *Elisabeth Bathi*, geb. Gorinchem; tr. 2e (ondertr. 's-Gravenmoer 3-3-1755) *Laurenske Adriaanse Blom*.
- d. *Johannes*, volgt VII a.
- e. *Adriaan*, volgt VII b.

- VII a. *Johannes van Opstal*, geb. Chaam, schepen van Oudenbosch (1740), transporteert een huis bij de kerk te Chaam 29-5-1761 (r.a. Chaam R 195, f. 100v.), tr. Rucphen Sept. 1736 *Maria van der Voren*, ged. Oudenbosch 7-3-1714, dr. van Paulus en Adriana Wagemakers.

Uit dit huwelijk :

1. *Hendrik*, volgt VIII a.
2. *Adriana van Opstal*, ged. Oudenbosch 12-7-1739, overl. jong.
3. *Joris Paulisse van Opstal*, ged. Oudenbosch 23-7-1741, schepen van Oudenbosch (1781, '95), verwer ald., overl. Roosendaal 25-11-1814, tr. *Adriana Coene*.
4. *Adriana van Opstal*, ged. Oudenbosch 5-7-1743.

5. *Jacobus*, volgt VIII b.
6. *Johannes van Opstal*, ged. Oudenbosch 8-9-1748.
7. *Dina Catharina van Opstal*, ged. Oudenbosch 12-7-1750, overl. Roosendaal 17-4-1836, tr. Roosendaal (ondertr. Oudenbosch 17-8-1793) *Pieter Heyblom*, geb. 's-Gravenmoer c. 1733, schipper, overl. Roosendaal 27-3-1820, zn. van Adriaan en Catharina Borstlap en wedr. van Catharina Craager.

- VIII a. *Hendrik van Opstal*, ged. Oudenbosch 21-7-1737, gerichtsvorster van Oud- en Nieuw Gastel en dijkbode van Heerjansland (11-2-1764), trouwt Oudenbosch 3-6-1759 *Cornelia Vogels*, geb. Dordrecht, waarschijnlijk dochter van Johannes en Cornelia Mol.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria van Opstal*, ged. Oudenbosch 26-8-1759.
2. *Johannes van Opstal*, ged. Oudenbosch 12-10-1760, overl. jong.
3. *Johannes van Opstal*, ged. Oudenbosch 25-10-1761.
4. *Nicolaas van Opstal*, ged. Oudenbosch 29-5-1763, trouwt aldaar 20-3-1791 *Maria Roeloff*, ged. Hoge Zwaluwe 3-4-1757, dr. van Claes Petersz en Aaltje de Greeff.

Hieruit *Hendrik van Opstal*, ged. Oudenbosch 24-6-1792. Mogelijk trouwt deze Nicolaas van O. ten tweede *Anna Elisabeth Binkhorst*, waaruit : *Cornelia Hendrika van Opstal*, ged. Standdaarbuiten 16-9-1798.

- VIII b. *Jacobus van Opstall*, ged. Oudenbosch 23-1-1746, verwer en glazenmaker, overl. Fijnaart 23-1-1814, tr. Etten 17-3-1776 *Adriana Cornelisse van Eekelen*, overl. Oudenbosch 7-9-1794.

Uit dit huwelijk :

1. *Johannes van Opstall*, ged. Oudenbosch 29-6-1777, kuiper, overl. Fijnaart 13-2-1837, tr. *Heyltje Oostdijck*.

Hieruit nakomelingen te Fijnaart.

2. *Cornelis van Opstall*, ged. Oudenbosch 8-11-1778, timmerman, overl. Klundert 11-9-1829, tr. *Neeltje Eland*.

Hieruit nakomelingen te Fijnaart.

3. *Maria van Opstall*, ged. Oudenbosch 9-4-1780, overl. jong.
4. *Johanna van Opstall*, ged. Oudenbosch 14-10-1781.
5. *Maria van Opstall*, ged. Oudenbosch 14-3-1785.
6. *Cornelia van Opstall*, ged. Standdaarbuiten 14-10-1787.
7. *Adrianus Johannes van Opstall*, ged. Oudenbosch 16-1-1791, verwer en glazenmaker, tr. *Fijnaart* 3-10-1817
Adriaantje van der Giessen, geb. 's-Gravendeel 15-7-1792, dr. van Cornelis en Geertruy Koetsveld.
 Hieruit nakomelingen te *Fijnaart*.

- VII b. *Adriaan van Opstal*, geb. Chaam omstreeks 1725, aangenomen als lidmaat (op belijdenis) der Gereform. Kerk te Ginneken 22-12-1753, gerichtsvorster ald. (1755), doet afstand van zijn ambt 25-1-1773 (r.a. Ginneken R 77, f. 37v), begr. Ginneken (in het kruiskoor der kerk) 6-4-1791, tr. 1e 's-Gravenmoer 17-9-1752 *Anna Hulst*, ged. ald. 11-7-1723, begr. Ginneken (in het kruiskoor der kerk) 18-5-1754, dr. van *Adriaan Aarden* en *Maria Cobissen Mouthaan*; tr. 2e Ginneken 3-8-1754 *Jacoba Mouthaan*, ged. 's-Gravenmoer 26-3-1730, overl. Ginneken 28-5-1814, dr. van *Nicolaas* en *Susanna* van *Middelburg*.

Uit het tweede huwelijk :

1. *Hendrik*, volgt VIII c.
2. *Nicolaas van Opstall*, ged. Ginneken 5-12-1756, lidmaat ald. 24-10-1774, waarnemend koster (1781), ouderling (1793) te Ginneken, gerechtsbode van Ginneken en Bavel, deurwaarder van het vredegerecht ald., overl. Chaam 14-3-1842, tr. 1e *Gilze* 15-4-1787 *Johanna Cornelia Lips*, ged. ald. 1-1-1744, overl. Ginneken 21-4-1822, dr. van *Jacobus* en *Sebilla Margaretha Harteleur*; tr. 2e Chaam 22-11-1823 *Johanna Wolvers*, ged. *Baarle-Nassau* 30-7-1775, dr. van *Pieter* en *Hermina* van *Dijk*.
 Hij testeert met zijn eerste echtgenote mutueel 21-3-1801 (r.a. Ginneken R 112, f. 263). Zij hebben geen kin-

deren en door hen werd opgevoed: Adrianus Hendrikus van Opstall (IX a).

3. *Susanna van Opstall*, ged. Ginneken 5-9-1758, lidmaat ald. 9-4-1775, vertrokken naar Breda 12-7-1775.
4. *Johanna Maria van Opstall*, ged. Ginneken 4-10-1761, begr. ald. 28-2-1764.
5. *Helena van Opstall*, ged. Ginneken 1-12-1763, lidmaat 21-6-1783, tr. Ginneken 12-10-1795 *Cornelis Cornelisse Knaap*, geb. Raamsdonk.
6. *Wouter van Opstall*, ged. Ginneken 6-4-1766, lidmaat 21-6-1784.
7. *Jacobus Anthony*, volgt VIII d.
8. *Maria Jacoba van Opstall*, ged. Ginneken 7-7-1771, lidmaat 22-6-1789, trouwt Ginneken 4-9-1824 *Hendrik Brand (dt, t)*, ged. Leiden 21-4-1765, gepens. militair, zn van Hendrik en Jannetje van Ballegooy en wedr. van Dyna Schelling.
9. *Johanna van Opstall*, ged. Ginneken 1-10-1772, lidmaat 22-6-1789, overl. 's-Hertogenbosch 28-3-1822.

VIII c. *Hendrik van Opstall*, ged. Ginneken 8-6-1755, lidmaat ald. 15-4-1772, waarn. koster (1776), diaken (1778), schepenen van Ginneken, (subst.) secretaris van Ginneken en Bavel, overl. Ginneken 3-4-1817, tr. 1e Ginneken 5-10-1778 *Adriana Calvert*, ged. Werkendam 20-7-1755, zij testeert voor schepenen van Ginneken en Bavel 5-10-1798 (R 112, f. 236), begr. Ginneken 27-10-1798, dr. van Jacobus en Barbara van der Voorn; tr. 2e Ginneken 3-11-1799 *Hendrina Petronella van Dijk*, ged. Gilze 1-7-1770, overl. Ginneken 27-11-1817, dr. van Arnoldus en Jacoba Lips.

Uit het tweede huwelijk :

1. *Abraham Adriaan van Opstall*, geb. Ginneken 23-9-1802, begr. ald. (in het kruiskoor der kerk) 8-9-1803.
2. *Jan Jacobus van Opstall*, geb. Ginneken 6-1-1805, lidmaat ald. 31-3-1820.
3. *Arnolda Jacoba van Opstall*, geb. Ginneken 5-1-1807.

- VIII d. *Jacobus Anthony van Opstall*, ged. Ginneken 17-7-1768, secretaris van Ginneken en Bavel, komt regelmatig voor als koper en verkoper van landerijen onder Ginneken, overl. ald. 6-12-1831, tr. Gilze 25-4-1790 *Jacoba van Dijk*, ged. Hilvarenbeek 11-12-1768, overl. Ginneken 26-2-1826, dr. van Arnoldus en Jacoba Lips.

Uit dit huwelijk

1. *Arnoldus Jacobus van Opstall*, ged. Gilze 20-2-1791, lidmaat te Ginneken 29-6-1808, 2e luit.-kwartiermeester IIe Bataillon Zeeuwsche Schutterij, overl. Breda 27-11-1833, tr. Maastricht 18-11-1819 *Christina Schimmel*, geb. Enter 21-7-1796, overl. Goor 5-6-1847, dr. van Ds. Christiaan en Geertruida Schuitert.
Hun nageslacht werd volledig gepubliceerd in Nederland's Patriciaat, jrg. 38 (anno 1952).
2. *Adrianus Hendrikus*, volgt IX a.
3. *Jacobus van Opstall*, ged. Ginneken 17-11-1793.
4. *Hendrina Petronella van Opstall*, ged. Ginneken 25-5-1795.
5. *Hendrik van Opstall*, ged. Ginneken 9-7-1797, begr. ald. 18-12-1802.
6. *Johanna Cornelia van Opstall*, ged. Ginneken 6-10-1799, lidmaat ald. 1-7-1816, vertrokken naar Roosendaal 10-11-1821, tr. *Andries Johannes Schauikes*.
7. *Nicolaas van Opstall*, ged. Ginneken 19-4-1801, overl. ald. 4-2-1818.
8. *Wouter Johannes van Opstall*, ged. Ginneken 13-9-1802, begr. ald. 23-10-1802.
9. *Sara Hendrika van Opstall*, ged. Ginneken 9-1-1804.
10. *Johanna Martina van Opstall*, ged. Ginneken 1-9-1805.
11. *Wouter Martinus van Opstall*, ged. Ginneken 21-10-1810, lidmaat ald. 15-5-1826, vertrokken naar Dongen 25-5-1828.

- IX a. *Adrianus Hendrikus van Opstall*, geb. Gilze 21-6-1792, commies bij het Domeinkantoor te Breda, daarna plan-

tagemeester van domeinen (in het Ulvenhoutse Bos), overl. Ginneken 17-4-1840, tr. 1e Breda 15-9-1818 *Henrica Petronella Maria Wiercx*, ged. Breda (R.-K.) 22-7-1795, overl. Ginneken 21-12-1835, dr. van Willem Cornelis en Maria Theresia van Mierlo; tr. 2e Breda 7-10-1836 *Adriana Maria van Roy*, ged. ald. (R.-K.) 28-6-1795, dr. van Cornelis en Helena de Haan.

Uit het eerste huwelijk :

1. *Wilhelmus Laurentius Jacobus van Opstall*, geb. Ginneken 28-1-1819, overl. ald. 13-12-1826.
2. *Henricus Josephus van Opstall*, geb. Ginneken 10-12-1820, overl. ald. 21-12-1826.
3. *Franciscus Hendricus Wilhelmus van Opstall*, geb. Ginneken 10-7-1824, hoofdingenieur Rijkswaterstaat in Noord Brabant, ridder Ned. Leeuw, overl. 's-Hertogenbosch 13-11-1877, tr. Tilburg 13-6-1854 *Maria Sophia Theresia van Dooren*, geb. ald. 24-1-1822, overl. Tilburg 17-4-1911, dr. van Petrus Cornelis Ludovicus en Sophia Maria van Dooren.

(Wordt vervolgd)

ZOUT UIT STEENBERGEN.

Stadsarchief Antwerpen. Schepenprotocol nd. 66 (1463), folio 9verso, Akte dd. 29-4-1463.

Henric Willem Matthoensone, geseten te Steenberghe, debet Dierick van den Baren thiene mudde goets custbaers zouts gesoden uten nyeuwen Steenberchschen lande, van goeden graeuwen zelle ende van anders gheenre zilten, (te leveren) op Sinte Barthelmeeus dach in Augusto XX of binnen VIII dagen daer vore oft VIII dage daer na onbegrepen, ende te leveren op eenen vloer bynnen Steenberghe metter Steenberchscher maten, sonder etc.

Brussel.

B. W. van Schijndel.

WOUWSE FAMILIES

VII.

HOPPENBROUWER (17de en 18de eeuw)

Als eerste drager van deze naam komt onder Wouw voor *Gijsbrecht Diericks Hoppenbrouwer*, „lantman te Oostelaer”, vermeld op 24 Oct. 1622 met zijn vrouw *Lysken Michiels* en haar natuurlijke zoon *Jan Hendricks* 1). *Gijsbrecht H.* overl. 27 Dec. 1622. De *Jan Diericks H.* en *Emmeken Diericks H.* die in een geschil om goederen te Oirschot en Oosterwijk vermeld worden zullen wel zijn broer en zuster zijn 2). *Lysken Michiels* wordt in 1630 vermeld als zijnde de dochter van *Michiel Hans Corstens* te Oirschot, geh. met *Mayke Dierick Symons de Cortte* 3).

De naam van *Gijsbrecht Hoppenbrouwer* is zeer waarschijnlijk op de nakomelingen van *Jan Hendricks* overgegaan : de kinderen van laatstgenoemde worden vermeld als *Michiel* en *Jan Jansen Gijsen* 4). De genealogie begint dus met :

I. *Jan Hendricks (Hoppenbrouwer)*. Kinderen :

1. *Michiel Jansen H.*, woont te Oostelaar, overl. vóór 30 Mrt 1673 4a). Tr. *Margaretha Obels* (geb. 13 Feb. 1624, dr. v. *Anthonis Piers O.* en *Cath. Lenaerts v. Acker*), wed. v. *Hugo Adriaens Gastelaer*.

Van hun twee kinderen is slechts een dr. *Janneke* met name bekend 5).

2. *Jan*, volgt onder II.

- II. *Jan Jansen H.*, tr. voor sch. 7 Mei 1670 met *Christina Gastelaer* (geb. 26 Dec. 1651, dr. v. *Hugo G.* en *Margaretha Obels*), overl. vóór 30 Mrt 1673. Kind :

- III. *Joannes*, geb. (Oostelaar) 1 Feb. 1671. Tr. 22 Aug. 1694 voor de predikant te Breda met *Anna Jansdr. van Lil*, van 's-Gravemoer. Met uitzondering van het eerste kind, dat volgens zijn trouwacte te Breda geb. is, zijn alle hier genoemde kinderen te Wouw geb. :

1) R Wouw 116, 161r, 90r. 2) R 116, 102v, 143r. 3) R 117, 232r, 237.

4) R 117, 13r, 54r, 186v; R 147, 59v. 4a) R 144, na 151.

5) Doopb. v. Wouw 1640—1692, op het einde.

1. *Adrianus*, volgt onder IV.
 2. *Christina*, 16 Nov. 1700.
 3. *Christina*, 13 Jan. 1702.
 4. *Joanna*, 9 Juli 1704. Waarschijnlijk de Joanna H. die in een doopacte v. 19 Sep. 1732 wordt verm. als beginn te Hoogstraten.
 5. *Anna Catharina*, 13 Mei 1706. Overl. („filia devota”) 5 Nov. 1759.
 6. *Cornelia*, 22 Mrt 1708.
 7. *Adriana*, 9 Nov. 1710, overl. 17 Feb. 1773. Doet voor de predikant te Wouw 3 Juni 1741 ondertr. met *Jan Drijvers*, geb. te Halsteren en wonend te Wouw, overl. 2 Nov. 1774.
- IV. *Adrianus H.*, geb. te Breda waar ik zijn naam echter in het doopboek niet heb kunnen vinden, overl. (Heerle) 29 Sep. 1760. Bezat een hoeve op het Zuideinde v. Heerle, samen met de van zijn vader geërfde grond in den „Bulck” groot 64 gemeten. Tr. 21 Jan. 1725 voor den pred. met *Jacomina Bogaerts*, geb. (Spellestraat) 19 Mrt 1696, overl. (Heerle) 7 Dec. 1747. Kinderen (te Heerle geb. te Wouw ged.):
1. *Elisabeth*, 29 Sep. 1725, overl. 31 Jan. 1809. Tr. *Simon Blok* (zn. v. Dingeman Simonsz. Bl. en Antonia Scurbier), geb. (Heerle) op 23 Feb. 1721, overl. 27 Mei 1799.
 2. *Joanna*, 9 Aug. 1727, overl. (Moerstraten) 29 Jan. 1755. Tr. *Cornelius de Roy*, die hertr. met Gertrudis Deckers.
 3. *Maria*, 21 Apr. 1730.
 4. *Joannes*, 19 Sep. 1732, volgt onder V.
 5. *Maria*, 21 Feb. 1735. Tr. *Petrus Kerstens*, geb. Spellestraat en wonend op Boinck.
 6. *Anna*, 30 Nov. 1737, overl. 25 Jan. 1801. Tr. met *Martinus van Ackeren*, geb. onder Wouw en wonend op het Looiken.
- V. *Jan H.*, geb. 19 Sep. 1732, overl. tussen 1788 en 1792. Bezat een hoeve op het Zuideinde met 58 gem. land, later eigendom van zijn schoonzoon Cornelis Deckers. Tr. *Elisabeth Vrients*, geb. Oud Gastel (Kuivezand) 18 April 1731, overl. (Heerle) 29 Sep. 1795 (dr v. Matthijs Vrients en Cornelia van Dongen). Kinderen (te Heerle geb. te Wouw ged.):

1. *Adrianus*, 17 Sep. 1766. Overl. (Heerle) 20 Juli 1795.
2. *Matthijs*, 9 Dec. 1769.
3. *Jacobus*, 1 Mei 1775.
4. *Cornelia*, 14 Dec. 1777. Overl. (Heerle) 27 Jan. 1833. Tr.
met *Cornelis Deckers*, geb. Esschen 9 Feb. 1777, overl.
(Heerle) 30 Juli 1838 (zn v. Joannes D. en Maria Smout).

Oegstgeest.

J. B. v. Loon.

GIBO VAN WARGARSHUZEN EN ENIGE VAN ZIJN NAKOMELINGEN.

Wargarshuzen is de oude naam van het Vuchtse akkergebied Bergenshuizen, dat tot in 't begin der vorige eeuw omringd was door de Essche Hei.

De oudste generaties van het hier behandelde geslacht bezaten gronden in Vucht (in Bergenshuizen en elders), Esch en Helvoort. Naast de hier genoemde personen treden nog verscheidene anderen op, die „van Wargarshuzen” genoemd worden. 't Is niet zeker, of deze verwant zijn met het hier behandelde geslacht; men kan het vermoeden; maar zeker zal hiermee verwant zijn *Engbrecht van W.*, die met zijn nageslacht voorkomt in de cijnsboeken van Vucht, Esch en Helvoort ¹⁾).

Deze Engbrecht zou een zoon kunnen zijn van Jan Artssoon van W. (zie II 1, b). Het nageslacht van de oude Gibo (of Gijb, d.i. Gijsbrecht) is hier niet volledig vertegenwoordigd. Het is er mij voornamelijk om te doen, de afstamming van twee Helvoortse schepenen en van een rector der Udenhoutse kapel aanschouwelijk te maken. We beginnen met:

I *Gibo van Wargarshuzen*. Hij belooft tezamen met zijn zoon

NOTEN. Ter bekorting zet ik: nummer-folio-jaar. De nummers onder de duizend zijn van 't Rechterlijk Archief van Oosterwijk; die boven de duizend van 't Rechterlijk Archief van 's-Hertogenbosch. Het nummer bij de cijnsboeken is van 't archief van de Rentmeester-Generaal der Domeinen. De aangehaalde bronnen bevinden zich op 't Rijksarchief te 's-Hertogenbosch.

¹⁾ Cijnsboek Vucht-Esch 226 fol. 18v-25-26-32v-39v-47-75v-80 en 83 en Cijnsb. Helvoort 245 fol. 38v.

Arnold uit goederen in Wergartshusen, die hij gepacht had van Jan Spiker, een pacht van 3 1/2 rog te vergelden aan Hilla, weduwe van voornoemde Jan Spiker ²⁾ in 't jaar 1330. Hij heeft o.a. twee zonen : 1. *Arnold*, die volgt II en 2. *Jan*, die volgt II, 1.

II *Arnold van W.* ²⁾ overleden voor 1368 ³⁾.

Als zijn kinderen ³⁾ vond ik :

1. Jan Artssoen van W. overl. voor 1394 ⁴⁾. Kinderen ⁴⁾ :
a. Arnold, b. Engbrecht, c. Elizabeth, d. Ida tr. Wouter Collart.
2. Elizabeth.
3. Oda tr. Henrick Loytinc.
4. Aleyt.
5. Katherina tr. Ghibo Sluysman.
6. Arnold. Verkoopt landerijen in Heult onder Bokstel ⁵⁾.
7. Benigna tr. Ghibo Jansz. vanden Bossche.

II 1 *Jan Giboys van W.* tr. Elizabeth, weduwe in 1380 ⁶⁾.

Daaruit : 1. Michiel ⁷⁾, overl. voor 1381.

2. Henrick ⁷⁾ leeft 1384 tr. Mechteld dr van Erenbrecht Jansz. van Haren van Eykendonc ⁸⁾, alias vander Scoervoert ⁷⁾.

Daaruit : a. Ida ⁹⁾ die een nat. z. Jan heeft ¹⁰⁾.

3. dochter tr. Henrick Jansz. van der Hoven ⁷⁾.

4. Gijsbrecht, die volgt III.

III *Gijsbrecht Jan Giboyen* (= *Gijsbrecht Hannen van W.*) tr. Hilla ¹¹⁾. Leven eind 14e eeuw.

Daaruit :

1. Cool (Cola) met zoon a. Steven, tr. Elisabeth ¹²⁾.
2. Raso ¹³⁾.
3. Dirk, die volgt IV.
4. Jan, die volgt IV 1.

2) Suppl. Catal. Prov. Gen. No. 98.

3) 1175-24v-1368 en 1177-317v-1385. 4) 1180-135-1394. 5) 1177-150v-1384.

6) 1174-111-1380. Cijnsb. Vucht 226 fol. 4v. 7) 1176-180-1381.

8) 1177-235v-1385. Cijnsb. Helvoort 245 fol. 35

9) Cijnsb. Vucht 226 fol. 8v-70v en 83.

10) Cijnsb. Vucht 226 fol. 83. Cijnsb. Helvoort 245 fol. 38v.

11) Cijnsb. Vucht 226 fol. 8 en 44. Cijnsb. Helv. 245 fol. 38v.

12) Cijnsb. Vucht 226 fol. 44. 13) Cijnsb. Helvoort 245 fol. 11v.

IV *Dirk Gijsbrecht Hannenzoon*, (vermoedelijk identiek met Dirk Posteel¹⁴). Schepen in Helvoort in 't begin der 15e eeuw¹⁵), tr. Ida dr. van Jan Gielisz. Scoerweg (ook schepen in Helvoort in 't begin der 15e eeuw¹⁵).

Daaruit :

1. Jutia tr. Jan Wouter Berkelman¹⁶). Zij hebben een dochter : a. Heilwich¹⁷).
2. Jan¹⁶).
3. Gijsbrecht¹⁶), die volgt V.
4. Elizabeth tr. Jan Gerits Berkelman¹⁶).

V *Gijsbrecht Dirk Gijben*. Zijn vrouw heb ik niet gevonden.

Kinderen :

1. Elizabeth¹⁴).
2. Dirk Gijsbert Dirks¹⁴) overl. voor 1510 tr. Willemke nat. dr. van Jan Gerits Berkelman bij Ermgard Hermans van Riel¹⁸). (Dirk en Willemke wonen in Helvoort).

Daaruit¹⁹) :

- a. Hadewijch tr. Jan Antonis Janssen²⁰).
- b. Gijsbert.
- c. Margriet tr. Jan Goyarts Beckers.
- d. Jan (vader van Dirk en Heilwich¹⁹).
- e. Adriaan Dirk Gijben. (alias : Adrianus Dircsse de Helvoert)²¹). Schepen in Helvoort in 't midden der 16e eeuw²²) tr. Elizabeth¹⁹).

IV1 *Jan Gijsbrecht Hannen zoon* alias vanden Scaepdijck overl. voor 1457 tr. Beel, die als weduwe woont in Helvoort²³). Jan had goederen in Vucht, Kromvoort, Helvoort, Esch, Den Bosch, Oosterwijk, Moergestel en Goorle^{23a}). Jan was schepen in Oosterwijk in 1440^{23b}).

14) Cijnsb. Vucht 226 fol. 7.

15) 144-32-1421 en 147-3-1428 (Helvoortse schepenakten).

16) 1300-56v-1524. 17) Cijnsb. Vucht 226 fol. 4v.

18) 214-14 bis-1509 en 203-21v-1498. 19) Cijnsb. Vucht fol. 7

20) 1313-122v-1531. 21) Cijnsb. Vucht 226 fol. 48.

22) Helvoort R 14. Schepenprotokol 1540—1562, passim.

23) 165-4-1457. 23a) 153-12a-1443. 23b) 152-1-1440.

Er was een „Scaepdijk” en ook een goed „ten Scaepdijk” in Kerkhoven onder Oosterwijk ²⁴⁾.

Kinderen :

1. Gijsbrecht, die volgt V 1.
2. Kathelijn, die volgt V 2.

V 1 *Gijsbrecht vanden Scaepdijk*, overl. voor 1457, tr. Agnes dr. van Claeus van Aerle ²⁶⁾. Daaruit :

1. Henrick van den Scaepdijk ²⁵⁾ schepen in Oosterwijk in 1509 ^{25a)}.

Agnes hertrouwde met Jan nat. z. van Aert Wolfaert ²⁶⁾.

Gijsbrecht v. d. S. had bij Elisabeth Hubrecht Wijten ²⁷⁾ een nat. zoon 2. heer Gerit vanden Scaepdijk, priester ²⁸⁾ die bij Elisabeth Jan Dircs de volgende kinderen had :

- a. Jan, b. Gijsbert, c. Denijs, e. Elisabeth ²⁹⁾

Gijsbrecht v. d. S. had nog een nat. dochter :

3. Elsbeen ³⁰⁾.

V 2 *Kathelijn Jan Gijb Hannen* tr. Gijsbrecht Floren ³¹⁾, zoon van Floris Jan Oghenzoon ³²⁾.

Kathelijn krijgt ten behoeve van haar kinderen in 1443 van haar ouders Jan en Beel goederen in Vucht, Kromvoort, Helvoort, Esch, Den Bosch, Oosterwijk c.a., Haren en Goorle ³³⁾.

1. Jan tr. Kathelijn Jan Jan Vendijcs ³⁴⁾.
2. Gijsbert tr. Cornelia Jan Jan Vendijcs ³⁴⁾.
3. heer Floris Gijsbrechts, priester ³⁵⁾ in 1456 rector van 't St. Joris-altaar in Oosterwijk ³⁶⁾ tussen 1469—1487 rector van 't O.L.V.-altaar in Berkel ³⁷⁾, en na 1480 rector der Udenhoutse kapel ³⁸⁾.

24) 144-56v-1422 en 155-20-1445. 25) 165-2v-1457; 166-32-1458; 169-6-1462
25a) 214-14bis-1509. 26) 170-3-1463. 27) 166-4v-1458.

28) 186-8-1480 en 190-6v-1484.

29) 193-11-1487; 206-24v-1502; 186 — los papier achterin — 1480.

30) 162-11-1454; 163-12v-1455; 164-24v-1456. 31) 162-9v-1454; 165-2v-1457.

32) Helvoort R. 14 : Fragmenten A^o 1423. Floris is overl. voor 1423. Jan Oghe wordt vermeld als H. Geestmeester v. Helvoort in 1382: zie 1177 fol. 20v.

33) 153-12a-1443. 34) 182-7-1476.

35) 162-9v-1454. Floris krijgt van zijn vader Gijsbrecht een huis in Kromvoort. 36) 164-1v-1456. 37) 175-4-1469; 192-6v-1486.

38) 189-27-1483; 190-4v-1484.

Hij heeft o.a. een huis in de Kerkstraat in Oosterwijk ³⁹⁾.

Ik vond drie kinderen van hem vermeld :

- a. Alijt (dochter van Agnes Henrick Toit ⁴⁰⁾.
- b. Anthonis ⁴¹⁾ tr. Cornelia Jan Wijten waaruit dochter :
MARIKE ⁴²⁾.
- c. Gijsbrecht ⁴³⁾.
Gijsbrecht Floren had in een ander huwelijk met Elisabeth, dr. van Peter Goyaerts Brabant en van Heilwich Jan Maes, een dochter ⁴⁴⁾ :
4. Heilwich tr. Gerit vanden Wiel (overl. voor 1507) waaruit : Henrick ⁴⁵⁾.

Enige gegevens over de oudste generaties heb ik niet terug kunnen vinden. En terwijl ik bezig was dit stuk samen te stellen, ontdekte ik nog andere mensen, geheten van Wargarshuizen. Ik laat ze achterwege, daar het verband met het hier behandelde geslacht niet duidelijk is. Ik vond nog een Arnold met kinderen in de 14e eeuw ; maar ik zie de samenhang niet met deze, natuurlijk onvolledige, stamboom. Misschien kan deze later nog aangevuld worden.

Den Bosch.

F. W. Smulders.

39) 189-27v-1483.

40) 188-10-1482; 186 — los papier achterin — 1480.

41) 215-11v-1511; 209-13v-1505. 42) 245-32-1541. 43) 197-29v-1491.

44) 182-7-1476. 45) 211-6v-1507 (Heilwich draagt op aan haar zoon Henrick een rogpacht uit onderpanden op Bergenshuysen in Vucht).

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te zenden aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk A 41, Kerkdriel.

Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Antwoorden.

Moeskops (B.L. I, 182). Joost Peterse Moeskops, j.m. van Strijp, mr. linnenwever, begr. Heusden 30-3-1764, tr. 1e ald. 10-1-1713 Petronella Wittelee/Witle, j.d. van Heusden; tr. 2e ald. 18-7-1719 Arnolda Maria Drooght/Droog, ged. Heusden 2-7-1697, begr. ald. 17-2-1784, dr. van Adriaan Arentsz. Droog en Joanna van der Aa.

Het register van ondertrouw van de Ned. Herv. Gem. te Heusden vermeldt hem bij zijn eerste huwelijk abusievelijk als „Joost van den Breuk”.

Wouw.

L. J. Malherbe.

Ant. Br. L. 1952, p. 184: Moonen/van Loon.

Op 13 Augustus 1728 is gd. te Goirle Adriana Maria van Loon, dr van Nicolaas en van Anna Egidius Jan Sto(o)pen; dit echtpaar huwt te Tilburg 18 Augustus 1719. Nicolaas gb $\pm$ 1693 te Loon op Zand is zn van Hendrik Meus; Anna Stopen is gd te Goirle 2 November 1688 als dr van Egidius Jan en van Agneeta Peter v. d. Reijt (gehuwd te Goirle 21 April 1682). Vrij zeker is Adriana Maria een zuster van de door U genoemde Deliana van Loon. In de schepenakten van Tilburg en Goirle zal dit wel te vinden zijn. Adriana Maria van Loon huwt te Goirle met Peter Cornelis de Gruyter op 14 September 1749.

Elst Gld.

J. G. J. Pigmans.

Nieuwe vragen

Gevraagd. In 1648 gaf J o h. P e n d e r, heelmeeester tot Bergen op Zoom uit „Microcosmus ofte Kleyne Werelt: Dat is, een vergelijckinge van 's menschen Lichaem bij de Groote Werelt". Het werd gedrukt tot Breda bij Jan van Waesberge, der stats, illustre schole ende oranje collegie ordinaris drucker, (zie omtrent deze drukker de studie van Hallema in het Jaarboek 1950 van de Oranjeboom).

Wie heeft deze chirurgijn, heelmeeester van de Ritmeester Verutius, al eens meer tegengekomen in genealogische gegevens?

Bergen op Zoom.

Ir Juten.

Ascendenten gevraagd van Godelieve Verhoeven, die als wed. van Cornelis Halewijn, 11 Mei 1643 te Steenberghe trouwt met Adam van Broeckhuysen, luitenant.

Brussel.

A. van Broeckhuysen.

Ascendenten gezocht van Angenita de Wit, die 19 Nov. 1690 te Bergen op Zoom huwt met Diderijk Hoepelink.

Brussel.

A. van Broeckhuysen.

De Crom (Zundert). Wie waren de ouders, broers en zusters van: Henri, Cornelii de Crom ex Zundert (geb. rond 1659/69) die te Westwezel 26-9-1689 huwde met Cath. Petri en van zijn broer Petrus Cornelii de Crom ex Zundert die op 3-4-1719 te Westwezel huwde met Maria Simonis Simons.

Brussel.

George H. Hooreman.

Op 21 Januari 1850 overleed te Oosterloo (België) Dionysius van Tulder, Lakenkoopman en lid van de Raad van Tilburg, geboren te Tilburg op 13 December 1779 (R.K. gedoopt 14 December 1779) en aldaar begraven op 26 Januari 1850. Hij was de zoon van Henricus en Johanna Maria Piggen en gehuwd met Adriana van Heesbeen (dochter van Adriaan en Antonia Remikus), geboren te Sprang omstreeks 1780 en overleden te Tilburg 11 November 1828.

Waar en wanneer werd het huwelijk tussen Dionysius van Tulder en Adriana van Heesbeen voornoemd voltrokken? Wanneer werd Adriana van Heesbeen te Sprang geboren?

Waar en wanneer overleed Mr Jan Lemnius (Lemmens) alias Jan van Tulder, die in 1601 schepen was van Hilvarenbeek?

Jeroen Jacobszoon van Thulder, Schout van Raemsdonck, trouwt in 1693 te Geertruidenberg met Barbe van Til uit Dordrecht. Wie waren de ouders van voornoemde Jeroen van Tulder en van waar waren zij afkomstig? Is er verwantschap met de Hilvarenbeekse-Tilburgse van Tulder's (Lemmens van Tulder)?

Biesboschstraat 58 II, Amsterdam Z.

H. F. M. van Tulder.

DE HELMTEKENS DER HERTOGEN VAN BRABANT
UIT HET LEUVENSE HUIS EN IN HET BIJZONDER
DE GOUDEN DRAAK VAN HERTOG JAN I,
(IV)

door

Mr J. P. W. A. SMIT,
oud-Rijksarchivaris in Noord-Brabant.

Van de draak kan meer worden gezegd. Reeds in aantrekkingskracht staat hij boven een blijkbaar weinig gekend stuk als de zogen. waaier. Hij is ook een vorstelijker sieraad dan een 14de-eeuwse potsierlijke morenkop of een kennelijke nachtmerrie met steile haren en flaporen, als de Züricher Wappenrolle er ons een toont, of een opeenhoping van pluimen en ballen, als voor een carnavaal geschikt is. Het is een gruwelijk beest, reeds enigszins beschaafd, sedert het uit de ontstelde verbeelding van primitieve mensen opdook⁶¹⁾, maar toch nog ongetemd genoeg om schrik aan te jagen.

Ik houd hem wel niet voor een oud-keizerlijk insigne, als bijv. de (oudste) adelaar, maar dan toch voor een volksteken uit de voortijd. Hij wordt in de cronieken in het bijzonder onder de signa, dat is veldtekens van het volksleger ten tijde van keizer Hendrik I genoemd⁶²⁾, waaronder men verstaan moet, dat hij, aan ene lans gehecht, in de strijd werd gedragen en niet alleen de plaats van de veldheer aanduidde, maar ook geacht werd deze door zijn magische kracht ter zijde te staan.

Het is hier niet de plaats om de sporen na te gaan, die dit

61) Het is hier de plaats voor een rectificatie van hetgeen ik in de aanvang der studie over het uiterlijk van de draak van hertog Jan schreef. In het bijzonder geldt deze beschrijving voor de kop van het oudere exemplaar, dat naast de elegante interpretatie van Jan I bleef voortleven en o.a. in het zegel van Florens Berthout van 1311 te zien is. De kop van hertog Jan's draak is eigenlijk die van een leeuw, gelijk duidelijk in het zegel van Louis d'Evreux, van 1313, te onderscheiden is. De draak van Berthout heeft bovendien ook de kronkel van de staart naar beneden bewaard.

62) Wentzcke, *Die Deutsche Farben*, pag. 29.

dier, thans in hertog Jan's tijd, na twee of drie eeuwen in Duitsland en ook in Brabant heeft nagelaten, en in het bijzonder denk ik dan aan de draak, zoals hij sedert het midden der 13de eeuw als een modieus element van versiering de zegels verlevendigt. Met twee of drie tegelijk kronkelen de dieren zich om het schild, soms nauwelijks aangeduid, met of zonder poten of vleugels en soms zelfs in ranken overgaande⁶³). Het gaat er om, of in deze phantasiën oude inlandse herinnering dan wel nieuw van buiten ingevoerd schuilt. Zoveel is zeker, dat deze versiering, voor zover mij bekend, in Duitse zegels niet voorkomt en in Engelse, althans omstreeks het jaar 1300 ene veel toegepaste is⁶⁴).

Het tweede helmtteken van hertog Jan I is echter m.i. niet met deze wijze van versiering op één lijn te stellen. In dat geval zou hij achter zijne onderdanen aangekomen zijn, hetgeen, de algemene gang van zaken in aanmerking genomen, zeer onwaarschijnlijk is. Wel was ook van zijn draak Engeland vermoedelijk het vaderland, maar in ene andere betrekking. Daar te lande was het dier als signum niet alleen ten tijde van de inval der Normandiërs, maar ook nog in zijne tijd bekend. De draak was het *gouden veldteken* van Richard Leeuwenhart geweest, waarmede deze ten kruistocht gegaan was, maar ook diens opvolgers Richard II, Hendrik II, Eduard I en Eduard III voerden hem. Zijne tegenwoordigheid wordt zelfs nog in de slag van Crecy, in 1346, gemeld⁶⁵).

Echter gaat het thans niet om een standaard, maar om een helm en de belading er van, stukken, die zich voor vermenigvuldiging lenen en zodoende door meerdere personen tegelijk gevoerd kunnen worden. Het is niet steeds uit te maken, of ene vaan op eigen gezag dan wel op dat van een ander, onder wien men zich gesteld heeft, gedragen wordt, maar in het laatste geval is de keuze niet moeilijk. Zo er van gezag en van een teken

63) In dit opzicht onderscheidt zich bijv. het stadszegel van Oudewater, hoewel dit geen Brabantse stad is. Het is van 1282. Corpus sig. Neerl. 619.

64) Zie Foster, *Some feudal coats of arms*, p. XV-XXII.

65) Rothery A, B, C of Heraldry, p. 66 en 290.

sprake is, dan kan alleen de koning van Engeland hierbij betrokken geweest zijn.

Ook is het helmteken in deze tijd, wij zagen het reeds bij de zogen. waaiers, zo al meer dan een versiersel, dan toch een teken van stand en daarbinnen van saamhorigheid of gelijke gezindheid. Het is uitstekend geschikt voor het tournooi, zoals dit door hertog Jan, die er meer dan een gezelschapsspel in zag, begrepen en beoefend werd. Zelfs zou de draak als badge ener ridderlijke orde geschikt geweest zijn, indien deze destijds reeds bestaan had ⁶⁶⁾.

Voor zover uit de ridderzegels op te maken is, wordt de draak voor het eerst als helmteken in dat van Roger, earl of Winchester, die van 1195 tot 1265 leefde, gevonden ⁶⁷⁾. Hertog Jan I was het, die hem, bij mijn weten het eerst op het vasteland en wel, voor zover na te gaan is, sedert 1289 gevoerd heeft ⁶⁸⁾. De onderstelling ligt voor de hand, dat deze het dier in Engeland bij gelegenheid van een tournooi heeft leren kennen, zo het al niet hem door koning Eduard III verleend is.

Of zou er nog meer achter dit helmteken gestoken hebben? Hertog Jan was Engels gezind; zijn familiebelang, zijne staatkunde, de handel en de welvaart van zijn land vereisten ene goede verstandhouding met de koning. Wellicht brengt een onderzoek naar degenen, die sinds 1289 en gedurende een mensleeftijd de draak als helmteken gevoerd hebben, meer licht. Ik vermeld dus de namen der ridders en de data, waarop hun zegel het eerst gevonden wordt.

Jan I, hertog van Brabant, 1289 ⁶⁹⁾;

William de Mortaigne, sgr. de Rumeis, 1290 ⁷⁰⁾;

Gerart sgr. de Viane (Namen), 1291 ⁷¹⁾;

Johannes de Renesse, 1292 ⁷²⁾;

66) Vergelijk Jan van Heelu, die tornieren en justieren onderscheidt. Vers 321. Ridderlijke orden zijn in deze tijd althans in de litteratuur niet bekend. 67) Rothery, als boven p. 63 en 219.

68) Het is jammer, dat de tijdruimte tussen 1285 en 1289 niet schijnt te kunnen opgelost worden. 69) o.a. afdruk te Brussel no. 18842.

70) De Raadt, Sceaux etc. T. I p. 304 fig. 1; afdr. Br. no. 7101.

71) De Raadt, in voce. 72) Als boven.

Evrard de Beveren, sires de Wallers, chatelain de Dixmude, 1292 ⁷³⁾;
 Arnoldus, comes Lossensis, 1294 ⁷⁴⁾;
 Robert de Wavrin, 1294 ⁷⁵⁾;
 Williaumus de Condet, sgnr. de Rovroy, 1295 ⁷⁶⁾;
 Guillaume sire de Beloeil (Henegouwen), 1295 ⁷⁷⁾;
 Johannes dominus de Kuc, 1296 ⁷⁸⁾;
 Hugues de Chatillon, comte de Blois et sgnr. d' Avesnes, 1299 ⁷⁹⁾;
 Arnoldus VI, comes Lossensis, comes de Chiny, 1301 ⁸⁰⁾;
 Jan II, hertog van Brabant, 1301 ⁸¹⁾;
 Thomas, earl of Lancaster, 1301 ⁸²⁾;
 Henri of Lancaster 1301, ⁸³⁾;
 Walram II, heer van Valkenburg en Chiny, 1301 ⁸⁴⁾;
 Arnoldus, dominus van Walem (Walhain), 1301 ⁸⁵⁾;
 Jan van Vlaanderen, graaf van Namen, 1306 ⁸⁶⁾;
 Godfried II, heer van Heinsberg, 1310 ⁸⁷⁾;
 Gerard, heer van Hornes en Altena, 1311 ⁸⁸⁾;
 Florens Berthout, heer van Mechelen, 1311 ⁸⁹⁾;
 Reinoud, heer van Valkenburg, 1311 ⁹⁰⁾;
 Johan, sgnr. de Walincourt, 1312 ⁹¹⁾;
 Homme noble et poissans fil de roy de Franche, comte d'Evreux, 1313 ⁹²⁾;
 Robert, sire de Niveele, chastelain de Courtray, 1314 ⁹³⁾;

73) Als boven. 74) Als boven en afdr. Br. no. 13954. 75) Als boven.
 76) Als boven en afd. Br. no. 18968. 77) Als boven.
 78) Corpus sig. Neerl. no. 1036.
 79) De Wailly, Elements de paléographie T. II pl. L. no. 5.
 80) Verkooren, Inv. des Chartes de Brab. no. 186.
 81) Verkooren als boven no. 208, afg. Br. no. 1994.
 82) Foster, Some feudal coats of arms. 83) Foster als boven.
 84) Verkooren als boven no. 186. 85) De Raadt, Sceaux etc. in voce.
 86) Verkooren als boven no. 208; afdr. Br. 29326.
 87) De Raadt als boven en Verkooren a. bov. no. 231, afdr. Br. nr. 11985.
 88) De Raadt en Verkooren als boven; afdr. Brussel no. 11992.
 89) De Raadt en Verkooren als boven; afdr. Br. no. 3455.
 90) De Raadt en Verkooren als boven; afdr. Br. no. 11983.
 91) De Raadt in voce. 92) De Raadt in voce; afdr. Br. no. 29335.
 93) De Raadt in voce.

Gauchiers de Chatillon, comte de Porchiens et connetable de France 1315, ⁹⁴);

Robert, comte de Flandres, 1316 ⁹⁵);

Sindsdien is het helmteken in verval, heeft althans zijne wezenlijkheid verloren. Ik vermeld nog enige typische gevallen.

Ghiselbert van IJsselstein, 1323 ⁹⁶);

Franco dictus Swaef, scabinus Bruxellensis, 1329 ⁹⁷);

Théo, sgnr. de Montjoie, 1342 ⁹⁸).

Voor zover ik beoordeelen kan, valt hieruit te besluiten, dat de dragers van dit helmteken in de zelfde landen wonen, als die van de zogenaamde waaier en tot de zelfde stand en zelfs de zelfde kring behoren, ofschoon de verwantschap en familiebelangen niet meer zo tastbaar zijn. Zelfs zijn er zes, de graven van Blois, Chatillon en Evreux, en de heren van Beloeil, Rovroy en Valkenburg, wier paard op de kop met de zogen. waaier versierd is, hetgeen vermoeden doet, dat deze ridders dit stuk ook op de helm gevoerd en voor de draak verwisseld hebben ⁹⁹). Het staatsbelang treedt echter meer naar voren, want men dient op te merken, dat onder de dragers Jan van Cuyk behoort, die in deze jaren de erkende agent van de Engelse koning in de Nederlanden is, en dat de graaf van Holland ditmaal aan het gezelschap ontbreekt.

Echter zou het m.i. te ver gaan aan te nemen, dat de zoon van de koning van Frankrijk op deze wijze kenbaar gemaakt zou hebben, dat hij die van Engeland in zijne politiek steunde, al schreef men toen pas 1313. Het is echter ontegenzeggelijk, dat het draketeken in dien tijd reeds in een andere gedachtenkring gekomen is en zijne actualiteit verloren heeft. Ook ver-

⁹⁴) De Raadt in voce. Wellicht is zegelafdr. 7176 van het jaar 1323 van de zelfde. ⁹⁵) Afdr. Br. no. 113. ⁹⁶) De Raadt in voce.

⁹⁷) De Raadt in voce. ⁹⁸) Afdr. Br. no. 13942.

⁹⁹) Zij opgemerkt, dat ik enige dragers van de zogen. waaier in De Raadt, Sceaux arm. vermeld vond, die ik niet heb overgenomen, omdat hunne zegels door mij niet konden worden gecontroleerd. Het zijn: Thierry de Heinsberg in 1268, Johannes, comes de Los, in 1275, Wilhelmus, dominus de Hurne, in 1282, en Jehans, sires de Hornes, in 1292. In Verkooren, Invent. etc. vond ik Walram II, heer van Montjoie, in 1286.

meerderen de helmtekens zich dan snel en worden een ridderlijk gemeengoed, zodat het aanzien van elk in het bijzonder afzakt. Dat een schepen van Brussel, die bovendien een erkend geldschietter is, als Franco Swaef de draak op zijn helm blijkt te voeren, is daarvoor kenmerkend. De oudere tekens zijn thans, als zij inderdaad rechtstekens waren, reeds ontmunt, de jongere als versiering uitgedeeld, nagevolgd en familiebezit geworden. Tot het laatste is het ook met de draak der Berthout's gekomen, gelijk reeds in de aanvang dezer studie gezegd werd 100).

(Wordt vervolgd).

100) Het behoeft nauwelijks gezegd te worden, dat m.i. alle draken, maar ook drakehalzen, mits als helmteken gebruikt, ten continente van dien van hertog Jan I afstammen.

VAN OPSTALL (West-Brabant)

door

J. LOEFF

(vervolg van blz. 192)

Vb. *Cornelis Govaers van Opstal*, ged. Gilze 4-4-1649, in 1684 lidmaat geworden te Chaam, met zijn huisvrouw, beiden tevoren lidmaat te Breda, vorster te Gilze (1685), begraven in de kerk aldaar 1693, tr. 1674 *Marijke Soeters Jansdr.*, begraven in de kerk te Gilze 1692.

Uit dit huwelijk:

1. *Govert van Opstal*, ged. Breda 3-5-1675, overl. jong.
2. *Govert*, volgt VIc.
3. *Katharina van Opstal*, ged. Breda 5-6-1679, overl. jong.
4. *Catharina van Opstal*, ged. Breda 2-8-1680, overl. jong.
5. *Catharina van Opstal*, ged. Breda 8-3-1682.
6. *Johannes van Opstal*, ged. Breda 17-9-1683.
7. *Peter*, volgt VID.

Er zullen nog meer kinderen in dit gezin geweest zijn, daar het grafboek van Gilze verschillende malen het begraven vermeld van een kind van den vorster, een kind

in 1685, in 1686, een Cornelis en een Anthonia in 1688, terwijl er nog een Jan Cornelissen van Opstal wordt begraven te Gilze in 1688 en een dochtertje van den vorster in 1693.

- VIc. *Govert van Opstal*, ged. Breda 8-1-1677, vorster te Gilze (1697), daarna te Chaam (1718), overleden Chaam 1723, tr. omstreeks 1697 *Angenees Soeteriks*, dr. van Daniel en Femmetje Edeling; zij hertrouwt Bastiaan Vermeer, vorster en ouderling te Gilze.

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelis van Opstal*, ged. Gilze 22-12-1697, begr. Gilze 1698.
2. *Cornelis*, volgt VIIc.
3. *Daniel van Opstal*, ged. Gilze 21-8-1701, begr. ald. 22-11-1701.
4. *Daniel*, volgt VIIId.

- VIIc. *Cornelis van Opstall*, ged. Gilze 14-6-1699, woonde te Oudenbosch, daarna te Chaam, vertrok in 1719 van daar naar Geertruidenberg, werd secretaris der stad en notaris (1723—1764) te Geertruidenberg, † ald. 22-7-1766, tr. 1e Geertruidenberg (ondertr. ald. 12-6-1728) *Maria Johanna Molenbergh*, ged. Geertruidenberg 6-9-1711, overl. ald. 4-12-1750, dr. van Isaack en Maria Brouwers; tr. 2e Made 2-2-1759 *Catharina Mutsaert*, ged. 's-Grevelduin-Capelle 24-6-1714, dr. van Jacobus en Willemyna de Jong en wede. van Ds. Johan Zagius (predikant op de Made); zij hertrouwt Princenhage 10-11-1767 Jacobus Kalvert, wedr. van Barbara van der Voorn (zie onder VIIId).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Maria Johanna van Opstall*, ged. Geertruidenberg 4-1-1731, tr. ald. 2-9-1751 *Daniel Francois de Bary*, geb. Amsterdam, sous-lieutenant in het regiment van Kinschot, in garnizoen te Leiden.
2. *Angenieta van Opstall*, ged. Geertruidenberg 20-8-1733, tr. aldaar 31-3-1767 *Jan Spruyt*, ged. Geertruidenberg

19-10-1727, overl. aldaar 4-1-1795, zn. van Jan en Cornelia Kooijmans.

N.B. Hun zoon *Jan*, ged. Geertruidenberg 1-11-1772, noemt zich *J. Spruyt van Opstall*, en tr. 's-Gravenhage 13-3-1796 Lucretia Hermina Goedersoon, ged. ald. (Gr. K.) 17-4-1775, dr. van Matthijs en Maria Evermoed Houtman; waaruit een dochter, geb. Dordrecht 14-6-1799.

3. *Sija (Nisia) van Opstall*, ged. Geertruidenberg 15-4-1736, overl. Dordrecht 25-2-1796, tr. Geertruidenberg 4-5-1758 *Hendrik 't Hooft*, geb. Dordrecht 1-8-1735, begr. ald. 1-11-1800, zn. van Adrianus en Maria Catharina Latour.

4. *Goverdina van Opstall*, ged. Geertruidenberg 18-5-1738.

5. *Gover't van Opstall*, ged. Geertruidenberg 1-6-1741, schepen van Drimmelen (1769), „commis des arse-neaux” te Geertruidenberg (1812), overl. Geertruidenberg 25-12-1817.

6. *Isaac*, volgt VIIIE.

7. *Johanna Petronella van Opstall*, ged. Geertruidenberg 30-10-1746, overl. Dordrecht 27-3-1820, tr. Dordrecht 21-4-1778 *Antonie Bax*, geb. ald. 18-3-1730, notaris en procureur te Dordrecht, overl. ald. 4-9-1808, zn. van Cornelis en Adriana Brooshooft en wedr. van Maria Gregoor (Overgoor?).

8. *Jordana van Opstall*, ged. Geertruidenberg 21-11-1747, overl. Dordrecht 21-2-1820.

VIIIe. *Isaac van Opstall*, ged. Geertruidenberg 11-10-1744, magazijnmeester der artillerie te Geertruidenberg, overl. ald. 27-8-1816, tr. Dordrecht 18-6-1775 *Maria 't Hooft*, geb. ald. 12-10-1743, overl. Gorinchem 9-2-1831, dr. van Adrianus en Maria Catharina Latour.

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelia Maria van Opstall*, ged. Geertruidenberg 24-3-1776, overl. ald. 23-4-1776.

2. *Cornelis*, volgt IXb.

3. *Maria Catharina van Opstall*, ged. Geertruidenberg 29-10-1779, overl. Amsterdam 30-9-1856, tr. Geertruidenberg 21-9-1816 *Adrianus Johannes Verkouteren*, geb. ald. 14-11-1773, notaris (1801—1843) en burgemeester te Geertruidenberg, overl. ald. 6-12-1846, zn. van Jacobus Hendricus en Wilhelmina Eva de Bock.
Hun nageslacht in Nederl. Patriciaat, jrg. 18 (anni 1928/29).

IXb. *Cornelis van Opstall*, geb. Geertruidenberg 19-6-1777, luit.-kolonel der Artillerie, ridder 4e klasse M.W.O., was blijkens het stamboek der officieren, ambulant in Rusland geweest, overl. Apeldoorn 13-6-1868, tr. Delft 6-12-1816 *Johanna Jacoba Rom*, geb. Oirschot 21-5-1792, overl. Apeldoorn 20-3-1869, dr. van Martinus en Engelina van Gennepe.

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Engelina Cornelia van Opstall*, geb. Maastricht 29-11-1817.
2. *Cornelia Johanna van Opstall*, geb. huize Rijneveld bij Delft 24-5-1819, overl. Dordrecht 2-1-1833.
3. *Cornelis Jacobus van Opstall*, geb. Raamsdonk 11-2-1827, commissionnair te Amsterdam, overl. Apeldoorn 22-8-1875.
4. *Adriana Maria van Opstall*, geb. Raamsdonk 18-2-1830, overl. ald. 14-5-1830.
5. *Martinus D. van Opstall*, geb. huize Welgelegen bij Dordrecht 23-11-1831, overl. Chicago (U.S.A.) Nov. 1870.
6. *Cornelia Johanna van Opstall*, geb. Geertruidenberg 12-6-1835, overl. ald. 17-12-1836.

VIIId. *Daniel van Opstall*, ged. Gilze 13-2-1707, lidmaat op beïjdenis te Zundert 26-3-1725, overl. Geertruidenberg 28-1-1740, tr. Zevenbergen (ondertr. Geertruidenberg 8-9-1736) *Elisabeth Basen*, ged. Zevenbergen 23-4-1713, dr. van Joost en Elisabeth Voorhof.

Uit dit huwelijk:

1. *Goververt*, volgt VIII f.

2. *Elisabeth van Opstall*, ged. Geertruidenberg 19-2-1739, overl. ald. 13-4-1742.

- VIII^f. *Govert van Opstall*, ged. Geertruidenberg 12-9-1737, lidmaat op belijdenis te Zundert 20-3-1755, schout van Groot-Waspik en Elf-en-een-half-hoeve (sedert 1777) overl. Waspik 22-2-1812, tr. Geertruidenberg 1-7-1767 *Maria Willemina du Bois*, ged. ald. 7-10-1734, dr. van Jacobus en Godefrida van Pederen.

Uit dit huwelijk:

Daniel van Opstall, ged. Geertruidenberg 19-6-1768, assessor en lid van de raad te Dinteloord, overl. ald. 7-1-1827, ondertr. Dinteloord 22-5-1807 *Geertrui Smits*, geb. omstr. 1762, overl. Dinteloord 31-12-1845, wede. van Willem Klercq.

- VI^d. *Peter Cornelisz. van Opstal*, ged. Gilze 4-2-1685, tweede ondervorster van Tilburg (1714), tr. Gilze 12-8-1708 *Elisabeth Verheyden*, ged. Capelle 11-11-1685, dr. van Wouter Petersz en Teuntje Adriaans Coningx.

Uit dit huwelijk:

Cornelis van Opstall, ged. Alphen 29-3-1711.

- V^c. *Johannes van Opstal*, ged. Gilze 6-4-1653, vorster te Ginneken (1684—1691), ouderling ald. (1698), houdt in 1709 een dienstbode, overl. vóór 28-7-1724, tr. 1e Breda 25-1-1673 *Catelijn Pauwels Reynderga*, wede. van Anthoni Janssen Timmermans; tr. 2e Breda 19-10-1682 *Stijntje van Waersen*, wede. van Hendrik Vervee; tr. 3e *Jenneke Jordaens Jacobsdr.*

Uit het tweede huwelijk:

1. *Catarina van Opstal*, ged. Ginneken 1-8-1683, lidmaat op belijdenis ald. 7-5-1709, tr. Ginneken 8-5-1712 *Matthijs van der Burgt*, geb. Roosendaal 15-6-1687, wedr.

Uit het derde huwelijk:

2. *Govert van Opstal*, ged. Ginneken 11-8-1684, overl. jong.
3. *Govert*, volgt VIe.
4. *Jacobus van Opstal*, ged. Ginneken 16-5-1688.

5. *Martinus van Opstal*, ged. Ginneken 16-12-1690, is getrouwd en heeft kinderen.
6. *Hendrina van Opstal*, ged. Ginneken 16-12-1691, overl. na 12-10-1721, tr. Breda 11-3-1715 *Jacobus Roelants*, ged. ald. 8-9-1686, tienman te Breda, zn. van Pieter en Joanna La Tour; hij hertr. Turnhout 1726 Maria Albertina Luyckx.

De nakomelingen uit zijn tweede huwelijk in Nederl. Patriciaat, jrg. 7 (anno 1916).

7. *Cornelis van Opstal*, ged. Ginneken 6-12-1693.
8. *Johanna van Opstal*, ged. Ginneken 3-5-1695, tr. Zundert 25-12-1728 *Johannes Vergouwen*, wedr. van Ida van Hoek.
9. *Michiel*, tweeling met voorgaande, volgt VI f.
10. *Kornelia van Opstal*, ged. Ginneken 19-5-1698, tr. ald. 8-2-1724 *George Willem Lantman*; zij wonen later te Princenhage.
11. *Johannes van Opstal*, ged. Ginneken 19-4-1701.
12. *Anthony*, volgt VI g.

VI e. *Govert van Opstal*, ged. Ginneken 19-4-1686, lidmaat op belijdenis ald. 11-4-1705, vorster en gerechtsbode te Baarle-Nassau, begr. ald. 3-4-1726, waarbij de koster aantekent: „heb ik den vorster van Opstal begraven op Joffr. Luyckx, daer is noch plaets voor één; in de koor naest den noorden kant, vijf voet uyt den muur.” Hij trouwt 's-Gravenhage (Hoogd. K.) 15-11-1711 *Cornelia van Opstal*, ged. Breda 19-2-1691, dr. van Andries en Maria Beckers.

Uit dit huwelijk: (o.a.?)

1. *Johannes van Opstal*, ged. Breda 17-5-1713.
2. *Cornelia van Opstal*, ged. Baarle-Nassau 5-2-1723, tr. 's-Gravenhage (Schev. K.) 16-11-1760 *Kornelis Dannenburg*, ged. ald. 1-4-1714, zn. van Kornelis en Francijn van der Mees, en wedr. van Johanna Ferrée.
3. *Jacobus van Opstal*, ged. Baarle-Nassau 28-7-1724.
4. *Johannes van Opstal*, ged. Baarle-Nassau Febr. 1726.

Vif. *Michiel van Opstal*, ged. Ginneken 3-5-1696, vorster, deurwaarder en gerechtsbode ald. (1727), voogd over de kinderen van zijn broer Govert, 20-9-1727 (r.a. Chaam R 194, f. 152, f. 389), begr. Ginneken (in het kruiskoor der kerk) 16-10-1748, tr. 1e Breda 15-2-1722 *Susanna de Swart*; tr. 2e Alphen 2-4-1724 *Susanna Geeraerts (Girard)*.

Uit het tweede huwelijk:

Johannes Albertus van Opstall, ged. Ginneken 27-10-1726, lidmaat op belijdenis ald. 14-12-1744, commies ter comptoire-generael van de Unie, en notaris (1750—63) te 's-Gravenhage, † ald. (ongehuwd) 4-9-1777. Hij testeert 30-7-1755 voor nots. Gijsbert Mijne te 's-Gravenhage, en 2-9-1777 voor nots. A. Deel te 's-Gravenhage, waarbij hij verschillende familieleden noemt.

Vig. *Anthony van Opstal*, ged. Ginneken 30-7-1702, lidmaat ald. 6-4-1724, vertrokken naar Prinsenhage 29-4-1724, schoolmeester ald., tr. Breda 2-11-1727 *Anna Kanters*, ged. ald. 29-3-1701, overl. Breda 9-12-1767, dr. van Augustinus en Elisabet van Gent.

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna van Opstal*, ged. Breda 19-8-1728, overl. jong.
2. *Elisabeth van Opstal*, ged. Breda 5-2-1730, overl. jong.
3. *Augustinus van Opstal*, ged. Breda 9-3-1732, „ontvanger te Breda”, met attestatie van Breda te Ginneken ingeschreven 18-6-1777, met (zijn vrouw?) Cornelia van Amstel.
4. *Elisabeth van Opstal*, ged. Breda 6-5-1734.
5. *Johanna van Opstal*, ged. Breda 10-8-1736.
6. *Johannes van Opstal*, ged. Breda 27-4-1739.

x x x

Daar de naam Van Opstal zeer verbreid is in West-Brabant, is het zeer waarschijnlijk dat niet alle naamdragers van thans aan te sluiten zijn bij de hier gepubliceerde genealogie. Bovendien kennen wij nog enige fragmenten, o.a. te Breda, Terheyden en elders in de Westhoek, die momenteel niet zijn aan te sluiten. Voor aanvullingen en verbeteringen van het hier gebodene houdt schrijver dezes zich warm aanbevelen.

INGE NULANT.

In aansluiting op de berichten, welke in „De Brabantse Leeuw” (I, bl. 11-15, 50-52 en 173) verschenen zijn met betrekking tot de te Wijk bij Heusden aangetroffen grafsteen van de kapitein jr. Johan Inge Nulant en diens vrouw jkvr. Jordijna Inge Nulant, moge ik, voor zoveel nodig verwijzen naar de uitvoerige geslachtslijst van deze familie, voorkomende in de befaamde serie XVIII delen M.S.S.-genealogiën van de hand van Mr W. A. Baron van Spaen la Lecq (deel XI, fol. 203 evv.), waaruit de ontwikkeling van de kwartieren van jkvr. Jordijna blijkt.

Tevens vloeit uit de daar gegeven M.S.-genealogie voort, dat er voor de mededeling van de heer Voogd, te Aalburg, als zouden de overgrootouders van Johan Inge Nulant zijn geweest Willem I. en Henrica van Bronckhorst, geen grond bestaat. Van Spaen noemt deze Henrica van Bronckhorst tot Oosterholt nl. als de *eerste* echtgenote van Willem Inge Nulant — (de *tweede* was Johanna Hackfort, dochter van N. en van N. de Cock van Delwijnen, vrouw van Valburg) — welke Willem een kind is geweest van Jan (te Elst op een riddercedul ca. 1460) en Johanna van Lent. De kwartieren op de steen aan de zijde van de man doen trouwens reeds een afwijkende afstamming vermoeden en geven allerm minst grond voor het bestaan van een gemeenschappelijke stamvader van het op het zerk aangeduide echtpaar!

Alkmaar, Oct. 1952.

Mr J. BELONJE.

NAAMREGISTER VAN WEST-BRABANTSE STUDENTEN AAN DE UNIVERSITEIT VAN LEUVEN IN HET TIJDVAK 1648—1795.

Van de heer Ten Cate, chartermeester aan het Rijksarchief in Noord-Brabant, ontvingen wij de toezegging der bewerking van een uitvoering ledenregister van de Congregatie

der studenten aan de Leuvense universiteit uit de baronie van Breda, tot welke congregatie ook andere West-Noord-Brabanters werden toegelaten. Dit register berust namelijk in het oud-archief van de firma F. van Lanschot te 's-Hertogenbosch, van welk archief de beschrijving aan de heer Ten Cate is opgedragen. Enkele fraai versierde bladzijden zullen tevens worden afgebeeld. Met de publicatie zal in het volgend nummer begonnen worden.

De Redactie.

Vragen en antwoorden

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te zenden aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk A 41, Kerkdriel.
Gedieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Antwoorden.

B.L. I, 200. Van Tulder x van Heesbeen.

Het huwelijk van Dionysius van Tulder, meerderjarig jongman, geboren en wonende te Tilburg, en Adriana van Heesbeen, meerderjarige jonge dochter, geboren te Sprang en wonende te Drunen, werd 11 Sept. 1808 voor schout en schepenen van Drunen voltrokken. Adriana van Heesbeen is 2 Juni 1780 te Loon op Zand gedoopt (R.K.). Haar ouders waren Adriaan van Heesbeen, van beroep garentwinder, geb. Vlijmen, ged. ald. 5 April 1748, gest. Drunen 11 April 1825, zn. van Joannes en Petronella Godertse Hoorn, en (Joanna) Antonia Remikus, geb. Baardwijk, ged. ald. 10 Juli 1746, gest. Drunen 18 Nov. 1828, dr. van Adriaan en Johanna van Stokkum. Een bidprentje van het echtpaar van Heesbeen x Remikes, waaruit o.a. de familie van Heesbeen te Waalwijk is voortgekomen, is in mijn bezit. Jan Willemsz., de eerste van Heesbeen die zich in de tweede helft van de 16e eeuw te Vlijmen vestigde, werd $\pm$ 1526 in het dorp Heesbeen bij Heusden geboren, waar zijn vader Willem Peetersz. tot de gegoede ingezetenen behoorde.

Vlijmen.

J. P. H. Goossens.

Nieuwe vragen.

Drabbe. De uit Leuven eind 19e eeuw naar B.O.Z. gemigreerde familie Drabbe, die zich van daaruit naar Leiden en Breda vertakte, kreeg een bijna volledige beschrijving in de Wapenheraut 1917 en 1918 van van Dam van Isselt (†) wiens moeder een der laatste Bergen op Zoomse Drabbes was. Men zie ook nog Tax. 1919, 102 e.v. Mijn indruk is dat de oudste, Leuvense, Matthijs Drabbe van de aankomst af de Nederl. Herv. godsdienst beleeft.

Er woont echter in Delft en den Haag, sinds zeker 100 jaar, een katholieke familie Drabbe. Een vroeger contact met een dezer gaf mij omtrent andere geslachten geen gegevens.

Vraag: wie bezit omtrent deze katholieke Drabbe's aantekeningen?

De oudste Matthijs Drabbe had een broer Huybert Drabbe; deze woonde

te „Weerde, in 't graafschap Zoom". Wie kan mij mededelen waar dit dorp en dit „graafschap" ligt.

B.o.Z.

Ir J.

Gegevens gevraagd over de voorouders van de Tilburgse Schout: Jan Jansz v. d. Wouwer (1500—1512), die na de dood van zijn vrouw, Kathelijm Gysbrecht Wouter Metten, priester werd. Bestaat er verwantschap met de in de Ned. Herv. Kerk te Chaam, begraven schout: Henrick v. d. Wouwer (zie Bloys v. Treslong Prins).

Kerkstraat 68, Waalwijk.

J. J. Vugs.

Op 30 Januari 1622 huwden in het S'Princelant Jan Huygens, zoon van Adriaan Huygens, administrateur voor Prins Maurits van de Groot Somselschen Polder, met Elisabeth van Winteroy, die na hun huwelijk in Roosendaal woonden. Ik vermoed, dat deze Elisabeth van Winteroy de dochter was van Jan van Winteroy en Johanna Lemmens (Lemnius) ook genaamd van Tulder (dochter van Mr Jan Lemmens alias Lemnius ook genaamd Jan van Tulder). Wie kan mij dit bevestigen en wie was voornoemde Jan van Winteroy?

Biesboschstraat 58 II, Amsterdam Z.

H. F. M. van Tulder.

In het R.K. Doopregister te Rheinberg (Rheinland) staat op 18 Februari 1788 aangetekend: Franciscus, Christiani de Bois et Sophiae Schulten hollanderum; pat: Franciscus Neeff et Sophia Schulten nata Tillmans — het Standesamt wist over de ouders niets verder mee te delen en vermoedde derhalve dat deze zich slechts kort te Rheinberg hebben opgehouden. De zoon is de Johannes Franciscus de Booi die volgens het schepentrouwboek van Breda, 5 December 1810 trouwt met Maria Elisabeth Janssen, geboren te Boxmeer en wonende te Tilburg; hij is dan borstelmaker.

Gaarne ontvang ik inlichtingen over hem en zijn ouders.

St. Paulus Abdij, Oosterhout (N.-Br.).

Dom Chr. de Booi O.S.B.

Inlichtingen of gegevens worden dankbaar ingewacht omtrent:

Johannes Heesmans, die geboren werd te Valkenswaard en op 11 November 1797 te Esch N.B. huwde met Johanna Maria Pijnenborg. Uit dit huwelijk werden te Esch zes kinderen geboren. Deze Johannes Heesmans is echter niet te Esch overleden. Naar welke gemeente is hij verhuisd?

Sprundel, St. Janstraat 17.

Harry Hezemans.

Zeer gaarne contact gezocht met hen die gegevens hebben over de families Josephs en Michiels.

Oploo N.B., Deurnseweg 22.

A. Josephs.

Gegevens gevraagd omtrent het voorgeslacht van Petrus Jordens won. te Gassel, die volgens het trouwboek van Escharen op 10 Juni 1742 huwde met Johanna Hermens en op 13 Mei 1759 met Maria Martens Raaijmakers. De kinderen uit beide huwelijken werden allen te Gassel geboren en te Escharen gedoopt.

Bestaat er wellicht verwantschap tussen het Deventerse geslacht Jordens (zie Ned. Leeuw jrg. 1929), aangezien ik de namen van de hierin als een „jongere tak" beschreven nakomelingen van Joan Jordens ook aantrof bij de kinderen van Petrus Jordens te Gassel?

Paramaribo.

E. P. Jordens.

Inlichtingen gevraagd omtrent het voorgeslacht van Joan Guilielmus van Hagens * Sittard 31-1-1710 en contact gezocht met het nageslacht van dezelfde stam: Jan Willem Frans Joseph Hagens * Den Bosch 16-3-1780 x Jacoba Elis. Roda * te Oosterhout 27-1-1784 † Nuland 16-4-1832. Oss. A. M. v. Lith-Sommers.

In de trouwboeken van Tilburg komt voor Laurentius Mattheus van den Merendonck die hier viermaal gehuwd is en vermeld staat als geboren te Gemonde; dit moet geweest omstreeks 1647. In de geboorteregisters van Gemonde kan ik hem echter niet vinden.

In studiebeurzen v. d. Does de Willebois, deel II blzd. 117, vind ik een Mattheus v. d. Merendonck, die, volgens een nota aan de voet van de bldz. gehuwd zou zijn geweest met Maria Peter Havens (zie Rijksarchief te 's-Hertogenbosch, boek J. v. d. Meulen nd. 422 fol. 312). De folio is waarschijnlijk foutief vermeld, want daarop kon ik niets vinden.

Wie kan m inlichtingen geven over de boven vermelde Mattheus v. d. Merendonck, de vader van Laurentius?

Bestaat er enig verband tussen de twee Mattheus(sen) hierboven vermeld?

Tilburg, Nijverstraat 78.

Jos. van Dijk.

Inlichtingen gevraagd betreffende:

1. Hermen Aertsen Weijborch, die als j.m. van Heusden aldaar ondertr. 22 Nov. 1680 (att. gegeven 21 Dec.) met Jacomijntien Jochems Back, j.d. van Hemert;

2. Anneken Weijburchs, die als wed. van Willem Vlieck won. in de Ortenstraat, volgens een inschrijving in het protoc. van schepen-commissarissen te den Bosch van 25 Mei 1652, huwt met Adriaen Michielse van Heusden, wedr. van Iken Ruys, won. op de Haven.

3. de Hofstadt „Weyborch” bij Sleeuwijk groot 2 morgen, waarmede in 1554 werd verlijd Jan van Dorp na dood van zijn moeder jonkvr. Johanna (Josina?) van Weyborch.

4. Cuijntje Weijburg, j.d. geb. en won. tot Capel ondertrouwt met Gijsbert Janse Coninx, j.m. geb. en won. alhier. Aangifte middel op 't trouwen; Recht. Arch. Groot Waspik R 102 b, fol. 23 v. Zij is misschien een dr. van Aart van Weijburg en Cornelia Dekkers, vermeld in recht. arch. 's-Greveld. Capelle R 49 fol. 232. Ook gevraagd gegevens betr. deze Aart Weijburg.

Utrecht, Laan v. Engelswier 8.

W. A. Wijburg Jr.

Van Alphen. In Noord-Brabant was en is de familie-naam zeer verbreid. In de 17e en 18e eeuw was er te B.o.Zoom en Breda een protestantse familie van Alphen, waarvan nog descendenten bestaan. In het oosten van de provincie bloeit nog een katholieke familie van Alphen. Van de eerste bestaan een aantal genealogische gegevens; wie kent het bestaan van een min of meer volledige genealogie der katholieke familie?

Ik stel ook belang in gegevens waaruit met der tijd kan worden nagegaan of deze families hun naam ontleenen aan Alphen bij Tilburg of Alphen aan de Rijn.

Bergen op Zoom.

Ir Juten.

--- INHOUDSOPGAVE ---

	Bladz.
Ten Geleide	1
Een familiepuzzle opgelost, door Jac.J.M.Heeren	2
Bataafsch-Republikeinsche Symbolen in Noord-Brabantsche (en Nederlandsche) Gemeentewapens, door J.P.W.A.Smit	5
Een pas ontdekte grafzerk te Wijk bij Heusden, door J.P.H.Goossens	14
De Prinsessen van Portugal te Geertruidenberg, door Jhr.Mr.Dr.B.R.C.M. de Roy van Zuidewijn	16
Handschriften en Aantekeningen van Genealogische aard, berustend in de Bibliotheek van het Provinciaal Genootschap	18
Het Brabantse Geslacht Lombaerts, door B.W. van Schijndel	21
Bataafsch-Republikeinsche Symbolen in Noord-Brabantsche Gemeentewapens, door J.P.W.A. Smit	28
Archiefonderzoek te Delft	28
De eigenaren van het Kasteeltje onder " Den Boogaard " te Schijndel. In de volksmond "Sleutjes Spook " genaamd, door A.J.L.van Bokhoven	29
Boekbespreking. Een belangwekkende Familie- Uitgave, door F.J.H. Weyn Banningh	38
Van Amstel, door J.S.	39
Het Brabantsche geslacht Lombaerts, door B.W. van Schijndel	41
Uit een Schijndels Schepenprotocol, door A.v.B.	49
Het geslacht Inge Nulandt te Wijk bij Heusden, door J.P.H.Goossens	51
Aanwinsten van het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch over 1951, door J.P.H.G.	53
Aantekeningen van Genealogische aard, berustende in de handschriftenkast op het Rijksarchief in Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch, door J.H.G.J.v.H.	54
De familienaam Heezemans, door Harry Hezemans	57
Wouwse families: I van Acker (17e eeuw), door	

J.B. van Loon	61
"Wouwse families II Bijckmans (Ruychaver);	88
" " III Baten	108
" " IV Coenen van Zegenwerp, Quackelaar, Wijtens, van Elsacker (17e eeuw)	127
"Wouwse families V Ruijten (17e eeuw)	143
" " VI de Ruyter (17e eeuw)	174
" " VII Hoppenbrouwer (17e en 18e eeuw)	193
Oprichting van de Loge der Vrij Metselaars genaamd 'De Afdelmoedigheid' te 's-Hertogenbosch (1776), door B.d.R.v.Z.	65
De Briljanten Bruiloft te St. Oedenrode 1882-1952, door A.J.L.v.B.	69
Namen van Heusdense Schepenen, door A.J.L.van Bokhoven	72, 91, 180
De Ruijter, door B.W.van Schijndel	75
Manuscript-Genealogien aanwezig op het Gemeente-Archief van Breda, door P. Scherft	77
Het Kasteel " Zwijnsbergen " te Helvoort, door F.W.Smulders	81
Enkele Schijndelse Schepenen, door A.J.L. van Bokhoven	87, 112
Enige Aanvullingen en Correcties Familiepuzzel, door Jac. J.M. van Heeren	89
Verdwenen Portret van Kardinaal van Knackvoirt, door Jac.Heeren	93
Boekbespreking Het Oude Geslacht Van Foreest, door J.P.W.A.S.	94
Familie-uitgave Raijmakers, van de Redactie	97
De Rentmeestersfamilie van Cranenbroeck, door Jac.J.M.Heeren	101
De Familienamen eindigend op -mans, door F.W.Smulders	107
Het Convent van Binderen Anno 1534, door J.P.H.Goossens	113
Andormaal ten Geloide van de Redactie	121
De Helmtkens der Hertogen van Brabant uit het Leuvense Huis en in het bijzonder de Gouden Draak van Hertog Jan I, door	

Mr J.P.W.A.Smit	122,137,169,201
Van Emmerich, door B.d.R.v.Z.	132
Genealogien of Fragment-Generalogien en Generalogische aantekeningen aanwezig op het Archief van de gemeente Tilburg	133
Redactionele Mededeling	142
Een zgn. Kistenboek van 's-Hertogenbosch, door J.P.W.A.S.	142
Opwekking aan de Abonné's	147
Paulus van Eijssdonck, een Helmondse Klokkenist en Orgelmaker met zijn familie, door Jac. Heeren	148
Van Lanschot, door d.R.v.Z.	150
Van Opstal (West-Brabant) door J.Loef	153,185,206
De familie Hoorn te Vlijmen, door A.v.Bokhoven	161
Generalogie als Hulpwetenschap, door J.P.W.A. Smit	162
Van Cranenbroeck, door J.P.H.Goossens	163
Van Lanschot, door Ir Juten	165
Inge Nulant, door J.P.H.G.	173
De Chirurgijnsfamilie Wijtens, door J.H. van Mosselveld	177
Zout uit Steenberg, door B.W.van Schijndel	192
Gibo van Wargarshuizen en enige van zijn nakomelingen, door F.W.Smulders	195
Inge Nulant, door Mr J.Beljonje	213
Naamregister van West-Brabantse studenten aan de Universiteit van Leuven in het tijdperk 1648 - 1795, door de Redactie	213

E R R A T A

Blz.:

16. Onderste regel: Aussy, lees Ainsky ?
38. midden: Siveyer, gen. Hubers, lees Sweyer, gen. Hubers
39. 12 Jan. 1324, lees 25 Nov. 1324.
65. onderste regel eenmaal: d'Onsenoirt doorhalen.
79. 3e en 5e regel van onder: van Bengen lees, van Beugen

Aa v.d.,13,19,70,168,199; Askon v.,42; Abeolo v.d.54, 133; Acker v.,61-64, 108,145,193; Ackeren v.,61,194; Ackerswijk,18; Adama d',19; Adriaens,88,146; Ael v.,134 Aelbrechtsz.,92; Aelst v.,98,134;Aelsvoirt v.,134; Aerle v.,198; Aerntsen,186; Aerntsz.,180,181; Aerschot Hertog v.,115; Aerssen v.,78; Aerts,111,151; Aortsen, 112; Aggere d.,73; Akon v.,82; Alphen v.,216; Altona v. 204; Amerongen v.,136; Amerzoyen v.,113,114,115; Ammonzoon,74,75; Amstel v.,18,39,54,212; Ancems,42,76; Andriessen,178; Antwerpen v.,54; Ardennen v.166; Arnt, 54; Asperen v.,120; Asten v.,2,3,4,89; Avoirt v.d.,25; Axele d.,138; Aule v.,91; Avesnes d',171;

Back,98,107,133,216; Bacx,54,115,208,23; Baerdtwijck v. 146; Baert,65; Baes,39; Baesten,133; Balkum v.,187; Ballegooy v.,190; Balen v.,99,151; Barel,54; Baren v.d., 192; Bary d.,207;Baselaar,18; Basen,209; Baten,61,62, 108,109,110;111,145,146; Bathi,187; Baud iijnsz.,92; Bavel v.,174,175; Beaujeu d.,172; Beckers,156,186,197, 211; Beckhoven v.,167; Becx,54,18,102; Beelaerts,18,54; Beek v.d.,110,111,175,181; Beer de,25,107,133; Beere- winckel,158; Beersmans,56; Beerten,43; Belgia,16; Bel- giaerts,158; Belkom v.133; Bell v.,54; Belliarts,39; Beloeil d.,204; Berchem v.(d.),18,21,22,44,106; Berck, 175; Berckel v.,18,99,103,114,133; Berckhoff,136; Be- rewout,18; Bergen v.,77; Bergh(e) v.,22,103,130,99; Beris v.Oerle,133; Berkelman,197; Bernig d.,85; Ber- tens,133; Berthout,172,122,201,204; Berwees,13; Ber- wouts,41; Bethune d.,99.17 0,171; Betmer v.,99; Beugen v.,59,79; Beumers,183; Beurden v.,18,133; Bever d.,18, 54,81; Beveren v.,99,204; Beynen v.,75,91,92; Bichon, 67; Bio de,23,115; Biers,145; Binkhorst,188; Bisdor,54; Blasor,54; Blinde d.,39; Blocq,152,167; Blois Graaf v., 205; Blok,194; Blocymans,41,45,46,54,81,86; Blom,187; Blomjous,133; Blonket,65; Blootshoof,120; Bloys,51; Bock,99,135,209; Bochoven v.,160; Boeckholt,168; Boeke- ler,181; Boenders,100; Boers,70,110,187; Boes,39;

Boesdonck v.,103; Boetzelaer v.,65,68; Boetzelaire v.d. Asperen,78; Boex,4; Bogaerts,64; Bogaert v.d.,76,112; 152; Bogaers,133,187,194; Bois d.,67,210,215; Boll,18; Bollaert,88,128,146; Bols d'Arendonck,183; Bommel v.,59 78,79,133; Bonebacker,18; Boogaard v.d.,31,32,33,35,36; Boningen v.,75,91; Bont d.,54,133,184; Boomaerts,183; Booy d.,58,215; Borch v.d.,26; Borchgrave d.,18,99; Borchmans,177; Borch v.d.,18; Borsselen v.,170,171; Borstlap,188; Bort v.d.,31; Bosschaert,99; Bossche v.d. 196; Bosson d.,54; Botbijn,175; Botiler d.,138; Bots,3, 4,90; Bouchez,53; Boudewijnsz.,92; Bovens,38,90,97; Bo- vetius,60; Box,2,136; Boxmeer v.,99; Boxmeer Heren v., 18; Bortel v.,99; Brabant,199; Brabant, Hertog v.,122, 124,126,169,170,171,201,202,203; Brakel (v.),14,119,120 151,15; Brand,190; Branderhorst,58; Brants,88,112,146; Brecht v.,183,184; Breda Heren v.,78; Brederode v.,18; Brekel v.d.,107; Brekelmans,107,133; Bressers,133; Breu- gel v.,18,54; Breugelmans,56; Breuk v.d.,199; Brienen v.,14,15,52,136; Brocx,54,107; Brocken,133; Broeck v.d. 105,164; Broeckhoven v.,49,23; Broeckhuysen v.,186,200; Brons,99; Bronckhorst v.,13,15,199,213; Brooshooft,208; Brouwer d.,60; Brouwers,4,54,155,156,207; Bruffaert,113 Bruggen v.d.,114; Bruheze v.,114; Brusten,73,74; Bruyn d.,98,187; Bruynecruys,176; Bu de,113; Buckinckx,26,42, 107; Buenen,166; Buening,74; Bullen,107; Burght v.d., 135,182,210; Burne v.d.,87,112; Bussche v.d.,54; Bus- sels,38; Buys,86,166,180; Buysen,135,176; Buyssens,86; Bye de,99; Bijsterveld v.,54; Bijvoet,4;

Dachverlies,18,73; Dael,59,184; Daemen,118; Daesdonck,13 Daeslooch,75; Dael v.,78,79; Dale v.,135; Dalem v.,54; Dam,73,74,100,118,134,167; Damen,133; Dampierre d.,171; Dams,133; Dane,54; Dannenburg,211; Dapperts,168; Daver- veld,54; Deckers,32,33,194,195,216; Deelen,2; Delft v., 133; Derenter v.,93,180; Deursen v.,60; Deynum v.,22; Dibbitz,65; Diddens,3; Dielissen,33,88; Diopen,133; Dike d.,73; Dingemans,39; Dinther v.,70; Dirks,157; Disco, 129; Dobbeltsteen,35; Dobben v.,92; Doerne v.,114,115; Does v.d.,18,65; Doosborch,74,75; Doggen,108,111,146; Doirne v.,99; Domen,144,145; Domhoff,182; Dondors,133;

Dongen v.,194,120; Donkers,80,98; Doorn v., 70,133,192; Doreleyers,132; Dorp v.,216 Doveren d, 73; Doyen d.,99 Drabbe,214; Draeck,81,82,84,86; Driel v.,30,31; Dries-
sen,3,79,98; Drimmelen v.,135; Drongelen v.,181; Drooght
182,199; Drijvers,194; Duffel v.,180; Dueren v.,47,54;
Duitschland, Keizer v.,201; Dulsche,92,180,181; Dun v.,
54,133; Dussée,133; Duyts,136; Dijk v.,3,133,189,190,
191;

Edeling,207; Eduard I,Kon.v.Engeland,202; Eduard III,
Kon.v.Engeland,202,203; Eeckenbrugge d',21; Eecker-
schot,80; Eekelen v.,188; Eelde v.,54; Eelkens,133;
Eelst v.,183; Eeltiens,120; Eeten v.,133,183; Egen,112;
Einde v.d.,30;Eland,188;Elen,43;Elsacker,111,127,129,131;
Elsas v.d.,137; Emmerick v.,79,132; Emondi,73; Encke-
voirt v.,18,21,22,23,41,44,45,46,54,93; Endevoets, 18;
Engbrechts,87,112; Engeland v.,70; Engelen,59,79,80,110,
146,164; Erp v.,18,54,99,119; Etten v.,78; Even v.,133;
Everts,18; Evreux d',170,201; Evroux d',Graaf,205;
Ewijck v.,105; Eyck v.,18,99,114; Eyckemans,54,88;Eyll,
18,99; Eymborts,54,104; Eyndinen,166; Eyndhoutz,113,114
134,182; Lysdonck v.,148;

Fabor,73; Fábri,54,119; Fabricius,18;Ferrée,211; Foute,
73; Fick,54; Fiennes d.,172; Floron,152,167,198,199;
Floris IV,Graaf van Holland,139; Floris V,Graaf van
Holland,171; Foreest v.,94; Francken,134,151,182; Franc-
ken,99; Fritsen,4;

Gaalen v.,77; Gast,18; Gastelaar,193; Geeraarts,212;
Geerts,61,64,89,176; Geesdorp v.,150,167; Geffen v.,99;
Gelissen,175; Gelre,Graaf van,138,170,171,172; Gelten,
111; Geltelubber,108; Gemert v.,60; Gennep v.,209;Gendt
13; Gent v.,100,212; Geraerts,74;212; Gerard III,Graaf
van Gelre,138; Geringsz.,30,31; Gerits,112,151; Gerwen,
v.,99,113,114,18,32; Gestel v.,78;*) Gheleijns,129;Ghe-
mort v.,92; Ghomonde v.,74; Ghent v.,50,52; Ghoraertsz.
75; Ghils v.,130; Ghisebrechtsz.,75; Ghistelles d.,171;
Ghodevaertsz.,75,91; Ghyseghem v.,113; Gielissen,83,
*) Gevers,70;

181; Gillis, 168; Gier d., 182; Giessen, 183, 189; Gils v., 133; Ginneken v., 4, 118; Glabbeek, 3, 4; Glas d., 182; Glorius, 133; Gobem, 113; Godfried, Hertog van Brabant, 170, 171; Goedersoon, 208; Goedeweerts, 87; Goës v., 23; Goeyen, 175; Gogh v., 70; Golen v., 183; Goor v., 151; Goorts, 62, 109, 111, 128, 129, 130, 143, 145, 146, 147; Goossens, 80, 135; Goossens (Kardinaal), 23; Gootscalcxs, 74, 75; Gorpp d., 55, 133, 187; Govaerts, 156; Goyearts, 43; Grauw d., 54; Greeff d., 188; Gregoor, 208; Greve, 120; Grevenbroeck v., 18, 54, 81; Grevenbroich v., 99; Grez d., 172; Grinsven v., 18, 54; Grison, 179; Grobbendonck, 144; Grooff d., 168; Groot d., 92; Groulard v. Surester d., 18; Groys, 42, 25; Gruyter d., 18, 54, 200; Guerrie d., 79; Gulick v., 18; Guy, Graaf v. Vlaanderen, 172; Gijben, 197; Gijsbrechts, 158, 181; Gijzen, 193;

Haan d., 192; Haarselhorst, 133; Haas d., 18; Habraken, 70, 33; Hack, 14; Hackenz., 75; Hackfort, 14, 15, 213; Haek, 65; Haer v. d., 67; Haest, 110, 111; Hagelaars, 117; Hagen v. d., 30, 33, 54, 90, 112; Hagens v., 216; Hal v., 44; Halewijn, 200; Half Wassenaer, 59; Hamel v., 22, 45, 54; Hamers, 160; Hambroeck, 14; Hamers, 160; Hanecops, 135; Hanegraeff, 23; Hanewinkel, 54; Hannemaet, 63; Hannen, 198; Hanricx, 82; Hanswijk v., 65; Hantscomaker d., 74; Haren v. Eykendone v., 196; Harmens, 175; Harnes d., 171; Harteleur, 189; Hassel v., 39; Haubraecken, 178; Hauthart v. d., 112; Havens, 216; Havre v., 99; Hedichusen v., 74, 75, 91, 92, 134, 161, 180; Heeckeren v., 119; Heelo d., 75; Heelu v., 124; Heerkens, 133; Heertum v., 32, 33, 35; Hees v., 57, 60, 116, 117, 118, 134; Heesbeen v., 200, 214; Heesmans, 215; Heesterbeck, 54; Heeswijk v., 54, 168; Heezemans, 56; Heintich, Graaf v. Rogonstein, 139; Heinsborg v., 204, 205; Heinxthoven v., 131; Hellomons, 118, 134; Holmich, 114, 115, 151; Holmont v., 116; Holsmans, 103, 152; Helvoort d., 197; Homort v., 54; Hondricx, 76, 98, 99, 103; Hondrik I, Keizer, 201; Hondrik II, Hertog van Brabant, 169, 170, 171; Hondrik III, Hertog van Brabant, 170; Honnin d., 172; Henry d., 99; Henson, 133; Herbouville D', 8; Herdo d., 84, 85, 91; Hermalen v., 76; Hermansz., 181; Hermans, 165, 215; Hermes, 158; Herm v., 86;

Heretum v.,60,135; Hesselsz.,91; Hessel v.,134; Hest v.,133; Hetsroy,105; Heubens,99; Heumen v.,152; Heurn v.,53; Heusden v.,78,216; Heuvel v.d.,4,112,134; Heuvelmans,134; Heyblom,186,187,188; Heijden v.d.,54; Heijden op,79; Heyligers,176; Heymans,24,60,90,146,184; Heyst v.23,26,48,133; Heze v.,134; Hicspoirs,133; Hockers,4; Hoek v.,211; Hoepelinck,200; Hoeven v.d.,54; Hofhuysen,58; Hogerwouw v.,182; Hoirden,92; Holland,Graaf v.,138,139,171,172;*)Hont d.,58; Hooff v.,183; Hooft 't.,208; Hoogh d.,105; Hoorn,160,161,162,214; Hoppenbrouwer,193,194; Horden,91; Horenbuck v.,102; Horne v.,204,205; Horstenz.,155; Hout v.d.,133; Houtman,208; Houtum v.,70,112; Hove v.,41,46,183; Hovelmans,18; Hoven v.d.,196;Hubers,38; Hugensz.,180,181; Hulsen v.,25; Hulst v.d.,54,168,189; Hunnenberch v.,184; Hussel v.,18; Huyben,43; Huygen,109; Huygens,215; Hijnen,111; *) Honcop,53;

Ierland v.,133; Iersel v.,44,49,133,179; Ilcken,54; Ingenulant,11,14,15,50,51,52,173,184,213; Isendoorn v.,52;

Jacops,33,110,151; Jacquier,99; Jan I, Hertog van Brabant,201,202,203,122,124,126; Jan II, Hertog van Brabant 204; Jan III, Hertog van Brabant,126; Jan, Graaf van Holland,172; Janssen,25,33,35,133,164,197,215; Jaspers,120,128; Jaspers v.Namen;120; Jeger d.,81; Jegers S',114 Jonge d.,62,63,136,207; Jonge v.Zwijnsbergen d., 81;Jongens,63; Jongerling,185; Jonckers v.Balen,151; Joosen,144; Jordaens,210,215; Junger d.,118; Jurgens,4;

Calvert,190,207; Camerere,74; Cammen v.d.,60; Camp v.d.,43,98,136; Campen v.,18; Cannaert,54; Kanter d.,133;Canters,117,212; Capper,128; Carnifex,73; Karrikove v.,24,26; Cater d.,146,147; Cats,145; Catwijck v.,181; Kelder 59,165; Kelst v.,99; Kemenade v.,135; Kempen v.,129;Kempenaar d.,53; Kemps,152; Kent,135; Kerckhoff v.d.,157,133; Kerstens,152,194; Kessel v.,31,32,42,59,79,98,99; Keuchenius,54; Ceulon v.,18; Keye,182; Chatillon, Graaf,204,205; Chiny d.,204; Kieboom v.d.,16; Kievits,23,168,54,112,133,134; Kilsdonk,54; Kies,54; Kipping,161;Kivit v.Doveron,91; Claesen,54,74,75; Klerck,210; Kleyn,77;

Cleynaels, 114; Kleyne Veluwe te, 182; Clooster v.d., 99; Cloot v.d. Huysberch, 18; Clootwijck v., 135; Kluijtmans, 70, 152; Klysen, 133; Knaap, 190; Knegsel v., 80; Cock d., 18, 133; Cock v. Delwijnen d., 14, 213; Kocx, 136; Coenen, 104, 106, 109, 128, 130, 131, 144, 187; Coenen v. Zegenwerp, 18, 127, 144, 162; Koetsveld, 189; Coeverinx, 18; Koleken, 73; Colen, 18, 133; Collart, 196; Commers, 64; Condé d., 170, 171; Condet d., 204; Confurius, 54; Koning d., 38, 97, 99; Coninx, 104, 210, 216; Cools, 182; Coppens, 21, 92; Corput v.d., 54, 155, 159; Corstens, 193; Cortenbach v., 18; Cortte d., 193; Cottens, 82, 84, 85, 83; Couwenberg, 133; Coyn, 133; Craager, 188; Kraals, 54; Crabben v.d., 54; Craecke v.d. Laan, 150; Cranenbroeck v., 163, 164, 165, 101, 102, 104, 105; Cremers, 38, 97; Creighton, 54; Krieken v.d., 182; Crillaerts, 133, 146; Crol, 16; Crom d., 178, 200; Cruthofs, 120; Kruyssen, 133; Kun v.d., 183; Custers, 101; Cuyck v., 18, 39, 99, 181, 204, 172; Cuyper, 109; Cuyper de, 158; Cuypers, 164; Cuyssers, 110; Kuyst, 91, 180; Kuyst v. Veen, 180; Kuyst v.d. Vliet, 181; Kuysten, 107;

Laar van de, 148; Laarhoven, 133, 82, 83; Laarschot v.d., 54; Laet d., 112; Lambrechts, 112; Lamme d' Huisnacht, 21; Lancaster d., 204; Lanckveldt, 99; Lanen, 108; Langdonck, 102; Lange d., 91; Langheinen, 24; Langerijt, 145; Lanschot v., 81, 150, 165, 166; Lare d., 78; Lantman, 211; Latour, 208; Laureys, 76; Lauwick v.d., 13; Lawick v., 54; Lazerums, 118, 134; Leempoel v.d., 84, 85; Leent v., 70; Lelie d., 133; Lemmens, 133, 215; Lemnius, 200; Lent v., 213; Lendt, 14, 15; Lenzius, 135; Leur v.d., 161; Leuven v., 171; Levelt, 168; Leyten, 133; Librechts, 112; Liedekercke v., 166, 171; Liempt v., 44; Lier v., 135; Limburg, Hertog v., 171; Lievaard, 120; Lil v., 193; Limburg Stierum v., 36; Lindener, 51; Lintermans, 103; Lion, 54; Lipkens, 74; Lips, 186, 189, 190, 191; Lippen, 80; Lock, 14; Loeff, 99; Logten, 80; Lombaerts, 21, 23, 24, 25, 41, 42, 44, 47, 48, 49, 133; Lombaerts v. Aldenhoven, 47; Lombaerts v. Enckevoirt, 41; Loncke, 54; Longin d., 21; Loo v.d., 133, 136; Loon v., 78, 179, 184, 200; Loos Graaf de, 205; Loos Corswaren, 99; Looveren v., 167; Lossensis, 204; Lotteringen v., 54; Lovens, 18; Loyen, 106, 151; Loytinc, 196; Loze (d.), 25,

91; Lubenz.,91; Luberti,73; Lubrechtsz.,92; Lusinck,107
Lutki,54; Luxemburg v.,171; Luijben,55; Luyckx,211; Luy-
telaer v.,105,106;

Maarschalk,54; Maartens,168; Maas,18,54,74,133,199;Maas
v.Karrikove,26; Macalla,149; Maeghden v.d.,182; Maenen
v.,149; Maesdijk v.,136; Magerman,75; Mahie,18; Majer-
mansz.,75; Malsen v.,18,91,92,114; Man d.,99; Maren v.,
165; Marselis,74; Martelmans,62,63,64; Martini,18,81;
Marijnussen,110; Maseys v.,99; Masius,18; Mast,73,74;
Mauregnault d.,54; Mechelman,78; Meer v.,18; Meer v.d.,
85; Meerwijck v.,18,134; Mees v.d.,211; Meeuwen v.,18;
Megen v.,21; Meldart v.,113; Mele d.,18; Melisz.,120,
133; Mens v.,167; Menten,59; Merenberch v.,178; Meren-
donck v.d.,216; Merevenne v.,112; Merkensz.,74; Merckx,
70;Merlantsz.,181; Merode d.,78; Merssen v.,114; Mer-
tensz.,75,92; Metten,215; Meulen v.d.,18,134; Meuren,
109; Meurs,130; Meussen,80; Meijers,54,132,88; Mey-
naerts,133; Meynen,24; Meijs v.d.,54; Meyssen,101; Mi-
chiels,22,41,179,194,215; Middelburg v.,189; Mierlo v.,
192; Mill v.,99; Millinck v.Gerwen,18; Minorettie,18;
Moerbeek,61; Moeskops,182;199; Molder d.,133; Mol v.,
151,188; Molegraeff,161; Molenbergh,207; Molemakers,18;
Molenschot v.,152; Mombaers,114;Mommer d.,50; Mommers,
133; Monckaerts,127,144; Monix,18,86,99,114; Montens,18
Montfoort v.,59; Montjoie v.,169,205; Moonen,47,48,133,
184,200; Moor d.,98; Moraen,73; Mortainghe d.,203; Mor-
tel v.d.,133; Mortel d.Baast v.d.,99; Mortelmans,56;
Mourick v.,54; Mouthaan,189; Mulder,199,182; Munster v.
184; Musen v.,113; Mutsaerts,4,133,207; Muytincx,99;

Nalder,184; Naes,74,154; Naes v.d.Hulst,181;Nassau v.,
16,54; Neckers,147; Nederveen v.,168; Neeff,215; Nees,
39; Neesen,24; Nelemans,54; Nenne,73; Nennens,92; Neo-
magus,54; Nerven v.,133; Neudensz.,91; Neve,74,93; Niel
v.,99; Nieuwenhoven v.d.,166; Nieuwenhuysen v.d.,54,135
Nispen v.,17; Nistelrooy v.,60,116;Noudenz.,75;Noydensz
181; Noyken,73; Nunen v.,55; Nuyens,184; Nuyssenburg v.

55; Nijs,39;

Obbens,133; Obels,193; Obstal,157; Oel v.,152; Oerle v. 168; Oerlemans,55,56; Oetelaer v.d.,118; Oghenz.,198; Oldenborgh,55; Olyslegers,82,83,84,85; Onsenoirt v.,183 Ooms,183; Oorschot v.,69,70; Oostdijck,188; Ophoven v., 75; Opstal v.,153,154,155,156,157,158,159,185,186,187, 188,189,190,191,192,206,207,208,209,210,211,212; Opzee- land v.,183; Osta v.,64; Ottevanger,55; Otto I,Graaf v. Gelre,138; Otten,31; Oudehuesden v.,91,181; Ouweland v. 157,184; Ouwerkerk v.,55; Overgoor, 208;

Panken,182; Paters,55; Pauwels,85; Pauweter,18; Pederen d.,210; Pelgroms de Bye,18; Pels,17,18,55; Pelt v.,55; Pender,200; Penninx,32,112,152; Perweis,14; Pessers,133 Peters,38,159; Petershem v.,172; Petit,99; Peymans,183; Philips,Graaf v.Vlaanderen,137,170,171; Pieck,151; Piers Obels,62; Pieters,113,129; Pietershem v.,171;Pig- gen,107,200; Piken,73; Pikenvet,73,74; Pinxteren,55;Pi- per,18; Pistorius,4; Plantagenet,137; Pluijm v.d.,55; Poirter d.,113; Pol v.d.,151; Polak,55; Polanen,13;Pol- le v.d.,99; Ponsendaal,18; Poos,135;Poppel v.,55,158; Portugal v.,16; Posteel,197; Potter,110,128,144,145,146 181; Pouwelsz.,75,91;Primaye d.l.,16;Prinzen,3,4,89,90; Proening v.Deventher,19,163; Proper,74; Pulskens,133; Pus,19; Put v.d.,131; Pybes,18; Pijnappel,184; Pijnen- borg,44,49,133,215;

Quackelaer,127,128,129; Quay d.,133; Querfurt v.,139

Rademaker d.,112; Raes,152; Raet d.,19; Randerode v.d. Aa v.,19; Rave,49; Raveschot v.,19; Ravesteyn v.,79,102 Raymakers 3,4,38,89,90,97,215; Redickheer,99; Reinoud, Hertog v.Limburg,171; Reinaud,Graaf v.Gelre,171,172;Re- genstein,Graaf v.,139; Rekum v.,182;Remikus,200,214; Remmers,168; Renesse,78,172,203; Reijger d.,39; Reym- boutsz.,181; Reynartsz.,112; Reynderga,210; Reijns,176; Reyt v.d.,200; Richard Leeuwenhart,Koning v.Engeland, 202; Richard II,Koning v.Engeland,202; Ridder,74; Riel,

133,197; Riet v.,135; Rippega,182; Robert,Gräaf v. Vlaanderen,205; Roda,216; Roelants,211; Roeloffs,82,83, 98,188; Roessel v.,133; Roest,73;74; Roever d.,54,19,23 Roggele v.,135; Rollebier,109,130; Rom,209; Rombouts,19 Rommelswael,168; Roosvelt,183;Roover d.,19,23,54,99; Roovers,64; Rooij v.,117,136; Roukens,184; Roy d.,133, 192,194; Royackers,135; Roymans,183; Roy v. Wichen d.,65 Roullou v.,149; Rubsaen,55; Rutten,183; Ruychaver,39,40 88; Ruysch,58,216,19; Ruysenaers,166; Ruyten,62,109, 111,128,143,144,145,146,147; Ruyter d.,19,39,75,77,76, 174,175,176,177,182; Rycartsz.,112; Rijckevorsel v.,55, 98,134; Rijk d.,168; Rijkers,135; Rijsbroex,43; Rijt v. d.,63,146;

Samelare de Penn,91; Sampson,149; Sande v.d.,50,52,134; Sanders,4,62,129,146,147; Sappeels,25; Saris,55; Sartor 73; Sas d.,91; Sassen,19; Santvliet v.,110,145,147; Scaepdijck v.d.,197,198; Scardenberch,73; Scheevers,35; Scheffers,19,152; Schenaerts,18,19; Scurbier,194; Scaasberg,67; Schaep,64,146,151; Schauikes,191; Schel- lekens,43,47,55; Schelling,190; Schenck,151; Schepens, 55; Schetz,55; Schimmel,191; Schoen,128; Scoenmekers, 112,118;Schollen,133; Scholten,48; Schoot v.d.,18,36; Schouten,44,120; Schouw,55; Schrauwen,107,166;Schrieck v.d.,167; Schuermans,55; Schuers,184; Schuiter,191; Schulten,215; Schijndel v.,69,70; Scoervoert v.d.,196; Scoerweg,197; Scuercop,102; Selden,184; Servaes,64;Seu- enberg v.,22; Silver v.d,133; Simon,Gräaf v.Sponheim, 172; Siveyer ger. Hubers,38; Sloot v.d.,99; Slooten,148; Sluysman,196; Smarius,133; Smelsingh,165; Smetzers,107; Smit,18,74; Smits,54,55,133,210,33; Smiters,26; Smits v.Eckart,19; Smits v.Oyen,19; Smulders,107,133; Smout, 62,110,144,145,195; Snellen,166; Snoeckx,59,21; Sochel v.,112; Soetericx,49,207; Soeters,206; Soffaerts,133; Someren v.,18; Somers,133,178; Son v.,55; Sopers,19; Sotteghem,172; Spaendonck v.,133; Spank v.d.,112; Spa- nuyt,175; Spierinx,60,75,92,134; 152,181; Spiering v. Aelburg,92, 93,180,181; Spiering v.Doerne,92,180;Spie- ring v.Well,91,180; Spiker,196; Sponheim,Gräaf v.,169, 172; Spoor,19; Spreeuwel v.,55; Spronck,76; Spruyt,207;

Spijkers,133,179; Stabroeck,145; Stackenborch v.,99; Stael v.d.,92,180,181; Staessen,134; Stale v.d.,91,92,93; Stayerker v.d.,41; Steenbakkers,135,152; Steenberg v.,174; Steenhuyse v.,19,99; Steensel v.,168; Steenwechz,114; Stegen v.d.,23,42,75,99; Sterk,55; Sterre v.d.,184; Sterts,133; Stevens,80; Steyn v.,99; Stockheim v.,55; Stoeck v. Eijc,180; Stoel v.d.132; Stokkum v.214; Stollards,105; Stopen,200; Stooters,45; Stralen v.,77; Stroobant,59; Struyck,136; Stüder,55; Susteren v.,19; Sutorius,4; Suyckers,105; Suys,19; Swaef,205; Swaen,59; Swaenen,4,109; Swagemakers,107,133; Swart d.,212; Sweerts,55; Sweyer gen.Hubers,97;

Tack,186; Tameris,58; Teerningsz.,181; Tempelaar,149; Tenkinckx,132; Teuesse,135; Teulings,90,133; Teyels,74; Teylingen v.,67; Teyssen,59; Thielens,102; Thomassen,135; Tielemans,74; Tillemans,215; Til v.,200; Timmermans,210; Toelinck,52; Toit,198; Tolenaar,109; Tongeren v.,181; Totten,133; Tour la, 211; Trier v.,55; Tulder v.,133,168,200,214,215; Tybosch,80,152;

Uden v.,70; Udemans,134; Uittewilligen,110,144,176; Uteken 74; Uytwijck,82;

Vaan de,160; Vadden,146; Valkenburg v.,169,204; Vallen-
sis,135; Vechel v.,19,55,117; Vecht v.d.,51; Veeken v.d.
63; Veen v.,52,75,91,180,181; Velde v.d.,19,25,92,93,180
181; Velde gez. Honselaer v.d.,19; Velpe v.,19,98; Velt-
hoven v.,167; Veltman,55; Vendycs,198; Venmans,133; Ven-
nis,120; Venne v.d.,35,43,119; Vennen,91; Verassen,133;
Verbeeck,18,19; Verbunt,133; Vercamp,59,79; Verdonck v.d
30,112; Vergouwen,166,185,211; Verhaghen,152; Verheyden,
19,60,134,161,184,210; Verhoeven,35,49,133,168,200; Ver-
hulst,70; Verkouteren,209; Vermee, 133; Vermeer,133,164,
207; Vermeurs,135; Verschueren,43,48,133,179; Verspijk,
65; Versteegh,58; Verster,65; Vervucht,109,174,175,176;
Verwee,210; Vet d.,133,177,178; Vette d.,181; Viane d.,
203; Vianen v.,24; Visschers,55,152; Vlaanderen v.,171,
204; Vlaanderen, Graaf v.,137,170,171,172,205; Vladerac-
ken v.,19,99; Vlaminckx,64,109,111,130,145,146; Vleugels,41
Vleuten v.d.,55; Vlieck,216; Vlieden v.,42,55; Vloot ..

v.d.,39,130; Voegels,113; Voert v.d.,112; Voets,116; Vo-
gelenzanck,168; Vogels,188;Voocht d.,19;Voorhans,183;
Voorhof,209; Voort v.d.,19; Voorn v.d.,190,207;Voren
v.d.,187; Voorst v.,99;Vorselmans,56; Vorstenbosch,60,
116,117; Vosberghen,152; Vosse d.,19,180; Vrancken,55,
133; Vrande v.d.,4; Vrenssen,36; Vrients,194; Vriese,74
Vrijhoeven,100; Vucht v.,82; Vugts,33,35,36;

Waal d.,182; Waersen v.,210; Wagemakers,61,110,129,145
187; Wagemans,102; Wagingen v.,55; Waldmans,136; Wa-
lem v.,204; Walincourt v.,204; Walram v.Luxemburg,171;
Walvers,189; Wanraey v.,184; Wargershuzen v.,195,196,
197,198; Wassenaer d'Onsenoort,65; Water v.d.,19,93;Wa-
ter Tho.,14,15; Watering v.d.,131; Wauequez,4;Wavrin d.,
204; Weerdenborch v.,46; Weer,74; Weert v.,182; Welle
v.,74,91; Wely v.,55; Wercken v.d.,93,180;Werensz.,92,
180; Werner,39; Wesemael v.,171; Waterings,39,152;Wey-
burg v.,80,216; Weyden v.d.,74,75; Weyers,4;Weygerganc,
54; Weyndelsmes v.,92; Weyrick,155; Wiele v.d.,42,75,91
92,93,199; Wiercx,192; Wilboirts,159; Wilde d.,75,92;
Willem,Graaf v.Holland,138; Willemans,130;Willemse,55;
Willigen v.,151; Winteroo v.,119,215; Winter d.,39;Wit
d.,19,107,58,129,130,133,179,200; Witloox,44; Wittolee,
199; Wisschel v.,75; Wissels,63; Woeringen v.,180,181;
Wolf&ert,198; Wolffs,160;161; Wolfswinckel,104; Wouters
55,76,91,92; Wouwer v.d.,215; Wusten 's,2; Wijck v.,73,
74,75,92,180; Wijck v.Honsoerde v.180; Wijken,175; Wij-
len v.,55; Wijnants,54;Wijnants v.Rosan,19,32;Wijngaert
v.d.,39,133;Wijngaerden v.d.,98; Wijs de,133; Wijtens,
109,127,129,130,131,151,167,198,199,177,178,179,112;

Yende v.d.39; Ysendoorn v.,50; Ysselstein v.,205;
Yuens,74,75,92,93,180;

Zagius,207; Zebrechts,39; Zeeland v.,23,46,164,183;
Zeeuw d.,55,160; Zegers,18,177; Zergers,19;Zevenbergen
v.,180; Zeverdonck v.,113; Zuermontz,114; Zutphen v.,
149; Zweensbergen v.,85; Zwijndrecht v.,181; Zwijssen,
133; Zijlmans,152.